

De toolkit een goed hulpmiddel om de sociale kwaliteit te verbeteren?

Evaluatie van methodieken die sociale kwaliteit moeten verbeteren.

Bacheloropdracht Bestuurskunde

Martin Seijdell (s1003402)

Begeleiding:

Dhr. R. Ossewaarde (Universiteit Twente, eerste begeleider)

Dhr. P. Klok (Universiteit Twente, tweede begeleider)

Dhr. W. de Haas (Provincie Overijssel)

UNIVERSITEIT TWENTE

Faculteit Management & Bestuur

Bacheloropdracht Bestuurskunde

Voorwoord

Bijna een jaar geleden ben ik begonnen aan het traject voor de afronding van mijn opleiding bachelor Bestuurskunde aan de universiteit Twente. Het traject begon met een stage bij de provincie Overijssel. Deze stage is geen verplicht onderdeel voor het afronden van de opleiding, echter leek het mij een leuke manier om ervaring op te doen in de ‘echte’ wereld. Tijdens de stage heb ik veel indrukken opgedaan over bestuurskunde in de praktijk. Na het afronden van de stage begon het traject van de bacheloropdracht. Tijdens dit traject kwam de mogelijkheid naar voren om een gedeelte van dit onderzoek te presenteren op een conferentie. Dit was voor mij een mooie ervaring.

Als eerste wil ik mijn begeleider bij de provincie Overijssel, Dhr. W. de Haas, bedanken voor zijn begeleiding en feedback tijdens de stage en de bacheloropdracht. Vanuit de universiteit wil ik mijn eerste begeleider, Dhr. R. Ossewaarde, bedanken voor de feedback en begeleiding tijdens de bacheloropdracht. Daarnaast wil ik ook mijn tweede begeleider, Dhr. P. Klok, bedanken voor zijn feedback. Mijn dank gaat ook uit naar de personen die aan de interviews hebben deelgenomen.

Mijn ouders wil ik bedanken voor de steun die zij hebben gegeven tijdens het traject van de stage en de bacheloropdracht. Ook wil ik mijn vriendin bedanken voor haar steun.

Martin Seijdell

Enschede 9 maart 2014

Samenvatting

In dit onderzoek stonden methodieken van de provincie Overijssel centraal om ondersteuning te bieden bij het verbeteren van sociale kwaliteit. Sociale kwaliteit bestaat uit vier verschillende onderdelen; namelijk sociale insluiting, sociale cohesie, sociale economische zekerheid en empowerment. Dit onderzoek heeft zich dan ook gericht op de vraag of die methodieken daadwerkelijk instaat zijn om één of meerdere onderdelen van sociale kwaliteit te verbeteren. Besloten is om een deel van deze methodieken te onderzoeken aan de hand van de ervaringen en meningen van de personen die met de methodieken werken: project- en programmamanagers. De methodieken die onderzocht zijn, zijn geselecteerd door reeks van interviews. De hoofdvraag die geformuleerd is aan het begin van het onderzoek was de volgende vraag: *“Wat zijn de ervaringen van project- en programmamanagers met de toegepaste methodieken uit de huidige toolkit over de geschiktheid om de sociale kwaliteit te vergroten bij het uitvoeren van de projecten en programma’s?”* Deze vraag is opgesplitst in twee subvragen: hoe geschikt zijn de methodieken om mee te werken? En kunnen de methodieken sociale kwaliteit verbeteren? Later is er een subvraag aan toegevoegd om te bepalen welke methodieken er toegepast zijn. De methodieken zijn beoordeeld aan de hand van een theorie rondom sociale kwaliteit. De resultaten van de interviews hebben laten zien dat de methodieken “Methode U” en “Kracht van de Samenleving” geschikt en effectief zijn om sociale kwaliteit te vergroten. De methodieken zijn geschikt om mee te werken en kunnen sociale kwaliteit verbeteren. De methodiek “Model Gebiedsdekkende Voorzieningen” is niet geschikt en tevens niet een effectieve methodiek om de sociale kwaliteit te verbeteren. Algemeen kan worden gezien dat de methodieken het meeste invloed hadden op de onderdelen sociale insluiting en sociale cohesie van sociale kwaliteit. De methodieken hadden op het onderdeel sociale economische zekerheid, in vergelijking met de andere onderdelen, weinig invloed. De onderdelen van sociale kwaliteit zijn gemeten doormiddel van kenmerken. Het kenmerk sociale netwerken, kenmerk van sociale insluiting, scoorde erg hoog. Dat wil zeggen dat veel respondenten aan gaven dat de methodieken een positieve invloed hadden op het sociale netwerk van de gemeenschap.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Samenvatting	4
Inhoudsopgave	5
1 Inleiding	6
1.1 Sociale kwaliteit als basis voor sociaal beleid.....	6
1.2 Onderzoeksvraag & aanpak.....	8
2 Theoretisch Kader.....	10
2.1 Inleiding	10
2.2 Achtergrond en theorie	10
2.3 Kritiek en andere theorieën.....	13
2.4 Conclusie.....	16
3 Methode.....	18
3.1 Inleiding	18
3.2 Onderzoeksdesign	18
3.3 Dataverzameling	19
3.4 Data-analyse	21
3.5 Conclusie.....	24
4 Data-analyse.....	25
4.1 Inleiding	25
4.2 Analyse	25
4.3 Conclusie.....	32
5 Conclusie & Discussie.....	34
6 Referenties	38
7 Bijlage.....	41
7.1 Toolkit provincie Overijssel.....	42
7.2 Decision Tree.....	45
7.3 Analyseschema interviewvragen	46
7.4 Beoordeling methoden in het kader van subvraag één	50
7.5 Uitgewerkte interviews subvraag één.....	56
7.6 Uitgewerkte interviews subvraag twee en drie	90
7.6.1 Methode: Kracht van de Samenleving.....	90
7.6.2 Methode: Model Gebiedsdekkende voorzieningen	111
7.6.3 Methode: Methode U.....	125
7.6.4 Methode: Participatie Scan	146
7.7 Analyse	167
7.7.1 Data	167
7.7.2 Grafieken Kracht van de Samenleving.....	171
7.7.3 Grafieken Methode U.....	174
7.7.4 Grafieken Model Gebiedsdekkende Voorzieningen	177
7.7.5 Grafieken Participatie Scan.....	180

1 Inleiding

1.1 *Sociale kwaliteit als basis voor sociaal beleid*

De theorie omtrent sociale kwaliteit is bedoeld om een nieuwe standaard te creëren om de kwaliteit van het dagelijks leven van personen te beoordelen (Walker & Van der Maesen, 2004). Voor de introductie van de theorie van sociale kwaliteit werd binnen Europa kwaliteit van een samenleving gemeten door te kijken naar armoede en sociale uitsluiting (Beck et al., 1997; Walker & Van der Maesen, 2004). De theorie van sociale kwaliteit is een integrale benadering, er wordt namelijk niet naar één onderdeel gekeken die meet in welke mate het dagelijks leven van personen een acceptabel niveau heeft (Beck, van der Maesen, & Walker, 1997; Walker & Van der Maesen, 2004), maar naar verschillende onderdelen. Deze onderdelen zijn socio-economische zekerheid, sociale insluiting, sociale cohesie en empowerment. Hoewel bij het meten van sociale kwaliteit uit gegaan wordt van het individu en wordt gemeten vanuit het individu, wordt de samenleving (instituties, organisaties en gemeenschappen) ook betrokken bij sociale kwaliteit. De introductie van sociale kwaliteit als een integrale benadering heeft als oorsprong de ongelijkheid en de scheiding van economisch beleid en sociaal beleid. De theorie omtrent sociale kwaliteit is, zoals hier boven beschreven, in vier onderdelen te verdelen. Deze weerspiegelen de twee beleidsterreinen: sociaal en economisch. Beck, van der Maesen en Walker (1997) geven die verdeling weer. Beck, van der Maesen en Walker (1997) geven aan dat de vier onderdelen van sociale kwaliteit (socio-economische zekerheid, sociale insluiting, empowerment en sociale cohesie) samen met een verticale en een horizontale as het sociale kwaliteitskwadrant vormen. De eerste as, de verticale as, geeft de dimensie weer tussen globale en lokale processen (Walker & Van der Maesen, 2004). Deze as krijgt ook wel eens de benaming macro en micro. De tweede as, de horizontale as, geeft de dimensie weer tussen instituties en gemeenschappen. Deze as geeft de dimensie weer tussen de overheid en de gemeenschappen of het individu. Het sociale kwaliteitskwadrant is het hart van de theorie. In het hoofdstuk 'theoretisch kader', hoofdstuk 3, wordt er dieper in gaan op de theorie van sociale kwaliteit. Tevens zal daar ook een visualisatie te zien zijn van het kwadrant.

De provincie Overijssel ziet sociale kwaliteit als een nieuwe richting voor het sociale beleid. Deze nieuwe basis voor het sociale beleid heeft als oorsprong de verschuivingen in het sociale beleidsterrein. Waren het voorheen vooral de provincies in Nederland die het sociaal beleid uitvoerden, moeten nu de gemeenten deze rol overnemen (IPO, 2010; Ladders, 2008). Het overdragen van zoveel, en ook specifieke taken, is niet eenvoudig. Daarom bestaat er op dit moment een overgangperiode om de gemeenten te helpen het sociale beleid goed in te voeren. De provincies hebben nu nog een

wettelijke taak om de gemeenten te helpen. In het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning zijn de provincies verplicht de gemeenten te ondersteunen. Op de (tijdelijke) ondersteuning na, zouden de provincies zich alleen nog maar bezig moeten houden met de kerntaken¹. Onder de provincies in Nederland heersen verschillende opvattingen over de nieuwe rol. De ene provincie wil zich totaal niet meer bezig houden op het gebied van sociaal beleid, op het wettelijk verplichte gedeelte na. Andere provincies zijn van mening dat ze nog wel een rol hebben op het gebied van sociale kwaliteit. Ze zien dan vaak een agenderende / signalerende rol voor zichzelf weggelegd. De provincie Overijssel rekent zichzelf tot de laatste groep. Bij het uitvoeren van de kerntaken wil de provincie ook dat sociaal beleid meegenomen wordt. Het sociale beleid wordt bij de provincie dan ook wel Sociaal Flankerend Beleid genoemd, het is niet een op zichzelf staande kerntaak maar flankiert aan de kerntaken. Dit Sociaal Flankerend Beleid is gebaseerd op de theorie van sociale kwaliteit. Bij het uitvoeren van de kerntaken dient door de uitvoerders van die kerntaken, project- en programmamanagers, nu ook rekening worden te houden met Sociaal Flankerend Beleid. De uitvoerders dienen dus sociaal beleid toe te voegen aan hun kerntaken. Dit toe te voegen beleid moet gebaseerd zijn op sociale kwaliteit. Het toegevoegde beleid heeft uiteindelijk als doel de sociale kwaliteit te verbeteren in de provincie Overijssel.

De vraag is hoe de project- en programmamanagers het bovenstaande moeten realiseren. Hoe kunnen de project- en programmamanagers sociale kwaliteit hanteren? De provincie Overijssel heeft daarom voor deze project- en programmamanagers een toolkit (gereedschapskist) samengesteld. Deze 'gereedschapskist' bevat allemaal bestaande methodieken om project- en programmamanagers te helpen Sociaal Flankerend Beleid toe te passen. De toolkit is niets meer dan een verzameling van methodieken die op dat moment bekend waren bij de provincie Overijssel. In dit verslag zal deze verzameling methodieken dan ook aangemerkt worden als de toolkit. De toolkit is in eerste instantie ontworpen voor de project- en programmamanagers en de beleidsmedewerkers die binnen een dergelijk project of programma werken. Voorbeeld van een methodiek uit de toolkit is de *Burgerpeiling (digitaal of Enquete) / Ouderenpanel / Sportpanel*. Hier worden vragen aan burgers voorgelegd over bepaalde thema's. Dit geeft een beeld van wat de wensen en huidige of te verwachten knelpunten zijn. De gehele toolkit is te vinden in de bijlage. Naast vergroten van sociale kwaliteit heeft Sociaal Flankerend Beleid ook de taak om de uitvoering van de kerntaken te versnellen en/of te verstevigen (Overijssel, 2013). De provincie Overijssel wil graag weten of deze toolkit in Overijssel naar behoren werkt om de project- en programmamanagers te helpen sociale kwaliteit toe te voegen aan de

¹ Duurzame ruimte, milieu en energie, landelijk gebied, gebiedsontwikkeling, regionale bereikbaarheid, regionale economie, culturele infrastructuur, openbaar bestuur en sociale infrastructuur.

kerntaken. De insteek van deze studie is dan ook de toolkit, die ontworpen is om de project- en programmamanagers te helpen, kritisch te bekijken. Daarbij moet worden opgemerkt dat de toolkit als begrip is nog niet bekend is. De methodieken worden al wel toegepast en zijn dus bekend. De toolkit is een verzameling en bundeling van de verschillende methodieken. Om de toolkit te ‘beoordelen’ zal dit onderzoek kijken naar de methodieken in de toolkit. Het doel is om aan het einde van het onderzoek vast te kunnen stellen of de verschillende methodieken daadwerkelijk de project- en programmamanagers helpen om sociale kwaliteit te kunnen toevoegen aan de kerntaken.

1.2 Onderzoeksvraag & aanpak

De vraag die naar aanleiding van het bovenstaande vast te stellen is, is of de methodieken die in de toolkit van de provincie Overijssel staan zowel geschikt als effectief zijn om sociale kwaliteit te verbeteren? Dit zal gebaseerd zijn op de perceptie van de project- en programmamanagers. De ervaringen, visies, meningen en oordelen van de project- en programmamanagers over de methodieken staan centraal in dit onderzoek. De onderzoeksvraag is dus gebaseerd op een tweetal componenten: geschiktheid en effectiviteit. Deze twee zaken samen heeft de onderstaande onderzoeksvraag opgeleverd. *“Wat zijn de ervaringen van project- en programmamanagers met de toegepaste methodieken uit de huidige toolkit over de geschiktheid om de sociale kwaliteit te vergroten bij het uitvoeren van de projecten en programma’s?”*. In het formuleren van de hoofdvraag is er bewust voor het woord toegepast gekozen. De keuze voor deze formulering heeft als reden dat de ervaringen van de project- en programmamanagers het uitgangspunt zijn. De hoofdvraag is in subvragen opgedeeld. Aan de hand van deze subvragen zal uiteindelijk de hoofdvraag worden beantwoord. Na het weergeven van de subvragen zal per subvraag bekeken worden waarom er gekozen is voor die subvraag. Belangrijk is om in gedachten te houden dat er vanuit de project- en programmamanagers is geredeneerd. De toolkit is immers voor deze mensen gemaakt. De project- en programmamanagers zullen de grootste groep gebruikers van de toolkit worden. Subvraag één is als volgt geformuleerd: *“Welke methodieken uit de huidige toolkit worden er op dit moment toegepast of zijn toegepast in de provincie Overijssel om de sociale kwaliteit te verbeteren?”* Deze inventariserende subvraag heeft als doel het in kaart brengen van methoden (uit de toolkit) die in het verleden toegepast zijn in de provincie Overijssel en welke methoden (uit de toolkit) er op dit moment toegepast worden. Dit is een essentieel onderdeel van de onderzoeksvraag. Op basis van deze subvraag worden de project- en programma’s uitgekozen (op provinciaal dan wel gemeentelijk niveau). De tweede subvraag is als volgt geformuleerd: *“Wat zijn de ervaringen van de project- en programmamanagers met de geschiktheid van de toegepaste*

methodieken om sociale kwaliteit te verbeteren?” Deze subvraag heeft als doel de ervaringen van de project- en programmamanagers (wederom provinciaal dan wel gemeentelijk) betreffende de geschiktheid van de methodieken te achterhalen. Met geschiktheid wordt bedoeld of de methodieken goed uitvoerbaar zijn. Zou een methodiek bijvoorbeeld niet goed uitvoerbaar zijn, maar wel de sociale kwaliteit vergroten dan is de methodiek niet geschikt. De methodieken dienen namelijk naast de kerntaken ingezet te worden om sociale kwaliteit te verbeteren, niet om de kerntaken te belemmeren. De derde en laatste subvraag is als volgt geformuleerd: *“In welke mate zijn die methodieken uit de huidige toolkit, volgens de project- en programmamanagers, een effectief middel om de sociale kwaliteit te verbeteren in de provincie Overijssel?”* De derde subvraag die gesteld wordt, betreft de effectiviteit van de methodieken. Kunnen de toegepaste methodieken, volgens de project- en programmamanagers, de sociale kwaliteit onder inwoners verbeteren? Deze vraag is zeer belangrijk, aangezien de methodieken daadwerkelijk in staat moeten zijn sociale kwaliteit te verbeteren.

In deze paragraaf van de inleiding zal de verdere opzet van dit verslag besproken worden. Na deze paragraaf zal het theoretisch kader worden besproken. In het theoretisch kader zal gekeken worden naar onder andere de achtergrond van sociale kwaliteit, concurrerende theorieën en natuurlijk de theorie van sociale kwaliteit op zichzelf. Na het theoretisch kader zal het hoofdstuk ‘Methode’ volgen. Hier zullen het onderzoeksdesign en de methode voor de data-verzameling centraal staan. Daarnaast zal in dit hoofdstuk ook ingegaan worden op de operationalisering van de interviewvragen. Volgend op het hoofdstuk ‘Methode’ is het hoofdstuk ‘Data-analyse’. In dit hoofdstuk zal de daadwerkelijke data-analyse plaatsvinden en zullen de subvragen beantwoord worden. Afgesloten zal worden met het hoofdstuk ‘Conclusies & Discussie’. In dit hoofdstuk zullen de belangrijkste onderzoeksresultaten worden besproken. Daarnaast zal er worden ingegaan op implicaties van dit onderzoek voor de provincie Overijssel.

2 Theoretisch Kader

2.1 Inleiding

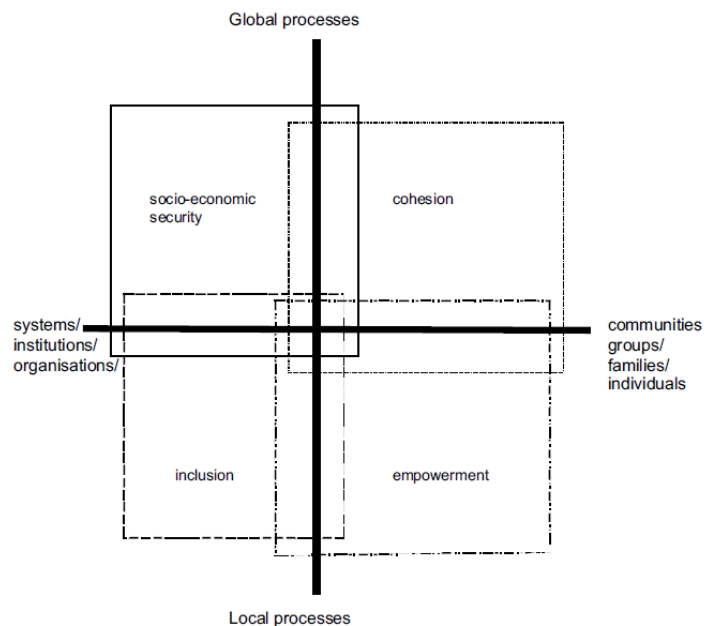
In het theoretisch kader zal de theorie rondom sociale kwaliteit worden behandeld. Deze behandeling zal zich richten op de achtergrond en historie, inhoud van de theorie, concurrerende theorieën en de kritiek op sociale kwaliteit. Verder zal er in gegaan worden op de relatie tussen de theorie en dit onderzoek. Het theoretisch kader wordt geschetst, omdat er nu een inzicht is in de precieze betekenis van sociale kwaliteit en hoe sociale kwaliteit zich verhoudt tot dit onderzoek. Aan het eind van dit hoofdstuk zal duidelijk zijn wat sociale kwaliteit is en wat het heeft te maken met dit onderzoek.

2.2 Achtergrond en theorie

Sociale kwaliteit vindt zijn oorsprong in een aantal expertmeetings. Deze bijeenkomsten waren tussen 1991-1993. De belangrijkste reden voor de ontwikkeling van deze theorie was de ongelijkheid tussen economisch en sociaal beleid (Gasper et al., 2008). Sociaal beleid is volgens Beck, van der Maesen & Walker (1997) altijd ondergeschikt geweest aan economisch beleid. Om deze ongelijkheid aan te pakken stellen Beck, van der Maesen & Walker (1997) voor om een nieuwe standaard te ontwikkelen, een nieuwe theorie. Deze theorie moet zowel economisch als sociaal beleid kunnen beoordelen. Dit heeft uiteindelijk geleid tot sociale kwaliteit (Beck et al., 1997). In *The Social Quality of Europe* geven de auteurs aan dat sociale kwaliteit een doel voor zowel sociaal beleid als economisch beleid moet zijn. Economische groei is geen doel, maar de groei van sociale kwaliteit wel (Beck et al., 1997). Doordat sociaal beleid en economisch beleid zich, volgens de auteurs, moeten richten op sociale kwaliteit, kan sociale kwaliteit ook gebruikt worden om economisch en sociaal beleid te beoordelen (Beck et al., 1997). Sociale kwaliteit zou een standaard moeten zijn voor alle overheidsniveaus in Europa. Het zou een meetlat moeten zijn om te meten in welke mate het dagelijks leven van personen een acceptabel niveau heeft (Beck et al., 1997). Deze meetlat kan zowel gebruikt worden door burgers als door beleidsmakers (Beck et al., 1997). De auteurs voegen als laatste toe dat sociale kwaliteit een basis kan zijn voor een nieuwe verhouding tussen sociaal en economisch beleid (Beck et al., 1997). De definitie waar veel auteurs aan refereren, (Asadollahi, Ahmad, Valizadeh, & Baratvand, 2011; Berman & Phillips, 2001; Walker, 2009; Walker & Van der Maesen, 2004), is naar de definitie van Beck, van der Maesen en Walker (1997). Deze definitie is als volgt: *“the extent to which citizens are able to participate in the social and economic life of their communities under conditions which enhance their well-being and individual potential”* (Beck et al., 1997). Sociale kwaliteit is een multidimensionaal concept, gebouwd op verschillende theorieën uit de sociologie (Abbott & Wallace, 2012). Volgens Abbott & Wallace (2012)

geeft de theorie van sociale kwaliteit een methodologisch en analytisch framework voor het beschrijven en verklaren van de kwaliteit van een samenleving. De theorie van sociale kwaliteit richt zich op vier onderdelen, die komen uit de verschillende theorieën. Deze onderdelen zijn: socio-economische zekerheid, sociale insluiting, sociale cohesie en empowerment. Deze vier onderdelen bepalen de sociale kwaliteit. Deze onderdelen zijn dus voorwaarden waaraan voldaan moet worden: voldoende sociale cohesie, voldoende socio-economische zekerheid etc (Walker & Van der Maesen, 2004). Deze voorwaarden zijn opgesteld door Beck, van der Maesen, & Walker (1997) in het boek *The Social Quality of Europe*. Andere auteurs hebben deze voorwaarden ook overgenomen, namelijk (Walker & Van der Maesen, 2004), (Berman & Phillips, 2000) en (Meyer, Luong, Ward, & Tsourtos, 2010). De voorwaarden zijn nodig om een acceptabel niveau van sociale kwaliteit te krijgen. Deze vier voorwaarden worden vaak weergegeven in een diagram. Dit diagram, ook wel het sociale kwaliteitskwadrant genoemd, is terug te vinden in verschillende publicaties. Het kwadrant (zie figuur 1) is van Walker & Van der Maesen (2004). Vergelijkbare kwadranten zijn onder andere ook terug te vinden de volgende artikelen: *Social quality: A way to measure the quality of society* (Abbott & Wallace, 2012), *Social Quality for Aged People in Iran: Towards Developing Theoretical Scale* (Asadollahi et al., 2011). Verder is het kwadrant ook terug te vinden in de volgende publicaties (Abbott & Wallace, 2012; Asadollahi et al., 2011; Berman & Phillips, 2000, 2001; Chau & Yu, 2009; Monnickendam & Berman, 2008; Walker, 2009; Walker & Van der Maesen, 2004).

Figuur 1 (Walker & Van der Maesen, 2004)

Het kwadrant is voor het eerst opgesteld door Beck, van der Maesen, & Walker (1997). Dit kwadrant vormt de kern van de sociale kwaliteitstheorie. In bijna alle publicaties betreffende sociale kwaliteit wordt dit kwadrant aangehaald. Te zien is dat het kwadrant uit zes verschillende onderdelen bestaat. Naast deze vier voorwaarden (Socio-economische zekerheid, sociale cohesie, sociale insluiting, empowerment) zijn er nog twee zaken te zien. De vier onderdelen worden namelijk gescheiden door twee assen. Dat zijn de andere twee delen van het kwadrant. Op de horizontale as is de dimensie instituties – communities te zien. De verticale lijn is de globale – lokale (biographical) dimensie. Andere sociale kwadranten hebben een vergelijkbare opzet. Echter, de benaming van de assen verschillend (Macro -Micro in plaats van Globaal – lokaal).

De eerste dimensie die in het figuur te zien is, is socio-economische zekerheidsdimensie. Mensen dienen toegang te hebben tot socio-economische zekerheid om zichzelf te beschermen tegen onder andere armoede (Walker & Van der Maesen, 2004; Phillips & Berman, 2001). De tweede voorwaarde/dimensie is insluiting (of minimale uitsluiting). Uitsluiting betekent dat je je buitengesloten voelt. Insluiting juist dat je betrokken bent, en dat je bij de samenleving hoort. Uitsluiting zou in de context van het sociale gebied bijvoorbeeld kunnen zijn dat bepaalde groepen of personen zich vervreemd voelen van de samenleving. Ook kun personen of groepen zich buitengesloten voelen (of ingesloten) als het gaat om instituties. Betreft de overheid de burger bij haar activiteiten of sluit de overheid de burger daar juist buiten? Sociale insluiting moeten de burgers ervaren in de belangrijkste instituties van de samenleving, aldus de auteurs Walker & Van der Maesen (2004). Mensen / burgers moeten zichzelf betrokken voelen bij de maatschappij. De derde voorwaarde die te zien is, is sociale cohesie. Deze voorwaarde wordt door meerdere auteurs omschreven als “de lijm die de gemeenschappen en samenlevingen bij elkaar houdt” (Abbott & Wallace, 2012; Walker & Van der Maesen, 2004). Berman & Phillips (2000) betogen dat sociale cohesie het proces is dat sociale netwerken maakt, verdedigt of vernietigt. Voldoende mate van sociale cohesie maakt het mogelijk dat mensen kunnen bestaan als sociale wezens (Berman & Phillips, 2000). Friedkin (2004) maakt nog het onderscheid tussen individual en group level. In het kwadrant is dit terug te zien op de horizontale as (zie figuur 1). De laatste voorwaarde die te onderscheiden is, is empowerment. Deze voorwaarde houdt in dat mensen in staat zijn om volledig te participeren in sociale, culturele, politieke en economische processen (Berman & Phillips, 2000). De auteurs Walker & van der Maesen (2004) voegen er aan toe dat empowerment ook betekent dat burgers in staat zijn controle te hebben over hun eigen leven en dat ze zelf keuzes kunnen maken (Walker & Van der Maesen, 2004). In Nederland worden de begrippen ‘eigen kracht’ en ‘burgerkracht’ hieronder geschaard.

De assen in het model representeren verschillende dimensies. De horizontale as de dimensie tussen instituties & organisaties en gemeenschappen & individuen. De verticale as stelt de dimensie globaal en lokaal centraal (Asadollahi et al., 2011; Walker, 2009; Walker & Van der Maesen, 2004). Walker & van der Maesen (2004) voegen er aan toe dat er spanningen kunnen ontstaan op beide assen. Op de horizontale as zou dat een spanning kunnen zijn tussen institutionele processen en individuele acties. Op de verticale as kunnen dat spanning zijn tussen ontwikkelingen in het globale en lokale domein (Walker & Van der Maesen, 2004). De methodieken in dit onderzoek zullen dus in ieder geval één van de vier onderdelen van sociale kwaliteit moeten verbeteren, immers het doel van de methodieken is sociale kwaliteit te vergroten.

Deze componenten die hierboven genoemd en uitgewerkt zijn, zijn niet op zichzelf staande dimensies. De dimensies vullen elkaar vaak aan. Gezamenlijk moeten ze het welzijn van de burger verklaren (Monnickendam & Berman, 2008). Abbott & Wallace (2012) zien de theorie als een aanpak om de kwaliteit van de sociale context van ons dagelijks leven te meten. De auteurs Walker & Van der Maesen (2004) voegen er aan toe dat elk onderdeel wel zijn eigen continuüm heeft. De auteurs bedoelen hiermee dat elk van de kwadranten zijn tegenpool heeft, bijvoorbeeld sociale cohesie en fragmentatie. Sociale insluiting en uitsluiting. De onderliggende gedachte is dat elk van die tegenstellingen geoperationaliseerd kunnen worden om zo het model praktisch te maken (Walker & Van der Maesen, 2004). Zou er meer fragmentatie plaatsvinden en meer sociale uitsluiting zijn, dan neemt de sociale kwaliteit af. Het doel van dit kwadrant is dan ook, zoals eerder gezegd, te meten in welke mate het dagelijks leven van personen een acceptabel niveau heeft. De operationalisatie is echter verschillend per dimensie (Walker & Van der Maesen, 2004). De theorie van sociale kwaliteit kan dan ook gezien worden als een combinatie van verschillende sociale theorieën. Deze combinatie meet in welke mate het dagelijks leven van personen een acceptabel niveau heeft. Volgens Abbott & Wallace (2012) 'societal well-being'. Dit moet volgens hen niet verward worden met 'individual well-being'. Hoewel ze verbonden zijn met elkaar is er een duidelijk verschil tussen beiden. Societal well-being richt zich op de context waarin een individu zich kan ontwikkelen (Abbott & Wallace, 2012). Individual well-being daarentegen is volgens Abbott & Wallace (2012) een subjectieve beoordeling van het individu zelf over zijn welzijn.

2.3 Kritiek en andere theorieën

De theorie van sociale kwaliteit staat binnen Europa erg in de belangstelling (Abbott & Wallace, 2012). Zo menen Walker & Maesen (2004) dat sociale kwaliteit geadopteerd is als één van de kernthema's van

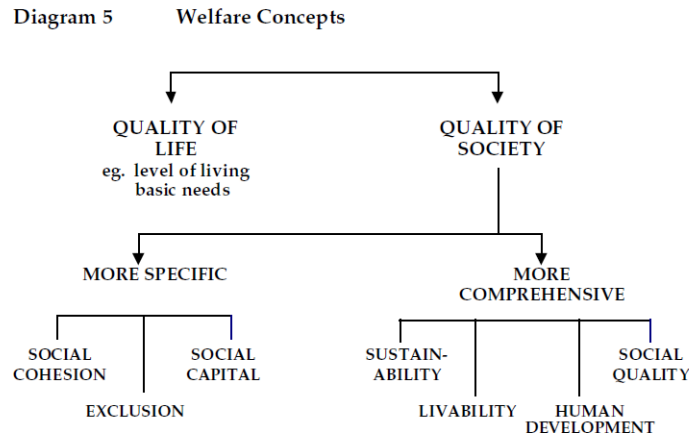
Europees sociaal beleid. De theorie van sociale kwaliteit is overgenomen door de beleidsmakers en vormt een belangrijk onderdeel van het sociale beleid (Abbott & Wallace, 2012). Naast dat deze theorie binnen Europa aan populariteit wint, vindt deze theorie ook steeds meer haar weg naar andere delen van de wereld. Zie Chau & Sam Yu (2009) en Walker (2009). Ondanks de grote belangstelling in zowel Europa als daarbuiten, is er ook kritiek op de theorie van sociale kwaliteit. In het artikel *Social Quality: A vision for Europe* (Beck, 2001) geven de auteurs kritiek weer van een andere auteur (Svetlik). Hij stelt dat er in het kwadrant een aantal zaken zijn die niet helemaal kloppen, er heerst daar spanning. Deze kritiek gaat om de horizontale en verticale assen. De uiteinden van de assen, bijvoorbeeld instituties/organisaties, zijn volgens Svetlik niet helder genoeg (Beck, 2001). Walker en Wigfield (2004) geven in hun artikel aan dat volgens Svetlik de onderdelen van sociale kwaliteit elkaar niet mogen overlappen met oog op de operationalisatie. De onderdelen overlappen en hebben wel invloed op elkaar aldus Walker & Wigfield (2004). Ook Phillips en Berman (2001; 2003) geven aan dat de onderdelen van sociale kwaliteit elkaar wel degelijk overlappen en invloed op elkaar hebben. Ook volgens Monnickendam & Berman (2008) zijn er verbanden tussen de verschillende onderdelen van sociale kwaliteit. Het probleem is echter dat de richting van deze verbanden (effecten) niet bekend zijn. Uit hun onderzoek komt naar voren dat er niet perse een positief verband is tussen verschillende onderdelen. De hypothese stelt dat hoe meer mensen zich ontfermen/bekommeren (altruïsme) over het welzijn van mensen, hoe hoger de sociale cohesie, één van de onderdelen in het sociale kwadrant (Monnickendam & Berman, 2008). In het onderzoek vinden de auteurs, Monnickendam & Berman (2008) echter geen aanwijzingen over deze relatie.

Ook de voorstanders van sociale kwaliteit geven aan dat de theorie van sociale kwaliteit (nog) niet helemaal vlekkeloos is. Beck, van der Maesen, & Walker (1997) geven aan dat de theorie niet empirisch getest is. Dat was wel het geval in 1997. Kijkend naar het heden dan zijn er wel een aantal empirische onderzoeken geweest naar sociale kwaliteit. Bijvoorbeeld: *Operationalizing the theory of Social Quality: analysis of the reliability of an instrument to measure social quality* (Meyer et al., 2010), *Social Quality: A way to Measure the Quality of Society* (Abbott & Wallace, 2012) en *An Empirical Analysis of the interrelationship between Components of the Social Quality Theoretical Construct* (Monnickendam & Berman, 2008). In het artikel *Operationalizing the theory of Social Quality: analysis of the reliability of an instrument to measure social quality* (Meyer et al., 2010) meten de onderzoekers de betrouwbaarheid van de indicatoren van sociale kwaliteit. Dit hebben ze gedaan onder 33 personen. *Social Quality: A way to Measure the Quality of Society* (Abbott & Wallace, 2012) heeft als belangrijkste bevinding dat het model van sociale kwaliteit een stabiel model is (gezien tijd en plaats). Sociale

kwaliteit is dus een goede theorie om de kwaliteit (sociale) te meten in een land. Aangezien het een stabiel model is, aldus Abbot en Wallace (2012).

Phillips en Berman (2003) wijzen erop dat sociale cohesie een begrip is dat twee gezichten heeft. Wanneer er sprake is van een goede sociale cohesie in een buurt wil dat niet zeggen dat er ook sprake is van een goede sociale kwaliteit. De auteurs geven voorbeelden van gemeenschappen die op zichzelf een hechte gemeenschap vormen en waar de sociale cohesie groot is, maar waar andere zaken, zoals bijvoorbeeld empowerment, juist er laag zijn. De auteurs maken daarom ook het onderscheid tussen interne en externe aspecten van sociale kwaliteit. Phillips en Berman (2003) stellen daarom in hun artikel ook vraag in hoeverre een gemeenschap mee telt in de rest van de maatschappij? In welke mate is de gemeenschap ingesloten in de maatschappij (Phillips & Berman, 2003). Gemeenschappen kunnen nog zo'n sterke interne sociale kwaliteit hebben, de algehele sociale kwaliteit is afhankelijk van het doen en laten van overheden en instituties (Phillips & Berman, 2003; Berman & Phillips, 2001).

Naast de theorie van sociale kwaliteit zijn er ook andere theorieën die meten in welke mate het dagelijks leven van personen een acceptabel niveau heeft. Vooral de theorie Quality of Life (QoL) is een theorie die vaak aangehaald wordt wanneer er gesproken wordt over sociale kwaliteit. In het artikel van Walker & van der Maesen (2004) is het verschil goed uitgelegd. Het verschil tussen de twee theorieën is dat de theorie van Quality of Life heeft een zeer zwakke ondergrond, aldus Walker & van der Maesen (2004). De theorie heeft veel verschillende formuleringen. Daarnaast is de aanpak van deze theorie erg op het individu gericht (Monnickendam & Berman, 2008). Hoewel Walker & Maesen (2004) aangeven dat sociale kwaliteit zich ook richt op het individu, geven ze ook aan dat sociale kwaliteit kijkt naar instituties, organisaties en samenlevingen. Dit is te zien in de assen van het model. In het artikel *Social Quality and Quality of Life* van Walker & van der Maesen (2004) wordt er een diagram weergegeven. Dit diagram (zie figuur 2) geeft overzichtelijk weer wat het verschil is tussen Social Quality en Quality of Life.

Source: Noll (2000)

Figuur 2 (Walker & van der Maesen, 2004)

2.4 Conclusie

In dit hoofdstuk is de theorie omtrent sociale kwaliteit besproken. Aan de hand van dit theoretisch kader is er een beter inzicht gecreëerd in de achtergrond en de historie van deze theorie en in de theorie zelf. In het theoretisch kader is getracht meer inzicht te krijgen in sociale kwaliteit. Sociale kwaliteit staat in dit onderzoek centraal en is daarom ook het onderwerp van het theoretisch kader. Het theoretisch kader heeft verschillende inzichten opgeleverd. Ten eerste is te zien dat sociale kwaliteit bestaat uit verschillende onderdelen. In het model van Beck, van der Maesen & Walker (1997) is dit goed weergegeven. Deze auteurs delen sociale kwaliteit op in vier verschillende delen. Deze delen zijn sociale insluiting, sociale cohesie, sociale economische zekerheid en empowerment. De onderdelen bepalen de mate van sociale kwaliteit. Deze onderdelen worden dan ook wel voorwaarden genoemd voor sociale kwaliteit (Walker & Van der Maesen, 2004). Samen vormen deze onderdelen een kwadrant. Dit kwadrant is door meerdere auteurs overgenomen als de basis voor de theorie betreffende sociale kwaliteit. Onder andere Abbot & Wallace (2012), Berman & Phillips (2000, 2001) en Asadollahi et al. (2011). Het theoretisch kader heeft ook inzichten gegeven betreft de operationalisatie van de vier onderdelen van sociale kwaliteit. Ten eerste is door de auteurs Walker & van der Maesen (2004) aangegeven dat elk van de vier onderdelen zijn eigen continuüm heeft. Dit maakt volgens deze auteurs sociale kwaliteit meetbaar. Voorbeeld is sociale insluiting tegenover sociale uitsluiting. Daarnaast geven verschillende auteurs in hun artikelen indicatoren aan (Asadollahi et al., 2011; Walker & Van der Maesen, 2004,2005; Berman & Phillips, 2000).

Deze indicatoren, samen met het inzicht betreffende het continuüm, zijn belangrijk geweest voor het operationalisatie. Een ander inzicht dat van belang is, is de bevinding van Abbot & Wallace (2012). De bevinding van hun onderzoek is dat sociale kwaliteit een stabiel model is, qua tijd en plaats. Kort samengevat zijn de belangrijkste inzichten in dit hoofdstuk het kwadrant met de vier verschillende onderdelen van sociale kwaliteit. Het continuüm van de onderdelen. De indicatoren van de verschillende kwadranten en ten slotte de stabiliteit van het model. Deze inzichten zijn van groot belang geweest voor dit onderzoek, aangezien ze het onderzoek vorm hebben gegeven. De invloed van deze inzichten zijn dan ook duidelijk te zien in het volgende hoofdstuk.

In het vorige hoofdstuk zijn de subvragen beschreven. Bij zowel de tweede en de derde subvraag zijn twee begrippen opgenomen, die nu, na de beschrijving van het theoretisch kader, verder kunnen worden toegelicht. Deze twee begrippen zijn geschiktheid en effectiviteit. De methodieken moeten zowel een geschikt als effectief middel zijn om sociale kwaliteit te verbeteren. In het theoretisch kader zijn de verschillende voorwaarden uiteen gezet die nodig zijn om sociale kwaliteit te verbeteren. Dit zijn de verschillende onderdelen van sociale kwaliteit: socio-economische zekerheid, sociale cohesie, sociale insluiting en empowerment. De methodieken zouden zich dus op die voorwaarden moeten gaan richten, als die methodieken de sociale kwaliteit willen verbeteren. Vanuit deze theorie kan dus gekeken worden of de methodieken wel geschikt en effectief zijn.

Het begrip geschiktheid geeft weer in welke mate de onderzochte methodieken geschikt zijn om sociale kwaliteit te verbeteren. Kijkend naar het theoretisch kader dan behoren verschillende indicatoren van de onderdelen sociale cohesie, sociale insluiting en empowerment thuis onder het kopje geschiktheid. Onder andere de indicatoren 'betrokkenheid van de gemeenschap' en 'support voor collectieve acties' zijn hier belangrijk. Deze geven onder andere aan of er ondersteuning/support is voor een methode. Heeft de methodiek bijvoorbeeld een negatieve invloed of geen invloed op deze begrippen dan zijn de methodieken niet geschikt sociale kwaliteit te verbeteren. De betrokkenheid en/of support kan dan gering zijn voor een dergelijke methodiek.

Naast de geschiktheid zal er ook gekeken worden of de methodieken de sociale kwaliteit verbeteren. Zijn de methodieken een effectief middel als het gaat om het verbeteren van de sociale kwaliteit. Om het begrip effectiviteit te meten zal er gekeken worden naar verschillende indicatoren van sociale insluiting, sociale cohesie, sociale economische zekerheid en empowerment. Deze indicatoren zijn onder andere besproken door Asadollahi et al. (2011), Walker & Van der Maesen (2004) en Berman & Phillip (2000).

3 Methode

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk heeft als doel het beschrijven van het gekozen onderzoeksdesign, de dataverzamelmethode en de data-analyse methode. Deze beschrijving heeft als doel goed weer te geven hoe de subvragen beantwoord gaan worden. Na de afronding van dit hoofdstuk is er inzicht gecreëerd in wat voor soort onderzoek uitgevoerd gaat worden, welke data hiervoor verzameld dienen te worden, hoe die data verzameld gaan worden en tot slot hoe de data geanalyseerd gaan worden.

3.2 Onderzoeksdesign

In de voorgaande hoofdstukken is te lezen dat het onderzoek naar de methodieken en hun vermogen om sociale kwaliteit te kunnen vergroten centraal staat. Het onderzoek zal zich dan ook gaan richten op de relatie tussen de methodieken en sociale kwaliteit. Deze relatie is weer te geven in termen van afhankelijke en onafhankelijke variabelen. In dit onderzoek is de afhankelijke variabele te omschrijven als sociale kwaliteit. De onafhankelijke variabele zijn de methodieken. De methodieken pretenderen invloed te hebben op de sociale kwaliteit.

Er is gekozen voor een kwalitatief cross-sectioneel onderzoek om de beoogde relatie tussen de methodieken en de sociale kwaliteit te onderzoeken. Om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden, is er data nodig in de vorm van meningen en ervaringen over de toegepaste methodieken. Het gaat dan om meningen en ervaringen van de personen die met de methodieken werken of gewerkt hebben. Om die meningen en ervaringen van de project- en programmamanagers te verzamelen, is er gekozen om interviews te houden. De bedoeling van dit onderzoek is om een goed oordeel te vormen over de geschiktheid en effectiviteit van de methodieken om de sociale kwaliteit te verbeteren. Om dit oordeel te kunnen vormen, is het noodzakelijk om op de meningen en ervaringen van de project- en programmamanagers in te gaan, door te vragen en naar voorbeelden te vragen. Daarom is er gekozen om interviews, die bieden de mogelijkheid om het bovenstaande te kunnen bereiken. Aangezien er er maar één observatie onder één groep op één moment in de tijd is, is er sprake van een cross-sectioneel onderzoek (Babbie, 2010 p. 106). Er zullen alleen methodieken worden onderzocht die toegepast zijn of op dit moment worden toegepast. Immers wanneer de methodieken niet zijn toegepast, zijn er ook geen ervaringen die verzameld kunnen worden.

3.3 Dataverzameling

In deze paragraaf zal eerst op het soort interviews en de selectie van de respondenten in gegaan worden. Daarna zal de afname van de interviews besproken worden. Er is gekozen voor voor een halfopen interview. Hiervoor is gekozen, omdat deze vorm van interview het meest geschikt lijkt voor dit onderzoek. De keuze voor het soort interview zal afhangen van de inhoud van de vragen, de formulering van de vragen, de volgorde en de antwoordkeuze (Boeije, 2005). Het doel van de interviews is om de meningen en ervaringen van de project- en programmamanagers te verzamelen. Aangezien er nog geen kennis is over de te verwachten antwoorden, maar wel een inzicht is in welke vragen gesteld worden, is de vorm van een halfopen interview de beste keuze voor dit onderzoek

Voor de caseselectie zal er zowel binnen als buiten de provincie Overijssel als organisatie worden gekeken, doordat nog niet alle methodieken toegepast zijn binnen de provincie Overijssel als organisatie. Kijkend naar de toolkit (zie bijlage 7.1) is te zien dat er een heleboel methoden in beschreven staan. Aangezien niet alle methoden in dit onderzoek onderzocht kunnen worden, zal er een selectie gemaakt moeten worden. De keuze voor de methodieken die onderzocht zijn, is in twee stappen gemaakt. In de eerste stap zijn dertien methodieken gekozen. De selectie is gemaakt samen met de opdrachtgever. Van de dertien methodieken zijn er tien methodieken uit de toolkit afkomstig. Dit zijn de volgende methodieken: Participatie Scan, Model Gebiedsdekkende Voorzieningen, Kies Je Kansaankpak, Visietraject, Scan Leefbare Wijken, Werken met de Participatie Piramide, Geluksgericht Werken / Geluksroutes, Nieuwe Verdien Modellen, Burgerkracht Centrale en Sociaal Effect Rapportage. Gezien de toolkit nog aan verandering onderhevig is, zijn de volgende methodieken aan dit lijstje toegevoegd door de opdrachtgever, provincie Overijssel: Methode U, Landschapsmanifest en Kracht van de Samenleving. Op basis van de eerste stap is er een voorselectie gemaakt van de mogelijk te onderzoeken methodieken. Om de lijst van dertien methodieken terug te brengen tot vier methodieken is de keuze gemaakt om interviews te houden. Met behulp van deze interviews is er een beter beeld gevormd en meer informatie verkregen over de dertien methodieken. Op basis van die interviews en vooraf gestelde voorwaarden (worden behandeld in de volgende paragraaf, paragraaf 3.4) zijn de te interviewen projecten en programma's gekozen. Hiermee is subvraag één, of de methodieken toegepast zijn, beantwoord. De methodieken die gekozen zijn na het houden van de interviews zijn de Participatie Scan (van gemeente Borne), Model Gebiedsdekkende Voorzieningen, Methode U en Kracht van de Samenleving. De keuze voor deze methodieken is vooral gemaakt omdat deze methodieken breed kunnen worden toegepast. Daarnaast zijn deze methodieken ook uiteraard toegepast. Voor verdere score en de uitwerking van de interviews zie de bijlage 7.4 en 7.5.

De vervolgstap is dat er voor elke methodiek drie personen geïnterviewd zijn. Het selecteren van de respondenten voor deze interviews is gebeurd via purposive sampling (Baarda, 1997; Boeije, 2005), ook wel judgemental sampling genoemd (Babbie, 2010). Door de kleine populatie is dit meeste geschikte manier om een steekproef te trekken. Purposive sampling heeft als nadeel dat er geen statistische representativiteit wordt gerealiseerd (Boeije, 2005). Deze beperking van het onderzoek wordt opgelegd door de kleine groep personen die werken met de methoden.

De lijst met personen die zijn geïnterviewd voor de eerste set, is weergegeven in tabel 1. De keuze voor deze personen is gemaakt op basis van de informatie die door de verschillende organisatie aangereikt zijn. Dit waren organisaties Arcon en Stimuland. Deze organisatie zijn onder andere betrokken geweest bij het samenstellen van de toolkit. Bij een aantal methodieken kon binnen de organisaties een respondent gezocht worden. Dit betreft de eerste zes methodieken, zie tabel 1. Bij de methodieken Model Gebiedsdekkende Voorzieningen en de Participatieladder is door de Arcon en Stimuland doorverwezen naar andere organisaties. Dit was respectievelijk Denion en de Rode Wouw. Voor de methodieken Eigenkracht Conferentie en Scan Leefbare Wijken konden personen binnen de organisatie van de opdrachtgever geïnterviewd worden. De laatste drie methoden waren toegevoegd door de opdrachtgever. Zodoende waren daardoor de personen voor een interview bekend.

Tabel 1: Geïnterviewde personen (eerste set)

Methodiek	Organisatie	Persoon
Participatiescan	Arcon	Maaïke Moulijn
Geluksroutes	Arcon	Aard Francissen
Sociale Effect Rapportage	Arcon	Sybren Bouwsma
Visietraject	Arcon	Frans van Ginkel
Nieuwe Verdien Modellen	Stimuland	Jeroen Geerdink
Kies je Kans-aanpak	Stimuland	Philien Blok
Eigenkracht Conferentie	Provincie Overijssel	Angelique van der Vegt
Scan Leefbare Wijken	Provincie Overijssel	Karin Komdeur
Model Gebiedsdekkende Voorzieningen	Denion	Rick Warnar
Participatieladder	Rode Wauw	Joop Hofman
Methode U	Kracht van Salland	Birgitte Keizer en Mireille Groot Koerkamp
Landschapsmanifest	NMO	Peter Adema
Kracht van de Samenleving	NMO	Loet van de Heide

De interviews vonden plaats bij instellingen of op het provinciehuis van provincie Overijssel. Er zijn drie uitzonderingen geweest. Eenmaal is er een interview bij de persoon thuis afgenomen, één keer is er een interview telefonisch afgenomen en één keer zijn de interviewvragen schriftelijk ingevuld. Alle interviews zijn opgenomen behalve het telefonische en het schriftelijke interview. Voorafgaande aan het

interview is toestemming gevraagd aan de respondenten voor het opnemen. De interviews duurden gemiddeld 30 minuten.

Voor de tweede set interviews zijn wederom dertien interviews gehouden (zie tabel 2). Te zien is dat bij de Methode U één extra persoon is geïnterviewd. De reden hiervoor was dat één van de respondenten weinig ervaring had met de Methode U. Zodoende was er voldoende data voor de analyse van deze methodiek. De keuze voor de respondenten is bepaald met behulp van de informatie die verstrekt is door de personen die in de eerste set zijn geïnterviewd. Daarom komt het ook voor dat er een aantal keer dezelfde personen zijn geïnterviewd

Tabel 2: Geïnterviewde personen (tweede set)

Methodiek	Organisatie	Persoon
Kracht van de Samenleving	NMO	Loet van de Heide
	NMO	Wijnand Jonkers
	Gemeente Zwolle	Marijke Sterkenburg
Model Gebiedsdekkende voorzieningen	Gemeente Losser	Anja Elfrink
	Stimuland	Margreet Hogenkamp
	Denion	Naomi Woestenik & Diana Abbink
Methode U	Gemeente Olst-Wijhe	Birgitte Keijzer & Mireille Groot-Koerkamp
	Waterschap Groot-Salland	Wim Jan van de Heide
	Rabobank	Willemien Schonewille
Participatie scan	Netwerk Platteland	Marga de Jong
	Gemeente Borne	Nicole Teesink
	Gemeente Borne	Aart de Vries
	Gemeente Borne	Miranda Mulder

De dertien interviews zijn allemaal opgenomen, met toestemming van de respondenten. De interviews zijn afgenomen bij de instellingen zelf of op het provinciehuis van de provincie Overijssel. Tijdens de interviews bleek dat er veel doorgevraagd moest worden om de benodigde informatie te krijgen. Tevens gaven de respondenten aan dat een aantal vragen te moeilijk waren. Deze vragen zijn daarom tijdens het interview her geformuleerd. De interviews duurden gemiddeld 50 minuten.

3.4 Data-analyse

In het theoretisch kader is te zien dat het sociale kwaliteitskwadrant de basis is van de theorie rondom sociale kwaliteit. Dit sociale kwaliteitskwadrant van Beck, van der Maesen & Walker (1997) is het beginpunt van de operationalisering. Het sociale kwaliteitskwadrant bevat namelijk de vier voorwaarden (sociale insluiting, sociale cohesie, sociale economische zekerheid en empowerment) waaraan voldaan moet worden om een goede mate van sociale kwaliteit te krijgen, aldus Beck, van der Maesen & Walker (1997). Verder is belangrijk op te merken dat elk van deze vier onderdelen, voorwaarden, zijn eigen

continuüm heeft (Walker & van der Maesen, 2004). Bijvoorbeeld sociale insluiting en sociale uitsluiting. In welke mate is er sociale insluiting? Waarbij meer sociale insluiting en dus minder sociale uitsluiting zorgt voor een betere sociale kwaliteit. Immers sociale insluiting is een voorwaarde voor sociale kwaliteit (Beck, van der Maesen & Walker, 1997). Om interviewvragen uit deze vier voorwaarden te halen zijn indicatoren nodig. Via deze indicatoren is een voorwaarde zoals sociale cohesie te meten. Deze indicatoren zijn eerder besproken in het theoretisch kader.

De operationalisering van de subvragen naar interviewvragen zal aan de hand van een analyseschema verlopen. Het analyseschema is te vinden in bijlage 7.3. Bij subvraag één zal anders te werk worden gegaan. De eerste subvraag is bedoeld om de methodieken in kaart te brengen die toegepast zijn of toegepast worden. De interviewvragen zullen vanuit de volgende criteria worden geformuleerd. Aangezien de methodieken door meerdere personen gebruikt kunnen worden, moeten de methodieken niet te specifiek zijn, maar gemakkelijk in gebruik zijn. De meningen en ervaringen van de project- en programmamanagers staan centraal in het onderzoek. Om die meningen en ervaringen te verzamelen, moeten de onderzochte methodieken al wel toegepast zijn of toegepast worden. Immers wanneer ze nog niet zijn toegepast, kunnen er ook geen ervaringen worden verzameld. Vanuit ditzelfde punt moeten de methodieken in een afrondend stadium zitten. Om ervoor te zorgen dat methodieken vanuit meerdere onderdelen worden onderzocht, is het belangrijk dat de onderzochte methodieken zich niet rond één of twee onderdelen concentreren.

De analyse voor subvraag twee en drie volgt de volgende stappen. Vanuit de subvragen zal gekeken worden naar de theorie. De vier verschillende onderdelen vanuit de theorie van sociale kwaliteit worden gekoppeld aan de subvragen. Deze onderdelen zullen verder geoperationaliseerd worden naar verschillende kenmerken. Daarbij is gekeken welke kenmerken gebruikt kunnen worden bij de begrippen geschiktheid en effectiviteit. De kenmerken zullen gebruikt worden om de interviewvragen te formuleren. Tevens zullen deze kenmerken gebruikt worden om de codes te ontwikkelen voor de daadwerkelijke analyse, deze codes zullen verderop in deze paragraaf behandeld worden.

De tweede subvraag is op de volgende wijze geoperationaliseerd. De concepten die gekozen zijn, zijn afkomstig vanuit de theorie over sociale kwaliteit. Het gaat er immers om of de methodieken geschikt zijn sociale kwaliteit te verbeteren. De gekozen concepten zijn sociale insluiting, sociale cohesie en empowerment. Hiervoor is gekozen, omdat als er geen betrokkenheid vanuit de gemeenschap is (kenmerk van sociale insluiting) of geen support is voor collectieve acties (kenmerk van empowerment) het voor een project- en programmamanagers erg lastig is om sociaal flankerend beleid (met als doel sociale kwaliteit te verbeteren) toe te voegen aan de kerntaken. Dus mochten de methodieken zich niet

op deze concepten en bijbehorende kenmerken richten, dan zijn de methodieken niet geschikt om gebruikt te worden door de project- en programmamanagers. Daarnaast is het concept sociale cohesie opgenomen bij beantwoording van deze subvraag. Dit is gedaan, omdat wanneer er weinig tot geen sociale cohesie is, weinig personen zich betrokken voelen bij de gemeenschap. Ze zijn namelijk buitengesloten. Het kenmerk dat is gekozen voor dit concept is identiteit. Door vragen te stellen over de identiteit van de regio, de betrokkenheid vanuit de gemeenschap en de wel of niet toegenomen support vanuit de gemeenschap kan antwoord gegeven worden op subvraag twee.

De concepten die voor de derde subvraag gekozen zijn, zijn afkomstig uit de theorie over sociale kwaliteit. Het gaat erom of de methodieken een effectief middel zijn om sociale kwaliteit te verbeteren. De gekozen concepten zijn socio-economische zekerheid, sociale cohesie, sociale insluiting en empowerment. Dit zijn de voorwaarden waaraan sociale kwaliteit moet voldoen (Walker & Van der Maesen, 2004). De kenmerken die gekozen zijn bij de concepten zijn (buurt)participatie en altruïsme (concept sociale cohesie), vertrouwen en sociale netwerken (concept sociale insluiting), sociale vangnet (concept socio-economische zekerheid) en mobiliteit (concept empowerment). Deze kenmerken vertegenwoordigen de bovenliggende concepten.

Eerder is al genoemd dat elk van de voorwaarden zijn eigen continuüm heeft (Walker & van der Maesen, 2004). Zodoende zijn de voorwaarden te operationaliseren. Van de methodieken wordt verondersteld dat deze invloed hebben op één of meer voorwaarden van sociale kwaliteit. In de interviewvragen wordt dan ook gevraagd of de methodiek invloed gehad heeft op bijvoorbeeld de indentiteit van de gemeenschap. Om het antwoord van de respondent te coderen, is voor de volgende coderingen gekozen: (1) er kan geen invloed zijn, (2) er kan een negatieve invloed zijn, (3) neutrale invloed en (4) positieve invloed. De code neutrale invloed is toegevoegd, omdat bij het bepalen van de te onderzoeken methoden vaak naar voren kwam dat iets wel een (positieve) invloed had, maar dat deze invloed erg marginaal was. Op de volgende pagina is tabel 3 te zien met alle codes van de kenmerken per voorwaarde van sociale kwaliteit. De dikgedrukte codes behoren tot aan de tweede subvraag. De overige codes horen bij de derde subvraag.

Tabel 3: codes

Empowerment	Sociale Economische Zekerheid
E_Mobiliteit_GEEN INVLOED	SEZ_Sociaal vangnet_GEEN INVLOED
E_Mobiliteit_NEGATIEVE INVLOED	SEZ_Sociaal vangnet_NEGATIEVE INVLOED
E_Mobiliteit_NEUTRALE INVLOED	SEZ_Sociaal vangnet_NEUTRALE INVLOED
E_Mobiliteit_POSITIEVE INVLOED	SEZ_Sociaal vangnet_POSITIEVE INVLOED
E_Support voor collectieve acties_GEEN INVLOED	
E_Support voor collectieve acties_NEGATIEVE INVLOED	
E_Support voor collectieve acties_NEUTRALE INVLOED	
E_Support voor collectieve acties_POSITIEVE INVLOED	
Sociale Insluiting	Sociale Cohesie
SI_Betrokkenheid vanuit gemeenschap_GEEN INVLOED	SC_Altruïsme_GEEN INVLOED
SI_Betrokkenheid vanuit gemeenschap_NEGATIEVE INVLOED	SC_Altruïsme_NEGATIEVE INVLOED
SI_Betrokkenheid vanuit gemeenschap_NEUTRALE INVLOED	SC_Altruïsme_NEUTRALE INVLOED
SI_Betrokkenheid vanuit gemeenschap_POSITIEVE INVLOED	SC_Altruïsme_POSITIEVE INVLOED
SI_Sociale netwerken_GEEN INVLOED	SC_Buurtparticipatie_GEEN INVLOED
SI_Sociale netwerken_NEGATIEVE INVLOED	SC_Buurtparticipatie_NEGATIEVE INVLOED
SI_Sociale netwerken_NEUTRALE INVLOED	SC_Buurtparticipatie_NEUTRALE INVLOED
SI_Sociale netwerken_POSITIEVE INVLOED	SC_Buurtparticipatie_POSITIEVE INVLOED
SI_Vertrouwen_GEEN INVLOED	SC_Identiteit_GEEN INVLOED
SI_Vertrouwen_NEGATIEVE INVLOED	SC_Identiteit_NEGATIEVE INVLOED
SI_Vertrouwen_NEUTRALE INVLOED	SC_Identiteit_NEUTRALE INVLOED
SI_Vertrouwen_POSITIEVE INVLOED	SC_Identiteit_POSITIEVE INVLOED

Voor de data-analyse is het programma ATLAS.Ti gekozen. Dit programma is geschikt om kwantitatieve data te analyseren. Na het uitwerken van de interviews, kunnen deze worden ingevoerd in ATLAS.Ti. Na invoering van de data kan met dit programma de data geanalyseerd worden. In de analyse zal per vraag gekeken worden of het kenmerk waar naar gevraagd wordt, bijvoorbeeld identiteit, door de methode wordt beïnvloed. De uitspraken over een kenmerk zijn gecodeerd met een van de codes in tabel 3.

3.5 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn de volgende zaken weergegeven: onderzoeksdesign, data-verzameling en data-analyse methode. Deze zaken zijn behandeld om een goede basis voor het onderzoek neer te zetten. Voor dit onderzoek is gekozen voor kwalitatief onderzoek in de vorm van cross-sectioneel onderzoek. Voor de selectie van de respondenten is gekozen voor purposive sampling. Daarnaast is ook de keuze voor de onderzochte methodieken weergegeven. Ook is de operationalisatie van de subvragen beschreven. Vanuit het theoretisch kader is er gekeken naar de onderliggende concepten. Deze concepten, sociale insluiting, sociale cohesie, sociale economische zekerheid en empowerment, zijn de basis geweest voor de operationalisering van de subvragen.

In het volgende hoofdstuk zal de analyse te lezen zijn. Door de interviews te coderen met de codes die in dit hoofdstuk gevormd zijn, is het mogelijk de methodieken te beoordelen. Hiermee zal antwoord gegeven kunnen worden op de vraag: welke methodieken zijn geschikt om te gebruiken en zijn deze ook effectief om te gebruiken? Daarnaast is ook de verwachting dat uit de interviews naar voren komt welke kenmerken grote invloed hebben op de voorwaarden van sociale kwaliteit.

4 Data-analyse

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zullen de uitkomsten van de data-analyse besproken worden. In bijlage 7.7 zijn de data te vinden die afkomstig zijn van Atlas.Ti. Daarnaast zijn er in die bijlage ook een grafieken te vinden. Deze grafieken zijn gemaakt met de data afkomstig vanuit Atlas.Ti. Voor elke methode is gekeken wat de algehele score is op de vier voorwaarden van sociale kwaliteit. Dit zijn de samengenomen scores van alle kenmerken die een voorwaarde meten. Zo is te zien hoe een methode scoort op een bepaalde voorwaarde. Daarna komen twee grafieken die respectievelijk naar de score van de kenmerken voor subvraag twee en drie kijken. Als laatste zijn er vier grafieken opgenomen. Deze grafieken geven weer wat de score van de methodiek is op kenmerken binnen een bepaalde voorwaarde. De scores die in alle grafieken betreft hoe vaak een respondent een uitspraak doet over de invloed van de methodiek op een bepaalde kenmerk. De uitspraken zijn vervolgens gecategoriseerd in geen invloed, negatieve invloed, neutrale invloed en positieve invloed. In de volgende paragraaf worden de belangrijkste bevindingen gepresenteerd. Het hoofdstuk sluit af met conclusie waarin antwoord gegeven wordt op subvraag twee en drie.

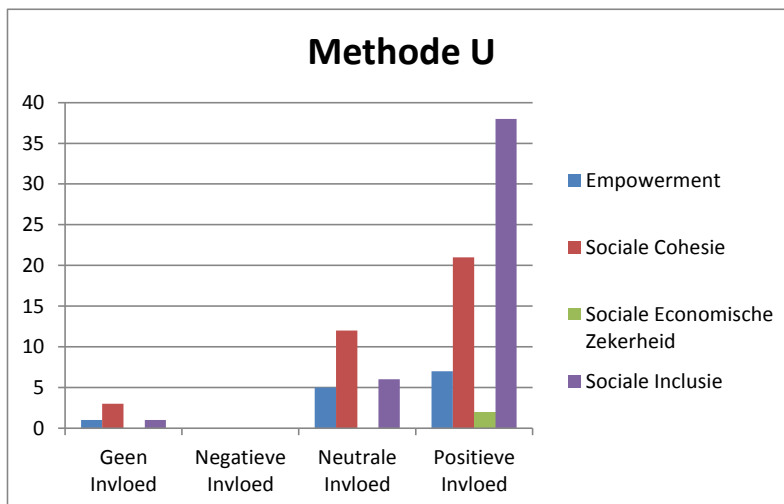
4.2 Analyse

Uit de analyse is gebleken dat er een vijftal kernobservaties kunnen worden waargenomen. Deze kernobservaties zullen in deze paragraaf besproken worden. Kijkend naar de voorwaarden die sociale kwaliteit moeten verbeteren (Beck, van der Maesen & Walker, 1997), zijn er twee opmerkelijke observaties te zien. Ten eerste is te zien dat de respondenten weinig refereren naar invloed van een methode op de voorwaarde sociale economische zekerheid. De respondenten doen weinig uitspraken over of de methodiek invloed heeft op sociale economische zekerheid. Deze voorwaarde is gemeten door één kenmerk. Andere voorwaarden zijn door twee of drie kenmerken gemeten. Desondanks refereren de respondenten weinig naar überhaupt een invloed van een methode op deze voorwaarde. Dit beeld van weinig referenties is te zien bij alle vier de methodieken. Het lijkt er op dat alle methodieken weinig invloed (subvraag drie) hebben op de voorwaarde van sociale economische zekerheid.

Een mogelijke verklaring voor de lage scores op het onderdeel 'sociale economische zekerheid' kan gevonden worden in de literatuur. Phillips en Berman (2003) stellen dat de sociale economische zekerheid als onderdeel van sociale kwaliteit deels onafhankelijk is van de overige drie

onderdelen. Phillips en Berman (2003) stellen dat voldoende sociale economische zekerheid een basis is voor de andere drie onderdelen van sociale kwaliteit. Het is volgens de auteurs lastig voor te stellen dat er hoge mate van sociale kwaliteit in een gemeenschap is als er geen sociale economische zekerheid is voldaan die voldoet aan de minimale basis voorwaarden. Walker & Wigfield (2004) geven in hun artikel ook aan dat sociale economische zekerheid invloed heeft op andere onderdelen van sociale kwaliteit. Zo geven de auteurs aan dat als een persoon arm is, het aannemelijk is dat deze minder kan participeren in de maatschappij (Walker & Wigfield, 2004). Dus minder sociale insluiting, oftewel uitsluiting. Wellicht geven de andere onderdelen van sociale kwaliteit indirect een beeld over het onderdeel sociale economische zekerheid, aangezien de auteurs hierboven aangeven dat het de basis is voor de andere onderdelen van sociale kwaliteit. Phillips en Berman (2003) geven echter aan dat er in het verleden ook voorbeelden van gemeenschappen te vinden zijn die de bovenstaande relatie tegen spreken.

De tweede opmerkelijke observatie is dat de voorwaarden sociale insluiting en sociale cohesie eruit springen ten opzichte van de andere voorwaarden. Deze twee voorwaarden scoren erg hoog op 'positieve invloed'. Er zijn in verschillende grafieken (zie bijlage 7.7) uitschieters te zien bij de sociale insluiting en sociale cohesie. Daarbij schiet de voorwaarde sociale insluiting het meest uit. In de grafiek 'Methode U' (Figuur 3) is weergegeven hoe sociale insluiting en sociale cohesie eruit springen. Het betreft een grafiek over de methodiek Methode U.

Figuur 3: Grafiek Methode U - Totale scores op invloed – Getallen op de y-as geven aan hoe vaak respondenten bijvoorbeeld een positieve uitspraak deden over sociale cohesie, 21 keer (gemeten via de kenmerken van sociale cohesie).

Uit de interviews zijn twee treffende citaten gehaald die goed weergeven dat zowel de voorwaarde sociale insluiting als de voorwaarde sociale cohesie positief beïnvloed worden door verschillende

methodieken. Het eerste citaat betreft een citaat over sociale cohesie en is afkomstig uit een interview over Methode U. *“Dan merk je wel dat die sociale cohesie daardoor toch wel duidelijk vergroot wordt.”* (Respondent interview Methode U). Het tweede citaat betreft een citaat over sociale insluiting, kenmerk vertrouwen. Dit citaat is afkomstig uit een interview over de Participatie Scan. *“Ja, dat zijn dan inderdaad van die anekdotes die ik noemde, die leraar die zegt van ik was sceptisch maar. En het onderzoek wat de universiteit Twente heeft gedaan. Daar blijkt ook uit, is de concrete vraag gesteld, is het vertrouwen in de overheid toegenomen, afgenomen of hetzelfde gebleven? Het merendeel zei toegenomen. Dus ja daaruit kun je het wel een beetje halen en je merkt toch ook wel dat de gemeenschap ons nu ook meer weet te vinden.”* (Respondent interview Participatie Scan).

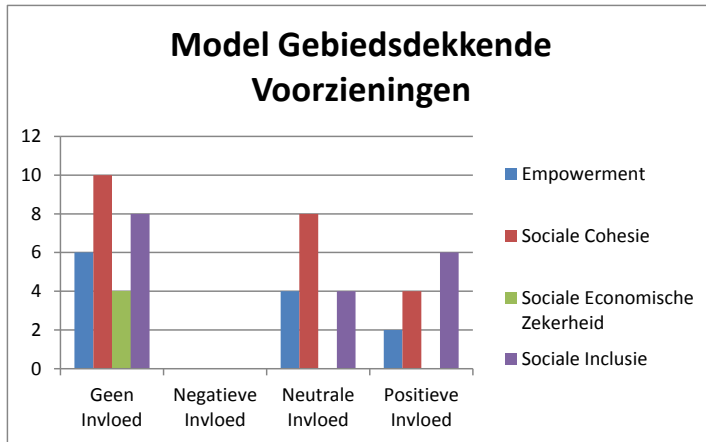
Phillips en Berman (2003) veronderstellen dat er een sterke interactie is tussen de onderdelen ‘sociale insluiting’, ‘sociale cohesie’ en ‘empowerment’. Waar sociale economische zekerheid deels afhankelijker is gezien de andere onderdelen, zijn de onderdelen sociale insluiting, sociale cohesie en empowerment sterker met elkaar verbonden. In de resultaten is dit deels terug te vinden. In de grafieken (zie bijlage 7.7.2 t/m 7.7.5) is te zien dat vooral de onderdelen sociale cohesie en sociale insluiting er uit springen. Er zijn veel positieve referenties. Dit lijkt de uitspraken die Phillips en Berman (2003) doen deels te onderbouwen. Bij het onderdeel empowerment lijkt dit echter minder van toepassing te zijn. In tegenstelling tot wat Phillips en Berman veronderstellen, veronderstelt Svetlik (Beck, 2001; Walker & Wigfield, 2004) dat deze onderdelen elkaar helemaal niet zouden moeten overlappen in verband met de operationalisatie van de vier onderdelen van sociale kwaliteit. In de data is het lastig te zien of er echt een duidelijke scheiding is tussen de onderdelen.

In het stuk hiervoor is te zien dat vooral naar de voorwaarde sociale insluiting veel is gerefereerd. In het vorige hoofdstuk is te lezen dat de voorwaarden die gesteld zijn door Beck, van der Maesen & Walker (1997) geoperationaliseerd zijn in kenmerken. Aan sociale insluiting zijn de kenmerken betrokkenheid vanuit de gemeenschap (Walker & Van der Maesen, 2004), vertrouwen (Asadollahi et al., 2011) en sociale netwerken (Asadollahi et al., 2011) gekoppeld. Uit de analyse is naar voren gekomen dat binnen de voorwaarde sociale insluiting het kenmerk sociale netwerken eruit springt. Dit kenmerk is in het kader van subvraag drie gebruikt. Bij Methode u, Kracht van de Samenleving en de Participatie Scan geven de respondenten vaak aan dat de methodiek een positieve invloed heeft op het kenmerk sociale netwerken. Daarmee heeft de methodiek een positieve invloed op sociale insluiting. Uit de interviews zijn een drietal citaten geselecteerd die het bovenstaande weergeven. Het betreft één citaat uit een interview over de Participatie Scan en twee citaten uit interviews over Methode U. *“Het sociale netwerk is verbreed, flink verbreed. Doordat je nu veel vaker de*

participatie opzoekt in de samenleving. Dus het sociale netwerk. Dat gaat van een individu tot aan een groepsverband bij wijze van spreke." (Respondent interview Participatie Scan). De volgende twee citaten zijn uit interviews over Methode U. *"Maar goed je netwerk vergroten eigenlijk daar komt het op neer. Later hebben we elkaar nog weer ergens over gesproken, ik weet zo niet waarover. Maar in ieder geval, in ieder geval hebben we wat aan elkaar gehad, omdat we elkaar daar ontmoeten."* (Respondent interview Methode U) en *"Daardoor worden initiatieven van onderop door het juiste netwerk of door het netwerk te verbreden van initiatieven van onderop kunnen ze elkaar ook vinden."* (Respondent interview Methode U). De citaten geven weer dat de methodieken een positieve invloed hebben gehad sociale netwerken uit hun omgeving. Dit waren de kernobservaties betreffende de voorwaarden die Beck, van der Maesen & Walker (1997) aan sociale kwaliteit hebben gehangen. Gesteld kan worden dat over de voorwaarde sociale insluiting meer positievere uitspraken gedaan worden dan over de andere drie voorwaarden. Vooral het kenmerk sociale netwerken zorgt voor veel positieve uitspraken over sociale insluiting. Sociale netwerken blijken dus te verbeteren door de inzet van de onderzochte methodieken. Kearns en Forrest (2000) vragen zich echter af of sterkere sociale verbanden zorgen voor sterkere sociale cohesie. Zij opperen juist dat zwakke verbanden in een gemeenschap zorgen voor betere sociale cohesie. Zwakke verbanden zorgen ervoor dat sociale cohesie zich meer gaat ontwikkelen. Het is een sprinplank, een brug naar sterkere sociale cohesie toe aldus Kearns en Forrest (2000). Deze veronderstellingen door Kearns en Forrest (2000) leidt tot verwarring. Moeten de methodieken dan niet worden toegepast, aangezien zwakke verbanden in een gemeenschap juist de brug naar sterke verbanden zijn, terwijl over het algemeen aangenomen wordt dat sterke verbanden beter zijn voor de mensen in een gemeenschap. Wellicht kunnen de methodieken als een brug of sprinplank gezien worden, omdat de methodieken de transitie van zwakke naar sterke verbanden faciliteren. In hetzelfde artikel van Kearns en Forrest (2000) geven ze aan dat zwakke verbanden onder andere zorgen voor een identiteit van de gemeenschap. Identiteit is een van de kermerken die gebruikt is in dit onderzoek. Mocht deze veronderstelling van Kearns en Forrest gegrond zijn, dan zou het in de data te zien moeten zijn. Als de sociale netwerken sterker worden (sterkere sociale verbanden) door de inzet van de methodieken, zou de indentiteit van de gemeenschap moeten afnemen. Kijkend naar de data (zie bijlage 7.7) dan is deze veronderstelling van Kearns en Forrest (2000) daar niet terug te zien. Als de methodieken een grote positieve invloed laten zien op het kenmerk sociale netwerken (sociale netwerken verbeteren) dan blijkt de identiteit van de gemeenschap niet af te nemen. Sterker nog de indentiteit blijkt dan ook toe te nemen. De veronderstelling die Kearns en Forrest maken is niet terug te vinden de uitkomsten van dit onderzoek.

Over het algemeen kan gezien worden dat, als het gaat om de voorwaarden van sociale kwaliteit, er bij de voorwaarde sociale economische maar weinig uitspraken over gedaan worden. Ondanks dat er minder interviewvragen over waren in vergelijking tot de andere voorwaarden. De methodieken lijken zich meer op de voorwaarden sociale insluiting en sociale cohesie te richten. De voorwaarde empowerment blijft in het midden steken. De methodieken hebben wel invloed op deze voorwaarde, maar minder duidelijk dan op sociale insluiting en sociale cohesie.

De laatste twee kernobservaties gaan over de methodieken zelf. Uit de analyse komt naar voren dat de methodiek Model Gebiedsdekkende Voorzieningen weinig invloed heeft op alle voorwaarden van sociale kwaliteit. De respondenten hebben aangegeven dat de methodiek Model Gebiedsdekkende Voorzieningen geen invloed had op de gevraagde kenmerken. In het volgende citaat is bijvoorbeeld te lezen dat mensen zich door deze methodiek niet meer gaan inzetten voor de gemeenschap. *“Nee, niet door deze methodiek. Nee, daar heb je andere methodieken voor en nogmaals daar is het ook gewoon te vroeg voor. Ligt er een beetje aan hoe de gemeente in gaat zetten. Nee, ik denk niet, nee dit is echt een gemeentelijke tool. Kan het wel mooier maken dan dat het is, maar dit is niet een tool waardoor meer mensen zich in gaan zetten voor de gemeenschap, nee.”* (Respondent interview Model Gebiedsdekkende Voorzieningen). Het kenmerk waar naar gevraagd was, was altruïsme. Altruïsme is door Berman & Phillips (2000) en Walker & Van der Maesen (2004) omschreven als een kenmerk voor sociale cohesie (kenmerk sociale cohesie in kader van subvraag 3). De respondent van het vorige citaat geeft ook aan dat de methodiek Model Gebiedsdekkende Voorzieningen een gemeentelijke tool is. Ook in andere interviews over Model Gebiedsdekkende Voorzieningen is door respondenten aangegeven dat deze methodiek bedoeld is om handvaten te bieden voor het maken van beleid. Het volgende citaat geeft dat dat weer. *“Nee, de gemeenschap verandert niet doordat we het model hanteren. Het model beoogt de eigenlijk de, als je naar gemeenten kijkt, beoogt het model de beleidsambtenaren voldoende geobjectiverde handvaten te bieden om beleidsopties voor te leggen aan het college.”* (Respondent interview Model Gebiedsdekkende Voorzieningen). In figuur 4 is de grafiek te zien, waaruit blijkt dat de methodiek Model Gebiedsdekkende Voorzieningen niet heel veel invloed heeft op de voorwaarden van sociale kwaliteit. De methodiek is niet geschikt (subvraag twee) en niet effectief (subvraag drie) om sociale kwaliteit te verbeteren. Kenmerkend is wel dat de methodiek geen negatieve invloed heeft op de voorwaarden van sociale kwaliteit, volgens de respondenten.

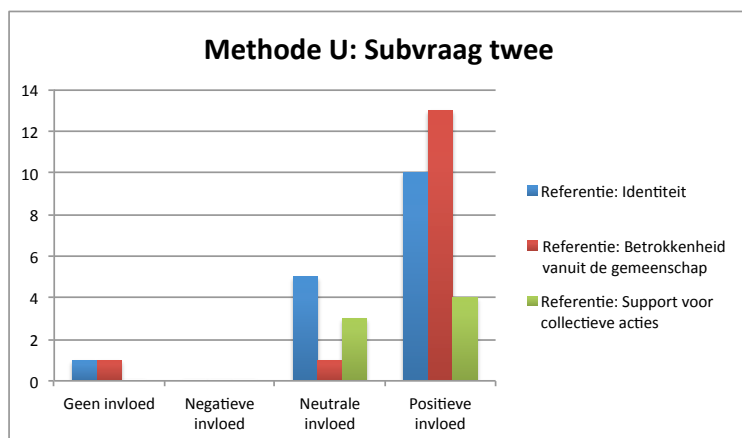
Figuur 4: Model Gebiedsdekkende Voorzieningen - Totale scores op invloed – Getallen op de y-as geven aan hoe vaak respondenten bijvoorbeeld een positieve uitspraak deden over sociale cohesie, 4 keer (gemeten via de kenmerken van sociale cohesie).

De laatste kernobservatie waar deze paragraaf op in gaat, betreft de observaties rondom de methodieken Kracht van de Samenleving en Methode U. De methodiek Kracht van de Samenleving scoort goed met betrekking tot de geschiktheid van de methodiek om sociale kwaliteit te verbeteren. Vooral betrokkenheid vanuit de gemeenschap en support voor collectieve acties scoren hier goed. Het kenmerk identiteit heeft wat minder invloed op de geschiktheid van de methodiek om sociale kwaliteit te verbeteren. Het volgende citaat geeft echter wel aan dat de identiteit wel positief beïnvloed wordt door de methodiek. *“Dat zorgde ervoor dat heel Zwolle een beetje het gevoel heeft van oké we hebben samen iets gerealiseerd. Dat gaf ook iets terug van identiteit van oké als buurtenergie realiseren we ook wat, we zijn niet alleen een praat club. Dat was belangrijk ook voor die identiteit van de groep om dat te ervaren.”* (Respondent interview Kracht van de Samenleving). De methodiek is dus geschikt, subvraag twee, om sociale kwaliteit te verbeteren. Daarnaast hebben de respondenten niet aangegeven dat de methodiek geen invloed heeft of een negatieve invloed heeft op de verschillende kenmerken. Gesteld kan dus worden dat deze methodiek goed scoort op de geschiktheid om sociale kwaliteit te verbeteren.

De methodiek Kracht van de Samenleving heeft volgens de respondenten een positieve invloed op het verbeteren van de sociale kwaliteit. Op de vier voorwaarden die sociale kwaliteit bepalen, volgens Beck, van der Maesen & Walker (1997), heeft de methodiek op drie voorwaarden een positieve invloed. Deze voorwaarden zijn sociale insluiting, sociale cohesie en empowerment. Vooral op het kenmerk sociale netwerken heeft de methodiek een positieve invloed. Wel zijn er negatieve scores op de kenmerken vertrouwen en buurtparticipatie. Het algemene beeld wat de grafiek ‘Kracht van de Samenleving’ schetst (zie bijlage 7.7.2) is dat de methodiek Kracht van de Samenleving een effectief middel is om de sociale kwaliteit te verbeteren. Het onderstaande citaat geeft weer dat de methodiek Kracht van de Samenleving een positieve invloed heeft op het kenmerk vertrouwen. Dit is een kenmerk

van de voorwaarde sociale insluiting. *“Ja, het heeft meer vertrouwen uiteindelijk. Hoe we deze methodiek in Zwolle hebben toegepast met buurtenergie heeft dat zeker meer vertrouwen gecreëerd, maar je merkt gewoon dat dat wennen is van beide kanten. Het is een nieuwe rol die de gemeente moet leren loslaten, ze hebben een faciliterende rol, ze hebben niet meer de uitvoerende rol. De bewoners moeten ook een nieuwe rol pakken. Het heeft meer gecreëerd, maar het was wel wennen.”* (Respondent interview Kracht van de Samenleving).

De methodiek Methode U blijkt uit de antwoorden van de respondenten een geschikte methodiek om sociale kwaliteit toe te voegen. In Figuur 5 is een grafiek te zien die laat zien dat de methodiek goed scoort met betrekking tot de geschiktheid om sociale kwaliteit te verbeteren. Vooral identiteit en betrokkenheid vanuit de gemeenschap scoren hier goed. Het volgende citaat geeft aan dat door de methodiek mensen meer betrokken zijn geworden bij de gemeenschap. *“...maar ik denk wel de betrokkenheid, door de methodiek zijn mensen wel meer betrokken bij de Kracht van Salland, bij het proces.”* (Respondent interview Methode U). Het kenmerk support voor collectieve acties scoort in vergelijking met de andere kenmerken wat lager. De methodiek heeft dus minder invloed op het positief beïnvloeden van de support voor collectieve acties, dan dat het heeft op de kenmerken identiteit en betrokkenheid vanuit de gemeenschap.

Figuur 5: Methode U Subvraag twee - scores op kenmerken – Getallen op de y-as geven aan hoe vaak respondenten bijvoorbeeld een positieve uitspraak (referentie) deden over het kenmerk identiteit, 10 keer.

De respondenten hebben niet aangegeven dat de methodiek een negatieve invloed heeft op de verschillende kenmerken. Gesteld kan dus worden dat deze methodiek redelijk goed scoort op de geschiktheid om sociale kwaliteit te verbeteren. De respondenten hebben aangegeven dat methodiek Methode U een positieve invloed heeft op de kenmerken sociale netwerken en vertrouwen. Betreft het kenmerk vertrouwen is een citaat weer te geven. *“Uit de interviews bleek wel dat mensen enthousiast*

waren dat we naar hun toe kwamen, hebben al een aantal mensen expliciet gezegd van oh dat gemeente bij mij thuis komt om te vragen wat ik van Salland vind. Aantal hele positieve reacties, dan bouw je wel aan vertrouwen.” (Respondent interview Methode U). Te zien in de grafiek ‘Methode U Subvraag drie’ (zie bijlage 7.7.3) dat de Methode U effectief de sociale kwaliteit kan verbeteren. De methodiek heeft een positieve invloed op verschillende voorwaarden van sociale kwaliteit.

4.3 Conclusie

De methodieken Methode U en Kracht van de Samenleving zijn volgens de respondenten geschikt om sociale kwaliteit te vergroten, subvraag twee. De invloed van de methodieken op de kenmerken die het concept geschiktheid meten, verschilt wel per methodiek. Beide methodieken hebben een positieve invloed op de betrokkenheid van de gemeenschap. Op de andere twee kenmerken verschillen de methodieken qua invloed. Kracht van de Samenleving heeft minder positieve invloed op de identiteit van de gemeenschap, waar de Methode U juist minder positieve invloed heeft op de support voor collectieve acties. Beide methodieken scoren goed op de voorwaarden (Beck, van der Maesen & Walker, 1997) van sociale kwaliteit. Methode U heeft vooral een positieve invloed op de sociale cohesie en sociale insluiting. Methodiek Kracht van de Samenleving heeft een positieve invloed op de voorwaarde sociale insluiting. Over de voorwaarden sociale cohesie en empowerment hebben de respondenten ook redelijk veel positieve uitspraken gedaan. De methodiek heeft daar ook een positieve invloed op. Uit de analyse blijkt dus dat beide methodieken instaat, subvraag drie, zijn om de sociale kwaliteit via een aantal voorwaarden te vergroten. De methodieken Kracht van de Samenleving en Methode U zijn dus geschikt en effectief om de sociale kwaliteit te verbeteren.

Uit de analyse is ook gebleken dat de methodiek Model Gebiedsdekkende Voorzieningen geen geschikte en ook geen effectieve (subvraag drie) methodiek is om de sociale kwaliteit te verbeteren. De respondenten gaven aan dat deze methodiek vooral geschikt is voor het beleid maken rondom voorzieningen en niet zozeer geschikt (subvraag twee) is om sociale kwaliteit te verbeteren.

Door de interviews is er veel informatie verzameld over de methodieken. Er zijn veel uitspraken gedaan betreft de geschiktheid en effectiviteit om sociale kwaliteit te verbeteren. Ook hebben de respondenten veel anekdotes en voorbeelden kunnen geven (daar moest vaak wel naar worden doorgevraagd). Deze anekdotes en voorbeelden zijn in aantal citaten in dit hoofdstuk naar voren gekomen. Mede door deze voorbeelden en anekdotes kwam er meer informatie naar voren betreffende de geschiktheid en effectiviteit van de methodieken om sociale kwaliteit te verbeteren. Door de opzet van half open interviews, kon wanneer gewenst worden doorgevraagd. Dit heeft

geresulteerd in veel informatie. Bijzonder was dat alle respondenten veel informatie gaven en erg open waren over de methodieken. Door interviews te houden in plaats van bijvoorbeeld enquêtes zijn echt de meningen en ervaringen van de respondenten naar voren gekomen. Dit was met het houden van enquêtes niet mogelijk geweest.

5 Conclusie & Discussie

Er zal in deze paragraaf eerst kort op de onderzoeksresultaten ingegaan worden. Vervolgens zal er gekeken worden naar de inzichten die door dit onderzoek zijn verkregen. Daarna zullen de implicaties voor de provincie Overijssel van dit onderzoek worden besproken.

Beck, van der Maesen & Walker (1997) hebben de volgende onderdelen sociale insluiting, sociale cohesie, sociale economische zekerheid en empowerment gekenmerkt als de voorwaarden die sociale kwaliteit verbeteren. In het licht van dit onderzoek zouden de methodieken op die onderdelen invloed moeten hebben. De methodieken moeten die onderdelen verbeteren, om sociale kwaliteit te verbeteren. Algemeen is te zien dat alle methodieken het meest invloed hebben op sociale insluiting en sociale cohesie. De methodieken hebben minder invloed op het onderdeel empowerment. In vergelijking met de andere onderdelen van sociale kwaliteit hebben de methodieken op het onderdeel sociale economische zekerheid weinig invloed, zowel positief als negatief. Vanuit de literatuur is er een verklaring te vinden die bovenstaande resultaten bevestigen. Phillips en Berman (2003) geven aan dat sociale economische zekerheid de basisvoorwaarde is voor de andere onderdelen van sociale kwaliteit. Walker en Wigfield (2003) ondersteunen de bewering van Phillips en Berman. Er is volgens Walker en Wigfield (2003) een zekere basisniveau van sociale economische zekerheid nodig om bijvoorbeeld sociale cohesie te realiseren. Ondanks dat sociale economische zekerheid minder zwaar heeft gewogen in dit onderzoek als onderdeel van sociale kwaliteit, is het voor de provincie wel belangrijk om de beweringen van de bovenstaande auteurs in gedachten te nemen. Wil de provincie Overijssel door inzet van de methodieken de sociale kwaliteit verbeteren, dan zal de basis in orde moeten zijn. Er zal een voldoende niveau van sociale economische zekerheid moeten zijn. Daarnaast is het belangrijk om in ogenschouw te nemen dat de focus niet teveel op één van de onderdelen van sociale kwaliteit komen te liggen. De methodieken lijken zich nu vooral op de sociale insluiting en sociale cohesie te focussen. Sociale cohesie is echter een begrip met twee gezichten (2003). De sociale cohesie moet zowel extern als intern worden verbeterd om de sociale kwaliteit in een gemeenschap te verbeteren. De auteurs geven voorbeelden van gemeenschappen die op zichzelf een hechte gemeenschap vormen en waar de sociale cohesie groot is, maar waar andere zaken, zoals bijvoorbeeld empowerment, juist er laag zijn. Phillips en Berman (2001; 2003) stellen dat gemeenschappen nog zo'n sterke interne sociale kwaliteit kunnen hebben, de algehele sociale kwaliteit is afhankelijk van het doen en laten van overheden en instituties. Het is dus belangrijk voor de provincie Overijssel om bij het uitvoeren van de methodieken

hiermee rekening te houden. Verbeteren de methodieken zowel intern als extern de sociale kwaliteit van een gemeenschap?

De onderdelen van sociale kwaliteit zijn gemeten door kenmerken. Deze kenmerken zijn gebruikt bij het formuleren van de interviewvragen. Opvallend was dat het kenmerk sociale netwerken (Asadollahi et al., 2011) ver boven de andere kenmerken uit stak. De respondenten gaven aan dat de methodieken Methode U, Kracht van de Samenleving en de Participatie Scan daar een positieve invloed op hadden. De methodieken verbeteren de sociale netwerken in een buurt of gemeenschap. Kearns en Forrest (2000) beweren echter dat een dergelijk verbetering eigenlijk niet gewenst is. De auteurs geven aan dat er juist zwakke sociale verbanden nodig zijn om meer sociale cohesie te vormen. Het versterken van sociale netwerken zou ook de identiteit wegnemen van de gemeenschap, aangezien deze juist gevormd wordt als er zwakke sociale verbanden zijn en dus lage sociale cohesie. In de resultaten is echter te zien dat bij een verbetering in het sociale netwerk (positieve invloed) de identiteit van de gemeenschap niet verslechterd (negatieve invloed). Het blijkt dat de identiteit ook verbetert wanneer sociale netwerken verbeteren. De indentiteit neemt dus niet af.

Svetlik (Beck, 2001; Walker & Wigfield, 2004) geeft aan dat de onderdelen van sociale kwaliteit elkaar niet mogen overlappen in verband met de verdere operationalisatie van die onderdelen. Phillips en Berman (2001; 2003) geven echter aan dat de onderdelen elkaar wel overlappen. Hard bewijs is hiervoor in dit onderzoek niet voor gevonden. Echter, er zijn wel aanwijzingen die de veronderstellingen van Phillips en Berman ondersteunen.

Uit het onderzoek blijkt dat de methodiek Kracht van de Samenleving en de methodiek Methode U een positieve invloed hebben op de voorwaarden van sociale kwaliteit (Beck, van der Maesen & Walker, 1997). De methodieken zijn dus in staat om de sociale kwaliteit te verbeteren. Vooral op de onderdelen sociale insluiting en sociale cohesie hebben de methodieken een positieve invloed. Dat wil zeggen dat deze methodieken de sociale cohesie en sociale insluiting verbeteren. Op de overige twee onderdelen, empowerment en sociale economische zekerheid, hebben deze methodieken een minder sterke positieve invloed. De methodieken hebben echter op deze twee onderdelen geen negatieve invloed. De methodieken verslechteren niet de sociale kwaliteit op de onderdelen sociale economische zekerheid en empowerment. Deze methodieken blijken volgens het onderzoek ook geschikt te zijn om de sociale kwaliteit te verbeteren. Dit is gemeten via de kenmerken betrokkenheid vanuit de gemeenschap (Asadollahi et al., 2011, Walker & Van der Maesen, 2004, Berman & Phillips, 2000), identiteit (Asadollahi et al., 2011) en support voor collectieve acties (Asadollahi et al., 2011). Beide methodieken hebben invloed op de betrokkenheid van de gemeenschap. Kracht van de

Samenleving heeft daarnaast ook invloed op de support voor collectieve acties. Terwijl de Methode U juist meer invloed heeft op de identiteit. Beide methodieken zijn geschikt om sociale kwaliteit te verbeteren, ze richten zich echter op verschillende kenmerken. De methodiek Model Gebiedsdekkende Voorzieningen scoort met betrekking tot de geschiktheid en effectiviteit slecht. De methodiek is niet geschikt en effectief om sociale kwaliteit te verbeteren. Uit de interviews bleek vooral dat deze methodiek geschikt is om binnen de gemeente zelf te gebruiken voor het maken van beleid omtrent voorzieningen.

Op basis van deze resultaten zijn de volgende inzichten verkregen. Via methodieken kan provincie Overijssel de sociale kwaliteit verbeteren. De inzet van de methodieken kan vooral een verbetering bewerkstelligen op de onderdelen sociale insluiting en sociale cohesie. In mindere mate is het ook mogelijk om het onderdeel empowerment te verbeteren. Bij het afnemen van de interviews gaven verschillende respondenten wel aan dat de methodieken slechts een ondersteunend middel zijn om iets te bereiken. Methodieken konden volgens deze respondenten niet zaken zoals identiteit veranderen in een samenleving of een gemeenschap. Hoogstens konden deze een ondersteunende rol spelen in het proces. Daarnaast bleek uit de interviews dat de methodieken Kracht van de Samenleving en Methode U alleen gebruikt kunnen worden in processen of trajecten waar alle partijen in het proces gelijkwaardig zijn. De methodiek is dan ook bedoeld voor processen of trajecten waar nog niet bekend is wat het einddoel van een dergelijk project of doel is. Het heeft geen zin om deze methodieken in te zetten voor trajecten en processen waar het doel en het pad al van bekend zijn, aldus de respondenten. Deze methodieken richten zich juist op samen met alle betrokken partijen te bepalen wat belangrijk is. Samen met alle betrokken partijen doelen stellen en de weg naar die doelen bepalen. Wanneer er door de provincie Overijssel al bepaalde doelen zijn geformuleerd in een traject of proces, dan zullen deze methodieken geen effect hebben en kunnen ze een averechts effect hebben volgens de respondenten. Dit kan in het ergste geval zorgen voor een vermindering van sociale kwaliteit. De respondenten gaven vaak aan dat vertrouwen tussen burger en overheid beschadigd kan worden. Het bovenstaande in achtnemende kan op basis van de resultaten van dit onderzoek gezegd worden dat de provincie Overijssel de methodieken 'Kracht van de Samenleving' en 'Methode U' kan gebruiken om sociale kwaliteit te verbeteren. Zeker in het licht van sociaal flankerend beleid van de provincie (zie hoofdstuk 1) zijn deze methodieken geschikt om sociale kwaliteit te verbeteren bij het uitvoeren van projecten en programma's. Daarbij moet wel in acht worden genomen dat deze methodieken zich voornamelijk richten op de onderdelen sociale cohesie en sociale insluiting.

Een ander inzicht dat door dit onderzoek naar voren is gekomen, is dat de methodieken weinig tot geen invloed hebben op de sociale economische zekerheid. Gezien dit onderdeel van sociale kwaliteit als basisvoorwaarde wordt gezien voor de andere onderdelen van sociale kwaliteit, dient het de aanbeveling dat de provincie Overijssel ook aandacht besteedt aan dit gebied. De onderzochte methodieken lijken weinig invloed te hebben op dit onderdeel.

Dit onderzoek heeft zich vooral geconcentreerd op de ervaringen en meningen van de personen die de methodieken uitvoeren. Op basis van die ervaringen en meningen is dan ook het oordeel gevormd. Tijdens de interviews hebben de respondenten regelmatig aangegeven dat het ook interessant kan zijn om een onderzoek te doen naar hoe de burgers de methodieken hebben ervaren. Dit is voor een vervolgonderzoek een mogelijke insteek. Verder is het mij opgevallen dat tijdens de tweede set van interviews het kenmerk belangeloos vaak in twijfel werd genomen door de respondenten. Er was twijfel in de zin of belangeloos überhaupt bestond. Iedereen heeft een belang volgens een aantal respondenten.

6 Referenties

- Abbott, P., & Wallace, C. (2012). Social quality: A way to measure the quality of society. *Social indicators research, 108*(1), 153-167.
- Asadollahi, A., Ahmad, N., Valizadeh, S., & Baratvand, M. (2011). Social Quality for Aged People in Iran: Towards Developing Theoretical Scale. *Canadian Social Science, 7*(6), 162-176.
- Baarda, D. (1997). en MPM de Goede. *Basisboek methoden en Technieken*.
- Babbie, E. R. (2010). *The practice of social research* (12th ed.). Belmont, Calif: Wadsworth Cengage.
- Beck, W. (2001). *Social quality: A vision for Europe* (Vol. 7): Kluwer Law International.
- Beck, W., van der Maesen, L., & Walker, A. (1997). *The Social Quality of Europe*. The Hague: London/Boston: Kluwer Law International.
- Berman, Y., & Phillips, D. (2000). Indicators of social quality and social exclusion at national and community level. *Social indicators research, 50*(3), 329-350.
- Berman, Y., & Phillips, D. (2001). *Information and social quality*. Paper presented at the Aslib proceedings.
- Boeije, H. R. (2005). *Analyseren in kwalitatief onderzoek: denken en doen*: Boom onderwijs Den Haag.
- Boom. (2013). Het ontwerpen van een onderzoek Retrieved 14-05-2013, 2013, from <http://www.ontwerpenvaneenonderzoek.nl/kodani>
- Chau, C., & Yu, W. (2009). Social quality and the social harmony campaign in Hong Kong. *Society and Development, 38*, 277-295.
- Dijkstra, W., & Smit, J. H. (1999). *Onderzoek met vragenlijsten: een praktische handleiding*: VU Uitgeverij.
- Friedkin, N. E. (2004). Social cohesion. *Annual Review of Sociology, 409-425*.
- Gasper, D. R., Maesen, L. J. G., Truong, T. D., & Walker, A. (2008). Human security and social quality: contrasts and complementaries. *ISS Working Paper Series/General Series, 462*, 1-31.

- IPO. (2010). Profiel Provincies. Retrieved from <http://www.ipo.nl/files/6613/5722/8395/profielprovincies14april2010.pdf>
- Kearns, A., & Forrest, R. (2000). Social cohesion and multilevel urban governance. *Urban studies*, 37(5-6), 995-1017.
- Lodders, C. (2008). *Ruimte, Regie en Rekenschap*. Retrieved from <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2008/03/17/rapport-commissie-lodders-ruimte-regie-en-rekenschap.html>
- Lodders, J. (2013). Nieuwe koers in het provinciale beleid Retrieved 2-5-2013, from <http://www.flevoland.nl/bestuur-organisatie/gedeputeerde-staten/jaap-lodders/weblog/nieuwe-koers-in-het-provi/>
- Meyer, S. B., Luong, T. C., Ward, P. R., & Tsourtos, G. (2010). Operationalising the theory of social quality: analysis of the reliability of an instrument to measure social quality.
- Monnickendam, M., & Berman, Y. (2008). An empirical analysis of the interrelationship between components of the social quality theoretical construct. *Social indicators research*, 86(3), 525-538.
- Overijssel, Provincie. (2013). Wat kun je er mee Retrieved 3-5-2013, from <http://www.overijssel.nl/thema's/welzijn/sociale-kwaliteit/kun-ermee/>
- Phillips, D., & Berman, Y. (2001). Social quality and community citizenship. *European Journal of Social Work*, 4(1), 17-28.
- Phillips, D., & Berman, Y. (2003). Social quality and ethnos communities: concepts and indicators. *Community Development Journal*, 38(4), 344-357.
- Verschuren, P. J. M., & Doorewaard, H. (2007). *Het ontwerpen van een onderzoek*: Lemma.
- Van der Maesen, L. J., & Walker, A. C. (2005). Indicators of social quality: Outcomes of the European scientific network. *European Journal of Social Quality*, 5(1-2), 1-2.

Walker, A. (2009). The social quality approach: bridging Asia and Europe. *Development and Society*, 38(2), 209-235.

Walker, A., & Van der Maesen, L. (2004). Social quality and quality of life *Challenges for Quality of Life in the Contemporary World* (pp. 13-31): Springer.

Walker, A., & Wigfield, A. (2003). The social inclusion component of social quality. Amsterdam, EFSQ, 1-31.

7 Bijlage

7.1 Toolkit provincie Overijssel

Overijssel, investor in people

Sociaal flankerend beleid: ontdekken en benutten van burgerkracht

Sociaal flankerend beleid (SFB) is een tijdelijke impuls tot en met 2015. Tot die tijd is de uitdaging om vanuit sociale flankeren beleid zulke goed instrumenten en methodieken aan te dragen voor sociale kwaliteit, dat de kernopgaven - inclusief die vanuit de Kracht van Overijssel - efficiënter en effectiever worden behaald. Dat kan gaan om snelheid, beter richten op gebruikers, goedkoper of integraler, d.w.z. met inbegrip van ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid.

<p>Toepassingsgebied: integrale gebiedsprogramma's, netwerksteden, leefbaarheid en regionale economie, per stad, wijk of buurt in beeld brengen wat er speelt</p> <p>Concreet: toepassen bij PAS, Kavelruil, ZON, stadsrandzones, woonomgeving, uiterwaarden Olst, omgevingsvisie, wonen, gezond en veilig leefmilieu, programma duurzame leefomgeving, opstellen uitvoeringsprogramma's nationale landschappen, leegstaande kantoren en bedrijventerreinen, innovatie, onderwijs en stimulering van de economie, vitale bedrijventerreinen, KITO, raamplan fietspaden, herbestemming cultureel erfgoed, Overijssels bestuur 20xx, communicatie en burgerparticipatie, transitie jeugdzorg, alle gebiedsprogramma's, Energiepact en Grond voor grond</p>		
Bewezen instrumenten in deze categorie	Beschrijving	Voorbeelden van succesvolle toepassingen van deze methodiek
Kies je Kans-aanpak	Ontwikkelen van een dorpsagenda, inclusief uitvoeringsplan plus begeleiding bij de uitvoering op lokaal niveau op basis van een regionale verkenning van benoemde thema's en kennisuitwisseling tussen dorpen in deze regio.	Aanpak is deels beproeft in dorpsplanplus (30 dorpen). Kies je kans in de huidige vorm wordt op dit moment in de gemeente Losser uitgevoerd.
Werkatelier sociale kwaliteit	Inhoud geven aan sociale paragraaf bij (fysieke) visies en vertaling hiervan naar een uitvoeringsplan en uitvoering.	Beproeft in Atelier Overijssel op gebied van Ruimtelijke Kwaliteit
Visietraject Overijssel Overmorgen	Trajecten om met een groep betrokkenen een toekomstvisie en een agenda te maken dmv stadsdebat, toekomstvisiecampagne en rondetafelgesprekken. In combinatie met Kies je Kansaanpak sluitende methodiek voor alle groepen, dorpen, wijken, steden etc.	Binnenstadsdebat Hengelo, Mijn Borne2030. Op dit moment in uitvoering in Rijssen Holten.
Sociale Atlas Dr. Krimp	Provinciebreed of per stad, wijk of buurt in beeld brengen wat er (demografisch, sociaal-maatschappelijk) speelt. Dit beeld levert gesprekstof op om met burgers en maatschappelijke organisaties om te bepalen waar behoefte aan is	Factsheet vergrijzing in Overijssel; Factsheet vrijwillige inzet in Overijssel
Burgerpeiling (digitaal of enquête) Ouderenpanel Sportpanel	Vragen aan burgers voorleggen over een bepaald thema. Dit geeft een beeld van wat de wensen en huidige of te verwachten knelpunten zijn.	Ouderenpanel Overijssel; mantelzorgpeiling Rijssen-Holten; vrijwilligerspeiling Dinkelland
Model Gebiedsdekkende voorzieningen	Model dat een objectiverend beeld geeft van de vraagontwikkeling van inwoners van een gemeente of regio naar diensten (op gebied van zorg, welzijn, cultuur, sport, onderwijs, overige diensten) op basis van een aantal inhoudelijke criteria, gekoppeld aan demografische ontwikkelingen en gemeentelijke beleidswaarden- en doelen.	Acht Overijsselse gemeenten en een maatschappelijke organisaties en woningbouwcorporatie doen mee of gaan meedoen in 2013.
Scan Leefbare wijken	Deze scan geeft inzicht in de relatie tussen de aanwezigheid van bedrijvigheid en/of infrastructuur en de door de inwoners beleefde (milieu)hinder op	De gemeenten Deventer (Rivierenwijk) en Hengelo (Twentekanaal) fungeerden als pilotgemeenten.

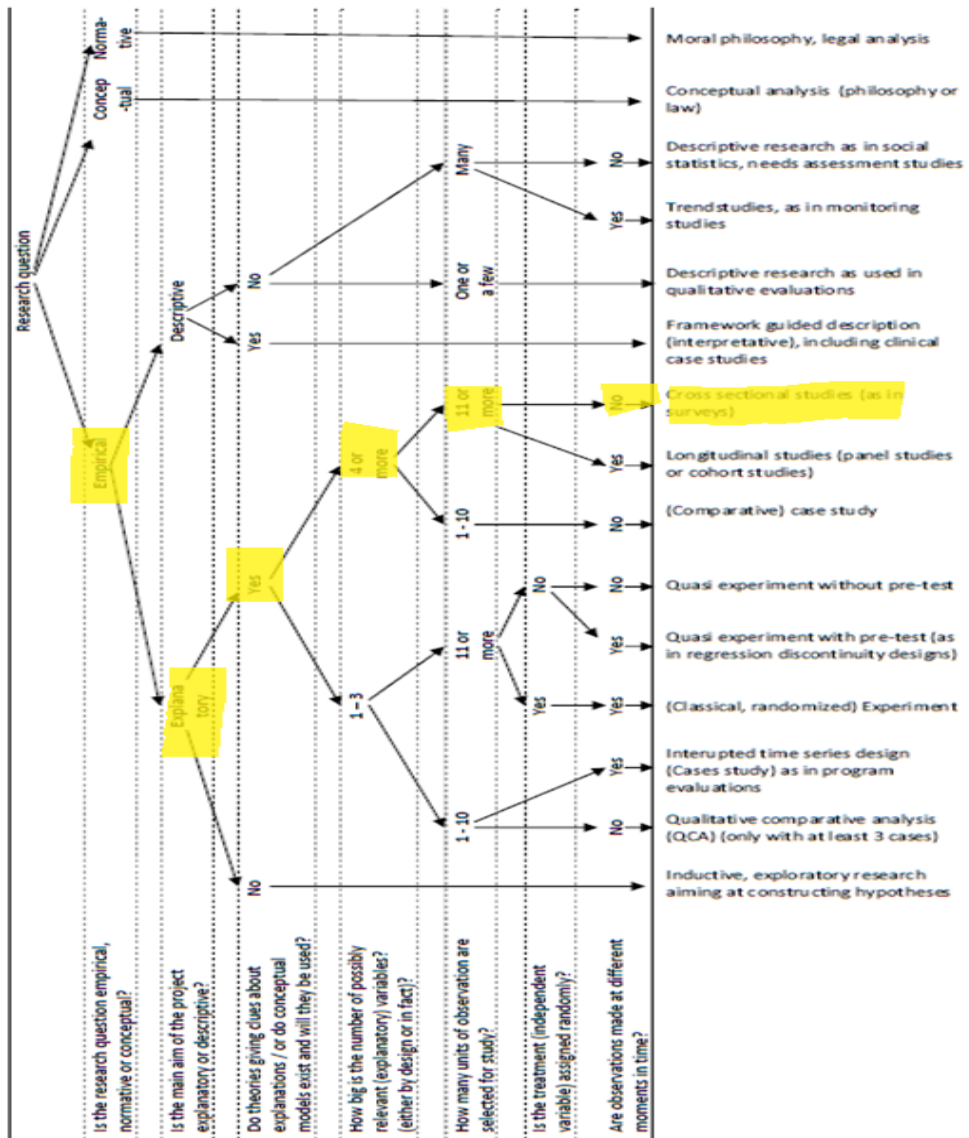
	basis waarvan oplossingsrichtingen kunnen worden geformuleerd.	
Participatiescan	Deze scan ondersteunt beleidsmedewerkers bij de vraag of, hoe en wanneer zij burgers kunnen betrekken in het besluitvormingsproces	Interactief beleid gemeente Borne
<p>Toepassingsgebied: N34 traverse Lentersdijk Hardenberg, Pilot burgerparticipatie OV, pilot langer zelfstandig wonen NOT, training begeleiders 1000-jongerenplan, combineren voorzieningen en leefbaarheid, arbeidsmarkttoeleiding.</p> <p>Concreet toe te passen bij energiefonds, programma duurzame leefomgeving, energiepact, doorgaan verbeteren luchtkwaliteit, herverkaveling, PAS, uitvoeren programma's nationale landschappen, bereikbaarheidsprojecten (A1, N18, N34, N35, N348, N340 en ontwikkeling spoorlijnen), stimuleren van goederenvervoer over water, ketenmobiliteit, milieuvriendelijk streekvervoer, uitvoeren van uitvoeringsprogramma MITO, uitvoeren Human Capital Agenda, innovatie en kennisintensieve maakindustrie, herbestemming cultureel erfgoed, faciliteren talentontwikkeling, culturele infrastructuur, erfgoed en ruimte, Overijssels Bestuur 20xx, uitvoering gebiedsprogramma's NOT, NL IJsseldelta en Ruimte voor de Vecht.</p>		
Werken met de participatiepiramide: inzetten en benutten van burgerkracht Whoznext Netwerkaanpak	Model waarmee gemeenten, maatschappelijke organisaties, initiatiefgroepen en particulieren inzicht krijgen in eigen en elkaars ambities, rol en verwachtingen bij het uitvoeren van projecten.	(Deels) beproeft bij kulturhusontwikkeling, kavelruilprojecten, ontwikkeling wijkgericht werken Hellendoorn in Actie). Vraag vanuit gemeenten dit door te ontwikkelen is hoog (voorlopers zijn Kampen, Steenwijkerland)
Alles Begint Vrijwillig Verenigingsadvies Ongehinderd.nl	Verschillende methodieken om vrijwilligers te werven en ondersteunen bij de uitvoering van projecten	Zorg in de buurt (buurtschap pothoek), Streekcentrum (Sluuspoort), ouderenambassadeurs/voorlichters (verschillende gemeenten) VA helpdeks Vrijwilligers brengen toegankelijkheid Overijssel in kaart met Ongehinderd.nl app .
De Vitale Sportvereniging	De sportvereniging als epicentrum van de wijk. Dat vormt in grote lijnen de filosofie van de Vitale Sportvereniging (VSV). Een sportvereniging maakt gebruik van zijn maatschappelijke kracht en bevordert daarmee de fysieke en sociale infrastructuur van een buurt bevordert.	In Enschede is dit gerealiseerd bij voetbalvereniging Rigtersbleek
Nieuwe verdienmodellen	Beproefde en nieuwe organisatie- en verdienmodellen in de praktijk brengen	Beproefd in project duurzame dorpen. Sportdorpen en Bewegen in het groen
Geluksgericht werken, geluksroutes	Toekomstgericht en oplossingsgericht denken en werken, waar probleemoplossend werken vastloopt.	Geluksbudget
Lokaal Tijdbeleid	In deze methodiek wordt bekeken hoe de toegankelijkheid en bereikbaarheid van voorzieningen verbeterd kan worden (aangepast aan het leven van gebruikers/bewoners) en optimaal gebruik van maatschappelijk vastgoed	Uitgevoerd in Enschede, Deventer, Hengelo en Kampen
Thuishuizen	Een Thuishuis is een studentenhuus voor ouderen die niet alleen willen wonen of dreigen te vereenzamen. Vrijwilligers runnen het huis en ondernemen activiteiten met de bewoners die dat willen. Professionals komen alleen ter ondersteuning als het nodig is.	In Deurne draait het eerste thuishuis. Op www.thuishuisdeurne.nl staat hoe dit in praktijk is gerealiseerd.
ePortfolio	Met inzet van dit instrument vergroten mensen hun kansen op de arbeidsmarkt en krijgen werkgevers en werknemers beter inzicht in hun mogelijkheden en ambities	Het ePortfolio is ingezet bij PS Doen Enschede in het werken aan de Werkloosheidvrije Wijk, re-integratie van vrijwilligers naar werk in de zorg voor de IGSD van Steenwijkerland.
Burgerkrachtcentrale	Methodiek om initiatiefnemers zelf uitvoering te laten	Beproefd als Eigen kracht Centrale - methode

	organiseren en ze te ondersteunen de juiste mensen bij hun plannen te betrekken.	binnen de (jeugd)zorg. Dit concept is goed door te ontwikkelen naar andere sectoren. Voor ouderenbeleid is dit bijvoorbeeld al gedaan tbv langer zelfstandig wonen.
EVALUEREN	Concreet toe te passen op uitvoeringsprojecten geluid, omgevingsvisies, investeringen natuur en landschap, beheer natuur en afronding pMJP, uitvoering Kracht van Overijssel, monitoren gebiedsprogramma's, monitoren sociale opbrengst nationale landschappen en Eigen Kracht Conferenties	
Sociale Effect Rapportage (inclusief Waardewijzer)	Brengt sociale gevolgen van een fysieke interventie in beeld. De Waardewijzer is een instrument dat initiatiefgroepen helpt om inzicht te krijgen in de kansen die hun onderneming over project vanuit hun huidige positie kan hebben. Gericht op het ontwikkelen van ondernemerschap, bereiken van doelgroepen en samenwerkingspartners. In te zetten voor verkenning of evaluatie.	De Waardewijzer is beproeft binnen de KulturhusAkademie. Onderdelen van een sociale effectrapportage zijn beproeft in kavelruiltrajecten, fysieke projecten binnen dorpsplanplus en uitvoering door gebiedsmakelaars.
SROI (Social return on investment)	Methode om maatschappelijk rendement van investeringen meetbaar en zichtbaar te maken	Beproefde methode, wordt al meer dan tien jaar toegepast
Sociale Atlas Buurtscan	Provinciebreed of per stad, wijk of buurt in beeld brengen wat er (demografisch, sociaal-maatschappelijk) speelt. Dit beeld levert gespreksstof op om met burgers en maatschappelijke organisaties om te bepalen waar behoefte aan is	bijvoorbeeld Factsheet vergrijzing in Overijssel; Factsheet vrijwillige inzet in Overijssel
Beleidsevaluatie, inclusief onderzoek burgers tevredenheid	Onderzoek in hoeverre beleidsresultaten zijn behaald en wat burgers vinden van behaalde resultaten. Waardevolle variant: evaluatie samen met betrokkenen uitvoeren.	Wmo beleid Losser
Opmerkelijke veranderingen: Most Significant Change	Een evaluatiemethodiek met de doeltelling het inzichtelijk maken van maatschappelijke investeringen door het gezamenlijk leren en reflecteren op veranderingen door middel van verhalen.	Beproeft in het onderzoek Verborgene Talenten naar de effecten van Kulturhusen op gemeenschappen.
Burgerkrachtcentrale	Methodiek om initiatiefnemers zelf uitvoering te laten organiseren en ze te ondersteunen de juiste mensen bij hun plannen te betrekken.	Beproefd als Eigen kracht Centrale - methode binnen de (jeugd)zorg. Vitale sportverenigingen

Versie 4 februari 2013 (Stimuland, Arcon, Sportservice Overijssel)

7.2 Decision Tree

Table 4: The main research designs

7.3 *Analyseschema interviewvragen*

SUBVRAAG ÉÉN

“Welke methodieken uit de huidige toolkit worden er op dit moment toegepast (of zijn toegepast) in de provincie Overijssel om de sociale kwaliteit te verbeteren?”

Zoals in hoofdstuk drie al is genoemd wijkt de eerste subvraag af van de anderen. Er wordt hier niet zo zeer gekeken naar het theoretisch kader zoals we dat wel doen bij andere subvragen. Met deze vraag willen we de methodieken in kaart brengen die toegepast zijn of toegepast worden. Aangezien voor deze subvraag geen theorie gebruikt wordt om de interviewvragen mee te formuleren, is er een andere input nodig voor de vragen. Deze input komt in de vorm van voorwaarden. De voorwaarden zijn terug te vinden in paragraaf 3.4. Belangrijk bij deze subvraag is dat deze als doel heeft geschikte methodieken te selecteren voor de daadwerkelijke dataverzameling. De vragen die vanuit de voorwaarden gemaakt worden, zijn dus alleen maar bedoeld voor de purposive sampling. De voorwaarden die aan de te onderzoeken methodieken zijn gesteld, zijn de volgende:

- Er moeten methodieken uit de toolkit worden toegepast, of zijn toegepast
- De projecten / programma's dienen in een afgerond stadium te zijn of zijn al afgerond.
- De toegepaste methodieken dienen breed inzetbaar te zijn
- De methodieken dienen goed toepasbaar te zijn.
- Methodieken dienen verspreid te liggen over het kwadrant (ter voorkoming dat er alleen maar methodieken uit één dimensie van het kwadrant onderzocht worden).

Interviewvragen

- Welke van de(ze)... (naam van methodiek(en))... methodiek(en) zijn al toegepast of worden toegepast?
- Waar worden/zijn de methodieken toegepast?
- Kunt u wat vertellen over de inzetbaarheid van de methodiek?
- Wat kunt u vertellen over de toepasbaarheid van de methodiek?
- Wat kunt u vertellen over de relatie van de methodiek met sociale kwaliteit?
- In welke mate zijn, naar uw mening, de methodieken breed toepasbaar?

SUBVRAAG TWEE

“Wat zijn de ervaringen van de project- en programmamanagers over geschiktheid van de toegepaste methodieken om sociale kwaliteit te verbeteren?”

De keuze voor de kenmerken bij de onderstaande concepten is gemaakt, omdat deze bij twee of drie van de volgende bronnen *Social Quality for Aged People in Iran: Towards Developing Theoretical Scale* (Asadollahi et al., 2011), *Social Quality and Quality of life* (Walker & Van der Maesen, 2004) en *Indicators of social quality and social exclusion at national and community level* (Berman & Phillips, 2000) als kenmerk zijn aangemerkt.

Concept sociale cohesie => Kenmerk Identiteit

Identiteit kan uit verschillende vormen bestaan: Europese/nationale, regionale en interpersoonlijke identiteit (Asadollahi et al., 2011). Deze identiteiten waaraan de burger zich spiegelt hebben invloed op de samenleving. Is bijvoorbeeld een gemeenschap zeer nationaal / Europees gericht dan heeft dat als gevolg dat er minder interesse is voor de zaken die zich op regionaal niveau afspelen. De identiteit van een gemeenschap kan dus invloed hebben op hoe de inwoners van een dergelijke gemeenschap reageren op projecten en programma's binnen of rond die gemeenschap.

Concept sociale insluiting => Kenmerk Betrokkenheid vanuit de gemeenschap

Wanneer er geen tot weinig betrokkenheid vanuit de gemeenschap is, zal het moeilijk zijn voor project- en programmamanagers om die gemeenschap bij de projecten te betrekken. Wanneer er wel betrokkenheid is vanuit de gemeenschap dan zal het makkelijker zijn om de burgers te betrekken bij de projecten of programma's.

Concept empowerment => Kenmerk Support voor collectieve acties

Als er binnen een gemeenschap/regio geen support is voor collectieve acties, dan is het lastig om burgers te betrekken bij projecten en programma's. Wanneer de burgers zich afzijdig houden en geen ondersteuning geven, dan zal de kans van slagen voor initiatieven vanuit de samenleving gering zijn. Als de methodiek dit weet te vergroten, zullen initiatieven die projecten moeten versterken en sociale kwaliteit verbeteren, meer kans van slagen hebben.

SUBVRAAG DRIE

“In welke mate zijn de methodieken uit de huidige toolkit, volgens de project- en programmamanagers, een effectief middel om de sociale kwaliteit te verbeteren in de provincie Overijssel?”

De keuze voor de kenmerken bij de onderstaande concepten is gemaakt, omdat deze bij twee of drie van de volgende bronnen *Social Quality for Aged People in Iran: Towards Developing Theoretical Scale* (Asadollahi et al., 2011), *Social Quality and Quality of life* (Walker & Van der Maesen, 2004) en *Indicators of social quality and social exclusion at national and community level* (Berman & Phillips, 2000) als kenmerk zijn aangemerkt.

Concept socio-economische zekerheid => Kenmerk sociaal vangnet

Het sociale vangnet is belangrijk voor sociale kwaliteit. Naast de indicatoren als werk en inkomen geeft het aanwezig zijn van een sociaal vangnet de mate van socio-economisch veiligheid aan. De methodieken van de provincie Overijssel zijn vooral gericht op de andere drie dimensies van de kwadranten, dus het is lastig via deze dimensie uitspraken hierover te doen. De methodieken beïnvloeden niet direct de indicatoren werk en inkomen. Het sociaal vangnet is wel een indicator die mee genomen kan worden bij het beoordelen van methodiek. Bij een sociaal vangnet zal in eerste instantie waarschijnlijk gedacht worden aan het vangnet voor de overheid. De verschillende uitkeringen geven burgers in Nederland een vangnet wanneer ze geen inkomen meer derven. In deze dimensie zou het sociaal vangnet ook gezien kunnen worden als een vangnet van burgers die elkaar helpen. In hoeverre proberen burgers in een gemeenschap elkaar te helpen, is het iedereen voor zich of helpt de gemeenschap elkaar? Kijkend naar sociale kwaliteit zou een dergelijk vangnet tussen burgers de sociale kwaliteit verhogen.

Concept sociale cohesie => Kenmerk altruïsme en (Buurt) participatie

Eén van de aspecten van sociale kwaliteit is of mensen iets belangeloos voor een ander doen (altruïsme). Vanuit het punt van sociale cohesie is dit een belangrijke indicator. Wanneer mensen in een samenleving niet belangeloos hulp aanbieden, zal er weinig sociale cohesie zijn. In een hechte gemeenschap zullen mensen eerder geneigd zijn elkaar te helpen. Het is dus belangrijk dat een methodiek in staat is een hechtere gemeenschap te vormen en zodoende altruïsme kan bewerkstelligen. Dat zal de sociale kwaliteit vergroten.

Wanneer er binnen een buurt geen tot weinig (buurt-) participatie is, zal het moeilijk zijn voor project- en programmamanagers zijn om burgers bij de projecten te betrekken. Dan is het lastig om de sociale kwaliteit te verbeteren. Wanneer de methodiek de participatie weet te vergroten binnen een buurt / gemeenschap, zal er meer gewerkt worden met projecten en programma's; waardoor maatschappelijke initiatieven zullen ontstaan. Dit heeft als gevolg dat de sociale kwaliteit verbeterd kan worden.

Concept sociale insluiting => Kenmerk Sociale netwerken en Vertrouwen

Op het gebied van sociale insluiting zijn de sociale netwerken erg belangrijk om sociale kwaliteit te vergroten. Zijn de sociale netwerken goed ontwikkeld, dan zullen er minder mensen buiten worden gesloten. Door de aanwezigheid van een goed sociaal netwerk zullen er minder mensen/inwoners worden buitengesloten. Als de methodiek in staat is om sociale netwerken te verbeteren / te ondersteunen, dan kan de methodiek (op het gebied van sociale insluiting) sociale kwaliteit verbeteren.

Er zal vertrouwen moeten zijn om als burger bereid te zijn mee te werken met een project of programma. Als dit niet aanwezig is, zullen burgers niet gaan samenwerken met de overheid. Hetzelfde geldt ook tussen burgers. Is er weinig vertrouwen dan gaan de burgers geen energie steken in projecten of programma's van de overheid. Dit heeft als gevolg dat er geen verbetering komt in de sociale kwaliteit.

Concept empowerment => Kenmerk mobiliteit

Binnen het onderdeel van empowerment is mobiliteit vaak aangehaald als indicator. Empowerment wordt ook wel omschreven als burgerkracht/eigenkracht. Is de burgers in staat om zichzelf als het ware aan te

bieden. Goede mobiliteit is daar onder andere voor nodig. Als de methodiek in staat is om mobiliteit te vergroten dan is dus die methodiek in staat om sociale kwaliteit in het onderdeel van empowerment te verbeteren.

Interviewvragen

- In welke mate heeft de methodiek invloed gehad op de identiteit van de gemeenschap bij het uitvoeren van uw project of programma?
- In welke mate heeft de methodiek in uw ervaring de betrokkenheid van de gemeenschap weten te verbeteren?
- In welke mate heeft u ervaren dat door de toepassing van de methodiek er meer ondersteuning kwam vanuit de gemeenschap voor uw project- programma of andere collectieve initiatieven?
- Welke invloed heeft de methodiek, naar uw mening, gehad op participatie vanuit de gemeenschap waar de methodiek is uitgevoerd?
- In welke mate heeft de methodiek, naar uw mening, vertrouwen tussen burgers onderling en tussen burgers en overheid weten te verbeteren?
- In welke mate had de methodiek invloed op het sociale netwerk in de gemeenschap waar de methodiek is uitgevoerd?
- In welke mate heeft de methodiek, naar uw mening, invloed gehad op het sociale vangnet van de gemeenschap waarin de methodiek is uitgevoerd?
- In welke mate heeft de methodiek, naar uw mening, er voor gezorgd dat personen belangeloos dingen voor een ander deden?
- In welke mate heeft u ervaren dat methodiek de mobiliteit heeft weten te verbeteren van de burgers in de gemeenschap waarin de methodiek is uitgevoerd?

7.4 Beoordeling methoden in het kader van subvraag één

De methoden hieronder zijn beoordeeld op basis van de toepasbaarheid, inzetbaarheid, of de methode is toegepast en tot slot of, en op welk deel van het sociale kwaliteitskwadrant de methodiek zich richt. Er zijn dertien methoden gekozen. De volgende lijst geeft een overzicht welke organisaties en personen zijn geïnterviewd voor de beoordeling van deze methodieken. Deze beoordeling is aan de hand van interviews gedaan. Daarvan waren elf face to face, één telefonisch interview en één persoon heeft de vragen ingevuld. Op basis van deze informatie is beoordeeld of de methode geschikt is om verder te onderzoeken, gemaakt.

Methodiek	Organisatie	Persoon
Participatiescan	Arcon	Maaïke Moulijn
Geluksroutes	Arcon	Aard Francissen
Sociale Effect Rapportage	Arcon	Sybren Bouwsma
Visietraject	Arcon	Frans van Ginkel
Nieuwe Verdien Modellen	Stimuland	Jeroen Geerdink
Kies je Kans-aanpak	Stimuland	Philien Blok
Eigenkracht Conferentie	Provincie Overijssel	Angelique van der Vegt
Scan Leefbare Wijken	Provincie Overijssel	Karin Komdeur
Model Gebiedsdekkende Voorzieningen	Denion	Rick Warnar
Participatieladder	Rode Wauw	Joop Hofman
Methode U	Kracht van Salland	Birgitte Keizer en Mireille Groot Koerkamp
Landschapsmanifest	NMO	Peter Adema
Kracht van de Samenleving	NMO	Loet van de Heide

Methodiek	Kies je Kans-aanpak
Toegepast	Ja, maar beperkt
Waar toegepast	NO Twente en Vechtdal (alleen maar verkenningsfase/fase 0)
Breed toepasbaar	Ja, ook buiten dorpen in steden bijvoorbeeld
Inzetbaarheid	Nu nog niet, maar als de strategie goed is wel
Toepasbaarheid	Goed, maar kanttekeningen
Relatie met sociale kwaliteit	Alle kwadranten (samenstelling qua nadruk per uitvoering verschillend)

Conclusie: Niet geschikt voor onderzoek. De methodiek is wel toegepast, maar bevindt zich in de verkenningsfase. Tevens liggen pilotprojecten min of meer stil, omdat er veel discussie is over invulling van deze methode. Hij richt zich wel op alle gebieden van het sociale kwaliteitskwadrant en is tevens ook breed toepasbaar. Mits er later een goede strategie komt, dan is deze methode ook goed inzetbaar. Op dit moment is de methodiek niet voldoende toegepast om ervaringen en meningen te verzamelen. In de toekomst zou dit een interessante methodiek zijn om te onderzoeken als hij toegepast is en verder is uitgewerkt. Dan zou hij op alle punten goed scoren en dus een interessante methodiek voor de toolkit zijn. Op dit moment is dat nog niet aan de orde, dus zal deze methodiek niet worden meegenomen in het onderzoek.

Methodiek	Participatieladder
Toegepast	Ja
Waar toegepast	Bijna alle gemeenten
Breed toepasbaar	Nee
Inzetbaarheid	Beperkt
Toepasbaarheid	Beperkt
Relatie met sociale kwaliteit	geen

Conclusie: Niet geschikt voor onderzoek. Op basis van het interview lijkt deze methode niet geschikt. Gezien er gedacht wordt vanuit relaties tussen overheid en burger zoals deze was in 1960-1970. Volgens de respondent is er geen relatie tussen de Participatieladder en sociale kwaliteit. Het argument dat de doorslag geeft om deze methodiek niet te gebruiken, is dat deze methodiek beperkt inzetbaar is en beperkt toepasbaar is. Alleen op het gebied waar de overheid exclusief de uitvoering en verantwoordelijkheid heeft is de Participatieladder toepasbaar. In andere gevallen is deze methodiek niet toepasbaar, aldus de respondent.

Besluitvormingsmodel	Eigenkracht Conferentie
Toegepast	Ja
Waar toegepast	Binnen de gehele zorgstructuur
Breed toepasbaar	Nadruk op zorg, daarbuiten beperkt
Inzetbaarheid	Redelijk
Toepasbaarheid	Goed, niet moeilijk
Relatie met sociale kwaliteit	Ja, Empowerment. Daaruit voort cohesie en insluiting

Conclusie: Niet geschikt voor onderzoek. De Eigenkracht Conferentie is binnen de gehele zorgstructuur ingezet. Tevens is het daar ook het meeste van toepassing. Daarbuiten is het lastiger, maar zou wel kunnen. Het is echter geen methodiek. Het mag zelfs geen methodiek worden genoemd. Het heeft vooral invloed op de empowerment. Vanuit daar kan het ook de sociale cohesie en sociale insluiting verbeteren. Eventueel zou doordat mensen die weer vanuit het sociale isolement komen een verbeterde socio-economische zekerheid krijgen, dit is echter niet de insteek maar wel een mogelijk effect. Het richt zich vooral op empowerment, met als gevolg sociale cohesie en misschien belangrijker meer sociale insluiting. De toepasbaarheid is niet heel moeilijk, het gaat vooral om een mind-switch. Het zou niet de eerste keuze zijn voor het onderzoek. Qua toepassing is het voor het grootste gedeelte gebonden aan de zorgsector. Daarbuiten is de Eigenkracht Conferentie beperkt toepasbaar.

Methodiek	Methodie U
Toegepast	Ja
Waar toegepast	O.a. . Salland. Maar ook daar buiten
Breed toepasbaar	Ja zeer breed
Inzetbaarheid	Redelijk
Toepasbaarheid	Goed
Relatie met sociale kwaliteit	Ja, vooral empowerment en sociale cohesie

Conclusie: Deze methodiek is geschikt voor het onderzoek. Hij is toegepast, goed inzetbaar voor grote tot kleine projecten en is zeer algemeen / generiek. De methode kan op verschillende zaken toegepast worden. Voor het toepassen is wel kennis vereist. Meedoen aan de Methode U is zeer aan te raden. Het kan beter door een organisatie uitgevoerd worden. De methodiek richt zich duidelijk op empowerment. Je betreft door de methode ook ander groepen dan voorheen. Daarnaast zorgt het ook voor cohesie. Door nieuwe inzichten zou het ook socio-economische zekerheid kunnen verbeteren. Echter is dit wel een gevolg van die sociale cohesie. Dus vooral toepasbaar op empowerment en sociale cohesie.

Methodiek	Scan Leefbare Wijken
Toegepast	Ja
Waar toegepast	Hengelo, Deventer en Enschede
Breed toepasbaar	Redelijk - goed
Inzetbaarheid	Redelijk tot moeilijk
Toepasbaarheid	Redelijk
Relatie met sociale kwaliteit	ja

Conclusie: Zou geschikt kunnen zijn voor onderzoek, maar zou niet de eerste keuze zijn. Hij is toegepast en heeft relatie met sociale kwaliteit. Vooral op de gebieden sociale cohesie en empowerment. De methodiek is goed toepasbaar op de onderwerpen milieu, fysiek en sociaal. Het gaat er vooral om problemen op te lossen. Waar heeft de burger last van? Inzetbaarheid is moeilijk, er is kennis/ervaring voor nodig die niet iedereen zal hebben. Het zelf uitvoeren van deze methodiek is lastig, doordat er vaak emoties (kunnen hoog oplopen) bij betrokken zijn.

Methodiek	Visietraject
Toegepast	Ja
Waar toegepast	Veel Gemeenten o.a. Mijn Borne 2030
Breed toepasbaar	Ja
Inzetbaarheid	Goed inzetbaar, wel hulp professional nodig
Toepasbaarheid	Redelijk
Relatie met sociale kwaliteit	Sociale Cohesie

Conclusie: Methodiek richt zich op het ontwikkelen van een visie voor een dorp, wijk of stad. Visie traject is volgens de geïnterviewde al toegepast. Mijn Borne 2030 en Herinrichting van de binnenstad van Hengelo zijn daar

voorbeelden van. Hij is breed toepasbaar, op verschillende onderwerpen kan een visie traject ingezet worden. De Methodiek richt zich in eerste instantie vooral op sociale cohesie. Uitwerkingen kunnen er ook zijn naar andere gebieden. Bij het gebruik van deze methodiek is het wel aan te raden het uit te laten voeren door een externe partij.

Methodiek	Participatiescan
Toegepast	Ja (alle twee soorten)
Waar toegepast	Borne (eigen scan) Die van BZK onbekend
Breed toepasbaar	Algemeen, op alle onderwerpen toe te passen
Inzetbaarheid	Goed
Toepasbaarheid	Gemakkelijk
Relatie met sociale kwaliteit	Empowerment, sociale cohesie

Conclusie: Methodiek is toegepast, er zijn twee versies van de participatiescan en deze zijn beide toegepast. Inzetbaarheid van de methodiek is goed. Beiden zijn vragenlijsten. De een kijkt vanuit de organisatie terwijl, de andere bij individuele projecten inzetbaar is. Bij de scan van BZK is wel informatie en kennis nodig van de organisatie zelf. De scan van gemeente Borne is goed toepasbaar voor iedereen. Richt zich op empowerment en sociale cohesie. De scans zijn verder erg breed toepasbaar. In principe op elk onderwerp toepasbaar.

Methodiek	Geluksroutes
Toegepast	Ja
Waar toegepast	Twaalf gemeenten o.a. Almelo
Breed toepasbaar	Beperkt
Inzetbaarheid	Redelijk
Toepasbaarheid	Redelijk
Relatie met sociale kwaliteit	Sociale cohesie, sociale insluiting, empowerment

Conclusie: De methodiek is toegepast in o.a. de gemeente Almelo. De methodiek richt zich vooral op mensen die in problemen zitten. Hoe krijg je die er uit door te kijken naar hun toekomst? Wat willen ze met hun leven? De methodiek is in zijn eigen gebied breed toepasbaar. Echter op andere gebieden zal dat niet zo snel mogelijk zijn (bijvoorbeeld bij infrastructuur). Ook qua inzetbaarheid is de methodiek niet ideaal. Er is best wat kennis, maar vooral kunde nodig. De methodiek richt zich vooral op empowerment, sociale insluiting en sociale cohesie zijn daar uitkomsten van.

Methodiek	Sociale Effect Rapportage
Toegepast	Ja
Waar toegepast	Overbetuwe (Gelderland)
Breed toepasbaar	Beperkt
Inzetbaarheid	Redelijk
Toepasbaarheid	Beperkt
Relatie met sociale kwaliteit	Socio-economische zekerheid, sociale cohesie, sociale insluiting

Conclusie: Methodiek is al toegepast. Heeft een relatie met sociale cohesie en socio-economische zekerheid, maar ook met sociale insluiting. Meet heel veel sociale aspecten, maar is maar beperkt inzetbaar. Voornamelijk in ruimtelijke omgeving (infrastructuur, herinrichting van ene gebied enz.). Voor andere onderwerpen lijkt de methodiek niet echt inzetbaar.

Methodiek	Model Gebiedsdekkende Voorzieningen
Toegepast	Ja
Waar toegepast	o.a. Losser, Holte-Rijssen, Hof van Twente
Breed toepasbaar	Goed
Inzetbaarheid	Goed
Toepasbaarheid	Redelijk
Relatie met sociale kwaliteit	Alle vier kwadranten

Conclusie: Methodiek is o.a. toegepast in de gemeenten Losser, Holte-Rijssen en Hof van Twente. De methodiek richt zich op alle gebieden van sociale kwaliteit. De methodiek is goed in te zetten, mits met hulp van een professional. Belangrijk is dat er wel kennis moet zijn over de eigen gemeente. Dit ligt erg voor de hand, maar zo bleek in het interview was dat niet altijd het geval. De methodiek is tevens breed inzetbaar. Hij is nu vooral gericht op voorzieningen vanuit sociaal domein, maar zou ook in andere gebieden toegepast kunnen worden (zijn ze al mee bezig).

Methodiek	Nieuwe Verdien Modellen
Toegepast	Ja
Waar toegepast	O.a. Zwolle en Luttenberg
Breed toepasbaar	Goed
Inzetbaarheid	Slecht - Redelijk
Toepasbaarheid	Goed
Relatie met sociale kwaliteit	Sociale insluiting, empowerment

Conclusie: De methodiek is toegepast in o.a. Zwolle en Luttenberg. De methodiek is erg breed toepasbaar. Qua inzetbaarheid is het lastiger. Er ligt niet echt een methodiek vast. Per keer wordt er gekeken wat mogelijk is. Toepasbaarheid is goed. Qua sociale kwaliteit richt zich het op sociale insluiting en empowerment.

Methodiek	Landschapsmanifest
Toegepast	ja
Waar toegepast	Zoutmarke
Breed toepasbaar	Slecht - redelijk
Inzetbaarheid	Goed
Toepasbaarheid	Beperkt
Relatie met sociale kwaliteit	Ja

Conclusie: De toepasbaarheid is klein. De methodiek richt zich vooral op het promoten van bijvoorbeeld een gebied. Het richt zich dan ook op sociale cohesie, mensen bij elkaar brengen rondom een thema. De inzetbaarheid is goed, de inzet van social media is redelijk eenvoudig. Lastiger voor grotere thema's in te zetten en beperkt zich ook heel erg in de doelgroep die bereikt wordt.

Methodiek	Kracht van de Samenleving
Toegepast	Ja
Waar toegepast	Zwolle en Tubbergen
Breed toepasbaar	Ja
Inzetbaarheid	Goed
Toepasbaarheid	Goed
Relatie met sociale kwaliteit	Empowerment

Conclusie: Methodiek is toegepast in Zwolle en Tubbergen. Methodiek is goed inzetbaar, maar ook erg breed inzetbaar. Methode is erg generiek. Het richt zich vooral op empowerment. Daarnaast zou sociale cohesie ook een aspect kunnen zijn, maar dat is meer een gevolg van. De methode is goed toepasbaar, specifieke kennis is niet nodig. Wel moet er goed geluisterd worden. Methodiek lijkt erg geschikt, vooral omdat deze algemeen inzetbaar is en niet moeilijk inzetbaar is.

7.5 Uitgewerkte interviews subvraag één

Aad Francissen	Arcon	Geluksroutes
----------------	-------	--------------

Is de methodiek, Geluksroutes, al toegepast of wordt deze toegepast? & Waar wordt deze methodiek toegepast?

Ja hij is begonnen in 2004 in de gemeente Almelo onder naam PGB welzijn destijds. Sindsdien, sinds 2009, begin 2009 is hij uitgebreid naar zo'n tien twaalf andere gemeenten, hij is ook wat verfijnd geraakt. Nu zijn we bezig met grootschalig wetenschappelijk onderzoek naar de effecten van de Geluksroutes. Werkt het wel voor mensen, komen ze wel uit hun isolement. Hij is gericht op mensen in een isolement. Lukt dat wel en scheelt dat dan ook in de zorgkosten. Dat zijn de twee hoofdvragen in het onderzoek.

Kunt u wat vertellen over de inzetbaarheid van de methodiek?

Afhankelijk van welk perspectief, overheidsperspectief kun je een blik open trekken met Geluksroutes? De Geluksroutes op zich is echt een project dat zich richt op mensen in een sociaal isolement en helpt mensen om daar uit te komen. De rode draad is dat je niet in de problemen duikt van mensen, maar dat je juist naar de oplossingen kijkt, niet eens naar de oplossing maar eigenlijk naar de toekomst. Wat wil je met je eigen leven. Je zit in de shit waar moet je leven over gaan. Dat is nog steeds het unieke aan de interventie, er zijn ook wel ander interventies die dat doen. Als je doel is om sociale insluiting te bewerkstelligen of om sociale exclusie zoveel mogelijk te voorkomen dan is die prima inzetbaar, dan zou ik zeggen starten met die handel. Is je doel om provinciale doelen te halen en te kijken of dat met een Geluksroute zou kunnen, dan moet je heel erg goed weten wat dan die provinciale doelen zouden zijn. De Geluksroute zit wel heel erg op die sociale insluiting. Heb je weer een ander doel wat we met de Geluksacademie uitdragen is bijvoorbeeld die Geluksroute.

Is je doel om de focus in een zorg en welzijn of het sociale domein te verleggen van klachten wat het nu heel erg sterk is, er zijn mensen met problemen die moeten we helpen oplossen, die focus te verleggen naar de toekomst waar het over moet gaan, het welbevinden van mensen. En daarmee dat de klachten vanzelf minder worden. Dan zit je met Geluksroutes ook goed, maar dan kan je ook heel ander dingen doen.

Sociaal isolement is echt dat je kan zeggen, je hebt een combinatie van en weinig contacten, en kwalitatief zeer lage contacten. Dat loopt heel erg uit een hoe dat dan komt, maar meestal heeft dat te maken met een combinatie van, tenminste de mensen waar wij naar opzoek zijn, langdurige zorg gerelateerde klachten, psychische klachten fysische klachten. In een rolstoel, COPD, aan het zuurstof apparaat. Je bent gewoon niet aantrekkelijk voor andere mensen in algemeenheid. Je hebt steeds die problemen en je kan niet zo goed meedoen. Heel langzaam aan, je hebt geen werk, je heb een laag inkomen, je speelt gewoon niet zo mee. Misschien hoeft het van jezelf ook niet, leuk en aantrekkelijk zijn voor anderen. Er speelt vaak van alles mee, maar het begint meestal met die zorgklachten, langdurige zorgklachten en vaak ook weinig geld, een lage 6. Die combinatie dat zijn de deelnemers, kandidaten voor de Geluksroutes eigenlijk.

Wat kan u vertellen over de toepasbaarheid van de methodiek?

Ja we hebben nu de, we hebben natuurlijk nu een aantal gemeenten en ook andere organisaties ondersteunt bij het invoeren van een Geluksroute. Er is lesmateriaal, lesboekjes zijn beschikbaar, er zijn trainingen beschikbaar, we weten hoe we het kunnen aanzwengelen. We weten ongeveer hoeveel het kost, gegeven hoeveel mensen je wilt helpen. Er zit ook een budgetje aan vast voor deelnemers. Je moet altijd wat geld hebben, maar je moet ook geld hebben om een projectleider te kunnen betalen. Je moet wat geld hebben om consultants in te huren. Soms kan dat voor niets, omdat ze een dan toch al, ze nemen een ouderen adviseur, vrijwillige ouderen adviseur, het is toch al zijn taak om ouderen mensen in de shit te helpen. Dan is het voor hun een methode die ze leren en in de tas stoppen, wanneer het dan aan de orde komt kunnen ze het doen. Op die manier kan je dan in onze ogen heel goed toepasbaar.

Waar we zeggen met die basistraining die we hebben. Het is een training van een dag. Daar leer we niet de basis van het consultantswerk. Je moet wel vanuit je werk, mag ook vrijwilligerswerk zijn dat maakt niet uit, maar je moet gewoon bekend zijn met het praten met mensen. Dat is wat consultants doen, die komen bij mensen thuis en hebben gesprekken over waar het niet goed gaat in je leven. In het sociale domein. Je moet dan ook weten hoe dat sociale domein in elkaar steekt. We stellen wat eisen aan de voorkant, je moet in ieder veel

geval ervaring hebben, het moet in ieder geval je werk zijn, dat consulenten werk. Dan kunnen wij leren hoe je dat geluksgericht werken dan doet. Hoe je dan een geluksconsulent word. Hoe je de aandacht niet op de klachten houdt en hoe je de overstap maakt van goh het moet ook nog ergens over gaan in je leven. Geluk is een beladen woord, zeker in de ambtenarij. Voor mensen voor deelnemers kandidaten is het geen enkel probleem die vatten dat wel, die vinden het leuk, dat zijn mensen die jaren al in de shit zitten en nu eens op een hele andere manier benaderd worden en dat bijzonder goed kunnen waarderen. Daar waar het gaat om ambtenaren is het woord geluk heel erg lastig vaak nog. Een ambtenaar van de gemeente Almelo, waar het ontstaan is, is zelf jaren lang projectleider geweest en heeft ook een passage over geschreven. In het boekwerkje van SJP, sturen op geluk heet dat, heeft zij een hoofdstuk geschreven over de Geluksroute. Daar beschrijft ze het ook in, als het bij beleidsambtenaren op aan komt dan is het woord geluk helemaal raar en vies. Alsof het iets is waar je niet voor bent. Dus wij mijden, het zit in onze naam Geluksroute en Geluksacademie, maar verder hebben we niet zozeer over geluk, maar wel over welbevinden of over duurzaam welbevinden. Dat zijn wat grijzere termen vind ik zelf, maar laat we zeggen duurzaam welbevinden. Daar hebben wij veel kennis op, daar word veel op uit gezocht. Daar word al jarenlang wetenschap naar bedreven. Naja sociale kwaliteit is dat ook zo'n oefening waar bestaat sociale kwaliteit eigenlijk uit. Als ik jou vertel waar wij denken dat geluk en welbevinden uit bestaat dan zal je zien dat daar behoorlijke overeenkomsten in zitten. Uiteindelijk komen wij uit bij Dezien en Ryan, en die zeggen de basis factoren voor groei, het zijn psychologen, dat zijn autonomie, competentie en verbondenheid. Autonomie is gevoel dat enigszins grip hebt op wat er gebeurt in je leven. Dat je een beetje kan bepalen wat er gebeurt. Competentie, dat vertalen wij met eigenkracht. Daarvan zou je kunnen zeggen, je moet in je leven iets kunnen doen waarin je goed bent, en daar moet je in uitgedaagd worden, daarin gestimuleerd worden. Zo vertalen wij ook eigenkracht. Verbondenheid, je moet in ieder geval ook daar de capaciteit hebben om connectie te maken met anderen, en je moet je ook verbonden kunnen voelen met andere mensen. Als je die drie factoren in je leven hebt dan zul zien dat je welbevinden prima zit. Gaat een van die drie factoren missen, ze noemen het ook als Maslov, wat heb je nodig om te kunnen leven iets te eten iets te drinken en een dak boven je hoofd. Benoemen zij deze drie factoren als je dat nodig hebt die veiligheid wat is er dan nodig om te kunnen groeien of als je die factoren mist, dan groeit het ill-being. Het slecht bevinden. Als je autonomie word ontnomen, ga je zeker in Nederland, je niet zo prettig bij voelen. Nederlanders zijn nogal een autonoom volkje. Als je dingen moet doen waar je of niet zo goed in bent of die je niet zo leuk vind of een combinatie van beiden, maar je moet ze wel doen, dan ga je niet zo lekker in je vel zitten. You're gonna have a bad time, en het zelfde geldt voor ander mensen. Ander mensen zijn ontzettend belangrijk in ons leven. Als je daar die verbondenheid niet kunt hebben of je hebt het niet ook dan zul je slechter in je vel voelen zitten. Nou er zijn nog veel meer dingen die je ook uit de wetenschap kunt halen over wat zijn nu factoren waar mensen zich wel bij bevinden, factoren waar het slecht bevinden begint. Deze drie kom je altijd tegen in alle onderzoeken. Dus dit zijn de drie factoren, als wij het hebben over geluk, dan hebben wij het over bepaalde mate van autonomie, bepaalde mate van kunnen doen waar je goed in bent, daar in uitgedaagd worden, en een bepaalde mate van verbondenheid daar moet het over gaan. De Geluksroute is daar ook op gebaseerd.

De Geluksroute is een interventie die je kan plegen bij mensen die in een isolement zitten. Dus daar zit dat geluksgericht werken heel erg in de theorie die ik je net vertelde, die zit daarin verweven, maar het is een interventie. De geluksacademie is een project bureau van Arcon waarin we onder meer die interventie onderzoeken, wetenschappelijk toetsen. Is dat effect er wat wij steeds zeggen, worden mensen wel gelukkiger van en gaan ze ook minder kosten dan. Wij zeggen dat de zorgconsumptie omlaag gaat bij mensen als zij inderdaad lekkerder in hun vel zitten. Nou ja iedereen heeft daar wel een idee bij, wij onderzoeken nu is dat wel zo, dat is een. Bij de geluksacademie, twee, ontwikkelen we de menselijke maat. De menselijke maat is een instrument waarmee we kunnen toetsen in welke mate zorgaanbieder een verschil hebben geleverd in leven van de cliënten die zij behandelen. Er zijn zorgaanbieder die behandelen, zeker in de langdurige zorg, die behandelen minder zelfredzame mensen, denk maar even aan verstandelijke gehandicapten bijvoorbeeld, of neem maar even de ouderen zorg, de VVNT sector. Dat zijn allemaal minder zelfredzame mensen, kwetsbare mensen. Waarvan die zorgaanbieders zeggen nou die hebben wij verzorgd en die zijn daar beter van geworden. Wij stellen de cliënt centraal, de vraag centraal, wij empoweren de cliënt. Dat doen we allemaal voor het geld dat we krijgen. En wij zeggen met die menselijke maat hebben we, een audit is dat, een meetinstrument. Nou laat maar een zien in hoeverre die cliënt werkelijk autonoom is geworden. Als jullie zeggen dat hij autonoom wordt van jullie behandeling dan gaan we dat meten bij de cliënt. Als jullie zeggen dan eigenkracht heel belangrijk vinden voor

jullie cliënt, dan gaan we eigenkracht meten. Als jullie zeggen dat verbondenheid belangrijk in het leven van jullie cliënten en jullie doen daar wat mee, dan gaan we dat meten. Dat is een audit om juist die, is eigenlijk die zelfde waarde hij is op dezelfde theorie gebaseerd, dezelfde waarden die ik net noemde (drie waarden) om die inzichtelijk te maken. Want wij betalen daar namelijk niet voor als maatschappij. Wij betalen in de maatschappij voor het feit dat er klachten zijn, dat er mensen zijn die klachten hebben. Dan betalen wij voor en behandeling van specifiek die klacht. Dat is hoe ons zorgstelsel in elkaar zit, ook onze langdurige zorg, ook de AWBZ. Dat gaat nu voor een deel over naar gemeenten, gemeenten willen dat heel graag anders doen, maar je ontkomt er bijna niet aan dat mensen niet helemaal op zichzelf redden. Die allerlei klachten hebben, gezondheid gerelateerde klachten. Daar ga je behandeling voor kopen. Want dat hebben ze nodig, als je die spuit niet zet gaan ze dood, als je niet hun keel uit zuigt dan gaan ze dood, of hebben ze een heel slecht leven. Dus we kopen behandelingen in op het feit dat er klachten bestaan. We kopen geen behandeling in om mensen weer eigenkrachtig te maken, zo werkt het niet. Zorgaanbieder onder AWBZ heeft zijn resultaat gehaald, is succesvol als hij de behandeling heeft geleverd als dat vinkje komt te staan naast die cliënt dat hij die behandeling heeft geleverd. Dan krijgt hij zijn geld. Wij zeggen, daar mag wel meer een resultaat, er mag wel een behandeling zijn, maar het kan ook wel helemaal nergens toe leiden. We kennen de voorbeelden zat van de gezinnen waar 10, 20 hulpverleners om heen wentelen, en het gezin op zich wordt er geen stap beter van. Wat wij eigenlijk zeggen met die menselijke maat doen is dat, we de resultaat die de zorg claimt dat ze doen (dat ze dat verschil maken in het leven van die mensen op specifiek dan autonomie, competentie en verbondenheid) dat we dat inzichtelijk maken. Dan kun je benchmarken. Dan kun je als overheid of publiek sector ineens gaan inkopen op die vage termen, die zul je ook bij sociale kwaliteit zijn tegen gekomen. Ze zijn moeilijk meetbaar, we willen eigenlijk dat de zorgaanbieders daar op afgerekend worden, dat is een groot woord maar in ieder geval op gebenchmarked worden. Met het doel tot verbetering. Dat doen wij, menselijke maat ontwikkelen. Dat gaan we testen deze zomer. Hij is bijna klaar we testen hem deze zomer en dan eind van het jaar hebben we hem. Deels in opdracht van de provincie ook weer. Hij is net iets smaller als je kijkt naar sociale kwaliteit daar zit ook een soort van omgevingsding in, dat je iets betekent voor je omgeving. Dat is de Geluksroute. Tot slotte als laatste, we doen drie dingen, we doen dat onderzoek, we ontwikkelen de menselijke maat en als derde helpen we organisaties ook om de slag te maken naar geluksgericht werken. Dus we trainen verpleegkundige, we trainen begeleiders, we nemen het management mee in deze visie. We leveren daar een aantal instrumenten voor om die slag te kunnen maken.

Ik geef je straks een boekje mee, dat hebben we genoemd *de gevolgen van geluk*. Daarin staan de resultaten van een kleine pilot studie die we hebben gedaan naar de Geluksroute. Ik denk dat we het moeten hebben over de Geluksroute, dat is echt een instrument. Hoewel de menselijke maat misschien ook wel interessant is hoor. Want dat kun je weer als overheid gaan zetten op je projecten die je uitzet Om te kijken gaan die projecten wel een resultaat opleveren in die termen. Als provincie leggen we een weg aan, zorgt die we weg er nou uiteindelijk er voor dat mensen autonomer, eigenkrachtiger en meer verbonden worden. Dat kun je meten. Je bent met een, twee stapjes meer, en je hebt de sociale kwaliteit in totaal erbij. We hebben daarbij twee masterstudies naar gedaan, en we hebben zelf een pilot studie naar gedaan, daar hebben we gekeken wat levert het nu op voor mensen in termen van welbevinden maar ook in termen van zorg consumptie. Welbevinden ging tot twee jaar naar dato met 40% omhoog, en het zorgconsumptie nam met twee jaar na dato gemiddeld met 23% af. Het was een pilot studie, het was klein, het was twaalf deelnemers, maar dat waren wel dusdanige resultaten dat er een wat grotere wetenschappelijke studie naar komt.

Wat kunt u vertellen over de relatie van de methodiek met sociale kwaliteit?

Met name op die laatste drie die je noemde, sociale cohesie natuurlijk het duwt mensen uit het isolement een klein beetje, maar dat doet het wel. Daar hadden we ook nog wat andere resultaten. Bij zeven op de tien deelnemers heeft het een effect en bij vier van die zeven heeft het echt een levens veranderend effect. Die mensen, eigenlijk hebben ze het zelf gedaan we hebben ze een klein beetje geholpen, hebben een enorme draai aan hun leven gegeven. Dus dan zit je vooral op sociale insluiting, sociale cohesie en empowerment. Het empowerment stukje zit hem in, je zit in de shit maar waar wil je met je leven naar toe, waar ben je goed in. Waar ben je trots op. Dat soort vragen worden er gesteld en dat zit door het traject heen. Daar willen ze graag naar toe dan ben je mensen aan het empoweren. Omdat ze uiteindelijk iets gaan doen, wat ze leuk vinden en waar ze misschien ook wel goed in zijn. Ik noem even een voorbeeld van een meneer die ook in het isolement was afgedaald zonder dat hij er erg in had, maar op een gegeven moment zijn magnetron maaltijden niet meer opwarmde, hij at ze koud in z'n eentje. Dan zit je best wel ver weg gestopt in die maatschappij. Hij had z'n vrouw

verloren, hij was met pensioen dan ben je ook je sociale contacten op het werk kwijt. Tijdens een van die gesprekken zei hij ik heb altijd iets met schrijven willen doen, maar dat is er nooit van gekomen. Nou zeggen we dan, zoek eens uit waar dat kan, wat dat kost en ga maar doen. Hier is een beetje geld, ga maar doen. Er is een maximum van 500 euro zat daar ook bij. Die man kon een jaar lang cursussen doen bij de volksuniversiteit samen met mede cursisten moet hij dan opdrachten doen. Hij heeft er plezier in hij vind het echt leuk. Hij kan het ook goed. Twee jaar later kom ik bij hem thuis voor een gesprek in het kader van het onderzoek en laat hij zien dat hij met wedstrijden, schrijfwedstrijden mee doet en dat hij er ook een gewonnen heeft. Hij is echt iets aan het doen waar hij goed in is, gegeven al zijn klachten. Die man had hartklachten, hij had COPD, vandaar dat hij thuis niet kon koken. Hij kon die dampen niet aan, hij praatte ook langzaam en zachtjes en hij heeft een hele bak aan medicatie. Wat wij doen is die hele klachten riedel, die benoemen wel dat moet altijd even benoemt worden, maar tot daar aan toe. Nu wil ik weten wat je met je leven wil doen, en dan zijn hele andere dingen dan deze klachten. De oplossing voor deze meneer zit hem dan hem ook niet in de klachten sfeer. Die zit hem juist in de kant waar hij met zijn leven op wil. Daar zit hem dat empowerment in. Doordat hij dingen gaat doen waar hij plezier in heeft, waar hij goed in is durft hij ook weer meer zelf naar buiten te treden en maakt hij weer een gesprekje in de bibliotheek met iemand, of op straat. Want hij had wel twee hondjes, die liet hij ook wel uit en dat durft hij dan weer. Dus zijn cohesie neemt wel toe. Sociale insluiting is uiteindelijk het resultaat van zo'n route. Het resultaat van zo'n Geluksroute is altijd dat iemand iets gaat doen, wat hij zelf heeft gekozen (autonomie). Waar hij zelf zegt dat moet het worden, prima want dat gaan wij als overheid niet vertellen. Logisch. Daar is ook geld voor, als je het niet gaat doen dan laat je geld liggen, dat doet ook haast niemand. Dus ze gaan altijd iets doen. Die insluiting dat eerste stukje daar is het traject wel opgericht.

In welke mate is, naar uw mening, de methodiek breed toepasbaar?

De Geluksroute is denk ik het best toepasbaar op mensen die behoorlijk in de shit zitten. Mogen ook daklozen zijn, ik zou daklozen niet zomaar geld ter beschikking stellen, maar de methodiek de kern van de methodiek van wat wil je nu eigenlijk met je leven die is op heel veel meer groepen van toepassing. Of je daar perse geld bij moet doen? Dus als je kijkt de Geluksroute op zich als interventie, het zijn maximaal 6 sessie, minimaal 2 sessies. Tussen de 2 en 6 keer praat je met mensen. Heb je een goed gesprek. Dan gaat het over de situatie, gaat het over waar ze met hun leven heen willen, en dat zo breed mogelijk en concreet maken tot een activiteit. Uiteindelijk rolt daar die activiteit uit met dat geld daarbij. Dat hele plaatje, die Geluksroute, die zou ik toch vooral geschikt vinden voor doelgroep waar we het nu over hebben (sociaal geïsoleerde). Vanwege zorg gerelateerde klachten. Dan zijn er nog wat andere doelgroepen waar je het ook op kan toepassen, maar die hebben ook al heel vaak gezondheidsklachten. Dak en thuislozen, ga maar eens kijken, die komen ook om in de klachten. Alleen staande moeders, tiener moeders, die lopen ook tegen allerlei problemen aan. Dat vertaalt zich op een gegeven moment ook in gezondheidsklachten. Dus ja die groep is al breed genoeg volgens mij.

Frans van Ginkel	Arcon	Visietraject
-------------------------	--------------	---------------------

Oorspronkelijk was het de bedoeling dat de geïnterviewde ook wat zou vertellen over de methodieken Participatiescan en Nieuwe Verdien Modellen. Alleen over het Visietraject heeft deze persoon inhoudelijks wat kunnen vertellen. Het interview (geluidsfragmenten) bestaat uit vijf onderdelen. Dit kwam doordat het interview een aantal keer is stil gelegd, door de geïnterviewde zelf. Per onderdeel zal ik het interview uitwerken, en daarbij alleen de onderdelen voor het Visietraject behandelen.

ONDERDEEL 1

Is de methodiek, Participatiescan, al toegepast of wordt deze toegepast?

Niet dat ik weet, maar dat zegt niet alles.

Waar wordt deze methodiek toegepast?

Nee

Kunt u wat vertellen over de inzetbaarheid van de methodiek?

Dat denk ik wel het is een scan, een scan is altijd. Ik denk dat het voort komt uit de WMO. Zoals je weet is de WMO aan het kantelen, ik denk dat het een instrument is maar dat is allemaal aannname. Heeft Aad hier iets over gezegd, heb je het met Aad hierover gehad **(nee Geluksroute en Geluksacademie. Volgens Eddy moest ik bij u wezen)**.

Leuk van Eddy. Zal ik eerst iets algemeen vertellen over hoe wij, wat wij allemaal doen. Wij bewegen ons op het terrein jeugd, verantwoording voor de jeugdzorg gaat per 1 januari 2016 (2015) naar de gemeenten. Dat is een enorme operatie, dat zit allemaal in provinciale handen en de gemeenten zullen dat moeten overnemen voor minder geld. Er zitten allerlei kansen in om minder geld uit te geven aan zware vormen van jeugdzorg, en meer geld (moet wel in verhouding staan) lokaal preventief jeugdbeleid. Daar praten wij met partijen over. Wij staan alle Overijsselse gemeenten bij op het gebied van de WMO, de kanteling van de WMO. Daarin hebben we een vragen rond gehouden, waar lopen jullie tegen aan. Waar zit je mee en daar hebben we aanbod op bedacht. Daarnaast doen wij allerlei daar uit voortvloeiend, of zijdelings uit voortvloeiend participatie dingetjes. Zonder dat wij nou zo'n hele vaste methodiek hebben, ten minste ik, de dingen die ik doe.

Het klinkt mee geen van alle dat we die gebruiken, we zijn wel klein maar toch wel met 20 adviseurs. Dat wil niet zeggen dat ik alles weet. **(via Eddy gehoord, dat u de aangewezen persoon bent)**. Dat is ook ongetwijfeld zou, omdat ik vorm en inhoud heb geprobeerd te geven aan hoe je mensen kan mee laten doen. Niet over die methodieken (iets inhoudelijks zeggen). Ik probeer me ook een voorstelling te maken wat het dan is. De participatie scan, de verdien modellen en wat was die derde, Visietraject. Dat zijn dingen die we doen. Zal ik beginnen met Visietraject? Misschien kan ik daar nog wat slims over zeggen.

Is de methodiek, Visietraject, al toegepast of wordt deze toegepast? & Waar wordt deze methodiek toegepast?

Ja, Volgens mij in bijna alle gemeenten, in veel gemeenten. Als je met elkaar wil kantelen en dat willen gemeenten. Die regisseren dat, of ze zouden dat moeten doen. Moet je met elkaar een stip op de horizon zetten om te beseffen waar je naar toe werkt. Volgens mij bieden wij daar doorlopend maatwerk in aan, want gemeenten buiten gewoon verschillend, misschien wel in hun kwaliteit, maar zeker in hun kwantiteit. Rollen die verschillende partijen daarin spelen. Wij proberen alle partijen die betrokken zijn bij een beleidsonderwerp met elkaar om tafel te krijgen. Het ontwikkelen van visie staat daar heel erg centraal in, maar het heeft geen eenduidige verschijningsvorm. Het is niet zo dat als ik bij een wethouder aan tafel zit, die zij van ik wil een heldere visie ontwikkelen, bijvoorbeeld op het gebied van jeugdbeleid, dat wij dan zeggen oh maar dan hebben wij hier de methodiek en daarlangs gaan we dat ontwikkelen. Plaatselijke krachten velden verschillen heel erg met elkaar, rollen die partijen hebben verschillen van elkaar. Wat we doen dat kan zijn dat we panel gesprekken voeren per onderdeel. Het kan zijn dat we grote plenaire bijeenkomsten gaan organiseren over de visie ontwikkeling te praten. Soms faciliteren we alleen de bijeenkomsten, omdat we daar redelijk in thuis zijn. We schrijven ook concept visies, het is een beetje een staalkaart aan grote diversiteit die voorbij komt drijven.

Wat kan u vertellen over de toepasbaarheid van de methodiek? (Visietraject)

Ja juist, het getuigt van weinig inzicht in de materie, als je denkt ik ga een Visietraject ontwikkelen en daar heb ik een methodiek voor en die past overal, dat is gewoon niet zo. We zitten nu in een gemeente in de kop van Overijssel, dat is bijna ontwikkelingswerk beetje onparlementair uitgedrukt. Terwijl andere gemeenten zijn stappen verder hebben allerlei bouwstenen die misschien alleen nog maar goed op elkaar gelegd moeten worden. Terwijl bij anderen je nog die bouwstenen moet maken, voordat je kan gaan bouwen. Daar zit een enorme diversiteit in. In onze rol zijn wij zelf vaak het instrument, en is de methodiek een hulpmiddeltje. Waarin je zegt waar willen we nu in uitkomen. Hoe je daar komt dat verschilt per gemeente. Wij leveren altijd maatwerk, we proberen bij iedere gemeente iets wat daar passend kan zijn en dat is ook bijna logisch. De kop van Overijssel dat is een heel gesloten bevolking qua sfeer, daar moet je heel andere investering doen om bijvoorbeeld mensen te betrekken bij de kanteling van de WMO dan wanneer dat plaatsvindt in de grote stad, waar niemand ene barst voor elkaar interesseert bij wijze van spreken. Dat gaat bijna altijd anders. Bij de ene werkt een hele confronterende bijeenkomst, bij de andere moet je veel meer investeren in betrokkenheid. Dat mensen een klimaat voelen waar ze zich horen en gezien worden, dus maatwerk.

Wat kunt u vertellen over de relatie van de methodiek met sociale kwaliteit?

Ik denk sociale cohesie daar zit het wel, en sociale kwaliteit behoorlijk in en aan. Ja het krachten veld rondom de WMO dat is de overheid zelf, dat zijn de zorginstellingen, en dat zijn de welzijn instellingen en dat is de

burger en misschien wel heel groot maatschappelijk middenveld die daar activiteiten in ontplooiën. Dat raakt het allemaal (sociale kwaliteitskwadrant) want die kanteling is dusdanig ingrijpend dat er ook allerlei nieuwe verbindingen nodig zijn. Als je het over socio-economische zekerheid dan speelt dat ook een rol. Als je het hebt over voorzieningen niveau in de WMO of je hebt over GGZ, of over de regio taxi of weet ik allemaal niet. Dat zijn allemaal dingen waardoor mensen zich in hun voortbestaan door aangetast kunnen worden. Dat werd over bijeenkomst voor, toevallig sprak ik daar nog iemand over, zorgbelang consumenten en patiënten platform in Overijssel.

Daar zitten allemaal mensen die op een of andere manier een afhankelijkheid hebben van de overheid als verstreker van zorg voorzieningen, vervoer. Als jij niet meer op je werk kan komen, omdat je normaal gesproken opgehaald word door een taxibusje, en taxibusje is weg bezuinigd dan kom je niet meer op je werk. De werkelijkheid is niet enkelvoudig. Er zitten altijd een groot aantal kanten aan en dat maakt deze tijd juist ontzettend boeiend.

In welke mate is, naar uw mening, de methodiek breed toepasbaar?

Ja, wij zitten in dat domein (zorg), maar ik heb een, dat was een paar jaar geleden, ook een Visietraject begeleid rondom de herinrichting van de binnenstad van Hengelo. Uiteindelijk gaan dat soort dingen over de betrokkenheid van partijen. Of het nu club winkeliers zijn, of een club ondernemers die een bedrijf hebben in de binnenstad, of de bewoners, die moeten allemaal gehoord worden. Het kan niet meer zou zijn dat er eenzijdig iets afgekondigd word, dit is onze visie zou gaan we het doen. Dat proberen mensen nog wel, zeker gemeenten. Ik denk nu aan Hengelo, was een prachtig mooi traject, met gigantisch inbreng van burgers. Drie avonden van meer dan 400 mensen, 1200 man die daar wat over gezegd hadden. Was er een soort burgervisie neergelegd bij de gemeenteraad. Was er iemand van een partij, ik weet niet meer welke, ja dat is wel leuk en aardig dat die burgers dat gezegd hebben maar uiteindelijk hebben wij het voor het zeggen. Ik wil daar ook nog wat over zeggen, zo werkt dat niet meer in deze tijd.

Ik denk dat er echt expertise voor nodig is. Ik denk ook, dat is een persoonlijke mening, op het moment dat je een visie gaat ontwikkelen dat je dat moet doen aan de hand van een extern. Want je wil met elkaar ergens naar toe werken en iedereen is betrokken bij het onderwerp waarover het gaat. Anders zitten ze er niet bij. Stel je voor je wil wat met de kanteling van de WMO, mijn ervaring is als wij er zijn, wij zijn partijloos, wij zijn onpartijdig. We zijn vooral deskundig. We kunnen zeggen wat we willen. En er zitten partijen in de zaal of aan tafel die hele tegengestelde belangen hebben. Op het moment dat een ambtenaar of wethouder dat gaat trekken, dan is iemand al gauw de gemeente. Ook al ben je van een totaal andere afdeling, dan heb ik zelfs de neiging, als jij zegt aan het begin van de bijeenkomst van de gemeente bent, dat ik jou aankijk als het over de gemeente gaat. Terwijl jij toevallig in de plantsoendienst werk bij wijze van spreken. Dus ik denk dat de werkwijze van Arcon, wij zijn een externe partij, wij worden niet gedetacheerd bij een gemeente. Wij doen een opdracht voor x uur op basis van offerte. Of op basis van ons provinciaal budget.

ONDERDEEL 2

Geen relevante informatie met betrekking tot Visietraject.

ONDERDEEL 3

De gemeente Borne, dat is wel redelijk dicht geschreven, als je daar behoefte aan hebt. De gemeente Borne wilde aan de slag met haar inwoners over wat voor gemeente willen we eigenlijk zijn. Dat traject heette mijn Borne 2030. Dat kende een aantal momenten. Uiteindelijk is het zo geworden, aan het eind zijn scenario's geschreven. We zouden ons kunnen ontwikkelen als platteland gemeente, als kleine gemeente we zouden ook veel meer ambitie kunnen hebben. We hebben in een kwadrant vier verschillende ambities, scenario's ingeschreven. Bewoners hebben daarop gestemd, in het voortraject zijn bewoners geïnterviewd, is er geïnformeerd op marktdagen. Hebben wij hier rondom allerlei verschillende thema's duurzaamheid, economie, stedelijke ontwikkeling, allemaal gesprekken gehad met ambtenaren, aangevuld met externe deskundigen. Op het thema duurzaamheid was een ambtenaar die er over ging was hier, tien partijen uitgenodigd uit de provincie, maar ook buiten de provincie. Om zo de ambtenaar van munitie te voorzien. Zodat uiteindelijk het scenario ook in het thema duurzaamheid met ambitie geformuleerd kon worden. Die visie is geschreven vanuit het blikveld van

2030, dus een soort terugblik wat we tussen 2010 en 2030 gedaan hebben. Dat is een voorbeeld van een methode die al wel wat vaster ligt.

ONDERDEEL 4

Eerste gedeelte geen informatie over Visietraject. Visietraject Overijssel Overmorgen. Visie ontwikkeling, heb je het over visie ontwikkeling dan past Overijssel Overmorgen heel erg in. Wat we doen we nodigen 5,6,7,8, 9 soms maximaal uit rondom een bepaald thema. Ik heb daar zelf altijd graag mensen van de UT bij, we hebben Bas Denters wel eens op de bank gehad. Die zitten met z'n allen op een grote bank, of drie verschillende banken. Van te voren is het bekend over welke visie we het willen hebben. Gaat het over werkgelegenheid, gaat dat over jeugdbeleid, gaat het over wat moeten we met onze ouderen de komende jaren. Op welke manier gaan we de zorg aanpassen. Wat kunnen ouderen zelf doen. De onderwerpen ken je uit de actualiteit denk ik. Die gaan onder leiding van een gespreksleider, dat ben ik vaak, daar over praten. Het onderwerp hakken we in vier, vijf verschillende moten. Ze krijgen drie kwartier de tijd om het met elkaar daar over te hebben. Na een kwartier praat de zaal mee. Er is ook een zaal met 30-35 mensen die geselecteerd zijn op basis van hun betrokkenheid bij het thema. Dan heb je een uur per onderwerp, deelonderwerp. De hele dag wordt er mee getikt. Dan hebben we een vrij lange pauze, in die pauze bekijken we wat hebben we nu allemaal gehoord en wat vinden we belangrijk om binnen dit thema vast te houden en waar moeten we aan de slag. Dat tikken we uit, projecteren dat op de muur. Kijken we wat wij gezien hebben of dat iedereen gezien heeft. Dat we het er over eens zijn. Dat betekent dan dat je een tien punten lijst hebt of een agenda of een ontwikkelagenda. Het is toch vaak maatwerk, ook dat Overijssel Overmorgen is ook geen dicht getimmerde methodiek. Dat vind ik ook juist onze kracht .

D'r zijn wel methodieken, je hebt rondom, collega's van mij toen ik nog bij een ander bureau werkte hebben een toolkit gemaakt , daar stonden 52 sociale interventies of iets dergelijk in en daar zijn methodieken die helemaal dicht getimmerd zijn. Maar wij zijn natuurlijk ook een tweede lijnorganisatie. Als je het hebt over sociale cohesie de zogenoemde ABCD methode, die komt uit Amerika.
 maar die methode word ook door buurt en wijk aanpakken en dergelijke in Nederland gebruikt dat zijn mensen die een aantal jaren, je hebt om die methodiek uit te rollen twee jaar nodig, die zijn in de eerste lijn. Hebben rechtstreeks contact met de burgers. Wij zijn een tweede lijnorganisatie, onze methodieken zijn ook van de tweede lijn en zijn over het algemeen korte klappen. Als wij de steunfunctie taak WMO, daar werken we met 16 man een heel jaar aan, maar dat is weer opgebouwd uit verschillende segmenten en daar zit dit soort dingen bij in. Nog een voorbeeld, Steenwijkerland, Steenwijkerland is, dat is Steenwijk in het noorden van de provincie grenst zelfs aan Friesland. Daar hebben ze een kleine kernen beleid, ze hebben 32 organisaties voor die in dorpen en buurten activiteiten ontplooiën. Die moeten zich ontwikkelen, overheid trekt zich terug. Minder geld. Komt meer op het bordje van de burger te liggen en ook meer op de organisaties waar de burger zich in verenigd heeft. In dit geval een lokaal dorpscomité. Die dorpscomités moeten meer, die willen ook meer maar die weten niet precies wat er in de wereld aan de hand is. Dus wij bieden bijvoorbeeld een training aan om ze bij te praten over hoe zit dat dan eigenlijk met de WMO, hoe zit dat nou precies met lokaal jeugd beleid. Civil society dat woord ken je ongetwijfeld. Je hebt tegenwoordig ook de pedagogische civil society, de voetbal vereniging gaat niet alleen over voetbal, maar heeft te maken met een team jongens, meisjes, waarin alles gebeurt. Thuis op school, jongeren raken in de knel. Mensen die kinderen kennen, die snel in de gaten hebben wat er aan de hand is. Waarom zou je daar geen gebruik van maken in je lokale jeugdzorg. Soms kan je met een hele vroege interventie als iemand problemen, als zo'n kind problemen heeft voorkomen dat ze wel de rest van hun leven in zware zorg traject terecht komen. Er is een professor, Jo Hermans / Jos Hermans, die speelt daar een rol in en dat proberen we ook uit te venten. In zo'n training van een dorpscomités zijn dat punten die bijvoorbeeld aan de orde komen. Vervolgens stellen zij met een methodiek, niet met zo'n methodiek als Overijssel Overmorgen, een agenda samen met dit zijn de punten waar we de komende jaren mee aan de slag moeten dit zou het moeten worden. Ik heb je nu al een paar voorbeelden genoemd hoe zo'n visie ontwikkeling gewoon een enorme diversiteit kent. Dat doen we eigenlijk doorlopend en niet in een vast stramien. Terwijl de kapstok toch vaak het zelfde is, heeft te maken met de inhoud, met de mensen die erbij betrokken zijn. Het is altijd anders dat maakt het ook leuk.

ONDERDEEL 5

Geen relevante informatie met betrekking tot Visietraject.

Maaïke Moulijn**Arcon****Participatiescan****Is de methodiek, Participatiescan, al toegepast of wordt deze toegepast?**

Het zijn eigenlijk meerder soorten scans die her en der worden toegepast. Het is ook niet door Arcon ontwikkeld, gemeente Borne heeft er een ontwikkeld. BZK (binnenlandse zaken) heeft er een ontwikkeld. Ja, die zijn alle twee al toegepast. Dat zijn de meeste bekende die ik ken, waarvan wij zoiets hadden dat is interessant om het eventueel breder toe te passen. Wat het eigenlijk is, scan is een groot woord, het is hulpmiddel voor beleidsmedewerkers met name om te kijken als ik een bepaald vraagstuk heb. Hoe wil en kan ik dan als beste burgers erbij betrekken. Dat kan zijn in dit geval voldoet inspraak. Dus dan hoeft je alleen maar een avond voor inspraak te organiseren of dat het heel ver gaat. Dat je gaat coproduceren. Maar doormiddel van hele gerichte vragen is het een hulpmiddel van wat kan je het beste doen. De gemeente Borne werkt er heel veel mee, met hun eigen scan. BZK heeft een scan ontwikkeld om te kijken in hoeverre is onze organisatie klaar om participatie mogelijk te maken. Want je ziet hele grote verschillen tussen gemeenten. De ene gemeente staat heel erg open voor allerlei initiatieven van hun burgers. Andere helemaal niet. Dat heeft deels te maken met de instelling van de ambtenaren die het moeten uitvoeren, maar deels ook met hoe richt je je organisatie in. Burgers komen met een vraag, met een idee, hoe word dat dan opgepakt, waar word dat dan opgepakt. Is er een bepaald, een stap is bijvoorbeeld dat je een speciaal loket maakt waar mensen met een goed idee terecht kunnen. Gemeente Zwolle heeft dat een tijd gehad. Die scan is er heel erg op gericht is de organisatie klaar om er voor te zorgen dat burgers kunnen en vooral kunnen participeren. Die scan wordt vooral toegepast als organisaties, gemeentelijke organisatie willen kijken hoever zijn we met het kunnen laten participeren van onze burger. Die wordt door verschillende gemeenten is die een keer toegepast, om te kijken hoever zijn we al en waar willen wij naar toe. Dus ook om een visie te maken waar ze naar toe willen.

Die van de gemeente Borne is echt een hulpmiddel voor een individuele ambtenaar die bezig is met een bepaald project. Die van BZK is echt gericht op de hele organisatie. Dat is bijvoorbeeld dat de directie, gemeentesecretaris, die gaat kijken hoever is de gemeentelijke organisatie. Het is dus geen hulpmiddel voor een individuele ambtenaar.

Buiten Borne toegepast?

Nee, we hebben wel informatie verstrekt aan andere gemeenten daarover, maar ik heb nog nooit terugkoppeling gehad over dat die gebruikt worden. Ik weet wel dat er andere gemeenten zijn, gemeente Raalte was het van plan om een eigen scan te maken op basis van die van Borne. Of dat gebeurt, is dat weet ik niet, dat heb ik niet verder gevolgd.

Die van BZK, die promoten hemzelf, ik heb er zelf kennis mee gedaan toe ik daar bij een bijeenkomst was. Toen zij hem bij verschillende gemeente ter plekke lieten invullen. Van wat kwam daar uit en hoe ver is jou gemeente in een workshop over hoever ben je met burgerparticipatie. Zij promoten hemzelf door op dit soort bijeenkomsten. Wij hadden zelf zoiets van hé dat is interessant. Toe hebben wij in Overijssel zelf er ook weer informatie over gegeven, maar we hebben hem zelf niet verder toegepast, het is aan de gemeenten zelf. Het is een heel handig hulpmiddel dat je zelf kunt kijken. Je hebt er ook verder niemand bij nodig. In hoeverre hij in Overijssel is toegepast is dat weet ik niet. Bij die workshop waren er verschillende gemeenten aanwezig, Apeldoorn was er, Zoetermeer was er en nog een aantal andere gemeenten waren er.

Kunt u wat vertellen over de inzetbaarheid van de methodiek?

Beide zijn gewoon korte vragenlijsten, de ene is dus echt voor gemeentelijke organisatie inzetbaar. Als er een gemeente wil kijken van hoever ben ik met mijn burgerparticipatie dan is die van BZK heel nuttig. Die van Borne is echt inzetbaar bij bepaalde projecten, als je bijvoorbeeld projecten van de Provincie Overijssel bekijkt dat je bijvoorbeeld de IJssel delta wilt aanpakken. Zou je naar deze methodiek kunnen kijken naar welke vormen van burger participatie hier nuttig kunnen zijn, en wenselijk zijn. Het helpt je om je ambitie niveau te zetten wat is er mogelijk en wat wil ik. Dus bij individuele projecten is hij inzetbaar om te kijken wat is je ambitie niveau en wat zijn de mogelijkheden om hier burgerparticipatie op in te zetten.

Wat kan u vertellen over de toepasbaarheid van de methodiek?

Hij is op heel veel verschillende gebieden toepasbaar, maar hij moet wel ingezet worden door overheden, voor gemeenten maar ook voor provincie is hij inzetbaar om te kijken wat voor vormen van burgerparticipatie je wilt inzetten, maar heel breed. Hij is bij ruimtelijk ordening mogelijk, bij sociaal beleid. Eigenlijk allerlei beleid wat je zeg maar of wel door burgers wil laten maken ofwel door burgers wil keuren. Helpt het, het is wel dat je het nodig hebt helemaal aan het begin van het beleidstraject. Als je iets wil afbakenen aan het begin van het beleidstraject kun je zo'n scan inzetten waar zou ik het in willen en kunnen zetten.

Beide zijn ze makkelijk toepasbaar. Het zijn behoorlijk simpele vragen, die een beleidsmedewerker aan het denken zetten, die van BZK op de organisatie als geheel. Die is op zich makkelijk uit te voeren maar vraagt wel een grondige kennis van de organisatie, dat moet je op een hoog niveau in de organisatie zitten, overzicht hebben in hoe de organisatie precies werkt. Die van gemeente Borne is gewoon overal, door iedereen inzetbaar want het zijn echt vragen als 'wat wil je precies bereiken met je burgerparticipatie?' je kunt het zien als burgers moeten echt iets doen voor hun wijk of in een bepaald project. Je kunt ook als ambitie hebben, ja het is allemaal voor de show ik moet dit doen. Dat staat er allemaal letterlijk zo in dat een argument kan zijn, en hoe kun je dat dan doen. Dan gaat het om een laag ambitie niveau. Je kunt het dat doen bij het laagste van het laagste. Het zijn allemaal hele simpele vragen en simpele termen het is een vragenlijstje wat je simpel afwerkt van die en die en die mogelijkheden kun je nemen en aan het eind van het stappenplan komt dan kun je dit en dit en dit toepassen. Het is heel simpel, en makkelijk toepasbaar.

Bij die van BZK is alleen kennis nodig van de organisatie. Bij die van Borne is het alleen wat jij moet weten wat je met je project wil, maar goed dat is echt voor projectleiders in te zetten van wat is je ambitie niveau in het bereiken van burgers, en dat kan op allerlei gebieden. Het gaat echt om projecten waar je wel burgers bij wilt betrekken. Die scan kijkt, vraagt jou eigenlijk in hoeverre wil je dat en hoeverre kun je dat. Want sommige dingen kun je gewoon niet aan burgers voorleggen. Als het heel technisch is dan beperkt dat de mogelijkheden om de burgers erbij te betrekken. Bijvoorbeeld er zijn daar ook wel methodieken voor maar dat staan dan daar omschreven van; hou er rekening mee dat je heel veel moet uitleggen, dat je goed moet kijken wie je er wel en wie je er niet bij moet betrekken. Als het heel erg technisch is kun je bijvoorbeeld wel met expert sessie werken, maar een algemeen informatie avond houden heeft weinig zin. Dat soort simpele maar wel nuttige tips, want heel vaak denken projectleiders daar zelf niet van te voren bij na. Daar is die scan voor bedoeld.

Wat ik al zei, bijvoorbeeld algemene informatie avond is in bepaald geval niet handig, maar een experts kun je dan wel weer organiseren. Denk goed na over welke randvoorwaarden je zelf mee te maken hebt, en die je ook aan burgers stelt. Daar worden dan voorbeelden voor gegeven waar je rekening mee moet houden. In Borne wordt het heel vaak gebruikt in de harde sector (wegenbouw, infrastructuur, ruimtelijke ordening, wegen en waterbouw) omdat de projectleiders daar juist het minste kaas hebben gegeten van die hele burgerparticipatie. Eigenlijk worden er wel inloopavonden georganiseerd, maar er wordt heel weinig georganiseerd om echt iets voor elkaar te krijgen. Bijvoorbeeld in Hengelo heeft Frans (Frans van Ginkel) het binnenstad debat georganiseerd waar mensen echt mochten bepalen hoe moet de binnenstad er uit zien. Daar heb je heel veel verschillende ingrediënten voor nodig, omdat te organiseren. In die scan worden de projectleiders er op gewezen, tips gegeven houd daar rekening mee als je ja of nee op een bepaalde vraag geeft. Het is als ware een soort, je loopt allerlei vragen bij langs en het geeft aantekeningen houd hier rekening mee als je daar antwoord op geeft. Houd daarmee rekening als je dat antwoord geeft. Op die manier doorloop je als het ware eigenlijk die scan zodat de projectleider beter een idee heeft van wat zijn de mogelijkheden, wat kunnen we allemaal. Je hoeft niet alleen maar te denken aan een informatie avond, je kunt denken aan, die staat daar trouwen niet in dat is een nieuwe ontwikkeling, maar met lego dingen gaat bouwen. Dat is in verschillende steden nu toegepast, als het gaat over het ontwerp van bepaalde wijken dan. Met lego spelen kun je kinderen tot volwassen mee laten spelen dat zijn ideeën die van de hand worden gedaan. Als je dit en dit wil, dan wil je eigenlijk dat ze bijna coproducent worden dat ze echt mee gaan denken met architect hoe een bepaalde wijk er bijvoorbeeld uit moet komen te zien. Dan kun je dit soort methodieken inzetten en daar worden een aantal voorbeelden van gegeven. Om eigenlijk de projectleiders een stapje verder te laten denken dan alleen maar een informatie avond. Want dat is toch wel de standaard burgerparticipatie vorm, en je kunt je af vragen of dat burgerparticipatie überhaupt is, maar goed het is een participatie vorm. Om ze daar over na te laten denken.

Ja word die ook toegepast (sociale domein). Als je het weer over Borne hebt, dan is Mijn Borne 2030 ontwikkelt. Dat is een project geweest burgers te laten nadenken hoe moet mijn Borne er uit zien in 2030. Dat hebben ze heel breed aangepakt. Dat hebben ze op verschillende domeinen gedaan. Waaronder het sociale domein en ruimtelijke ordening. Maar daar hebben ze op al die terreinen mensen laten na denken hoe moet mijn

Borne er in 2030 er uit zien. Ze hebben het ook toegepast bij de gezondheidsbeleid, maar daar hebben ze wel gekozen voor een informatie avond, nee een discussie avond. Dat was niet heel spectaculair, maar goed dat hangt ook van het budget af natuurlijk. Hoe meer je burgers wil laten participeren hoe meer dat kost in eerste instantie. Dat is ook wat in de scan word aangegeven, als jij hele beperkte tijd hebt, bijvoorbeeld een nota moet binnen een half jaar af zijn. Dan is het maar de vraag hoe groots jij het kunt aanpakken. Daar heb je gewoon beperkingen. Daar moet je rekening mee houden als je het een en andere rondom participatie wil organiseren. Wil je daar coproductie hebben, dan moet je echt nadenken wie wil je dan mee coproduceren. Want het is gewoon een korte termijn waarin je burgers er bij kunt vragen.

Dat is het ambitie niveau (participatieladder) daarnaast worden er tips gegeven qua randvoorwaarden. Qua budget, qua tijd, qua wie kun je inzetten. Dus hoe moeilijk is het onderwerp. In hoeverre zijn er al mensen betrokken bij het onderwerp. Dat soort vragen worden er bij gesteld. De participatieladder word vooral gebruikt voor het ambitie niveau. Wat zou je willen, hoever zou je willen gaan, en vervolgens word er gekeken hoever kun je gaan. Op basis daarvan word er een advies gegeven over zowel op welke treden je op de ladder gaat, maar ook welke vormen er dan het meest geschikt zijn.

Wat kunt u vertellen over de relatie van de methodiek met sociale kwaliteit?

Dat is een lastige, in feite op alle vier de gebieden namelijk (sociale kwaliteitskwadrant). Want Empowerment, wat uit zo'n Participatiescan komt, bepaalde dingen zijn er voor bedoeld om burgers te empoweren. Dat zag je heel duidelijk bij de mijn Borne. Dat ze daar heel duidelijk wilden dat daar mensen kwamen die vervolgens zelf de boer op gingen om mensen te enthousiasmeren voor mijn Borne en ideeën opdoen en dan terug kwamen met die ideeën die ze bij anderen opgehaald. Dat is een vorm van empoweren van de gemeenschap.

Sociaaleconomische zekerheid, daar is het eigenlijk niet zozeer op gericht, het onderwerp kan er wel mee te maken hebben, maar de scan zelf doet daar eigenlijk niet zo heel veel mee.

De sociale cohesie daar is hij wel weer opgericht. Je ziet natuurlijk dat bijvoorbeeld als je zo'n traject in gaat dat heel veel burgers, als er heel veel burgers bij betrokken worden dat de cohesie tussen die mensen of je werkt er aan dat die sterker word of die versterkt zich zelf omdat mensen met elkaar bezig zijn. Dus dat is niet de kwaliteit van de scan zelf, maar wel van de uitkomst van de scan. Dat is wel een verschil. De scan zelf richt zich eigenlijk niet zozeer op de sociale kwaliteit, maar meer de uitkomsten van die scan kunnen er voor zorgen dat met name empowerment en de cohesie toe nemen.

(richten op sociale insluiting) Ook, maar ook dat doet doe de scan niet zelf. De scan kijkt alleen maar wat wil en kun je inzetten, en wat je uiteindelijk inzet dat hangt van jou af, of van de projectleider af. Als je dat inzet, wat er uit die scan komt, dan heeft dat gevolgen voor. Het is een instrument om inzichtelijk te maken hoe jij de sociale kwaliteit kunt vergroten, maar of jij dat doet dat hang er vanaf of je doet dat gene wat er uit de scan komt.

In welke mate is, naar uw mening, de methodiek breed toepasbaar?

Is al beantwoord

Extra vraag: Participatiescan hangt veel samen met participatieladder, in hoeverre is dat nog relevant. Gezien in een eerder interview geclaimd werd dat de participatieladder en verouderd / achterhaald concept is. (interview Jaap Hofman, Rode Wouw).

Ja hij heeft deels gelijk, bij de participatieladder gaat het er heel erg om dat de overheid wil dat de burgers participeren in projecten van de overheid. Daarom noemen we dat ook burgerparticipatie, en het andere heet overheidsparticipatie. De overheid participeert in projecten van burgers. Die Participatiescan gaat er uit van projectleider van een overheid die iets willen van de burgers. Dat gaat niet in over dat de overheid gaat participeren in projecten van burgers, want dan heb je geen gemeentelijke projectleider. Dus dit gaat heel erg uit van burgerparticipatie. En die burgerparticipatie is aan de ene kant wel een verouderd begrip want je wil eigenlijk meer overheidsparticipatie, maar we zijn nog lang zover niet en de overheden zullen altijd dingen in het publiek domein willen. Willen ze dat niet, dan hebben ze geen taak meer, dan heeft de civil society het helemaal over genomen. Ik geloof niet dat, dat ooit gaat gebeuren, een overheid zal altijd iets willen in die samenleving en zal dat in gang willen zetten. Daar wil ze tegenwoordig steeds meer betrokkenheid van die burger, daarom is die

Participatiescan en participatieladder niet verouderd. Want je ziet dat bij de gemeenten nog steeds een worsteling is van hoe krijg je dat voor elkaar. Bij het ene onderwerp, met name bij het onderwerp die burgers heel direct raken is het heel makkelijk. Andere onderwerpen is het een stuk moeilijker. Ga maar eens kijken bij ruimtelijke ordening, al die bestemmingsplannen liggen allemaal ter inzage. Hoeveel reacties komen er op. Als mensen er problemen mee hebben dan komen er heel veel reacties, maar dat zijn bijna allemaal negatieve reacties. Hoeveel positieve reacties zie je daarop. Mensen die meedenken hoe het nog beter zou kunnen, die zijn er heel weinig. Wil je dat voor elkaar krijgen, dat mensen echt gaan meedenken over de sociale kwaliteit van hun leef omgeving. Dan moet je of inderdaad hen het voortouw laten nemen, maar dat zijn ze niet gewend, of je moet toch iets organiseren om hen te laten participeren in wat toch nog overheidsverantwoordelijkheid is. Dus die Participatiescan zou je verouderd kunnen noemen, aan de andere kant is die nog steeds nodig, omdat het nog heel weinig word gedaan. Maar dat is het grappige van die BZK scan. Die gaat een stap verder, die gaat kijken is jou gemeente klaar voor zowel burgerparticipatie als overheidsparticipatie en hoever ben je daar al in. Dus die kijk ook heel erg van las burgers zelf initiatieven willen nemen is de gemeente dan in staat en bereid om daar in te participeren. In plaats van andersom, maar bij die workshop en ik kreeg het ook te horen van de workshopleider dat zijn gemeenten nog bijna nooit. Hierin Overijssel is Zwolle misschien wel het verst. Zwolle had jarenlang een ideeën makelaar, iedereen die een goed idee had op het sociale domein. Die konden naar de ideeën makelaar, en de ideeën makelaar hielp een burger verder. Dat is in de scan de een na laatste stap voordat je helemaal, in de laatste stap wil je gewoon dat iedereen overal kan binnen lopen en dat die gelijk begroet word met dat is een gaaf idee, en wij gaan kijken hoe wij daar als overheid in kunnen participeren zonder dat we het overnemen. Dat is heel erg lastig, je hebt bij heel veel overheden toch nog projectleiders en die voeren hun eigen project uit. Als er burgers komen met andere ideeën, als dat binnen hun project valt dan zijn ze wel bereid om er naar te luisteren en daar iets aan te doen. Maar als het niet binnen hun project valt dan is het heel erg moeilijk. Je ziet het zelfs bij wijkmanagers die in heel veel gemeenten hebt, of buurtregisseurs, of hoe ze genoemd worden. Dat verschilt per gemeente. Dat ook daar, sommige staan er heel erg open voor, die gaan gelijk kijken wat is er mogelijk om de ideeën van die burgers te realiseren, maar dat zijn de uitzonderingen en de organisatie is daar nog steeds niet op toegespitst. Wat dat betekent ook dat je moet nadenken over hoe wil je nu budgeten verdelen. Hoe wil je zorgen dat die mensen die er staan ook kunnen participeren in projecten met ideeën ,kennis, met netwerken. Daar zijn heel veel wijkmanagers nog niet op ingericht. En degene die dat wel zijn, zijn echt de voorlopers. Die komen ook naar die bijeenkomst toe, maar die zien ook dat in een organisatie nog heel veel te veranderen is en daar is die scan opgericht. Van cliëntenparticipatie naar burgerparticipatie, naar overheidsparticipatie. Hoever ben je daar als gemeente in, dat is wel interessant. Dat is meer van de toekomst dan die Participatiescan, dat zie ik ook wel, maar ik denk dat de komende nog een hele tijd, Participatiescan nog steeds belangrijk blijft. Participatieladder nog steeds belangrijk blijft. Gewoon domweg omdat we nog niet zover zijn, zowel de overheden niet, maar ook de Burgers nog niet. Sommige burgers gelukkig wel, in Helleedoorn heb je Helleedoorn zamik. Groep burgers en de gemeente en bedrijven, die de handen in een hebben geslagen met elkaar zijn gaan bedenken welke samenleving willen we, wat willen we voor elkaar organiseren. Hele concrete projecten als een buurtbus, die daar uitkomen. Die ze met elkaar organiseren, en dat is niet de gemeente die daar leiding aan geeft dat is de groep die met elkaar bepaalt wat er gaat gebeuren. Dat is overheidsparticipatie, maar dat zijn wel de uitzonderingen.

Ik kan me voorstellen dat hij dat zegt (verouderd begrip), je wilt deels overheidsparticipatie maar zover zijn we nog niet denk ik.

Sybre Bouwsma
Arcon
Sociale Effect Rapportage

Door omstandigheden was een interview met deze respondent niet mogelijk. Hij heeft de vragen zelf ingevuld.

Is de methodiek, sociale effect rapportage al toegepast of wordt deze toegepast?

De Sociale Effect Rapportage (SER) brengt in beeld wat de sociale effecten zijn van planontwikkeling en beleidsvorming, vooral bij projecten die te maken hebben met de leefomgeving. De methodiek is o.a. toegepast bij de aanleg van bedrijventerreinen, bij (nieuwe) ontwikkelingen van landbouwbedrijven en in de mijnindustrie, vaak naast een Milieueffect Rapportage (MER).

Indien toegepast, waar is de methodiek (sociale effect rapportage) toegepast of wordt deze toegepast?

In Nederland is SER o.a. toegepast bij de aanleg van een bedrijventerrein in de Overbetuwe (Gelderland). Vergelijkbaar is de Maatschappelijke Effect Rapportage (MAER) die o.a. beschreven is voor de multifunctionele/verbrede landbouw. (zie onderaan voor de links naar beide rapporten). Ook internationaal wordt de methodiek toegepast, er wordt dan gesproken van Social Impact Assessment (SIA). De International Association of Impact Assessment (IAIA) gebruikt de term en de methodiek naast Environmental Impact Assessment (EIA).

Kunt u wat vertellen over de inzetbaarheid van de methodiek (Sociale Effect Rapportage)?

De methodiek kan gebruikt worden om de verwachtingen van de beleidskeuze in kaart te brengen (ex ante evaluatie) of voor de evaluatie achteraf van deze beleidskeuze (ex post evaluatie). In Nederland ben ik vooral ex ante studies tegengekomen.

Wat kan u vertellen over de toepasbaarheid van de methodiek (Sociale Effect Rapportage)?

De methodiek is vooral toepasbaar voor beleid dat te maken heeft met (een ingreep in) de ruimtelijke omgeving, zoals infrastructurele projecten, aanleg van een bedrijventerrein, herinrichting landbouwgebied, mijnwinning e.d.

Wat kunt u vertellen over de relatie van de methodiek (Sociale Effect Rapportage) met sociale kwaliteit?

Door middel van de sociale effect rapportage kunnen de (verwachte) sociale gevolgen van (o.a. infrastructureel, landbouw) beleid in kaart worden gebracht. Sociale kwaliteit gaat om een sociale interventie die de provinciale kerntaken versterkt. Veel van de provinciale kerntaken liggen in de ruimtelijke omgeving. Na het in kaart brengen van de sociale gevolgen door een sociale effect rapportage (SER), kan, in het kader van 'sociale kwaliteit', effectiever een compenserende of verrijkende sociale interventie ingezet worden.

In welke mate is, naar uw mening, de methodiek breed toepasbaar?

De methodiek is breed toepasbaar omdat het een breed scala aan sociale effecten in kaart kan brengen, o.a. gevolgen wonen, sociale samenhang, welzijn, lokale economie en infrastructuur en openbare ruimte (internationaal worden daarnaast ook eigendomsrechten, cultuur en politiek systeem genoemd).

Links:

Nederland:

- Sociale Effect Rapportage bedrijventerrein Overbetuwe:
<http://www.overbetuwe.nl/bis/dsresource?objectid=50750>
- Maatschappelijke Effect Rapportage Verbrede Landbouw (WUR):
http://www.waardewerken.nl/Downloads/MAER_rapport.pdf

Internationaal:

- International Association for Impact Assessment:
<http://www.iaia.org/>
- Definitie van Social Impact Assessment:
http://www.docente.unicas.it/useruploads/000507/files/2012-13/social_ia.pdf
- International Handbook on Social Impact Assessment:
http://books.google.nl/books?id=UMGyh9I4KUC&printsec=frontcover&hl=nl&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false
- Wetenschappelijk is o.a. Prof. Dr. Frank Vanclay (Rijksuniversiteit Groningen) actief op het gebied van SER:
<http://www.rug.nl/staff/frank.vanclay/>

Aanvulling op bovenstaande doormiddel van mail wisseling.

Ik zie in de eerste plaats een link met sociale insluiting/participatie, omdat burgers actief bij een

project/beleid betrokken worden.

Daarnaast zijn Sociale cohesie en sociaaleconomische zekerheid onderwerpen die in een Sociale Effect Rapportage aan de orde (kunnen) komen. Met die (te verwachten) gevolgen voor de sociale cohesie en sociaaleconomische zekerheden in beeld kan vervolgens een interventie ingezet worden om de sociale kwaliteit te vergroten (of ervoor te zorgen dat de sociale kwaliteit niet achteruit gaat).

Rick Warnar

Denion

Model Gebiedsdekkende Voorzieningen

Algemeen verhaal / introductie

Denion is een informatie en advies bureau, maar dat kun je allemaal op de website terug vinden. Van oudsher zijn we met die oriëntatie op een aantal gebieden actief, een van de gebieden betreft inderdaad voorzieningen. Dat gaat al heel ver terug, dat wij ooit betrokken waren bij het ontwikkelen van dienstverleningsconcept van wat later kulturhusen zijn gaan heten. Dus kulturhusen, dat was toen een financiering voor van het ministerie, daar hebben wij geholpen van hoe krijg je dienstverleningsconcept nou slim op gang. Dat heeft er toe geleid dat we door de tijd heen vaak uitgenodigd waren om haalbaarheidsonderzoeken daar voor te doen. Mensen hadden een idee, wij zouden wel de dienstverlening willen organiseren in een multifunctionele accommodatie, kulturhusen. In tegenstelling tot anderen kwamen wij, leverden wij heel vaak negatief advies. Wij zouden, nou weetje dat word hem niet. Daar waren die mensen niet zo blij mee. Die hadden een haalbaarheidsonderzoek nodig voor de provincie als drempel om in aanmerking te komen voor de subsidie. Die hadden dus liever positief advies. Dat zette ons wel aan het denken. We hebben dat toen destijds samen gedaan met de voorloper van Stimuland, de provinciale uitvoeringsorganisatie. Ergens in 2010 zeiden wij, er zijn een aantal dingen die ons opvallen als je kijkt naar hoe men in het sociale domein met voorzieningen om gaat. Een van onze waarnemingen was dat als men het over voorzieningen heeft dan gaat het altijd over accommodaties. Als men het over accommodaties heeft, heeft men het over voorzieningen. Heeft men het over voorzieningen heeft men het over accommodaties. Terwijl wij zeiden een voorziening is een dienst. Dat hoeft niet automatisch een fysieke accommodatie te betekenen. In die periode ging het nog goed met de economie en was geld niet zo een probleem, zeiden we dat gaat een keer spaak lopen. Dat er spanning ontstaat tussen de economie en de ambitie. Hoe zouden we daar kunnen helpen? Toen hebben we in 2010 een voorstel aan de provincie gedaan van je zou die gemeente kunnen helpen om een instrument te geven waardoor ze betere beeldvorming kunnen doen, betere oordeelsvorming kunnen doen voordat ze gelijk doorschieten in de besluitvorming. Omdat als het gaat om voorzieningen, annex accommodaties, dan zag je in veel gemeenten, dat dat onmiddellijk problematisch was. Dan zei elke kern we willen ons zwembad houden, of wij willen de huisartsenpost houden. Dat wat helpt is dat een gemeente voor zichzelf, voor en met haar burgers maar ook met haar ketenpartners geholpen word met een betere beeldvorming. We hebben toen de vergelijking getrokken met supermarkten. Albert Heijn die weet precies waar die zijn winkels neerzet, en die weet precies welk assortiment hij voert, en dat komt omdat Albert Heijn precies weet wat de consumptie is. Met andere woorden, die heeft dat doorlopen zo knap gedaan, dat hij realtime weet, in een accommodatie, in een winkel wat de daadwerkelijke consumptie van zijn producten is. Dus we zeiden, dat is bij de overheid natuurlijk niet zo, of natuurlijk, wij vonden dat een verwonderpunt. Hoe komt het nou dat een gemeente eigenlijk gewoon geen zicht heeft op de daadwerkelijke consumptie van diensten. Met de daadwerkelijke consumptie van diensten bedoelen we niet mee, wie bezoekt het zwembad. Dan kun je nog zeggen hoeveel mensen hebben het zwembad bezocht, maar welke diensten hebben ze daar afgenomen. Dus gingen ze voor de zonnewei of gingen ze trainen voor waterpolo of gingen ze voor schoonspringen, dan weet je de echte consumptie. Het zelfde geldt voor al die vormen van diensten. Men maakte wel eens een grapje, het enige wat de gemeente echt weet is de productie van afval door mensen, doormiddel van diftar (chipje in de vuilnis emmer). Terwijl andersom wil je een goed oordeel vellen over je vestigingsbeleid, wil je een besluit kunnen nemen over waar ligt mijn drempel, hoe groot is mijn verzorgingscirkel. Kan ik mijn toetredingsdrempel naar beneden halen of mijn verzorgingscirkel groter maken. Dat vraagt gewoon heel veel beeldvorming, daar moet je heel veel feiten kennis hebben. Feiten kennis die er vaak niet is, of eigenlijk bijna nooit. Ik ben het nergens tegen gekomen in de gemeente dat men dusdanig diep gaande feiten kennis heeft, over diensten heen, over doelgroepen heen. Dus we

hebben gezegd als we nou eens helpen met een model te ontwikkelen waar die beeldvorming in gedaan kan worden en die oordeelsvorming. Dan kan men er vervolgens beter besluiten aan koppelen, dan voeg je rationaliteit toe. Wat zijn de dimensies in het model, dimensies in zo'n model zijn doelgroepen. Allerlei soorten mensen die iets willen, dat zijn natuurlijk diensten, maar bij de overheid speelt natuurlijk ook het element van waarden. Welke waarden wil je nastreven, maatschappelijke waarden. Meneer Albert Heijn, de waarden van meneer Albert Heijn zijn vrij overzichtelijk. Ik wil een tevreden klant. Ik wil resultaat optimalisatie, op de korte en op de lange termijn. Terwijl een overheid koestert allerlei waarden. De bestuurder van een gemeente zegt ja ik vind het belangrijk dat, dan krijg je het over de kwaliteit van leven, en over sociale cohesie. We zijn dus op zoek gegaan naar wat zijn nu de definiërende begrippen, en hoe zou je op een overzichtelijke wijze de beeldvorming kunnen presenteren. We realiseerden ons, heel veel doelgroepen, heel veel diensten, heel veel waarden. Daar kun je wiskunde op loslaten en dan weet je dat je een explosie krijgt aan mogelijkheden. Hoe houd je daar nou het overzicht, het overzicht wat maakt dat iemand niet een stokpaardje er uit tilt en mee aan de rol gaat. Daar hebben wij samen met de universiteit van Leuven, een model voor ontwikkelt. Dat model heet gebiedsdekkende voorzieningen. De naam zegt het al, we kijken naar diensten en naar gebiedsdekkendheid. We kijken naar de vraag, de karakteristieken van de vraag in de beeldvorming en we kijken naar de mate van gebiedsdekkendheid of we spreken een oordeel uit over, nou als dit de ontwikkeling van de vraag is, dan zou je hier wat aan de gebiedsdekkendheid moeten doen. Dus de dimensie afstand speelt er ook een rol. In de methodiek hebben we aantal begrippen geïntroduceerd om het tastbaar te maken, zodat de mensen die met methodiek gaan werken kunnen scoren op die begrippen. De methodiek heeft het in zich, een statistische regel door de grote hoeveelheid van vragen, er heel makkelijk ruig gescoord kan worden en je geen bias krijgt.

Is de methodiek, Model Gebiedsdekkende Voorzieningen, al toegepast of wordt deze toegepast?

Ja die hebben we ontwikkeld, die is daarna in een pilot getoetst en daarna is die in een aantal gemeenten afgelopen twee jaar gebruikt geworden. Ik ben zelf bij een aantal gemeenten betrokken geweest en ik weet dat iemand van Stimuland vervolgens ook voor de verdere ontwikkeling van die methodiek in die deelnemende gemeenten ook interviews heeft gevoerd om te horen van je hebt er mee gewerkt voldeed het nou aan de verwachting, heb je suggesties voor verbetering. Die rapporten heb ik wel voorbij zien komen. Ik denk dat het een waardevolle bron voor je zou kunnen zijn.

Omdat ik zelf met een aantal promovendi van de universiteit Leuven het model heb mee helpen ontwikkelen, ben ik niet alleen in de eerste pilot geweest, maar heb ik ook mee gelopen in de eerste gemeenten. We hebben ook de opdracht gekregen om het model te ontwikkelen, dat Stimuland het zou operationaliseren.

Nee we hebben dat over gedragen, Stimuland is een provinciale uitvoeringsorganisatie. Die mag geen product of diensten ontwikkeling doen. Die is gehouden om gemeenten te ondersteunen, wij hebben dat samen ontwikkeld, bij de ontwikkeling zijn ze betrokken geweest. Dat is geen koude overdracht geweest. Daarnaast hebben we behalve het handboek ook een werkboek geschreven. Magreet Hogenkamp en ik die hebben twee gemeenten samen gedaan in het kader van de overdracht.

Waar wordt deze methodiek toegepast?

Alleen Overijssel. Gemeente Losser, Holte-Rijssen, Hof van Twente, Haaksbergen en Hardenberg. Nu de woning coöperatie Salland Wonen met de gemeente Raalte en Olst-Wijhe.

Kunt u wat vertellen over de inzetbaarheid van de methodiek?

Nou een van mijn waarnemingen is dat een hele belangrijke randvoorwaarde, maar dat hebben we van meet af aan gezegd, is dat voorbereiding is alles. Kijk zul je zo ook zien, je doet heel veel uitspraken, dat kan je doen met de beleidsambtenaren, hebben we veel al met beleidsambtenaren gedaan in verschillende settings. Kun je doen met ketenpartners, maar je moet beschikken over feiten kennis en dat moet je goed voorbereiden, anders is het een geval van garbage in garbage out. Wat mij opviel is dat daar grote kwaliteitsverschillen bij ambtenaren in gemeenten. In de zin van hoe goed doen ze hun huiswerk. Hoeveel kennis is aanwezig. Om een voorbeeld te geven, als je met een model begint, het model is een heel krachtig model, kan heel veel waarden aan, kan heel veel doelgroepen, heel veel diensten. Dan zijn mensen heel erg enthousiast, dan noemen ze zou 12 tot 15 doelgroepen, of 10 tot 20 maatschappelijke waarden en evenveel diensten. En als je dat zegt moet je natuurlijk ook voor die 15 doelgroepen relevante data hebben. Ik heb het mee gemaakt dat ik in de voorbereiding tegen

ambtenaren zei, dan moet je gewoon naar statline gaan. Statline is van CBS. Alle GBA, alle gemeenten leveren daar hun demografische basis data aan. Statline is een generator van het CBS en dan kan je statistieken genereren. Dan zei ik tegen die gemeente ambtenaren ga naar statline, gewoon op internet, en genereer voor die doelgroepen een overzicht van je eigen gemeente. Zodat je een idee hebt waar gaat het over, of ga naar je ketenpartners om inzicht te krijgen kenmerken van die dienst of doelgroep. Dan bleek dat men in het gemeentehuis niet verder kwam dan een demografische oriëntatie, had ik in het begin in Hof van Twente, van drie doelgroepen. 0-18, 18-65 en 65 en ouder. Dat is een schril contrast ten opzichte van we willen weten wat de uitwonende werkende alleenstaande moeder met twee kinderen voor kenmerken heeft, als je begrijpt wat ik bedoel. Dus wat mij daar in opgevallen is dat het een verschrikkelijk krachtig instrument is, zo krachtig dat het nog wel eens onderschat wordt. Heb ik ook altijd gezegd, is helemaal niet erg, want je hoeft het niet een keer te gebruiken. Net kan een gereedschap worden wat je blijft gebruiken. Omdat je vervolgens ook what-if scenario's er op los kunt laten. Dat je zeg oké we doen nu de beeldvorming op diensten, op doelgroepen maat stel nu dat we specifiek beleid willen ontwikkelen want wat doet het instrument, het instrument levert naar de beeldvorming ook een oordeelsvorming op in de vorm van een beslistabel die beleidsopties aanwijst. Beleidsopties die je kunt aanwenden om ongewenste effecten te elimineren. Dus om bij te sturen. Dus je kunt het model ook nog een gebruiken, van stel we doen die beleidsoptie, welke scores veranderen dan en hoe ziet het plaatje er dan uit. Klinkt heel erg voor de hand.

Voor veel beleidsambtenaren in gemeenten niet dagelijks kost. Niet vanzelfsprekend en dus grote kennis verschillen, en dat zit hem in het feit kent de ambtenaar zijn gemeente. Bedoel ik was in de gemeente, dat was een beleidsambtenaar van economische zaken, die werkte hier geloof ik in Haaksbergen, maar woonde in Lelystad. Hoeveel lokale kennis zou hij hebben. Dus als je die in een ruimte zet, scoor jij eens even mee, dan is de kwaliteit van de input niet zo geweldig.

Wat kan u vertellen over de toepasbaarheid van de methodiek?

Kan ik je laten zien, de toepasbaarheid ligt in het feit dat je middelen voor beeldvorming daarmee middel voor communicatie, middel voor oriëntatie en ook een middel van duiding voor mogelijke beleidsopties wat is wijs. Het is voor een krachtig middel om over soorten en ongelijkwaardige variabelen heen een totaal beeld van de lange termijn ontwikkeling te identificeren. Het is zo krachtig, dat als we het presenteren, de mensen zeiden ja dat wisten we eigenlijk wel, het ohja effect. Top punt van bewijsvoering dat wat je doet aansluit bij de werkelijkheid.

Stuk vanaf 18:08 tot en met 45:01 niet uitgewerkt bevat uitleg over de methodiek. De geïnterviewde persoon liet dat zien op zijn laptop.

Genoemd werd STIPO. Instituut die cijfers bij hield over diensten. Bijvoorbeeld voor 0,2 fte huisarts heb je zoveel patiënten nodig. Definieert drempel waarden.

Wat kunt u vertellen over de relatie van de methodiek met sociale kwaliteit?

Nou deze methodiek over beeldvorming gaat, als je ziet welke element er mee genomen worden dan zie je in de beeldvorming al deze vier elementen, mate van welstand bijvoorbeeld neemt al die dingetjes mee (sociale kwaliteitskwadrant) en signaleert dat ook. Kijk bedoel hij levert een beeldvorming op over al die vier kwadranten.

Wat je ziet is dat helemaal vooraan bij de gemeente Hof van Twente en ook gemeente Lossler, daar zag je dat ze een explosie van waarden kozen. Wat je ziet is dat gemeenten, dat geeft natuurlijk te denken in het sociale domein, dat er geen enkele terughoudendheid is om als gemeenten te claimen dat men zich bezig zou houden met heel veel maatschappelijke waarden.

We gaan samen weer even naar Lossler kijken. Gaan we even samen lachen. Economische zelfstandigheid voor iedereen, vitaal platteland, leefbaarheid, burgerkracht, gezond en veilig leven, noaberschap, duurzaamheid, cultuur en identiteit. Als ik dan vroeg wat bedoel je nou, als je zegt noaberschap. Ik zie elke wethouder dat nu kakelen, omdat ze het een mooi woord vinden, maar wat is dat dan voor sociaal economische emotionele? Wat versta je eronder? Wat wil je er mee bereiken? Dat men dan zei ja, ja, ja dan begonnen ze te stotteren. Dus weet je, vitaal platteland, dat is een term die word zo vaak uitgesproken zonder dat men weet wat men zegt, dat als een soort, als ik het nu maar vaak genoeg zeg dan ga ik er zelf in geloven ook. Dat zijn multi begrippen, dat zijn container begrippen. Wat je zag dat in die gemeenten, begrippen in nadere duiding weinig waren geëxpliciteerd zag je dus ook dat het ging over diensten toewijzen aan waarden dat ik twaalf ambtenaren had en dat ik twaalf verschillende interpretaties had van welke dienst aan welke waarde bijdraagt. Als je met 12

mensen, 12 verschillende interpretatie aan waarden hebt van dan heet dat bij mij gewoon chaotisch werken. Dan betekent dat iedereen overal van is. Terwijl als het er echt op aankomt er niemand is. Het is gewoon betekenisloos geworden. Dat is iets wat het instrument ook bloot legt. Over die vier kwadranten heen kun je het instrument ook heel erg gebruiken voor de beeldvorming en beoordelingsvorming. Wat bedoel je nou, wat willen we nou nastreven. In die gesprekken in de kring gesprekken hielp dat ook heel erg om fijn te slijpen en de mensen terug te laten gaan, of andersom ik had een gemeente waren ze te druk, die twee ambtenaren kunnen dat wel invullen. Dat is nummer crunchen 1 t/m 5 dat is zo gedaan. Die kwamen allemaal tot algemene waarheden dus alle scores werden een drietje, dus kwam er ook niets uit het instrument. Zeiden ze ja hebben er twee dagen mee gewerkt, valt toch tegen hoor. Het is weinig zeggend, ja dat klopt. Dat is het punt daar valt of staat het mee, dus het is een heel krachtig instrument. Zeker met die konex / conex software er achter kun je heel fundamenteel duidingen doen, alleen je moet wel weten waar je het over hebt.

In welke mate is, naar uw mening, de methodiek breed toepasbaar?

Ja wat je in de start van de methodiek doet, je maapt iedere keer vraag en aanbod. Dus we hebben nu voor het sociale domein, en daar binnen kan het alle diensten aan. Je kunt ook een selectie van diensten aan gaan. Je kunt het instrument ook klein maken, let op, ik ligt slechts voor twee doelgroepen de diensten er uit en ik ga heel erg gedetailleerd kijken.

Daar zijn we nu mee bezig (**inzetten buiten het sociale domein**), we hebben nu een voorstel bij de provincie liggen om in het verlengde hiervan het instrument om te bouwen naar het domein van de WMO en de AWBZ. Wij menen dat kan. We hebben een basis ontwerp gemaakt, moet ik natuurlijk wel omprogrammeren want dan heb ik natuurlijk andere waarden en normen en andere diensten. Dus kom ik ook tot andere beleidsopties, soorten beleidsopties. Dat vergt maar een hele kleine inpassing op het instrument, want de score als zodanig en het genereren van de statistieken dat blijft gewoon hetzelfde.

**Birgitte Keijzer & Mireille
Groot-Koerkamp**

Gemeente Olst-Wijhe

Methode U

Is de methodiek, Methode U, al toegepast of wordt deze toegepast? & Waar wordt deze methodiek toegepast?

Ja hij is al toegepast en word nog toegepast. Grootste gedeelte wel we zitten er nu nog in. In Salland ook in ander plaatsen natuurlijk maar we hebben het hier ook toegepast.

Kunt u wat vertellen over de inzetbaarheid van de methodiek?

Je kunt de Methode U toepassen zelfs in een klein project om tot een project definitie te komen met gezamenlijke partijen. Wij hebben hem ingezet voor gebiedsprogramma. Om te komen tot een gezamenlijk gebiedsprogramma met drie gemeenten en partijen. Volgens mij kan hij op verschillende manieren ingezet worden, wij hebben hem ingezet voor een nieuw gebiedsprogramma voor Salland. Wij hebben hem groot ingezet, maar hij kan ook klein ingezet worden.

Met de Methode U ga je een proces door waarbij je goed nadenkt over wat je eigenlijk gezamenlijk wil. Wat jouw eigen doelen en bijdragen zijn. Alle partijen zitten om tafel en dan ga je via een proces nadenken om identificeren wat willen we nu eigenlijk, wat voor knelpunten zijn er bij een bepaalde thematiek en wat voor oplossingen daarvoor zijn. Waarbij je helemaal tot jezelf keert, helemaal tot je persoon komt van wat wil ik? Daarmee voorkom je dat je heel snel denkt dat je bijvoorbeeld een project op streekproducten organiseren, maar dat je eerst gaat analyseren met welk doel en waarom en wat wil je er zelf aan bijdragen? Dat is erg belangrijk voor het draagvlak in een gebied. Maar ook om trekkers te krijgen voor projecten, want wil je er zelf mee dat die trekkers verder naar boven stappen in de U bocht om het project verder te definiëren. De trekkers kunnen een gemeente zijn of een groep mensen uit verschillend settings zijn, ligt aan de omgeving / setting. De methodiek is heel nieuw en is best wel ingewikkeld en mensen moeten er voor openstaan, maar je zou hem wel algemeen kunnen toepassen. In projecten hebben we hem nog niet toegepast. Alleen toegepast voor ontwikkeling van gebiedsprogramma. Het was wel erg spannend want toen wij bezig gingen in het gebied met de drie gemeenten en waterschappen met de ontwikkeling van het nieuwe gebiedsprogramma's, hadden wij vanuit de ambtenaren en

met de wethouders en evaluatie van oude gebiedsprogramma's al thema's gedefinieerd. Al een visie op een nieuw gebiedsprogramma. Toen kwam de ontdekking dat wij als ambtenaren aan het bepalen waren terwijl we willen dat de samenleving mee bepaalt. Toen zijn we gekomen tot het uitvoeren van nieuwe ideeën via de U methodologie. Daarin ga je de verschillende stappen door. Wat is er, wat wil jezelf, hoe gaan we dat doen, wat willen realiseren en hoe gaan we dat dan doen. De rol van burgers was meedoen. We hebben 50 dialoog interviews gehouden met de bevolking van Salland, de gewone bevolking. Uit die interviews hebben we de belangrijkste thema's gedestilleerd. Aan de hand van die thema hebben we een werk conferentie georganiseerd in twee dagdelen om de U Methode te doorlopen met de deelnemers van de werk conferentie. Nu zitten we tot de conferentie op het moment dat er prototypes gebouwd worden. Maar er komen nieuwe bij. Het gebruik van de U methodologie is in de afgeronde fase.

Wat kunt u vertellen over de toepasbaarheid van de methodiek?

De processen in de methodiek zijn heel goed toepasbaar voor kleine en grote groepen. Je gaat op een andere manier denken over een projectplan of een gezamenlijk doel. Op een interactieve manier die mensen niet gewend zijn. Je kan een dag met vier man om een tafel zitten om een eerste aanzet voor een projectplan te maken, maar de methodieken die we toegepast die in de U methode geven dat je op een andere manier met elkaar reflecteert over het doel die je wilt bereiken. En het prototypen was echt bouwen, met de hand bouwen niet reageren op een stuk tekst maar iets bouwen. Bouwen met knutsel spullen en denken hoe zit dat project idee er dan uit wat willen we? Je gaat dan op een heel andere manier met elkaar bediscussieren, wat je wil, wat de knelpunten zijn, hoe je het wil gaan organiseren en wie wat kan doen, dan je praat over een stuk tekst. Het is een hele andere manier hoe je normaal in een vergadering zit. Stel je doet het zelfde zou doen in een vergadering wat zijn bijvoorbeeld de belangrijkste thema's, dan denk ik dan dat je als het gewoon in een vergadering zou doen, dan krijg je dat de mensen die aan het woord zijn, dat zijn de mensen die er al heel erg inzitten, de sleutelfiguren binnen het veld. En er zijn de mensen die er niet zo goed inzitten, de gewone bewoners die niet zo professioneel er mee bezig zijn. Deze gaan zich onthouden, omdat ze er niet inzitten. Dan krijg je een professionele discussie over thema's. Mensen gaan vanuit belangenorganisaties en achtergronden praten, wat je eigenlijk wil is dat mensen praten dat ze het kunnen loslaten dat je eigen belangen kan loslaten en een frisse blik naar je eigen gebied kijkt. Wat is belangrijk voor dit gebied, wat gaat er goed in Salland. Bijvoorbeeld zegt een boer dan dat de vrijwilligers zich zo inzetten in hun omgeving. Vraag je het op een andere manier dan vind hij landbouw belangrijk. Je krijgt door de aanpak dat mensen als bewoner gaan denken over het gebied.

Wij zijn wel van de interactieve processen, het is niet ingewikkeld, je kan hem ook toepassen maar wel laten toepassen door mensen die er verstand hebben van dit soort processen en die er volledig achter staan. Je kan niet een gemiddelde ambtenaar van een gemiddelde gemeente deze methode laten uitvoeren, dan gaat het niet goed. Door deze aanpak ga je niet in discussie maar je maakt iets met je handen. Je krijgt op deze manier gelijkwaardigheid tussen professional en burgers. Dat communiceert beter het is andere manier van communiceren.

Prototypen zijn project ideeën, ideeën over een nieuwe aanpak. Ouderen zorg, Een persoon bracht naar voren: "mijn vader die is 90 die woont op een boerderijtje op het platteland en die heeft te maken met de huisarts met de thuiszorg enz. een heleboel instanties". Die instanties communiceren niet met elkaar. De zoon, de mantelzorger, moest alles afstellen. Daar is een prototype uitgekomen. In Brabant is dat al ontwikkeld. Ze gebruiken een database met en patiënten dossier om onderling te spreken over bepaalde inwoners. Dit heet OZO verbindzorg.

Wat kunt u vertellen over de relatie van de methodiek met sociale kwaliteit?

Die U theorie kan je voor verschillende dingen gebruiken, is niet op van deze thema's gericht. Je kan hem op alle thema's toepassen. Of hij bijdraagt dat is een andere zaak. Empowerment nadrukkelijk, doordat deze methode zich richt op een andere manier van overleggen. Komen ook de mensen aan bod die normaal nooit naar bijeenkomsten gaan. Sociale cohesie is meer de projecten die er uitkomen. In principe overal op te richten.

In welke mate is, naar uw mening, de methodiek breed toepasbaar?

Erg breed toepasbaar => al naar voren gekomen bij de vorige vragen.

Rest van interview. Alle vragen waren beantwoord maar de twee geïnterviewde bleven doorpraten. Met enkele extra vragen kreeg ik meer informatie over de U Methode en verdere informatie over eerdere vragen (voorbeelden).

Heel vaak steek je recht over hier sta je nu je hebt iets gedaan met en bepaalde groep mensen, je hebt bijvoorbeeld een programma uitgevoerd en dat doe je met een vaste club. Je wil vervolgens naar een nieuw programma toe. Dan denk je dit is goed gegaan, dit is niet goed gegaan en dan ga je een nieuw plan maken. Je bouwt voort op dezelfde lijn, omdat je daar eenmaal in zit, dat is je kader zo denk je eenmaal. Je past wel iets aan, dingen die er fout gaan, maar je borduurt voort op wat je al deed. Door de aanpak betrek je mensen in het gebied buiten je netwerk. Het is niet meer ons kent ons. Je kijkt vooral naar andere mensen in je gebied, mensen die je nog niet kent.

Allemaal andere mensen geïnterviewd ook uitgenodigd voor de bijeenkomst van de conferentie. Plus hij was open dus er kwamen veel mensen die niet uitgenodigd waren. Het was een heel erg gemengde groep. Ook als ambtenaar kan je zeggen wat heeft mijn organisatie wat wil die en wat is eigen rol en wat kan jij betekenen. En dat je gewoon kijkt persoonlijk welk steentje je kan bijdragen. Vanuit daar ga je weer opbouwen. We hebben nu wat anders gekregen we waren namelijk al gedeelte overgestoken. We hadden al een visie geschreven en toch is die ander, voor een deel hetzelfde maar ook anders. Je krijgt wel andere inzichten er bij. Ja we hebben nu netwerkplatteland ingeschakeld. Ze hebben dit al eerder gedaan. Dit hebben ze toegepast op de najaar conferentie. Het is wel handig dat je het zelf hebt meegemaakt en je het zelf hebt doorlopen. Het kwartje moet eerst bij zelf vallen voordat je er mee aan de slag kan. Ik zou zelf zoiets doorlopen of iemand erbij inschakelen. Je leest het niet even en de stapjes nemen dat werkt niet zo simpel. Het is leuks om tools aangereikt te krijgen, maar ik ben al jaren procesbegeleider, cursusleider, workshopleider, maar voor elk onderwerp en voor elke situatie moet je aan gepast verhaal maken. Met wie en waar en hoe, hoe groot. Dat is met elke tool die je gebruikt. Die U is het hele proces en binnen die U heb je bepaalde methoden. Zoals prototypen maar ook bijvoorbeeld World café, Salland café. Je kan dus kiezen voor World café wij hebben gekozen voor dialoog interviews en World Café hier hebben we allerlei workshops gedaan. En dan hebben we dat prototypen gedaan. Maar ja kan die stappen, je kan ook kiezen voor andere methoden binnen dat proces.

Het is een proces van stappen die je doorloopt, de eerste twee stappen is het verkennen en luisteren ik weet het wel ga rechtstreeks naar de overkant Dat je eerst veel aandacht besteden aan het luisteren wat speelt er allemaal en dat je er niet te snel overheen stap. Je gaat heel snel naar de hoe vraag dat luisteren wat speelt er allemaal dat zijn de eerste twee stappen die onderste twee stap is verbinding maken wat is je eigen energie. Hier ga je weer opbouwen. Ga je creëren. Hoe je dat dan doet daar kun je keuzes in maken. Dat prototypen is wel een methode dat ze veel gebruiken

Is de methodiek naar uw mening de methodiek ook breed toepasbaar?

Weet je wat heel erg vaak gebeurd. Bijvoorbeeld. We willen een gebiedscoöperatie oprichten en dan een gebiedsfonds maken Maar wat zijn dan de doelen van het gebiedsfonds? Het verbeteren van de vitaliteit van het platteland. Maar wat zijn dan de factoren die bijdragen aan de vitaliteit. Maar hij noemde allemaal hele fysieke dingen zoals landschap. Als het landschap mooi dan is iedereen gelukkig (kort door de bocht). Dat is zijn opvatting van vitaliteit hij gaat er vanuit dat iedereen dat vind. Maar dat word niet uitgesproken. Hij (was landschapsarchitect/ecoloog) ging er vanuit dat wanneer het landschap mooi is dat het vitaal is. Maar dat is maar een klein onderdeel van vitaliteit. Bij vitaal is zijn associatie landschap, maar vraag je het iemand anders wat is vitaal platteland; als vrijwilligers zich inzetten voor hun een dorp, een ander zegt bijvoorbeeld dat er veel werkgelegenheid is.

Maar dat is maar net als je dat niet uitspreekt als je dat niet goed uitspreekt, wat versta je dan onder vitaal en wat draagt dan bij aan vitaal. Wat zijn dan die factoren die een invloed hebben op vitaal platteland. En welke factoren kan je sturen, sommige wel sommige niet. Dat moet je eerst uitgebreid doen. Want anders ga je gelijk naar de hoe vraag, de oplossing is een gebiedsfonds. Hoezo heb je geld nodig misschien heb je wel vrijwilligerswerk nodig, of dat overheid en burgers goed met elkaar samen werken. En die valkuil zijn we zelf ook bijna ingestonken, we dachten dat we vooral geld moesten hebben. Maar door dit proces komen we er achter dat mensen in interviews noemen, waar zit het vast waar zit het grote probleem, dat overheden en ondernemers en

burgers niet goed samenwerken dat word vaker genoemd dan geld. Hoe ga je met elkaar om, is het belangrijkste onderwerp. Communicatie en samenwerking is belangrijker dan geld.

Sommige heel positief ook andere wat negatief hoorden we via via. We hadden evaluatie formulieren met bijna allemaal negen en tienen. Van heel veel mensen hebben evaluatie formulier gehad, veel positief. Waren een paar laaiend enthousiast. Later hoorden we gemopper. Dat hoorden we later. Dat werd niet rechtstreeks gezegd. Dat geknutsel met de handen daar heb ik niets mee. Er waren wel kritische geluiden maar die hebben dat niet heel openlijk gezegd. Het is ook de kunst, het doel was om prototypen te bouwen er zijn een 7-8 acht projecten ideeën uitgekomen. En dan zeggen hele blauwe droge mensen hier heb ik geen projectvoorstel liggen, en we hebben ook nog niet ingeschreven hoeveel budget we nodig hebben en wat we gaan doen. Dat kan niet in een middag, in twee uurtjes. Dat soort mensen staan heel kritisch ten opzichte van wat je in een proces bereikt. Maar wat je in een proces bereikt is bijvoorbeeld een agrarische ondernemster die heeft doordat proces contacten opgedaan met anderen die ze niet kende. Heeft contacten met adviseur en gemeente Deventer opgedaan om verder te gaan met haar bedrijf. Dat zijn van die kleine succesje in uit zo'n hele conferentie die veel belangrijker zijn dan een project voorstel. Dat is ook uit de conferentie gekomen, dat de mensen willen heel graag vervolg op deze conferentie om elkaar te blijven ontmoeten. Juist buiten de reguliere sectoren. Ontmoeting van landschap groen water en boeren gebeuren gewoon. Maar het is juist zo interessant om mensen uit de zorg sector te laten ontmoeten met de mensen in het groen en ambtenaren. Dan krijg je juist de klik en innovatie.

Wat OZO Luttenberg bedenkt verzint voor hun virtuele zorg website hoe je informatie kan uitwisselen, kan een heel mooi voorbeeld zijn hoe je met boeren samenwerkt of op ander onderwerpen. Cohesie is met namelijk de belangrijkste, lijkt mij. En vanuit die cohesie ontstaan economische projecten, denk ik. En empowerment, ik denk aan, dat dorpen elkaar stimuleren om zelf initiatieven te ondernemen. We hebben na de ontmoeting Salland Café opgezet, eerste keer in Luttenberg. Daar zijn heel mensen gekomen juist vanuit andere dorpen, interessant wat jullie doen. Die plaatselijke belangengroep zijn ook opzoek wat kunnen wij doen voor ons dorp en hoe pakken we dat aan, ze doen bij elkaar ideeën op. Dat lijkt me empowerment. Dus empowerment lijkt me ook een hele belangrijk dat we daar aan werken.

Loet van de Heide	NMO	Kracht van de Samenleving
--------------------------	------------	----------------------------------

Is de methodiek, Kracht van de Samenleving, al toegepast of word deze toegepast?

Ja als methodiek hebben we het in een aantal projecten, buurt energie is een project wat we hebben gedaan (in Zwolle en Tubbergen) wat we daar hebben gedaan is bijeenkomsten georganiseerd om te kijken wat leeft er bij de mensen, waar hebben ze behoefte aan om ondersteuning. Het idee was mensen samen te brengen en goed te luisteren waar ze behoefte aan hebben en vervolgens vervolgtrajecten aan te verbinden. Toegepast Buurt Energie Zwolle, Buurt Energie Dinkelland (Tubbergen) en we zijn nu eigenlijk bezig met een zelfde soort project gericht op sport accommodaties daar zit dezelfde methodiek in verwerkt. Auto delen in Zwolle is ook een project waar die zelfde methodiek is gebruikt.

Kunt u wat vertellen over de inzetbaarheid van de methodiek?

Ik denk dat hij universeel is. Dit is de systematiek die we twee jaar geleden die we hebben ontwikkeld samen met Greenish. Die is destijds bij ons een jaar lang aangeschoven, en heeft met ons samen deze systematiek ontwikkeld. Omdat we merken dat er heel veel initiatieven van uit onder op, er een soort beweging was waar wij in mee willen. Gaande weg hebben de methodiek ook toegepast en hij blijkt ook heel generiek te werken. Waarbij je in eerste instantie echt met mensen in gesprek gaat vooral luisteren is dan heel erg belangrijk. Waar is belangstelling voor wat willen mensen zelf. Dat je dat helder krijgt. Vervolgens ga je met mensen aan de slag. Kijk je wat voor initiatieven vergelijkbaar zijn en probeer je ook weer mensen aan elkaar te koppelen, mensen die elkaar kunnen helpen. Dan zit je al weer in het faciliteren van netwerken. Vervolgens deze fase weet ik niet of we daar nou zo sterk in zijn op dit moment. Deels zit het er wel in. Bijvoorbeeld bij sport accommodaties zijn we bezig met het aan het verduurzamen. Wat het beste werkt is niet dat wij het vertellen maar juist iemand die het al gedaan heeft. Een sport accommodatie/vereniging die al stappen heeft gezet, die heel duidelijk zegt kijk dit hebben we gedaan en het werkt. Dat probeer je wel. Praktijk voorbeelden die enthousiast zijn en geslaagd zijn.

Deze fase betekent echt dat je breder laat zien, niet alleen in het project zelf waar je bezig bent. Dat je het ook breder laat zien. Dat doe je bij die sportaccommodaties nu wel.

Buurt Energie Zwolle is een project dat samen met de gemeente en nog een bureau deden. Het idee was als je kijkt naar gemeente Zwolle, er lopen heel veel mensen rond en die hebben allemaal goede ideeën. Dat blijft vaak in de gemeenschap, mensen worden niet uitgenodigd om die ideeën te ventileren en contacten te leggen met anderen. Toen hebben wij Buurt Energie Zwolle opgericht om te kijken welke mensen hebben er interesse om het met energie aan de slag te gaan. Om samen energie te gaan besparen of om samen energie op te wekken. Toen hebben we eerst een informatie avond gehouden, die was voor iedereen open en er waren ongeveer 120 mensen aanwezig. Daar hebben we een avond voor georganiseerd van goh, wat het idee was dat we eigenlijk mensen aan elkaar willen koppelen in de buurt die samen iets willen doen. Bijvoorbeeld een deel auto project, energie besparing of je had toen die regeling van de provincie over zonnepanelen actie. Dat je dan die mensen bij elkaar brengt en tot verder stappen begeleid. Daar zijn een aantal initiatieven uit voort gekomen per wijk. De ene heeft een duurzaamheidspijs Zwolle Zuid waar scholen bij betrokken waren georganiseerd. Ik heb zelf met een aantal mensen die ik op die bijeenkomst heb ontmoet heb wouden iets doen met zon, dat wou ik ook. Hebben we een collectieve inkoopactie gedaan. Daar hebben 300 huishoudens aan mee gedaan. Wat je dan ook merkt dat wij gebruikt hebben, wij waren vrijwilliger, maar dat we onze netwerken gebruikten om mee te doen aan een zonnepanelen actie. We hebben vervolgens bijeenkomsten georganiseerd waar deze fase doorlopen werden. Dus er kwam een vervolg bijeenkomst er werd een verslag gedaan. Wat de een deed, ook reflectie en dat je kennis overdroeg naar andere buurten.

De term die gekoppeld word aan dit systeem is dat je leernetwerken maakt. Dat je van elkaar leert. Dat je elkaar help een stap verder te komen in de ambities die je hebt. Deels zit het ook in het project hier opgewekt. Het heeft als doel lokale energie initiatiefnemer te ondersteunen. Die breng je ook bij elkaar. Je organiseert bijeenkomsten waar je ook kennis en ervaring word uitgewisseld, en waar je ook samen uitstapjes maakt om praktijkvoorbeelden te laten zien. Excursies kun je hier in plaatsen, goed practises laten zien van anderen.

Het gaat er vooral om in dit geval kijken wat leeft er bij de mensen, hoe kun je dat boven tafel krijgen en wat is nu de concrete vraag en hoe kun je ze een stapje verder krijgen. Een ander voorbeeld is het project sport accommodaties verduurzamen. Is eigenlijk voor sport vereniging. Je ziet dat verenigingen het steeds moeilijker hebben financieel. Dat de exploitatie kosten stijgen. De inkomsten van de sponsor en de kroeg / kantine lopen terug vanwege de recessie. Die zijn opzoek naar nieuwe verdien modellen, in ieder geval dat de exploitatie kosten naar beneden gaan. En wat we dan doen, kunnen we de sport accommodaties zover krijgen dat ze gaan verduurzamen. Dan organiseren we bijeenkomsten waar ook mensen uit de praktijk hun verhaal houden, hoe zij bezig zijn. Maar we gaan ook vooral met de groepen aan de slag van waar ligt jullie vraag. Is er behoefte aan verduurzaming aan energie besparing. Hoe kunnen we jullie daarbij helpen. Dat je door dit stappen doorloopt om de vraag en de ondersteuning te bieden op dat vlak.

Wat kan u vertellen over de toepasbaarheid van de methodiek?

Ja ik denk dat dit universeel is, wij doen het als NMO altijd over duurzaamheidvraagstukken, maar ik denk als je dit zo bekijkt en je zou er een ander onderwerp bij pakken dat ook kan. Het gaat wel om wat levert erbij burgers, daar gaat het wel om.

Ik denk het niet kennis niet. Goed luisteren, echt doorvragen, het zijn meer vaardigheden. Je bewust ervan zijn, dat merkte ik zelf ook ik heb zelf erg de neiging om het in te vullen voor ze, maar het is de bedoeling dat je ze zelf het proces daar laat doorlopen en niet dat jij met het proces aan de haal gaat. Gaat kijken wat het beste voor hun is. Openheid is heel erg belangrijk, het is meer een houding een attitude, vaardigheden die wel heel belangrijk zijn in dit proces. Wat ik ook wel merk is dat het wel belangrijk is dat je goed zicht hebt op wat er speelt, rond een thema, en dat je een goed netwerk hebt op het thema waarmee je dan bezig bent. Als het bij ons gaat om sport accommodaties en duurzaamheid of energie, dat je heel gemakkelijk allerlei mensen en organisaties kan aanvliegen die weer iets in het proces kunnen betekenen. Dus dat lijkt mij ook wel heel erg relevant. Dat hebben wij op duurzaamheid en dat heeft Stimuland op (?platteland/ slecht verstaanbaar?), een andere partij weer op vrijwilligerswerk. Het gaat meer om de vaardigheden.

Wat kunt u vertellen over de relatie van de methodiek met sociale kwaliteit?

Kracht van de Samenleving zegt het al, empowerment is Kracht van de Samenleving. Dat is de eerste die bij mij op komt, misschien die anderen ook wel maar dat is echt, dat gaat echt over mensen in hun kracht zetten eigenlijk en merken dat ze zelf goede ideeën hebben die ze ook zelf kunnen verwezenlijken. Dat is wat je hier doet, je neemt het niet over, je ondersteunt het proces waar mensen in zitten zodat ze zelf oplossingen verzinnen, projecten zelf oppakken. Dus Kracht van de Samenleving zou ik zeggen die is hier heel sterk, empowerment dus. Sociale cohesie ook wel deels maar dat ligt er beetje aan. Je gaat echt samen, met elkaar het proces in. Dat je mensen bij elkaar brengt, ligt er een beetje aan wat voor projecten het zijn. Als auto deel projecten heb, ik noem even een praktisch voorbeeld, in een dorp komt een buurt auto. Mensen die niet meer in staat zijn om ergens heen te rijden worden nu door dorpsbewoners naar of b gebracht. Je verbindt mensen met elkaar.

Dat is hetzelfde met de collectieve inkoop actie, dat merkte ik zelf ook. Ik heb die zonnepanelen op mijn dak. Vervolgens gaan al mijn burens in de straat die gaan praten, spreken mij aan. Gaan allemaal, niet allemaal, maar een paar gaan ook zonnepanelen op hun dak leggen. Je zet iets in gang, als je het samen doet ga je in mijn ogen de sociale cohesie verbinden. Je brengt mensen met elkaar in contact die in eerste instantie niet zo snel met elkaar in gesprek zouden gaan, maar uiteindelijk kan een thema nieuwe mensen met elkaar in verband brengen, in contact brengen. Vind ik hetzelfde met sport verenigingen waarbij je ook de verbinding probeert te leggen van de vereniging naar hun leden om duurzaam te gaan werken. Maar ook dat je bestuurders van sportverenigingen onderling ook te gaan verbinden, je ziet dat iedereen erg de neiging heeft om voor zichzelf te gaan, waarbij wij juist meer die verbinding zoeken tussen partijen.

Met die auto deel projecten denk ik wel, mensen die niet zo mobiel zijn kunnen daar wel aan deelnemen. Licht aan het onderwerp waarmee je het oppakt met deze methodiek. Het is het onderscheid, het gaat uit van de Kracht van de Samenleving, wat leeft er in de samenleving, waar is behoefte aan, en niet wat je vaak ziet dat je van boven af denkt dit gaan we doen. Bottom up methode waarbij je de kracht van de mensen gebruikt, de inventiviteit en kennis. Zorg dat de kracht van jou vergroot wordt door met andere partijen en andere mensen in contact te komen zodat het wat wordt. Je kan heel mooie ideeën hebben, maar als je geen steun krijgt met andere partijen en andere mensen dan blijft het idee in je hoofd zitten en wordt het geen werkelijkheid. Maar als je de goede partijen bij elkaar brengt, kan zijn financieel, maar dat kan ook een gemeente bijvoorbeeld die jou iets kan bieden een platform of zo, zodat je jou idee kan vormgeven wat je anders niet zou lukken. Dat is het idee een beetje. De mensen en ideeën groter te maken, groter te krijgen, omdat wij van mening zijn dat iedereen, er zit heel veel kennis en ideeën in samenleving. Als je de juiste partijen maar bij elkaar brengt.

In welke mate is, naar uw mening, de methodiek breed toepasbaar?

Pak maar een thema en dan kan je het doorlopen. Stel je hebt bijvoorbeeld, je hebt een jeugdcentrum, jeugd zeggen er is niets te doen in de wijk. Dan zou je wel kunnen doorvragen, als je deze stappen zou doorlopen, hebben jullie ideeën die je voor de jeugd, of heeft de jeugd zelf ideeën. Waar zit het probleem dan. Dan ga je door deze fases, oké je moet de vraag wel helder hebben, dan zou je kunnen kijken daar ligt een vraag welke partijen kunnen daar wat in betekenen. Gemeenten of jeugd zelf, jongerenraad en dan zou je die stappen kunnen doorlopen.

Ik ga er vanuit dat, wanneer je vanuit, als je het hebt over de case jeugdzorg, iemand van uit de jeugdzorg een goed zicht heeft over welke organisaties en welke mensen betrokken zijn bij jeugdzorg, alles wat rond jeugd speelt. Dat zou een partij zijn die suggesties zou kunnen doen partijen bij elkaar zou kunnen brengen. Die het proces verder kunnen helpen kan ik me heel goed voorstellen. Zoals wij heel goed netwerken hebben rond duurzaamheid en energie, en precies weten jullie hebben die vraag dan is het een idee om die en die personen en die en die organisaties aan tafel te zetten om te zorgen dat het proces verder komt. Voor jeugdzorg kan ik me voorstellend at zij dat uitstekend kunnen doen.

Volgens mij is dat heel erg belangrijk (goed netwerk). Dat merk ik ook bij de sport accommodaties. Dat doen we nu bijvoorbeeld in Deventer Daar zit de gemeente bij, maar zit ook iemand van sport en bedrijf die dus echt kennis heeft van sport verenigingen die de contacten heeft die weet wat er leeft en speelt en er zit ook iemand van het lokaal energie bedrijf. Met die vier partijen voeren we het project uit, waar we samen die fases doorlopen. Wij hebben als NMO daar ons netwerk niet voor. Dat heeft de provincie ook niet, die zal ook als die iets concreet wil naar beneden, naar lokaal niveau moeten afzakken en met lokale partijen het moeten doen, wat leeft er waar is behoefte aan. En niet wat wij vaak hebben gedaan, kijken dat wat wij denken dat goed is, en dat je dan van alles bedenkt en dat het totaal geen aansluiting heeft bij de wensen en behoeftes.

Peter Adema
NMO**Landschapsmanifest**

Is de methodiek, Landschapsmanifest, al toegepast of wordt deze toegepast? & Waar wordt deze methodiek toegepast?

Wat organisaties elders met het Landschapsmanifest doen dat weet ik niet, wij hebben er voor gekozen om een methodiek toe te passen die lijkt op de kracht van de samenleving en die in gaat op social media, dat is uniek. Eigenlijk is het intern bij ons een van de eerste keren dat we op deze manier hebben vorm gegeven. We hebben wel Facebook groepen. Bijvoorbeeld kind in de natuur, over natuurlijke speelplaatsen voor kinderen, hebben we een heel groot project gehad een paar jaar lang. Daar hebben we een Facebook groep voor opgericht. Een Facebook groep is wat anders dan een Facebook pagina dit is meer besloten, maar dat schijnt ook wel te werken. Dat loopt ook. Dit is dus eigenlijk de tweede keer dat we zo iets doen met sociale media.

Kunt u wat vertellen over de inzetbaarheid van de methodiek?

Het is een pilot, we zijn aan het uitproberen het is niet zo van te voren hebben beschreven wat die methodiek is en dat we dat dan ook op die manier hebben geïmplementeerd. Het is een proces geweest, ik heb gekeken wat is er mogelijk. De methodiek is eigenlijk gewoon, is bepalen waar er behoefte is, waar veel energie is. Bij vrijwilligers bij mensen die bij hun eigen landschap/natuur betrokken zijn. Daar begin je mee, waar liggen kansen, waar is energie. Vervolgens hebben we gekeken wat voor partijen zijn er allemaal in de regio, en waar we bij aan kunnen haken, en is daar behoefte bij. Is er behoefte aan een Facebook pagina. We zijn allemaal organisaties bij langs gegaan zoals VVV's ANWB's, horeca ondernemers, mensen die bij de gemeente werken die actief zijn op het gebied van natuur en milieu, vrijwilligers organisaties, lokale natuur en milieu groepen, een bedrijf die actief is op het recreatief gebied. Er bleek dat er behoefte naar was. Er is gekeken is dat wat? Heel veel mensen werden enthousiast hiervan. Dus hebben we besloten dit uit te voeren, dit is wel een pilot om te kijken of het aanslaat. Vervolgens is de pagina opgezet en gelanceerd tijdens een winter fietstocht. We hebben een soort van actie gehad, Bram fietst, dat is jongen die door heel Nederland fietst en die fietste vorig jaar door Overijssel. Hij fietst elk dorpje bij langs en daarmee vraagt hij aandacht voor het landschap en daar haalt hij geld mee op. Hij heeft zoveel geld opgehaald (Liet een bedrag zien), maar goed het gaat om het idee. Hiervan hebben wij de die dag georganiseerd, hebben wij eigenlijk heel Boekelo, dat is centraal in dat gebied. Het gaat om de regio tussen Hengelo Haaksbergen en Enschede. Hebben wij uitgenodigd om aanwezig te zijn bij de lancering van de Facebook pagina, en daar konden ze meteen ook een mooie winter fietstocht /wandeltocht uitgevoerd met een presentatie van Bram, want die kan heel erg leuk vertellen. De inzet van mobiele routes via de mobiele telefoon, Abellife heet dat. Gewoon Leuke routes apps die extra beleving geven bij routes. Dus een combinatie van social media en een vernieuwende manier van fietsen en wandelen en social media worden samengevoegd, en met een leuk verhaal erbij. En een actie/wedstrijd, als mensen een mooie foto maakten tijdens die wandeltocht konden mensen ze op de Facebook pagina zetten, en maakten we er een wedstrijd van. Wie de meeste likes kreeg wint, krijgt gratis routes van Abellife. Zo hebben we er aandacht aan gegeven, het is ook in de uitzending geweest van RTV Oost. Ze hebben er een hele uitzending van gemaakt. Na die uitzending heb ik twee hele betrokken mensen uit het gebied genomen (o.a. iemand bij de gemeente die zich heel erg actief inzet, maar ook persoonlijk) die hebben we daarvoor genomen en die hebben dat heel leuk vertelt en hebben ook aangegeven dat het heel goed zou zijn om Facebook in te zetten om mensen te vinden voor natuur en milieu. Na die uitzending hadden we 80 likes, daarna zijn we Facebook cursussen gaan organiseren. Veel mensen uit het gebied hadden interesse, en wouden beheerder worden van die pagina. Hebben wij een Facebook cursussen georganiseerd. Zodat die mensen zelf ook aan de slag kunnen. Dat is een beetje de methodiek. Het blijft nu aanjagen. Mensen blijven trainen. Elke dag word er wel iets geplaatst, nou misschien om de dag denk ik. Na laat ik zeggen elke week zijn er wel twee berichtjes of gebeurt er wel wat iets, maar dat kan wel veel meer. Veel meer onder de aandacht. Mensen die in Facebook

worden getraind, zijn vaak wat oudere mensen die er wegwijs in gemaakt moeten worden. Er moet nog veel gebeuren, het is nog niet klaar, het is een proces dat gaande is het heeft veel potentie. Ik heb een paar studenten gevraagd om hier verder op te zitten, om het verder uit te werken. Het idee is dat we uiteindelijk uit handen geven, daarom stel ik beheerders aan. NMO is geen eigenaar van de site. Dat zijn de mensen zelf.

In welke mate is, naar uw mening, de methodiek breed toepasbaar?

Het leuke aan Facebook en sociaal media, uiteindelijk willen we ook Twitter er bij betrekken. Facebook leent zich heel goed voor beeld materiaal. Mensen zijn vaak trots op hun omgeving. Het gaat vaak ook om cultuur historische dingen, natuur en landschap. Dat kunnen ze heel mooi laten zien via foto's en er op reageren. Eigenlijk is dit een heel geschikt thema voor Facebook om dat in te beelden. Als er behoefte is van mensen om hun betrokkenheid te uiten, als er een plek is waar ze gehoord kunnen worden, medestanders kunnen vinden, waar ze zichzelf kunnen organiseren. Er moet wel behoefte zijn, het moet niet opgelegd worden van hier heb je een platform en ga maar aan de slag. Het moet energie zijn dat gefaciliteerd moet worden. Wat over elk willekeurig thema kan gaan. Dan denk ik wel dat je het op andere thema's kan toepassen. Het belangrijkste is handelsperspectief het achter liggende idee is dat burgers zichzelf gaan organiseren, dat er iets uit ontstaat. Dat mensen zelf bijvoorbeeld allemaal onderhoudsdagen gaan organiseren, acties gaan verzinnen. Het kan van alles zijn. Maar in ieder geval dat er wel iets uit voort vloeit, wat het gat opvult. Wat de overheid niet voor ons doet. Om de energie van de samenleving te gebruiken om toch natuur en landschapsdoelen te behalen. Dat is het belangrijkste als het blijft bij het alleen maar posten van een bericht en het reageren. Je hebt daar wel meer draagvlak en betrokkenheid gecreëerd. Uiteindelijk is het doel dat het leidt tot echte actie. Dat weet je niet want dat kan ook buiten je platform plaatsvinden. Dan is het lastig te meen.

Wat kan u vertellen over de toepasbaarheid van de methodiek?

Aangezien Facebook en Twitter, het is de bedoeling dat Twitter hier ook nog word in gezet, algemeen sociale media zijn waar heel veel mensen wel opzitten. Telkens meer denk ik. Het opzetten van een pagina heb je zou gedaan, het goed in de media zetten is wat anders. Het is goed toepasbaar als je een duidelijke vraag hebt een mogelijkheid hebt. Mensen hebben hulp nodig omdat te faciliteren. Dan is redelijk goed toepasbaar. Uiteindelijk moet het zichzelf gaan organiseren, het is niet zozeer een methodiek. Ik denk dat het wel een methodiek is die een beetje maatwerk vergt. Misschien heb je vijf cursussen nodig voor mensen uit het gebied die getraind worden in social media, misschien heb je juist wel veel meer promotie nodig om jongeren te trekken die dat op zich nemen. In principe is het vrij eenvoudig omdat het al een bestaand platform is, waar veel mensen al actief op zijn. Als je die mensen dus kan lokken om ook via het zelfde medium op dat platform te zitten. Het is moeilijker om een heel nieuw eigen gemaakt, interactief platform op te zetten kost veel meer energie. Het is vaak ook zo; mensen hebben al zoveel gebruikersnamen en wachtwoorden. Als ze dan op iets nieuws moeten inloggen is het weer een extra stap, maar omdat al veel mensen op Facebook zitten is de stap kleiner.

Wat kunt u vertellen over de relatie van de methodiek met sociale kwaliteit?

<<uitleg sociale kwaliteitskwadrant>> Om de op de eerste in te gaan, sociale cohesie, het raakt het wel ergens. Je komt mensen tegen op zo'n pagina die je elders niet tegen komt. Je vind mensen en verbind je met gelijk gestemde mensen die anders onzichtbaar blijven uit je eigen omgeving. Dus ik denk het wel enigszins bijdraagt aan sociale cohesie, omdat we een individualistische samenleving hebben, mensen die weinig nog uit de deur komen. Achter de pc tv en geraniums blijven hangen. Als middels social media ziet wie er uit je omgeving betrokken bent kan dat toch leiden tot meer cohesie.

Het tweede punt, insluiting / participatie, ik denk dat mensen die kiezen hiervoor om dit te gaan doen hebben al iets hebben met landschap natuur en milieu, maar hebben een plek nodig om hun betrokkenheid te laten zien. Daaruit gelijk gestemde te vinden en daaruit actie te krijgen. Mensen die niet actief zijn op social media, die zich afzonderen niet bij de samenleving horen die kan je niet deels mee bereiken. Ja kan wel bepaalde mensen er achter komen dat er een pagina / community bestaat in hun eigen gebied. Dat ze wel zoiets hebben van hé dit gebeurd er in mijn groep laat ik ook eens kijken wat er allemaal is, misschien is dit interessant voor mij kan ik mee doen. Ik denk dat het enigszins wel kan bijdragen. Ja goed, sociaal gezien je verbind je met mensen op hetzelfde thema, je wisselt meningen uit je blijft op de hoogte wat er speelt op dit gebied. Ik denk dat enigszins wel bijdraagt. Ik vind het moeilijk te zeggen het is een pilot project. Het is natuurlijk de gedachte is de kracht van de

samenlevingen zetten om dingen voor elkaar te krijgen. Dat burgers zichzelf kunnen organiseren. Middelen maakt zodat burgers zichzelf kunnen organiseren. En als burgers zichzelf kunnen organiseren gaat het altijd samen met cohesie, samenhang en ook participatie. Dat is uiteindelijk het doel.

Breed toepasbaar?

Zoals ik het zei, als er iets waar mensen over willen berichten, iets wat mensen willen laten zien. En je hebt een aantal trekkers, mensen die anderen meenemen dan denk ik dat het goed toepasbaar is. Ik denk dat je als je zoiets doet voor het hele land dan is het wat anders. Het is een gebied met een naam, Zoutmarke, zo heet het dat gebied. Zo heeft een advies bureau het gebied ook genoemd. Op zijn culturele historische verleden op het gebied van zoutwinning. Het is dus een bekend gebied voor mensen die betrokken bij hun eigen omgeving. Mensen zijn het liefst betrokken bij hun eigen omgeving dorp of stad. Wat elders in het land gebeurd is minder belangrijk dan wat naast jouw deur gebeurt. Dit soort dingen zijn lokaal goed toe te passen. Als je een doelgroep met ouderen te maken hebben. Daar hebben wij vooral mee te maken. Omdat ouderen, ouder generatie die toch vooral lid zijn van lokale natuur en milieu groepen. Jongeren staan er verder vanaf. Dat staat er los van ons zijn bezig jongeren betrekken. Maar goed Facebook en Twitter is wat begint bij jongeren en eindigt veertigers en vijftigers. De generatie daar boven is lastigere te bereiken met social media. In die zin is over een paar jaar weten welke doelgroepen je gebruikt. Toen ik die training gaf voor de versus. Aten er iets van 20 mensen die boven de 60 waren. Die willen wel, die wilden ook echt getraind worden in Facebook, maar dat gaat niet zo snel. Dat is proces. Die generatie moet ze ook op andere manier bedienen. De traditionele manier. Hoe ze het gewend zijn. Combinatie van verschillende dingen

Angelique van der Vegt

Provincie Overijssel

**Eigenkracht
conferentie/centrale**

Is de methodiek, Eigenkrachtcentrale, al toegepast of wordt deze toegepast? & Waar wordt deze methodiek toegepast?

De Eigenkrachtcentrale is een organisatie, wat zij vooral doen is het uitvoeren van Eigenkracht Conferenties. Het is per definitie geen methodiek, het is een middel, een besluitvormingsmodel om cliënten (gezinnen) weer in hun eigen regie te zetten, in hun eigen kracht te zetten. In samenwerking met hun netwerk en eventueel met hulp van professionals. Het is echt geen methodiek, je kunt het gedachten goed er achter, de manier van werken die bij eigenkracht hoort die kan je in je toolkit stoppen. Maar het mag beslist geen methodiek zijn. Het is geen kunstje, het is een mind switch. Dat je als professional je bewust bent dat je ondersteunend bent aan het gezin, dat je weet dat je tijdelijk aanwezig bent en dat jou doel moet zijn om het gezin weer in eigen kracht te zetten zodat je aanspraak maakt op hun eigen probleem oplossend vermogen, en ze zelf weer in de regie krijgen in samenwerking met hun netwerk. Met netwerk word verstaan familie, opa en oma, vrienden, burens de voetbal trainer, school noem maar op. Absoluut geen methodiek. Er is jaren mee bezig geweest om dat bij mensen er uit te krijgen het is beslist geen methodiek. De manier van werken kun je mee bezig gaan. Je hoeft niet per definitie een eigenkracht conferentie te doen. Het is een middel om gezinnen op die manier in eigenkracht te zetten. Het is met name de manier op waarop jij samenwerkt met een gezin waar problemen zijn.

Het is binnen de hele zorg structuur, mantelzorg, WMO zorg structuur, zorg structuur van 0 tot 100. Het word ook ingezet als je in een straat problemen hebt. En dat word door iemand aangekaart en ze komen er niet uit dan gaan ze bij elkaar zitten en op die manier denken hoe ze het zelf kunnen oplossen. Het is heel breed inzetbaar.

Hoef niet perse ondersteuning te zijn van een professional. Als er uiteindelijk na de uitkomst van een conferentie blijkt dat er nog vragen overblijven op professionele hulpverlening gebieden, dan is dat altijd mogelijk, maar dat hoeft niet.

Kunt u wat vertellen over de inzetbaarheid van de methodiek?

Hij is heel goed inzetbaar, het is geen methodiek. Dat moet je niet in je verhaal zetten want dan ontkracht je het hele principe. Wat bijvoorbeeld als beleid heeft en wat in heel Overijssel weg is gezet Het is geen methodiek.

Eigenlijk heel goed inzetbaar. Doordat het een mind switch nodig heeft van zowel de professional en de burger. De burger vindt dat hij recht heeft op zorg en als er vraag is dat ze er zelf niet iets aan hoeven te doen en dat ze geholpen worden. De burger moet zelf ook leren dat ze zelf weer verantwoordelijk zijn voor wat er binnen hun gezin is ontstaan.

Wat kan u vertellen over de toepasbaarheid van de methodiek?

Het is helemaal niet mogelijk. Als je beslist om zo'n conferentie te houden dan heb je onafhankelijk coördinatoren, die zijn werkzaam bij de eigenkracht centrale, die gaan het voor je organiseren. Die zorgen ervoor dat het netwerk van je aan tafel komt. Het is beslist niet ingewikkeld, het is meer tussen de oren. Burgers hebben namelijk dat als er problemen zijn tussen vier muren willen ze niet de vuile was buiten hangen. Ze willen liever niet dat er iemand van weet. Het is handiger dat er iemand van maatschappelijk hulp, jeugdzorg binnen komt dat is afstandelijk. Vanuit de professionele kant moeten ze leren loslaten. Ze willen vaak graag bij probleem A hoort oplossing A en dat kennen ze, en dat gaan ze toepassen. Ze moeten nu meer bezig gaan samen met gezin, gelijkwaardig aan het gezin te komen tot oplossingen. Dat hoeft niet altijd te gebeuren tot professionele hulpverlening. Het model an sich is heel makkelijk toepasbaar en inzetbaar.

In principe praten we over twee dingen we praten over het gedachten goed, de mind switch die hoort bij werken conform eigenkracht en je praat over de conferentie. Als je praat over de conferentie moet je dat niet als hulpverlener zelf gaan doen, dat wordt het weer een kunstje, dan wordt het een methodiek. Dan gaat het op de plank van alle manieren die ze hebben om problemen op te lossen. Het voordeel van eigenkracht centrale is dat ze onafhankelijk zijn. Geen belang bij de organisatie en bij het gezin. Ze gaan iedereen samenbrengen, de kring zo groot mogelijk maken. Wie er allemaal wil mee gaan denken over wat er mogelijk is om problemen op te lossen en te ondersteunen. Als je dat door een professional laat doen, wat ze wel graag zouden willen, dan wordt het weer een kunstje.

Wat kunt u vertellen over de relatie van de methodiek met sociale kwaliteit?

Ik denk met name op social cohesie. Ook onder socio-economische zekerheid. Sociaal economisch zekerheid kan ook, maar dat is niet de eerste insteek, het zit hem met name op cohesie en insluiting.

Empowerment? Jazeker dat is het eigenlijk. Als je dit toepast binnen een gezin wordt vaak de kring groter, die erbij betrokken worden om mee te denken. Daarmee creëer je ook cohesie. En daarmee creëer je ook meer zekerheid, meer sterkte. Als je de empowerment creëert dan wordt de wereld ook groter. Je praat heel vaak vanuit jeugdzorg gezien heel vaak over mensen die hebben zoveel shit, daar praten ze met niemand meer over, dat is al een hele tijd en dat kringetje wordt steeds kleiner. En ze denken ook dat er niemand is die ze kan helpen. Doordat je dat weer gaat ontwikkelen komen ze er achter dat er best veel mensen bij hun betrokken zijn. Krijgen ze meer voldoening en zelf vertrouwen. Dat heeft heel veel effect, wat waarschijnlijk, naar alle waarschijnlijkheid, invloed heeft op de participatie. Wellicht doordat je wordt geholpen met wat er speelt binnen je gezin, vaak zijn dat problemen op het gebied van schuld, werkloosheid of een verslaving noem maar op. Als dat allemaal een beetje met gebundelde kracht aangepakt wordt, kun je ook beter manifesteren richting de economische kant. Uiteindelijk kan dat invloed hebben op alles, zal niet overal het geval zijn maar in theorie kan dat wel.

In welke mate is, naar uw mening, de methodiek breed toepasbaar?

Dat weet ik niet zo, alleen als je wat je vaak hebt. Als ergens een weg aangelegd moet worden dan heb je vaak ook te maken met de burgers die er wonen. Krijg je de participatie, er zijn dan protesten, de weg loopt vaak waar ze hem niet willen hebben. Ontstaat allerlei gedoe tussen bestuurders de organisatie die het uitvoert en de burgers. Dan zou je heel goed een conferentie kunnen inzetten om tot elkaar te komen. En elkaar uit te leggen wat er daadwerkelijk aan de hand is. Maar dat zal niet de eerste insteek zijn.

Daar ligt (zorg) de nadruk, maar wel erg breed, echt heel breed. Alles vanuit de WMO, AWBZ, hulpverlening, jeugdzorg, mantelzorg en dan van 0 tot 100 dat zeggen ze dan, de leeftijd van 0 tot 100. Daar is hij sowieso inzetbaar.

Als er bijvoorbeeld problemen in zijn in een straat die escaleren. Dan praten mensen niet meer met elkaar. Dan zou het goed zijn als er een onafhankelijk iemand in staat is om die mensen aan een tafel te krijgen om

eens naar elkaar te luisteren waar de crux zit om tot oplossingen te komen. Dat is niet vanuit zorg gericht. Dat is gewoon de koetjes en kalfjes problematiek die kunnen escaleren in een straat bij bepaalde buurten.

Overig - staan ze open (burgers) voor een Eigenkracht Conferentie.

Dat is de ontwikkeling die bij de burger moet plaatsvinden. Dat ze de toegevoegde waarde er van in zien. Als jij alles maar laat regelen door een organisatie, dan raak je ook een beetje de grip over je leven kwijt. Vaak zijn ze dan al zover dat ze dat niet zien. Het is aan de professional de zaak om ze in stand te krijgen, wat wil jij nou zelf? Wat zou jij zelf kunnen en wie zou jou daarbij willen helpen? Zo langzamerhand begint dat. Dan komt er iemand, als het echt tot een conferentie komt, komt er iemand van de centrale. Anders zal de professional er zelf op die manier er voor moeten zorgen dat het kringetje groter wordt van de iemand die in de problemen zit. Conferentie is dan wat grootser aangepakt. Dan weet je zeker dat er een groot netwerk aanwezig zal zijn. Daar zijn ze erg goed in.

Karin Komdeur

Provincie Overijssel

Scan Leefbare Wijken

Is de methodiek, Scan Leefbare Wijken, al toegepast of wordt deze toegepast? & Waar wordt deze methodiek toegepast?

We hebben vorig jaar twee pilots gedaan in Hengelo en Deventer. Dit jaar zijn we begonnen in Enschede die is halverwege, Deventer in andere wijk en andere problematiek, daar zijn we ook halverwege mee. We gaan ook nog een derde doen, gemeente Haaksbergen, daar beginnen we mee na de zomer.

Kunt u wat vertellen over de inzetbaarheid van de methodiek?

Scan Leefbare Wijken is een scan die bij de bewoners uit de wijk de leefbaarheid meet. Meten is subjectief. Het gaat om woonwijken waar vooral de trigger is, of waar mij hem inzetten omdat we het doen van milieu uitgangspunt, waar woonwijken grenzen aan bedrijventerreinen of dikker verkeersaders. En waarbij de bewoners hinder ondervinden van milieu aspecten. Het gaat dan om geluid, fijnstof, luchtkwaliteit, trilling hinder, veiligheid, sociale veiligheid. Bijvoorbeeld over transport van gevaarlijke stoffen, komt dat langs de wijk. Zijn mensen bang dat mis gaat. Dat zijn klassieke milieu thema's. Scan is nu verbreed, naast de klassieke thema's ook fysieke en sociale thema's. Fysieke thema zijn bijvoorbeeld; hondenpoep, speeltuinen, parkeergelegenheid, verkeersveiligheid. Sociale veiligheid; hebben mensen contact met elkaar, hebben ze last van de burens, doen ze samen dingen. Wij zetten hem in principe in, daar zit ons geld in (wij geven daar subsidie op), in wijken waar sprake is van milieu overlast, maar hij kan in iedere willekeurige wijk ingezet worden.

Wat kan u vertellen over de toepasbaarheid van de methodiek?

Hij is heel makkelijk toepasbaar, je moet er alleen wel wat voor doen. Wat het behelst is dat je in een avond sessie met bewoners uit de wijk op gaat halen de positieve en negatieve kant op een aantal thema gerelateerd aan milieu, fysiek en sociaal. Dan kunnen mensen gaan vertellen, bijvoorbeeld in het geval van milieu, over geur. Zijn er positieve kanten in de wijk die daar aan refereren zijn er negatieve effecten. Soms roepen ze het ruikt altijd vreselijk, tot het niveau van de bloemetjes tot aan we hebben vaak hinder van geur want fabriek daar en daar in keer in de zoveel tijd. Het gaat dan over al die aspecten. Dat wordt opgehaald bij de burgers, en zij geven hun beleving weer. Wat we daarmee aangeven, dat we kijken ook naar gemeente van milieu zaken in een gemeente. We zien vaak dat de bewoners klagen, terwijl maar de dat de gemeente normen onder milieu waarden liggen. Je mag als bedrijf zoveel geluid produceren, je mag als bedrijf zo veel fijnstof of zoveel geur hinder veroorzaken. Maar niet meer dan dat. Vaak ligt het onder de wettelijke norm, maar de bewoners hebben wel last. Gemeenten weten dan niet goed wat ze moeten doen. Want ze kunnen niet gaan handhaven, dat hebben ze al gedaan en het is in orde. Ze kunnen de bedrijven niet opleggen dat ze extra maatregelen moeten nemen. Hoe kan de gemeente het dan wel. Die scan, met die scan gaan we kijken naar oplossingsrichting. Die bewoners vaak al heel goed zelf weten. Gemeente bedenkt ook, we hebben een voorbeeld boek gemaakt. Maar die oplossing richtingen kunnen zitten in hele simpele dingen. Als dubbel glas nieuwe roetfilter. Maar wij zoeken vooral naar oplossingsrichtingen die meer aan de psychologisch kan zitten. Als

voorbeeld, als mensen hinder ondervinden van fabriekslawaai, dan kan je fonteintjes in de wijk kunnen plaatsen. Want water geluid doet iets anders met mensen in positieve zin dan fabrieksgeluid.

Je haalt het geluid niet weg maar je zet er ander geluid voor. Als mensen het gebouw zien en de herrie horen, dat zien en horen versterkt elkaar. Dus laat je er groen voor zetten, als mensen het bedrijf niet kunnen zien dan word het ervaren van de hinder minder. Als jij en ik vinden dat het stinkt, dan stinkt het, ondanks dat 10 mensen zeggen dat ze dat niet vinden. Maar jij en ik ervaren dat wel.

Hij is heel makkelijk inzetbaar, je kan hem ook in een enquête vorm verspreiden.

Uit de wijk, dat doet de gemeente, die roept bewoners op, dat kan heel breed vaak zijn bewonersorganisaties, maatschappelijk organisaties de gebruikers van de wijk. Scholen, politie maatschappelijk werk, welzijnswerk en bewoners, dat is dan een afvaardiging. Niet alle inwoners komen.

Hebben we zelf niet gedaan (enquête), zou kunnen. Je kan het voorafgaand aan zo'n avond doen, dan zijn mensen voorbereid. Dan weet je die avond waarop je kan inzetten. We doen tot nu toe de scan bij gemeenten waar ook een vraag is. We weten al wat er speelt. Je kan ook toepassen als je nog niet weet wat er speelt. Er zijn vaak gemeenten die zeggen, het is een pilot, we willen mee doen aan een pilot want ze hebben een wijk dat grenst aan een bedrijventerrein en daar komen klachten vandaan. Daar stappen we in, dat heeft goed/sneller resultaat.

Die we nu in Deventer hebben gedaan, daar zijn wel wat klachten maar allemaal niet goed te duiden. Ligt ook niet naast een bedrijventerrein. Dan is het afwachten wat eruit komt (uit de scan), er komt genoeg uit.

Wat kunt u vertellen over de relatie van de methodiek met sociale kwaliteit?

Wat we heel sterk doen is het ophalen bij burgers. We nodigen burgers uit vragen ze mee te helpen om te denken problematiek helder te maken. En vervolgens vragen we de burgers die zelfde avond in tweede ronden voor oplossing, met elkaar te bedenken. En we vragen heel duidelijk wat ga jij daar zelf aan doen. En vervolgens maakt de gemeenten een plan met de burgers, maar dat zou veel interactiever kunnen, dat is een beetje aan de gemeente. Je kan ook kijken of je bewonersgroepen kan organiseren als ze er niet zijn. Zouden jullie zelf dit plan willen maken. Dat hangt helemaal af, als dat koud er in word gegooid en bewoners zich nog niet hebben georganiseerd dan word het lastig. Als je dit in een klein dorp zou zetten, dan zou je heel goed dorpsraad erbij kunnen betrekken. Dit zijn alle ingrediënten, jullie hebben vanaf het begin af aan meegelopen, maak het plan. Maar geef ook aan wat je zelf kan wat je van ons verwacht en wat je van de provincie verwacht. En wanneer je dingen denkt te kunnen, wat je er nodig hebt.

Uitleg sociale kwaliteitskwadrant.

Dan is zeg maar participatie is er één. Sociale cohesie, je gaat samen werken aan je wijk. Ook je zelfredzaamheid. Mensen moeten echt zelf aan de slag. Participatie weet ik niet, dat is meer deelnemer bent aan de samenleving, maar als mensen daar in stappen en ook aan zo'n plan meewerken dan doen ze uiteraard mee.

De provincie voert sowieso niets uit, we gegeven alleen subsidies, het is de gemeente met burgers en andere organisaties of het bedrijfsleven, scholen kunnen een bijdrage leveren, of andere maatschappelijke organisaties die daar een rol hebben in de wijk of burgers. Maar ook gemeenten, soms gaat het om de openbare verlichting, dan kan je niet van de burgers verwachten dat ze er lampjes in gaan draaien. Dat is de taak van de gemeente. Dat is een publieke taak, dat hoort bij openbare ruimte. Je vraagt burgers expliciet zelf na te denken en met oplossingen te komen, maar ook om dingen zelf in de hand te nemen. We hebben in Hengelo vorig jaar de parkmanager erbij betrokken. Want wat er uitkomt zijn niet alleen de fysieke maatregelen maar ook de zachtere maatregelen. In Hengelo is er uit gekomen dat er al open bedrijven dagen zijn, maar expliciet de wijkbewoners uit te nodigen om daar te komen kijken. Want als je snapt hoe dingen werken dan snap je ook wat er uit schoorsteen pijp komt en weet je ook of het gevaarlijk is.

We hebben ook aangegeven zorg voor een communicatie traject over en weer. En nodig ook het bedrijfsleven uit om bij jou in de achtertuin te komen zitten, om te ervaren wat jij ziet voelt en ruikt als gevolg van de aanwezigheid van bedrijventerrein. Daar waren ze heel positief, dat is wel iets tot stand gebracht.

Ja want het bedrijfsleven zit ook niet wachten op iedere dag telefoontjes. Als er veel klachten bij gemeente binnen komen dan gaat de gemeente toch weer bij het bedrijf aankloppen. Wat ben je aan het doen, we krijgen veel klachten. We gaan weer meten. Iedereen is er bij gebaad

In welke mate is, naar uw mening, de methodiek breed toepasbaar?

Ik zou niet meer onderwerpen weten, als je burgers aan hun wijken wil laten werken, zou ik niet meer onderwerpen weten die je er aan toe kan voegen. Natuurlijk de thema's milieu fysiek en sociaal zijn al ontzettend breed, heel erg breed. Je zou kunnen kijken naar welzijn, maar dat zit al in fysieke deel. De speeltuinen, of mensen zich kunnen bewegen, of er voldoende scholen zijn. Dat is nu niet zo aan de orde.

Je kan hem niet inzetten op een onderwerp. Nee. Als het gaat om de parkeer problematiek dan heb je deze scan niet voor nodig. Wat je wel kan doen is het hanteren van de methodiek. Als je kijkt naar parkeerproblematiek, en je wil met burgers dat gaan uitzoeken. Dat je gaat kijken wat is er positief aan het vraagstuk parkeren en wat is er negatief aan het vraagstuk parkeren.

We beginnen ook altijd met dat mensen zich voorstellen wie ze zijn wat ze het mooiste plekje van hun wijk vinden en al ze burgemeester zouden zijn wat ze het eerste zouden doen. Dan zie je dat mensen met allemaal verschillende dingen komen. We hebben een wijk in Deventer gehad waar iedereen kwam op hun eigen achtertuin, dat geeft volgens mij aan dat ze allemaal op zich zelf zijn. In een andere wijk worden parken schoolpleinen en volkstuintjes genoemd. Veel meer die gemeenschappelijke ruimten. Het lijkt er nu op dat mensen met elkaar de gemeenschappelijke ruimte benutten. Misschien hebben die wel geen achtertuin of hele kleintjes. Waardoor dat minder vaak genoemd word. Die ander wijk was een wijk met veel koopwoningen dan zijn mensen ook wel meer op hun eigen terrein georiënteerd.

We hebben nu de eerste bijeenkomst gehad, en we zien dat de wijk niet is georganiseerd. Dat is wel het advies aan de gemeente. Als je wil dat de burgers meer zelf gaan doen dan zal je dat ook moeten faciliteren en organiseren. Dat ze met elkaar er over na gaan denken hoe ze dat gaan doen.

We hebben er al twee gedaan die zijn ook afgerond. En we hebben er nu weer drie. Waarvan Enschede al iets verder is, waar de plan van aanpak word gemaakt waar de maatregelen in staan. Bij Deventer hebben we de eerste bijeenkomst gehad

Tot nu toe alleen maar in grote steden; Hengelo, Deventer en Enschede. Nog niet in landelijke gebied, maar dat zou ook kunnen. Mijn probleem is eigenlijk dat ik voor de gedupeerde milieu werk en ik geen geld kan inzetten voor sociale vraagstukken daar is mijn geld niet voor bedoeld. Als ik het in een dorps toepas waar vooral sociale of fysiek vraagstukken een rol spelen, (iedereen kan de scan gebruiken, hij is vrij voor iedereen om te gebruiken) maar dan heb ik geen maatregelen die ik kan subsidiëren, dan lever ik wel toegevoegde waarde aan het verbeteren van de wijk, maar dat is niet de doelstelling van mijn gedeputeerde. Die wil milieu hinder oplossen. Dat is logisch want dat is haar portefeuille.

Hij is uitgebreid beschreven, wat ik wel altijd aangeef; dat de gemeente het ook zelf kan doen, maar dat lijkt me niet slim. Het is goed om een onafhankelijke partij dat onderzoek te laten doen. Dan is het ongekleurd en neutraal. Wij hebben geen belang we doen het samen met bureau Berenschot. Berenschot heeft ook geen belang bij de uitkomsten, maar wel bij goed onderbouwd onderzoek, wel een belang bij dit is een goed verhaal, ja klopt dit hebben we gezegd hier hebben last van en dit gaan we oplossen.

Achtergrond kennis, je moet ervaring hebben bij het begeleiden van dit soort processen. Als je altijd wegen hebt ontworpen en je gaat in een keer voor groep bewoners staan dan moet je een natuur talent zijn om het meteen te kunnen. Het faciliteren van bewonersgroepen om dingen op te halen. Als je in een wijk aan het werk bent, dat was in Hengelo, Dan komen er heel veel emoties boven tafel. Bewoners ondervinden last, niet een maand maar jaren. Dan staat er iemand op en die zegt ik leg mijn kind s 'avonds in bed en dan stinkt het in die kamer en dan ruik ik die fabriek en dan denk ik at ben ik hier aan het doe, ik leg mijn kind te slapen in iets wat misschien wel heel ongezond is. Dat raakt mensen zo direct, daar moet je mee om kunnen gaan, als je zo'n avond leid. Dat doen we samen met Berenschot. Ik leid ook zo'n sessie. Dat is ons werk, dat is ons vak, we snappen hoe dat werkt. Ik zeg niet dat het nooit uit de hand zal lopen, maar tot nu toe is dat nog niet gebeurt. Dus het is zeker goed om daar professionals bij in te zetten. Dat kan je zelf zijn als provincie ambtenaar maar dat kan ook iemand van buiten zijn.

De scan is voor gemeenten om in te zetten, het zijn gemeente ambtenaren die het moeten uitvoeren. Die zitten ook aan de kant als er klachten zijn, ze zijn ook een aanspreekpunt voor klachten. Hoe geloofwaardig ben je dan nog als je voor de groep staat en zegt we gaan open dit proces in, we gaan alles ophalen en we gaan kijken of we tot verbetering kunnen komen, maar goed dat moet iedereen voor zichzelf besluiten.

Oplossingen te genereren. Met gemeenten we hebben een voorbeelden boek, op die manier worden oplossingen gecombineerd met maatregelen die toch al gepland waren, zo is dan ook de cofinanciering geregeld en krijg je een meer een integraal verhaal. Goh we moeten als gemeenteverlichting vervangen, combineer het

dan, er zijn misschien plekken waar het sociaal onveilig is. Misschien moet je er groene lampen in draaien omdat dat beter voor de natuur is. Of moet je op sommige plekken licht weg halen omdat mensen er hinder van ondervinden, omdat het continu in de woonkamer/slaapkamers schijnt. Op die manier kunnen je een aantal stappen combineren waardoor het goedkoper wordt.

Joop Hofman	Rode Wouw	Participatieladder / Dubbele participatieladder
-------------	-----------	---

Telefonisch interview

Is de methodiek, Participatieladder, al toegepast of wordt deze toegepast?

De methodiek is overal toegepast. Volgens hem in 80% van de gemeenten. Het is een ordening in het denken over participatie. Methodiek is 1968 ontwikkeld, naar die tijdsgeest. Dit levert volgens hem nu problemen op. De relatie die de methodiek onderstelt is de relatie tussen overheid en burger. Waarbij de overheid de samenleving bestuurt. Dat is volgens hem nu niet meer zo. De burgers in de samenleving besturen de samenleving. De Participatieladder is gemaakt vanuit een bestuurlijke benadering. Veel gemeenten / provincies hebben het over burgerkracht/burgerparticipatie en noemen daarna de Participatieladder. Dit is volgens Joop Hofman een rare tegenstelling. Je wil de relatie burger – burger benadrukken, minder overheid, maar je gebruikt dan een methode die juist vanuit de overheid denkt.

Waar wordt de methodiek toegepast?

Zoals hier voor genoemd bij heel veel gemeenten.

Kunt u wat vertellen over de inzetbaarheid van de methodiek?

Heel beperkt aantal zaken die echt des overheid zijn daar is de Participatieladder toepasbaar. Dit zijn zaken waarin de overheid exclusief verantwoordelijk is voor de uitvoering. Hierbij kan je denken aan veiligheid, infrastructuur en de basale sociale zekerheid. In die velden is het bruikbaar daarbuiten niet.

Wat kan u vertellen over de toepasbaarheid van de methodiek?

Ligt er aan van wie het domein is waar de methodiek in toegepast wordt. Wie is eigenaar van het domein. Is het de overheid dan is de methodiek toepasbaar, is de samenleving eigenaar dan is de methodiek niet toepasbaar.

Wat kunt u vertellen over de relatie van de methodiek met sociale kwaliteit?

De traditionele ladder richt zich op geen van de vier dimensies van het sociale kwaliteitskwadrant. Het betreft een relatie tussen overheid en niet een relatie tussen burgers. Participatieladder van Thomas richt zich wel op sociale kwaliteit.

In welke mate is, naar uw mening, de methodiek breed toepasbaar?

Waar overheid exclusief is, uitvoer en verantwoordelijkheid bij de overheid ligt, daar is het toepasbaar. Daar buiten niet. Dan maak je meer kapot dan dat je goed doet.

Dubbele Participatieladder

De valkuil van de oude Participatieladder is dat het gebaseerd is op macht/zeggenschap. Dit kan volgens Joop Hofman niet zonder verantwoordelijkheid. Als burgers mee mogen beslissen dan moeten ze ook de verantwoordelijkheid krijgen. (ik wil beslissen, ik kan beslissen, ik ben gelegitimeerd om te beslissen). Hoe meer democratische zeggenschap des te meer verantwoordelijkheid. De burger moet zeggenschap willen en kunnen nemen. De participatie ladder start vanuit de burger; welke verantwoordelijkheid wil ik nemen. Het blijft een overheid – burger relatie. Meer gelijkwaardig, de overheid heeft een aansluitende rol. Wellicht is burger-overheid relatie beter. Het gaat hier nog steeds om de relatie tussen overheid en burger, dus ook voor die situatie geschikt.

Jeroen Geerdink**Stimuland****Nieuwe Verdien Modellen****Is de methodiek, Nieuwe Verdien Modellen, al toegepast of wordt deze toegepast? & Waar wordt de methodiek toegepast?**

Het is meer een project idee dan een daadwerkelijk uitgevoerd idee. Maar de naam die zweeft waarschijnlijk nog wel rond op het provinciehuis ergens. Die is blijkbaar wel ergens op lijstje gekomen van Walther.

Het enige wat ik vond, het is ooit opgepakt door een collega die op dit moment langdurig ziek thuis is, dat maakt het altijd een beetje lastig. Alleen wat ik weet is dat er een paar keer over Nieuwe Verdien Modellen gepraat is, maar dat het nooit tot een uitvoering van een uiteindelijke project is gekomen. Wat ik begrijp is dat het aan zou sluiten bij sociale kwaliteit. Dit is voor de rest nooit uitgewerkt, dit is ook geen officieel document of zo.

Het is niet uitgewerkt als zijnde een tool, of een hulpmiddel. Het stomme is wij gebruiken het wel. We hebben het wel in onze ondersteuningsfunctie wel over Nieuwe Verdien Modellen; crowd funding, coöperaties etc. Involving funds enz. Er is nooit budget voor aangevraagd, er is nooit een project geweest, het is nooit verder heel specifiek uitgewerkt.

Nee, omdat we op dit moment ook niet kunnen spreken van een vast omlijnde tool. Het gewoon nooit helemaal uitgewerkt. Dat maakt het wellicht lastig voor jou, van daar wil ik iets mee.

Het hangt een beetje tussen projecten in, ik heb ook nog een ander project dat heet we verdienen het zelf. Gaat eigenlijk over Nieuwe Verdien Modellen, maar dat gaat ook over burgerkracht en hoe je mensen nou inzet voor dingen waar eigenlijk geen geld meer voor is. Dus het zit gewoon heel erg dicht hier tegen aan.

Het is niet uitgewerkt, er is al heel veel over bekend, er is al heel veel documentatie over. Misschien is dat ook een reden waarom het nog niet is uitgewerkt. Omdat er eigenlijk al heel veel tools beschikbaar zijn. Of in ieder geval documenten waar het een en ander in is uitgewerkt.

Wij adviseren er zijdelings in, omdat we heel veel vragen op ons af krijgen over cofinanciering. We hebben gewoon geen goede casus op dit moment. Het speelt nu gewoon heel erg. Als we een half jaar, jaar verder zijn dan heb je ze waarschijnlijk wel. We zijn bijvoorbeeld in het dorp gemeente Tubbergen bezig, in het dorp Vasse. Vasse klein dorpje, 1000 mensen of zo, die wil een groot multifunctioneel accommodatie neerzetten. Daar was 3,5 ton te kort. De bank deed moeilijk. De Rabobank kwam eigenlijk met een soort constructie, waarbij ze zichzelf met rente kosten de nek omdraiden. Toen hebben ze gezegd waarom lenen we dit bedrag niet bij de inwoners zelf. Toen bleek dat ze dat bedrag van 3,5 ton met 28 inwoners voor elkaar konden boksen. 28 inwoners die bepaald deel van het bedrag inlegden, voor een rente van 4%. Dat probeerden ze via een notaris rond te krijgen, Rabobank, de lokale Rabobank die al betrokken was in het offerte traject heeft daar lucht van gekregen. Die heeft de Nederlandse Bank ingezet, hier is sprake van concurrentie vervalsing. Die zijn nu juridisch aan het uitvechten of dit nu wel of niet kan. Die zijn nog niet zover dat er een heel model of casus ligt, maar die zitten er gewoon midden in. Ik vind het hartstikke interessant, ik vind het ook interessant dat de Nederlandse Bank zich er mee bemoeit. Want het is gewoon een privé, tenminste een particulier traject. Waarvan een bank, in dit geval Rabobank vind dat hier valse concurrentie plaats vind. Het zou niet mogen dat als burgers geld neer leggen, waar een bank heel moeilijk doet, dat dan niet kan. Er zitten altijd wat haken en ogen aan. Zo zijn er nog wat van dat soort gevallen die op dit moment spelen. Die als casus te zien zijn. Er is een goede casus in Luttenberg. Wat al twee jaar geleden gebeurd is, waar ze heel veel geld ingezameld hebben. Dat zou je wel als nieuw verdien model kunnen zien. En renovatie van het buiten zwembad in Zwolle zou je ook als voorbeeld kunnen noemen.

Zijn (in Luttenberg) ze gewoon met de pet rond gegaan, hebben ze gezegd we houden een collecte, en we willen eigenlijk 200 euro van ieder gezin in Luttenberg. Een nieuwe sporthal (met al doel?). Dat was een heel hoge ambitie, want normaal krijg je bij een collecte een keer 20 euro of zo. En hier hebben ze gezegd we willen gewoon 200 euro per gezin. En ook dat is gelukt.

Het was een soort collecte plus zeg maar. Ze hebben ook ingesteld, als je gift gaf deed je het of als een soort lening, waarbij heel veel mensen nu na twee jaar zeggen van dat geld hoef ik eigenlijk niet meer terug. Ze hebben wel iets meer gedaan dan alleen maar een collecte, met de pet rond.

Daar hebben ze enorm veel leden geworven, om het buitenbad te renoveren. Dat was een project van een ton en dat hebben ze met allerlei, volgens mij is het buiten zwembad ene vereniging met de meeste aantal leden in Zwolle, of van Overijssel. Daar is wel iets bijzonders mee. Ik heb op zich wel wat loslopende casussen, maar we hebben die tool nooit heel erg uitgewerkt.

Het is alleen niet toegepast naar aanleiding van een tool die wij hebben liggen. Ander voorbeeld is het dorp Hoonhorst. Die hebben de BV Hoonhorst opgericht, en die zien het dorp als een soort bedrijf. Hun doel is om zo onafhankelijk van de gemeente te zijn, interessant.

Met vallen en opstaan, veel discussie met de gemeente. Aan de ene kant willen ze onafhankelijk zijn aan de andere kant hebben ze gemeente nog steeds nodig. Die zitten in een soort volwassenheidsfase waar ze naar toe proberen te groeien.

Kunt u wat vertellen over de inzetbaarheid van de methodiek?

Omdat het op dit moment geen methodiek is, proberen wij de vraag licht, maatwerk te leveren qua informatie. Dus wij doen voornamelijk aan bron onderzoek. Dus kijken van wat is jou situatie en wat kunnen wij dan aanleveren waar jij wat aan hebt. Toepasbaarheid is groot

Wat kan u vertellen over de toepasbaarheid van de methodiek?

Groot, ook omdat de vraag heel groot is. Het effect is niet helemaal bekend, het is dus niet bekend of als je een nieuw verdien model introduceert of het ook het daadwerkelijk het gewenste resultaat geeft. Dat was in Zwolle wel zo, dat was in Luttenberg wel zou, In Vasse waar ik het in het begin over had daar weten we het gewoon niet van. En dat geldt ook op ander plekken. In Windesheim kwamen ze 80.000 euro tekort, en daar zijn ze net begonnen met het werven van fondsen op een andere manier op hoe ze het normaal zouden doen. Normaal kijk je eerst wat je zelf in kas hebt, daarna ga je naar de gemeente, de gemeente verwijst je waarschijnlijk weer door naar subsidiërend zoals de provincie, of een oranje fonds. Dus dat was een beetje de ouderwetse manier om je geld te werven. Nu moet het veel meer uit de gemeenschap zelf komen. Of via meer leden voor je vereniging, of geld dat gedoneerd word, zelf werkzaamheid. Het is niet onbekend dat men ene jaar lang, iedere zaterdag staan te klussen voor hun nieuwe verenigingsgebouw. Dat gebeurt gewoon, en dan word er soms een ton, anderhalve ton aan zelfwerkzaamheid in een project gestopt. Dat is de nieuwe realiteit voorbij waar projecten weer van de grond komen. Schaduw kant is dat ook heel veel projecten niet van de grond komen , omdat ze het toch niet rond krijgen.

Projecten die op dit moment geen bouwstart kennen, puur omdat ze nog bijvoorbeeld een ton missen, daar zijn ze al het dorp in gegaan om extra fondsen te werven. Dat het gewoon niet lukt omdat de ambitie gewoon te hoog is, dat is waar men naar toe moet werken. Je hebt een ambitie, er was altijd heel veel geld, bijvoorbeeld uit Europa kwamen er tonnen voor een project. De gemeente had vaak ook nog ruime budgetten om iets te realiseren. Dat is allemaal terug gedrongen, maar de ambitie is blijven staan. Omdat de buurtdorp ook een bepaald project heeft dat ook een dergelijke omvang had. Men heeft de ambitie niet naar de nieuwe werkelijkheid afgestemd, dat is een beetje lastig. Dus op allerlei vlakken groeit men naar elkaar toe om iets haalbaars te komen.

In welke mate is, naar uw mening, de methodiek breed toepasbaar?

Linksom of rechts om komt er vaak binnen een projectidee, of het een fysieke investering gaat, of dat je iets met mensen wilt bewerkstelligen een activiteit of een dienst. Komt er altijd wel ergens geld om de hoek kijken. Wat dat betreft zijn de Nieuwe Verdien Modellen op heel veel vlakken toepasbaar. Meestal kijk je wel naar Nieuwe Verdien Modellen. Wat betreft is de toepasbaarheid heel erg breed.

Wat kunt u vertellen over de relatie van de methodiek met sociale kwaliteit?

Het gaat zeker om participatie en empowerment. Het is zit eigenlijk in het hart van sociale kwaliteit. Wat je aanspreekt is sociale kapitaal binnen je eigen leef omgeving dat is waar nieuwe verdien modellen ook vaak over gaat. Wat dat betreft zit het heel dicht bij sociale kwaliteit.

Je haalt een stuk verantwoordelijkheid naar de burgers toe, die ooit bij de gemeente lag. Gemeente zegt dit gaan wij niet meer betalen , als jij dit echt wil zal je dat het vanuit je eigen dorp / wijk moeten komen. Het

feit dat er 3,5 ton in Vasse worg opgehaald bij 28 zegt wat over het geloof en de betrokkenheid van die mensen in die voorziening en toekomst van hun eigen dorp. In die zin is er sprake van empowerment, men zegt letterlijk ik heb geld op de bank staan ik haal weinig rendement, rente die ik er op trek. Ik vind het een bepaald rendement is op het feit dat in investeer in mijn dorp. Dus ik zet het geld gewoon in voor mijn dorp. Daar spreekt een bepaalde betrokkenheid uit een bepaald vertrouwen wat men heeft in eigenkracht. Dus wat mij betreft zijn dat hele mooie voorbeelden van sociale kwaliteit.

Dat is dan weer een beetje de andere kan op geredeneerd. Zodra er weer nieuwe initiatieven ontstaan in een dorp. Heeft dat bijvoorbeeld ook positief effect op sociale economische ontwikkeling van dat gebied. Dat betekent waarschijnlijk ook dat mensen, dat er weer plekken ontstaan waar mensen elkaar ontmoeten. Dat er wellicht plekken ontstaan waar integratie kan plaatsvinden. Dat er plekken ontstaan waar mensen die ideeën hebben, hun ei kwijt kunnen. Waar vrijwilligers op aansluiten. Dus ik denk dat heet een sociale impact heeft. Heel simpel voorbeeld in Vasse als die 3,5 ton met de bank, als die constructie niet goed komt dan komt dat gebouw er waarschijnlijk ook niet. Dat zou een zware sociale aderlating zijn maar wellicht ook wel een economische op lange termijn aderlating voor dat dorp. Dat zal betekenen dat mensen elkaar niet zo snel zullen vinden, elkaar zo snel zullen zien. Bepaalde signalering functies wellicht deels weg valt etc. Het zal wel een inpak hebben op de sociale cohesie en de participatie van mensen, die iets minder makkelijk hun weg vinden.

Dit zijn wat secundaire verbanden eigenlijk. Wat je ziet is dat een sociaal aantrekkelijk gebied vaak ook een interessant investeringsgebied is voor organisaties en bedrijven om daar iets te gaan doen. Dat gaat vaak hand in hand, gaat vaak over creativiteit. Er zijn bepaalde sociale –economische voorwaarden voor economische groei, en dat gaat hand in hand. Wat mij betreft als daar wat sociale kwaliteit plaatsvindt heeft dat ook wel z'n economische effecten, positieve effecten.

Je kunt je beschermen, maar als je wilt beschermen moet je eigenlijk proactief opstellen. Oftewel er moe een goed ondernemingsklimaat zijn. Mensen moeten ook het vertrouwen hebben dat ze ergens hun geld voor inzetten. Dat het goed gaat. Dat er een afzetmarkt is dat mensen op elkaar kunnen bouwen. Op een of andere manier heeft dat met vertrouwen te maken. Dat gaat ook hand in hand met die sociale kwaliteit.

Volgens mij wel, wat ik eigenlijk zeg is dat we de methodiek niet volledig uitgekauwd, er is nooit een heel concreet project op gekomen. Het zit wel in de hart van de discussie. Je kunt die dingen niet los van elkaar zien, wat dat betreft vind ik het een heel interessant vraagstuk.

Op dit moment zijn we bezig met een kleine publicatie. Rondom nieuwe verdien modellen. Dat zou je als die toolkit kunnen zien. En we wille name het einde van het jaar iets van een seminar, iets van een bijeenkomst houden over dit model onder de noemer we verdienen het zelf. Daar zit die sociale kwaliteit ook wel in verweven. Wat dat betreft zie ik wel veel aanknopingspunten.

Je hebt gewoon soms een zetje nodig, hetzelfde geld voor crowd funding, mensen hebben daar nog niet zoveel verstand van terwijl het eigenlijk niet zo heel complex concept is. Alleen als jij nog nooit online aan crowd funding hebt gedaan is het nogal ene grote stap hoe je daar mee begint. Dus je hebt mensen uit te leggen; hoe, noem dat maar de experts dan. Wat betreft heb je wel wat input van buitenaf nodig. Ook hoe je bijvoorbeeld ene coöperatie goed opzet binnen een dorp. En ik ben heel erg benieuwd wat er uit het voorbeeld van Vasse komt. Hoe zij dus dat verhaal met de Nederlandse Bank oplossen. Zodat hun financieringsmethode wel kan. Daar zijn ze met de notaris een constructie op aan het vinden. Zodat de bank daar geen problemen mee kan hebben, vind ik hartstikke interessant. Dat is ervaring die graag wilt delen, ik krijg wekelijks telefoontje hoe zouden we dit kunnen doen, hoe zouden we dit kunnen financieren, wat is een slimme manier om dit gat te vullen.

Dat komt best wel overheen hoor, wat per gebied verschillend is hoe mensen er in staan, hoeveel ze willen doen. Dat is het enige wat verschillend is. Op een of andere manier heeft de karakter van het ene dorp wel in zich om op de kortst mogelijke manier wel een groot bedrag op te hoesten en een ander drop heerst verdeeldheid. Ongeïnteresseerd zijn. Wij zeggen altijd er is een verschil tussen een slaap dorp, een drop waar je bed staat, maar je gaat er geen boodschappen halen. Je hebt er nauwelijks sociale contacten. Je hebt er een prettig huis staan. Voor de rest doe je er niets. S'ochtends rij je naar je werk wat 20, 30 kilometer verder is. Je haalt je boodschappen in die stad, of een dorp wat er naast ligt. Je doet er verder niets in je eigen dorp. Dat zijn de dorpen waar het moeilijk is om geld bij elkaar te sprokkelen. Dan heb je nog de doe dorpen zoals wij dat noemen. Daar gebeurt dat allemaal wel, daar zegt men schouders d'r onder. Wij willen dit voor ons dorp, wij hebben dus ook iets over voor een ander. We denken niet alleen aan ons zelf. Daar zitten de grote verschillen in. Dat verschild

echt per dorp. Dat kan 5 kilometer verder gewoon anders zijn. Dat zijn kleine vlekjes op de kaart van Overijssel. Maar kan bijvoorbeeld niet regionaal duiden of zo.

Philien Blok
Stimuland
Kies je Kans-aanpak

Is de methodiek, Kies je Kans-aanpak , al toegepast of wordt deze toegepast?

Nee het is een hele nieuwe methodiek. Daar komt bij dat ik Kies Je Kans- aanpak ook niet een methodiek zou noemen. Het is gewoon een project wat we uitvoeren, maar misschien is het goed om te vertellen waar het uit voort komt. Er waren hier (Overijssel) altijd dorps ontwikkelingsplannen, daar zijn methodieken op ontwikkeld. Op een gegeven moment is daar de dorpsplan plus ontwikkeld, omdat het duidelijk werd dat je verder moest gaan dan de kleine kern. Heel vaak ging het alleen maar om leefbaarheid , fysiek dingen zoals kruispunten. In deze tijd kwam er veel burgerparticipatie bij en was ook de vraag hoe kun je nou er voor zorgen dat je burgers bij de plannen betreft, om zodoende met de dorpsplan plus burger initiatieven initiëren. Plus wat er bij kwam was dat dorpsplan ontwikkelingen altijd vrij lokaal gericht waren en de wens was omdat boven lokaal, boven gemeenten heen in te zetten als instrument. In januari en februari zijn we begonnen met de eerste fase (fase nul), eigenlijk alleen maar de verkenning fase van het hele traject. Om te kijken wat is er voor nodig, en hoe zou je tot een instrument kunnen ontwikkelen. We hebben dus nu alleen maar fase nul uitgevoerd. Fase nul is alleen maar uitgevoerd in het Vecht dal en Noordoost Twente. Wat we tot nu toe eigenlijk alleen maar gedaan hebben zijn gesprekken bij de betrokken gemeenten alleen maar op ambtelijk niveau. De bedoeling was ook om gesprekken te voeren met burgers en bestuurders, het kost echter meer tijd dan gedacht. Bovendien is de discussie ontstaan over Kies Je Kans aanpak. De vertraging is ontstaan doordat de gemeenten weinig tijd hebben en omdat de methodiek onder druk staat. Er is namelijk een discussie gaande over de methodiek. Moet je Kies Je kans aanpak ontwikkelen aan de hand van thema 's Moet je niet juist bij burgers langs en hun initiatieven inventariseren. Zoals Kies Je Kans aanpak er nu uit ziet, en of het die naam blijft houden is niet zeker. Daar is een discussie over. Feitelijk is het niets anders dan een dorpsplan plus, op de inventarisatie na. Je doet nu de inventarisatie nu op gemeentelijk niveau, dorps niveau of kern niveau je gaat vervolgens ook componenten bekijken waar kun je het aan kun verbinden in de omgeving.

Samenwerken met andere gemeenten?

Dit kan op deel aspecten. Bijvoorbeeld in Twente zijn ze bezig om een soort deel economie project op te zetten. Iedereen kan hier hand en span diensten voor elkaar doen. Dit word weer gecoördineerd door een welzijnsinstelling. Waarom zou je die dienst beperken tot alleen die ene gemeente? Waarom zou je dat niet groter maken, waarom geen dienstenruil met burger(groepen) uit andere gemeenten? Deze samenwerking is in de dorpsplannen nooit geweest. Het was altijd een convenant dat werd gesloten tussen burgers, gemeenten en bestuurders. De zaken die vooraf afgesproken werden, werden geleidelijk aan gerealiseerd of soms niet meer omdat het te lang duurde. Dit (Kies Je Kans aanpak) is dus eigenlijk feitelijk een uitbreiding van niet alleen maar de leefbaarheid en de veiligheid. Het is breder alle vormen van burger initiatieven. De uitbreiding is ook boven gemeenten/boven lokaal.

Waar wordt deze methodiek toegepast?

Zie eerste vraag. Is daar al beantwoord.

In hoeverre zijn er ervaringen opgedaan bij NO Twente of Vecht Dal?

We hebben daar de inventarisatie gedaan wat is er allemaal al en waar kun je op aanhaken .We hebben ook een hele inventarisatie gedaan naar alle burger initiatieven al dan niet slapend , wel of niet goed al dan niet goed. Een ervaring is dat die er in NO Twente vele malen meer zijn dan in Vecht Dal

Ook kijken we naar ontwikkelingstrends om uiteindelijk dat soort oorzaken, dat je rekening kan houden met demografische gegevens en de culturele achtergronden van verschillende gemeentes. Dat zijn de dingen die we tot nu toe gedaan hebben. Gesprekken met de gemeenten gedaan en we hebben de inventarisaties van alle burger initiatieven die er zijn of die gewenst zijn.

De methode is nog niet van a tot z uitgevoerd. We zijn er mee gestart, en we zitten nu in een tussenfase, we hebben net de verkennende fase afgerond. Hoe gaan we verder, gaan we dat doen op basis van hoe we dat toen hebben bedacht, of gaan we aanpassingen doen. Er zullen ongetwijfeld aanpassingen gaan plaatsvinden

Kunt u wat vertellen over de inzetbaarheid van de methodiek?

Ik vind de vraag lastig, zover zijn we dus nog niet. Ik ben er van overtuigd mits we het op een goede manier in de strategie kunnen krijgen het goed inzetbaar is. Op dit moment rommelt het een beetje. voor iedereen is het nieuw en gemeenten hebben zoiets van wat moeten we er nu mee, wat voegt het toe. De Provincie worstelt er ook mee, er zijn allemaal al projecten kunnen we ze daar niet aan verbinden. Bijvoorbeeld Project duurzame dorpen, er komen namelijk vrij veel duurzame projecten uit de inventarisaties met burgers. Moeten deze initiatieven niet gekoppeld worden aan het project duurzame dorpen. Het is zoeken. We staan nu op een punt dat alles op zijn plek moet vallen. Dat kan weleens een andere plek zijn dan we oorspronkelijk hadden bedacht.

Wat kan u vertellen over de toepasbaarheid van de methodiek?(zoals de methodiek er nu ligt)

Ik denk nog steeds dat de methodiek goed toepasbaar is. Aan het concept hoeft in mijn ogen niets aan veranderd te worden, alleen de strategie, de werk volgorde of wie je er bij betreft dat zijn dingen waar we nu naar moeten gaan kijken. Wat is het meest effectief. Als ik bovendien luister naar de LVVK (Landelijke Vereniging Kleine Kernen) dan moeten dit soort projecten altijd bij burgers beginnen. De provincies en gemeenten hebben er voor gekozen om dit niet te doen. Zij willen namelijk de regie houden. Dat haalt al heel veel initiatief van burgers weg. Het doel van de methodiek zal niet veranderen uiteindelijk zou het misschien weer onder dorpsplan plus vallen, maar dan moet daar wel aanpassingen gebeuren er zitten extra componenten in. Wat nog een tweede is, waar ook met name hier ook bij de gemeenten en provincies wat twijfel aan is en waar ik zelf ook twijfel over heb is dat het (Kies Je Kans) gekoppeld is aan de fysieke gebiedsprogramma. Er is een gebiedsvisie Noord Oost Twente er is een gebiedsplan Ruimte voor de vecht, daaraan is toen de sociale component aan gekoppeld. Dit heb ik altijd een iets wat onnatuurlijke manier gevonden. Waarom moet het gekoppeld worden aan een gebiedsgerichte visie, dan moeten alle gemeenten die onder de gebiedsvisie vallen mee doen. Terwijl de ene gemeente al heel veel op dat gebied doet en de andere juist niet. Ik denk dan, ga dan liever dit instrument verder uit ontwikkelen met gemeenten die enthousiast zijn. Waarom koppelen aan gebiedsvisies, dat is ook de vraag die bij de stuurgroepen van de gebiedsvisies naar boven komt.

Wat kunt u vertellen over de relatie van de methodiek met sociale kwaliteit?

Geheel valt helemaal onder de sociale kwaliteit. (uitleg sociale kwaliteitskwadrant.) Sociale cohesie en sociale insluiting vallen onder de methodiek. We doen ook arbeidsparticipatie, en kijken ook wat ondernemers kunnen doen binnen een programma. Valt ook onder empowerment. Het is helemaal gericht op burgerkracht en overheidsparticipatie. Maar de componenten zullen dus in alle gemeenten zullen die in verschillende belangrijkheid aanwezig zijn. Omdat je uit gaat van burgers die iets met elkaar willen. Als in een gemeente helemaal niets op het gebied van socio-economische zaken naar bovenkomt dan word deze onder gewaardeerd (bijvoorbeeld) Ik denk dat je hier niet zonder kan.

In welke mate is, naar uw mening, de methodiek breed toepasbaar?

Exact hetzelfde ook bijvoorbeeld in steden toepassen. Maakt niet uit waar je het toepast. Waarom de nu in die gebieden word toegepast is omdat het en een eenheid vormt en toch al een stuurgroep die daar over gaat het is al een georganiseerd verband. Maar dat heb je in een gemeenten ook als je het in wijken zou doen.

7.6 Uitgewerkte interviews subvraag twee en drie

Methodiek	Organisatie	Persoon
Kracht van de Samenleving	NMO	Loet van de Heide
	NMO	Wijnand Jonkers
	Gemeente Zwolle	Marijke Sterkenburg
Model Gebiedsdekkende voorzieningen	Gemeente Losser	Anja Elfrink
	Stimuland	Margreet Hogenkamp
	Denion	Naomi Woestenik & Diana Abbink
Methode U	Gemeente Olst-Wijhe	Birgitte Keijzer & Mireille Groot-Koerkamp
	Waterschap Groot-Salland	Wim Jan van de Heide
	Rabobank	Willemien Schonewille
	Netwerk Platteland	Marga de Jong
Participatie scan	Gemeente Borne	Nicole Teesink
	Gemeente Borne	Aart de Vries
	Gemeente Borne	Miranda Mulder

7.6.1 Methode: Kracht van de Samenleving

Loet van de Heide	NMO	Kracht van de Samenleving
-------------------	-----	---------------------------

Geïnterviewde wou graag uitgewerkte interview terug lezen om aanpassingen te doen of te nuanceren.

[01:28 – 09:11] Kunt u wat vertellen over de invloed van de methodiek op de identiteit van de gemeenschap?

Bepaalde onderdelen van deze methodiek hebben we in verschillende projecten toegepast. Buurtenergie Zwolle daar zal Wijnand wat over vertellen. We hebben ook duurzame dates georganiseerd daar is een project auto delen uit voort gekomen. Dat was een initiatief die hebben zelf een auto deel project opgezet. Dat word nu verder opgeschaald naar rest van Zwolle en Overijssel, maar daar zal ook Wijnand met name over vertellen en ik zelf zit meer op buurtenergie Tubbergen en daar uit voort gekomen is duurzame sportverenigingen wat ook wel ingrediënten van deze methodiek in zich heeft.

Deels wel denk ik, wat je bijvoorbeeld hebt over sociale cohesie en participatie merk ik dat in Tubbergen de mensen heel erg leunde op de plaatselijke belangen, op de betaande structuur die zou iets hadden van goh duurzame initiatieven en ideeën nou daarvoor moet je bij plaatselijk belang zijn. Dat was toen een soort vraag. De gemeente Zwolle, of dat nou te maken heeft met de gemeenschap dat weet ik niet, had je heel anders soortige reactie. Waren gewoon individuen naar die avond gekomen en iemand had een idee en anderen sloten zich daar bij aan. Daar werkte het wel, het is afhankelijk van.

Dat zie je wel, dat heeft met deze methodiek te maken, maar dat heeft denk ik ook wel te maken met de trend van deze tijd. Ik weet niet of je vorige week naar Jan Rodman's lezing bent geweest, ik weet niet of je geluisterd hebt hij staat namelijk ook op Jij en Overijssel. Maar dat is wel een interessante omdat je ook wel ziet die beweging is gaande he de Kracht van de samenleving van de community. Dat mensen zelf het initiatief nemen. Die ontwikkeling, vraagt ook van overheden en ook organisaties als ons een ander aanpak een andere manier van werken, omdat de maatschappij de samenleving is gewoon aan het veranderen. En je ziet dus dat mensen steeds meer duurzame dorpen of de lokale energie initiatieven het is gewoon een trend die niet alleen dankzij deze methodiek ontstaat maar het is ook iets wat al gaande is het heeft misschien ook te maken met de crisis, dat mensen zeggen, we willen ons onafhankelijker maken van energie maatschappij het is en en. Maar wat ik wel merk als ik naar de projecten kijk is dat je krijgt nieuwe groepen. Als ik kijk naar buurtenergie Zwolle daar waren allerlei

mensen, en ik heb toen die zonnepanelen actie gedaan die Provincie die subsidie regeling op had. Toen ben ik met vijf andere mensen die van te voren amper kenden hebben we wel twee keer zo'n actie opgezet en we zijn nu wel met elkaar verbonden en je ziet dus het is een soort netwerk een langzaam groeiend netwerk wat zich wel ontwikkeld. Dat zie je ook op meerder vlakken. Dat zie ik ook wel bij groene speelplaatsen. Dan zie je ook dat een iemand, een oudere die zegt van goh we zouden met dit schoolplein wel iets anders kunne doen, Ene groenspeelplaats maken en dat je dan andere mensen erbij betreft. Je ziet wel de nieuwe netwerken ontstaan. Maar die zich vormen rondom een bepaalde issue vaak. Vroeger werd je lid van een IVN of van een kerk of van een politieke partij en nu zie je dat mensen zijn niet lid maar gaan wel samen groeperen om iets te realiseren.

Kan gebeuren, kijk naar duurzame dorpen maar dat is niet zo dat het altijd zo is. Bijvoorbeeld duurzame dorp initiatieven zoals Hoonhorst en Synergie die heel breed dingen oppakken en afhankelijk van het onderwerp wat ze oppakken nieuwe mensen aantrekken die iets met dat onderwerp hebben. Ene keer gaat het om een kringloopbedrijf de andere keer gaat het om een zonnepanelen actie het wisselt. Het heeft ook te maken met wat voor rol kun, wil jij spelen als burger in dat proces. Heb je bepaalde expertise of is het een onderwerp waar je een warm hart van krijgt. Dat ligt er aan en het heeft ook te maken word benaderd rechtstreeks of heb je zelf dat je energie hebt om daar mee aan de slag te gaan het wisselt.

Ja, maar dat was daar in eerste instantie, daar is het eigenlijk we hebben daar het project buurt energie gehad en daar uit kwam naar voren dat sportverenigingen interesse hadden om te gaan verduurzamen dus daar hebben we nu een gevolg project op gedaan en ik moet zeggen dat is wel iets wat wij vanuit NMO best wel aanzwengelen en met lokale groepen en met duurzame dorpen proberen we dat dan wel verder vorm te geven maar het was een vraag vanuit de samenleving vanuit de buurt energie projecten en daar gaan we op voort borduren en mee verder.

Is wisselend ligt er aan wat voor pet ze op hebben sommige mensen zijn ook lid van de sportvereniging en die willen daarmee ana de gang. Ik weet ook dat een aantal duurzame dorpen iets willen met scholen maar ook met sport verenigingen die gaan daar ook mee aan de slag, maar dat is heel erg afhankelijk van de groep en wat er bij de mensen leeft. Dat is dus wel het punt van dit verhaal je kunt wel van te voren als je dit gaat initiëren, een project, dan weet je niet wat er naar boven komt. Wil je initiatieven vlot trekken dan ben je afhankelijk van de mensen die je treft en wat voor ideeën die hebben. Ik merk ook dat we deze methodiek soms gebruiken vanuit project met een bepaald doel. Dat we wel een bijeenkomst organiseren, dat we tijdens die bijeenkomst gaan vragen wat willen jullie, waar is behoefte aan? Welke kennis is er hier en wie wil zich er voor inzetten? Dus het is een beetje afhankelijk, het is geen zwart wit methodiek. Het zijn allemaal stapjes waarmee je in een project aan de slag gaat. Als iemand echt met een concreet initiatief zou komen, ik wil iets met het schoolplein dan ga, echt een lokaal initiatief dan ga je dit proces wel helemaal staps gewijs doorlopen bij die andere projecten is het meer afhankelijk van wat er leeft.

[09:12 - 15:43] Wat kunt u vertellen over de invloed van de methode op de betrokkenheid van de gemeenschap?

Dan val ik toch wel weer een beetje in de herhaling, het is vaak een kleine groep mensen die start. Het begint vaak met een twee mensen die een idee hebben. En als je dan stap een duidelijk probeert te krijgen wat wil je precies wat is je doel en je krijgt dat helder en ja kan ook kijken wat hebben ze dan nodig welke kennis hebben ze financien nodig en je gaat vervolgens kijken wie je daarbij nodig hebt dan word zo'n groep groter. Hoe groot dat word is heel erg afhankelijk van het initiatief maar ook van de mensen, de initiatiefnemers. Willen ze er iedereen erbij betrekken of het in een klein groepje houden dat verschilt.

Maar je merkt wel vaak in dit verhaal dat we inderdaad proberen naar iets concreet te gaan, dat de vraag concreet is of het idee. Vervolgens ga je kijken wie je er bij kunt betrekken. Dat kunnen mensen zijn met expertise maar ook die daar gewoon een bepaalde betrokkenheid bij hebben die dat leuk vinden om dat op te zetten en die bepaalde vaardigheden hebben om dat te gaan ontwikkelen.

Ja veel meer want het is een initiatief van onderop en vooral in dorpen heb je dat. Ik weet niet of je nog duurzame dorpen gaat interviewen. Die zullen misschien niet zeggen dat ze zo werken, maar deels zit het er wel heel erg in die luisteren ook heel erg van goh waar is erin onze gemeenschap eigenlijk behoefte aan, waar zitten mensen op te wachten. En vervolgens was het bijvoorbeeld in de Hof van Twente. Daar hebben ze een avond gehouden en die hebben gezegd dit en dit willen we, maar misschien hebben we hier in de zaal wel mensen met andere ideeën. Toen kwamen er andere ideeën, die pakten ze op waar ook de gemeenschap behoefte aan heeft. Op een gegeven moment is het een product een, of een project, een activiteit van de gemeenschap en dat merk je

ook bij duurzaam dorp Vasse. Vooral de eigenheid dat maakt hem heel erg sterk het komt van onderop en word niet van boven af opgelegd.

Ja, ik het alleen niet hard maken met cijfers of onderzoeken, maar je merkt het wel. Je merkt gewoon dat mensen actief worden, en vroeger zag je toch vaak dat mensen lid zijn van iets en nu zie je dat ze voor een initiatief warm lopen, daar hun kennis en expertise voor inzetten en dat kan langdurig zijn maar ook kortdurend zijn dat is afhankelijk van het initiatief. Maar meestal geeft het wel heel veel bevrediging omdat je iets concreets realiseert, wat van de gemeenschap is. Je kunt zo'n auto deel project komt vaak vanuit duurzaam. Duurzaamwoonhorst heeft een auto deel project, een elektrische. Het is hun auto, het is toch wat anders als daar een openbaar vervoers bedrijf daar een auto neer zet en maar afwacht of daar belangstelling voor is.

De betrokkenheid is groot, ik ga misschien van hak op tak naar verschillende voorbeelden maar ik heb zelf dus vanuit buurt energie zwolle heb ik zelf prive die zonnepanelen actie gedaan en daar heb ik dus ook allerlei mensen uit de straat mee over e streep gehaald, zo van goh ik stelde het voor aan alle bewoners uit de straat die heb ik een mail gestuurd. Had men toch zoiets van oh het is niet commercieel oh dat is leuk het is betrouwbaar. We hebben een informatie avond gehouden, het sprak mensen ook wel heel erg aan dat het niet commercieel was. Het gaf toch een bepaalde manier van vertrouwen en dat sprak aan, daarom was het ook heel erg geslaagd.

Dat zou kunnen, ik zie zelf wel dat we hebben een straat met 24 huishoudens en 6 huishoudens hebben zonnepanelen aan geschapt. Ik wel gedacht als we iets, het zijn allemaal eigen huizen, als iets kapot is eh noem maar wat. Het zijn allemaal dezelfde huizen, er zijn bepaalde dakkapellen aan vervanging toe, dam heb ik zoiets van dat gaan we gezamenlijk op pakken, een mailtje de deur uit doen van goh wie heeft nog meer interesse. Of om bijvoorbeeld dubbel glas aan te brengen, dat is gezamenlijk gewoon makkelijker en goedkoper vaak. Dat zie ik wel gebeuren, maar langzaam dat moet groeien.

Bij zonnepanelen groepje is een groep dat gaat er verder mee, maar dan wel meer commercieel dus die hebben zoiets van dat hebben we toen vrijwillig gedaan, vrijwilligerswerk, maar we zien hier ook wel ons brood in, die gaan meer zonnepanelen acties opzetten, maar dan willen ze er ook een marge uithalen. Wat ik zei die duurzame dorpen en die lokale energie initiatieven dat zijn wel initiatieven waarbij je dat ziet dat het groter word, dat het zich uitbreid dat er meer initiatieven tot gevolg heeft. Wat ook wel merk maar dat is niet echt specifiek, want in gemeente Zwolle heb je ook een wijk aanpak, iets andere insteek, maar hebben ze ook een prijs vraag, kunnen mensne ideeën indienen voor de wijk / city battle. Het is wel een trend je ziet dat het stimuleren werkt. Dat je het als gemeente faciliteert en dat steeds meer mensen in beweging komen om dat te gaan oppakken.

[15:44 – 20:26] Wat is uw ervaring op invloed van de methodiek op de ondersteuning vanuit de gemeenschap voor initiatieven en de methode zelf?

Ja dat zie je wel, die groep is groter soms worden mensen gericht gevraagd maar het is vaak ook zo dat mensen zelf aanmelden omdat ze het leuk vinden en bijvoorbeeld duurzaam Vasse aantal van die duurzame dorpen nu zie je ook dat ondanks die prijsvraag er niet meer is geen subsidie van de provincie mensen toch zeggen van goh dat willen wij ook in ons dorp. Ik hoorde van duurzame Geestre, je hebt ook Duurzaam Lemelerveld. Dat zijn eigenlijk duurzame initiatieven die voort gekomen zijn uit de enthousiaste verhalen van andere duurzame dorpen. Die hadden dan een groot budget die ze van de provincie kregen, maar die gaan op eigen initiatief dit ook opzetten. Dus het heeft zeker een sneeuwbal effect.

Er zijn ook mensen die op eigen initiatief, omdat wij dit eigenlijk helemaal niet doen, maar die dat dan gewoon op eigen initiatief doen en onbewust vaak deze stappen wel doorlopen. Nee zeker wel.

Dat is dus nu de kunst dat je ook het midden en klein bedrijf, als je het over verduurzamen hebt van sportaccommodaties, dat zo'n installatie bedrijf zegt bijvoorbeeld of zo'n iemand die led lampen verkoopt of die iets kan betekenen dat hij/zij zich aanbied ik kan dat voor jullie doen. Die verbinding probeer je te maken op energie voornamelijk. En dat wisselt dat is nog wel iets dat je merkt dat moet groeien, maar je ziet wel dat is ook business natuurlijk. Bij zonnepanelen zie je dat wel vaak met lokale installateurs initiatief samenwerken dat het dus ook, het is ook vaak de insteek van die duurzaamheidsinitiatieven dat je het samen als gemeenschap doet en de kennis en expertise gebruikt. Dus bedrijfjes die wat op energie besparing kan betekenen, dat je die ook bij dat project betreft. Dat gebeurt al wel. Ook omdat ze er brood in zien he, omdat ze er geld aan willen verdienen en dat zitten wij eigenlijk ook een beetje in als Natuur en Milieu Overijssel van je wil eigenlijk de lokale duurzame economie stimuleren dus je wil het ook met lokale partijen doen, ook met bedrijfsleven.

Stel je voor jij wil een groene speelplek oprichten, nou je doet dat met een paar ouders, maar op een gegeven moment blijkt van hoe moeten we dat doen. We moeten een plannetje maken. Er is altijd iemand in het

dorp wel die is landschapsarchitect of die heeft een tuinvormgevingsbureautje misschien kan die wel wat voor ons betekenen. En die zullen dat meestal als het ten goede komt aan de gemeenschap, ik wil niet zeggen dat ze alles gratis doen, maar die zullen wel allemaal diensten in principe aanbieden. Omdat iedereen kent elkaar wel. Dat is ook een beetje het idee van dit verhaal, de Kracht van de community, dat alle kennis / knowhow en ideeën en ook wel geld in je gemeenschap op een bepaalde manier vertegenwoordigd is. Er zit altijd wel iemand die bij een bank werkt, er zit wel een notaris in je gemeenschap, is niet in de sportvereniging dan is het wel in de dorpsraad weet je. Die mensen zijn allemaal wel te vinden maar alleen is het soms, en dat wisselt per project soms zal je ze gericht moeten benaderen en soms stappen mensen zelf naar voren. Van goh ik wil wat betekenen, een wisselwerking.

[20:27 – 26:19]Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek op de participatie binnen een gemeenschap?

Die word vergroot, ja het beeld komt steeds op het zelfde uit omdat je het is een ander soort actieve mensen die nu gaat opstaan in deze tijd. Vroeger was zoals ik al zei was je dokter en werd je gevraagd door de rotary of weet ik wat. Of mensen werden gevraagd als bestuurslid voor een club omdat iemand een bepaalde positie had, en nu zie je meer dat mensen gewoon goede ideeën hebben en zelf aan de slag gaan en daarbij de juiste mensen proberen te zoeken en te enthousiastmeren. Dus ja je bereikt nu mensen die misschien ook, praat ik nu even vanuit duurzaamheid, die misschien eigenlijk niet eens zoveel hebben met duurzaamheid maar die het wel leuk vinden om een rol te spelen bij bepaalde activiteiten of bij een bepaald project. Dat merk je wel, mensen, het is meestal een kop en een staart. Mensen zijn tegenwoordig veel sneller te vinden voor een klus met een kop en een staart dan dat ze bestuurslid willen worden. Maar ze willen zich vaak altijd wel in zetten voor een concreet project.

Mensen die ideeën hebben, kennis andere mensen die weer expertise hebben op financiën. Mensen gaan nu ook vele meer gericht op zoek, wij willen zit realiseren wil je daar aan bijdragen. Vooral in een kleine gemeenschap kennen mensen elkaar natuurlijk wel redelijk goed in vooral platteland en duurzame dorpen.

Dat zou kunnen maar dat durf ik niet te zeggen. Ik merk dus ook hoe de gemeente zwolle hier werkt met de wijk aanpak en als ik ook kijk naar buurt energie Zwolle merk ik wel dat er een heel groot club mensne is, een grote vijver aan mensen die zich willen inzetten voor duurzaamheid. Hier hebben we die avond gehad, maar dat vertelt Wijnand wel, de eerste avond waren er iets van 110 mensne die allemaal gewoon individueel naar die avond kwamen, omdat ze wel een wouden horen hoe of wat. Die 110 mensen waren niet allemaal in actie gekomen, maar toch wel een stuk of 20 mensen of meer, uiteindelijk meer, die wel stappen hebben ondernomen naar iets. Hier heb je een groter potentieel om uit te vissen aan mensen, hier wonen gewoon veel meer mensen. In de kleinere gemeenschap is het gewoon belangrijker dat je in kleiner verband mensen weet te bereiken. Zijn de lijnen korter vaak.

Ja, want je gaat ook in op de wens van een aantal mensen en als je vraag duidelijk, wat wil je nou. Ga je ook zoeken naar mensen die daar ook wat mee willen, dus ja. En anders blijft het vaak bij een idee bij 1, 2 mensen in het hoofdhangen en komt het idee niet to wasdom. En nu ga je doordat je het concreet maakt, en vervolgens ook gaat begeleiden van oké wat is nu het idee wat heb je nodig waar heb je behoefte aan en je gaat deze vier fases doorlopen ga je het project ook echt concreet vorm geven samen met anderen het is de bedoeling als je dit proces begeleid dat je het aan initiatief nemers over laat. Je moet uitkijken dat je niet het proces weg haalt, want zij moeten het doen. Als het die mensen niet lukt, dan hebben ze die capaciteiten niet, dat kan zijn dat het niet lukt. Het zij zo dan.

Ja, bedoel de mensen moeten het wel zelf doen. Want het kan ook wel zijn dat iemand heeft een idee en als hij de vraag of het project niet duidelijk maken en hij kan geen medestanders vinden dan houdt het project op. Er moeten meer mensen zijn die er wat in zien zitten, vooral in zo'n gemeenschap anders word het niks.

Dat probeer je wel, maar uiteindelijk moeten zij het wel doen. Jij zit op afstand je kunt het dus faciliteren dat kan een gemeente ook doen, die kan het faciliteren, maar de initiatiefnemers moeten wel genoeg Kracht hebben, je zit zelf in de begeleidende sfeer, in de ondersteunende sfeer.

Ja want anders ga jij het als provincie of gemeente doen en zodra je weg bent zakt het is als ene plumpudding daar gaat het juist om. Dat is ook wat we met die sportaccomodatie verhaald proberen te doen. Wij zijn wel, omdat men wel belanstelling er voor had, zijn we het project gestart maar we proberen wel samen met lokale partijen nu een soort structuur samen te stellen, dat als ik weg ben dat wel gewoon door gaat, dat je verbanden netwerken opbouwd en dat je iets in gang zet waardoor het daarna gewoon doorgaat en niet stopt en dat is de vraag dat heb je niet helemaal in de hand.

Dat is wel van dit verhaal je weet van te voren niet altijd wat er uit komt, je kan het wel stimuleren maar het is afhankelijk van hoe je de mensen weet te benaderen en welke ideeën je aangeleverd worden en dat begint al bij stap 1.

[26:20 – 33:05] Wat kan u vertellen over de invloed van de methodiek op het vertrouwen tussen overheid en burger?

Vind ik moeilijk, we zijn laatst op excursie geweest in Saarbeck. Is een gemeenschap die streeft naar energie neutraliteit, in Duitsland was dat. Wat ik daar heel mooi vond was dat overheid met burgers, onderwijs alle partijen samen hebben dat gerealiseerd en toen hadden we na afloop het er ook over van goh waarom is dat in Nederland niet mogelijk en dan zie je toch dat er inderdaad afstand is tussen burger en overheid, maar goed ik kan daar niets wetenschappelijks over zeggen dat is puur mijn mening.

Want ik heb het idee dat dat de samenleving is gewoon aan het veranderen, en vraagt mijn inziens ook een andere rol opvatting als gemeente als overheid. Dat je niet alles van boven af in beleidsplannen en programma's gaat neerzetten wat je wilt. Je kan wel doelen generen dat kan ik me best wel voorstellen, maar het gaat nu meer iemand komt met een idee bij de gemeente en dat je gaat kijken oké dat is goed idee een goed initiatief dat is ook waardevol voor de gemeente, voor de gemeenschap. En dat je dan gaat kijken hoe kunnen we dat ondersteunen, dat kan zijn op allerlei vlakken dat kan zijn beschikbaar stellen van zaaltjes, dat kan zijn door in de communicatie sfeer het een en ander te betekenen. Maar dat kan bijvoorbeeld, de aarde huizen in Olst die nu gebouwd worden dat is een bewoners initiatief die willen huizen bouwen, aarde huizen zegt je dat wat? Dat zijn huizen die gemaakt worden van afval onder andere. Het is een bouw wijze afkomstig uit Amerika. De muren zijn opgebouwd uit oude auto banden die worden gevuld met zand. Het is organisch bouwen heel natuurlijke manier. Ze hebben ook een eigen riool zuivering en alles en dat voldoet aan allerlei wet en regelgeving voldoet dat helmaal niet. Volgens bouwbesluit kan dat niet. Ook in die zin kun je als gemeente faciliterend zijn van oké hoe kunnen we die zeg maar die barrières slechten. Dat is een initiatief en als gemeente ga erin mee om te kijken waar je ze kunt helpen.

Nee dat weet je niet. Ik denk dat het heel erg afhangt van de gemeente en ook afhankelijk van de gemeente ambtenaren en het gemeente bestuur want je ziet wel dat steeds meer gemeenten toch wel die burgerparticipatie. Je hebt nu ook net die nota van landelijk, doe democratie, dat is net in juli uitgekomen. Een nota waarbij men ook zegt vanuit de overheid wij moeten de samenleving ondersteunen bij hun initiatieven, maar dat is nog vrij iets nieuws he. Een nieuwe ontwikkeling, ik denk dat het voor gemeente ambtenaren ook een andere manier van denken en werken is. Dat is een groei proces denk ik, als je al twintig jaar bij een organisatie zit, vastgeroest en opgevoed in het beleidsmatige denken dan is dit een heel andere manier van werken. En dan heb je denk ik ook vaak andere mensen die dit doen, zijn denk ik vaak meer communicatieve mensen die op dit proces zitten. Voorbeeld gemeente Zwolle doet best veel op dit vlak, die heeft bijvoorbeeld ook een ideeën makelaar. Ik weet niet of je dat wat zegt?

Je ziet wel maar dat komt ook wel, dat is dus wel het is niet zo van terug tredende overheid er is geen budget nou gemeenschap doe het maar, nee als overheid moet je dat denk ik wel gaan faciliteren. Wat voor manier dat is verschillend. Ik weet dat de provincie financieel voor heel veel partijen interessant vanwege, denk aan duurzaam dorp, omdat er ook vaak subsidie te halen valt voor dit soort initiatieven dat wel.

Nee dan kan het ook zou zijn dat er ideeën uit voort komen waarvan je zelf zegt van ja is dit het nou, dat kan. Maar dat kan misschien zijn dat er twee maand later iemand op stapt met een idee of bedrijf dat is wel wat. Het is een wisselwerking het is ook een beetje afhankelijk van, je weet dus niet volgens deze methodiek wat er komt, maar je hebt wel vaak bij een gemeente dat er iemand belt van die zegt van goh ik heb een goed plan kan ik een keer komen praten. Dan kun je gaan redeneren als ambtenaar als nee dit past niet in onze plannen het houdt op, maar je kunt ook meedenken en daar misschien niet maar.

[33:06 – 34:49] Kunt u iets vertellen over veranderingen van het sociale netwerk na de uitvoering van de methodiek?

Ik merk zelf, maar dat is dan puur wat ik dan echt kan zeggen. Ik merk het zijdelings ook wel, maar met die zonnepanelen actie merk ik dus wel dat ik nu met mijn andere burens, ik heb het dan wel iets anders opgezet, maar dat het wel verstevigd is. Ook al omdat je samen iets hebt opgezet, samen iets gemeenschappelijk hebt dat werkt sowieso. Maar ik weet zeker als je bij bepaalde duurzame dorpen dat die zeker zullen zeggen ja. En dat merk ik met die groene speelplekken ook je komt met andere mensen in contact. En ik denk bij bepaalde gemeentes dat

het ook al met ambtenaren met mensen ook zal zo werkt. Dat steeds meer mensen toch wel de weg weten te vinden naar het gemeentehuis of naar de wethouder. De wethouders zien toch ook wel, zien wel steeds meer het nut daarvan, van die burgerinitiatieven, omdat de overheid kan het juist allemaal niet, maar die initiatieven van onderaf heb je soms wel nodig om je doelen te bereiken. Als je die zonnepanelen hebt bijvoorbeeld nou dat kun je als gemeente wel initiëren en ondersteunen door die lokale initiatiefnemers daarbij te helpen, dat is een win win situatie.

[34:50 – 38:35] Wat kan u vertellen over invloed van de methodiek op het sociale vangnet van de gemeenschap?

Ik denk dat vaak beide is al. Ik bedoel heel van de duurzame dorpen of van de groen speel plaatsen is vaak niet eigen belang dat je een plek voor je kinderen wilt realiseren, doe je dat ook omdat je eigen kinderen dat wel gunt, maar dat gun je ook ander mensen en heel vaak doen mensen dat alle belangenloos. Dus het is ook vaak doordat ze iets realiseren geeft mensen ook gewoon een goed gevoel. Tenminste dat had ik zelf wel bij die zonnepanelen ik kreeg gewoon een kick dat 500 huishoudens in Zwolle gewoon zonnepanelen gingen aanschaffen dankzij ons initiatief. Een iemand moet het initiatief nemen, die regeling was er wel van de provincie maar als niemand ook op staat omdat ook te gaan opzetten, op te pakken dan gebeurd er niets. Die mensen heb je toch wel nodig, paar koplopers, ideeën, mensen die er aan willen trekken en dat is volgens mij heel vaak belangenloos. Meeste mensen doen het in ieder geval niet voor het geld.

Die zijn er ook, het is ook een tijd steeds meer mensen zijn werkloos en op zich is er ook niet mis mee. Nee maar goed ik ben er toen uit gestapt omdat ik al bij Natuur en Milieu Overijssel werk. Als je daar maar helder over communiceert. Opzich vind ik het niet verkeerd als iemand een bepaalde marge vraagt, mensne zijn er natuurlijk heel veel tijd mee kwijt. Maar daar moet je dan wel eerlijk over zijn, het mag belangenloos maar het hoeft niet.

Meeste mensen zullen als iets belangenloos gaat, net als het goeden doelen verhaal wat je nu ziet met de Alp Du'ez wat nu word gezegd. Aan de ene kant, een bepaalde vergoeding vind ik niet verkeerd daar kun je best eerlijk over zijn als iemand zich daar dag en nacht voor in zet. Het is wat anders dan dat je er twee ton voor vraagt of doorschiet. Ik denk als je daar maar helder communiceert dat het geen punt is.

Ja denk ik wel, kan het niet een twee drie hard maken, maar ik zie bij de duurzame dorpen gewoon gebeuren. Dat groeit er komen ook weer nieuwe ideeën. Nee maar ik werk dat je hebt over sociaal vangnet dat er steeds meer mensen zijn, dat zie je ook bij Transition Towns die lopen echt voorop, dat spreekt een beperkt aantal mensen aan, maar dat mensen vooral ook samen willen doen. Samen iets doen, samen iets neerzetten en ook echt voor elkaar niet alleen uit eigen belang.

[38:36 – 42:42] Wat zijn uw ervaringen met de methodiek op de invloed van de mobiliteit?

Wat je vaak ziet is dat mensen, dat zie ik ook wel dat mensen die geen werk hebben die zich inderdaad op dit soort initiatieven nu gaan storten om daar mee mee werking aan te leveren. En ik merk ook wel, het is niet iets wat in Overijssel speelt, maar dat zal ongetwijfeld wel ergens in Overijssel spelen. Maar dat bijvoorbeeld bij Synergie die hebben een kringloop bedrijf, ik weet zeker dat daar mensen vrijetijdsbesteding uit gaan halen, door daar dan vrijwilligerswerk te gaan doen.

En je ziet mobiliteit van onbetaald naar betaald dat zie je ook. Als je kijkt naar die lokale duurzame energie initiatieven zie je ook dat daar enegerie coöporaties uit voort komen en op een gegeven moment heb je toch professionaliteit nodig. Op een gegeven moment moet daar iemand helemaal voor gaan en die moet daar op een gegeven moment vergoeding voor hebben want anders, of hij moet wel zo rijk zijn dat hij zegt dat hoeft allemaal niet, maar als jij een jaar of detig veertig bent dan zeg je op een gegeven moment ook van ja of ik heb een baan of ik kan dit doen. Dat zie je ook. Die mobiliteit zie je dus ook. Je ziet dus mensen die een beetje buiten de samenleving staan, sommige soms een plek krijgen in dit verhaal. Bijvoorbeeld bij een ruilwinkel gaan staan of dat soort dingen. Je ziet ook denk ik, maar dat kan ik, bij Duurzaam Holland hebben ze autodeel project, dat mensen die eerst niet mobiel waren die echt afhankelijk waren van anderen dat die nu ook wat meer van dat soort mobiliteit krijgen. Dat hun wereld groter word, omdat ze nu wel ergens heen kunnen en niet afhankelijk zijn van taxi of weet ik wat. Dus op dat vlak ook nog.

Dat soort projecten zijn er wel, maar goed is het dan deze methodiek? Het heeft wel te maken met de Kracht van de samenleving dat er lokale initiatieven zijn, en dat zie ik bijvoorbeeld bij de aardehuizen die worden nu gebouwd met behulp ook van vrijwilligers. Dus ze moeten mozaïeken of je moeten zand kruien of weet ik wat.

Kun je gewoon aanmelden. Dat zijn vaak is heel divers assemblage. Zijn mensen die geïnteresseerd zijn zelf zo'n huis neer te zetten maar dat zijn soms ook mensen die inderdaad gewoon leuk vinden om wat te doen en geen werk hebben. Bij Transition Towns zie je dat ook of bij stadslandbouw project, initiatieven. Ik weet niet in hoeverre je in dat verhaal ook allemaal thuis bent in dat duurzaamheids verhaal. Je ziet momenteel heel veel projecten die uitgaan van de Kracht van de samenleving, als je het hebt over duurzaamheid. Vanaf stadslandbouw tot die duurzame dorpen wat ik zei, groene speel plekken er zijn heel veel initiatieven die overal op poppen en die middels deze methodiek wat kunnen versnellen mocht daar behoefte aan zijn. Er zijn ook zoals ik zei initiatieven die het allemaal prima zelf kunnen. Synergie is bijvoorbeeld een club in Nieuwleusen die het prima zelf lukt.

[42:43 – 53:21] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek of mensen zich belangeloos inzetten voor de gemeenschap?

Dat is gewoon heel erg groeiende. Je ziet steeds meer of het te maken heeft met de crisis dat weet ik niet. Dat mensne het op een andere manier gaan organiseren, of mensen werkeloos zijn die zeggen van goh ik nog een nuttige rol vervullen. Ik denk dat het een samenloop van omstandigheden is, maar dat is die Kracht van de samenleving. Dat is een beetje van, ik zal je dan ook aanraden om, want ik vind toch hier wel heel erg aan verwant, om eens naar die lezing van Jan Rotmans te luisteren. Dat is op de Jij en Overijssel site, was ander halve week geleden was hij in het provincie huis. Dat gaat ook over de ander rol van de overheid, maar ook van processen die gewoon aan het vernaderen zijn

Wij zijn als NMO ook wel een aanhanger, nou aanhanger, ik bedoel we zien ook wel die ontwikkeling plaatsvinden in de maatschappij. In onze projecten en in ons werk willen we ook vooral uitgaan van de Kracht van de samenleving. Vooral initiatieven van burgers proberen te ondersteunen. Waar mogelijk stapjes verder te helpen, maar ze moeten het zelf doen. Dat doen we ook met, maar daar zal wijnand het ook wel over hebben, dat is bijvoorbeeld met met project hier opgewekt. Dat is een landelijk project waarbij we lokale burgerinitiatieven met duurzame energie opwekking ondersteunen. Daar organiseren wij ook allerlei bijeenkomsten voor over bepaalde onderwerpen waaruit blijkt dat mensen daar behoefte aan hebben. Ze willen weten van hoe zet je zo'n coöperaties op dan halen we expertise van elders, mensen die al die stappen hebben ondernomen. Zij vertellen dan aan hun hoe zij het hebben gedaan. Het is geen blauwdruk, maar daar kunnen ze hun eigen ideeën weer verder vorm. Want iedereen moet het op zijn eigen manier doen, dat is het punt, het is geen blauwdruk het is gewoon een methodiek.

Ik merk zelf ook wel eens dat ik de neiging heb, omdat ik dat ook gewend bent, dat als iemand zit te praten dat ik meteen, ik wil niet zeggen naar me toe wil trekken, maar wel het probleem naar me toe wil trekken en naar oplossingen wil zoeken. Terwijl zij moeten door juiste manier van vragen stellen en begeleiding zorgen dat ze het zelf doen. Het is ook hun project niet ons project. Als je overheid dat gaat doen, het is niet gemeente project, het is een project van de burgers. Ik denk dat je ook dat, burgers of bedrijven afhankelijk wie je initiatief nemers zijn dat ook zo moet laten dat je daar naar moet streven. Dan houd je de Kracht er ook in, anders is het ook niet meer van hun.

Nou dat zal ook Wijnand misschien vertellen, we hebben wel eens gehad met buurtenergie zwolle dat, er waren een aantal actieve groepen, maar ze hadden toen een aanpak om in verschillende wijken enthousiatelingen bij elkaar te zetten. Het clubje waar ik bij zat dat is niet meer verder gegaan. Maar ik ben dus met die zonnepanelen verder gegaan, maar die ander twee heb ik niets meer van gehoord. Maar goed als er geen Kracht in zit dan houd het op. Dat is dan wel iets dat je moet accepteren.

Ja ik denk en dat je het er altijd bij kunt doen. Nouja wat ik zelf merk is, maar dat is ook even persoonlijk dat gemeente Zwolle ene kant doet zij dat wel heel erg door met wijkaanpak, kunnen mensen goede idee aanleveren voor de wijk. Dan ga je met elkaar kijken welke ideeën er verder worden uitgewerkt en dat hebben ze ook met volgens mij de city battle dat is volgens mij het zelfde, maar soms mag je ook mee praten over iets. Ik zit bijvoorbeeld zelf bij een park daar hebben ze ook plannen, daar mogen we zogenaamd ook mee praten, maar dan zie ik gewoon van nee de gemeente heeft een eigen agenda. We zeggen wel van alles, maar er word niets mee gedaan als dat niet in hun karretje past. Dus ja dat is even een persoonlijk ervaring en zo zie dat natuurlijk dus wel vaker. Het is ook wel zo, iedereen heeft een mening en je kunt niet altijd iedereen naar de zin maken. Het sterke van zo'n wijk aanpak is dan komt het echt van onderop en bij dat andere is het meer van de gemeente heeft een bepaald, die wil iets met een bepaald park of een bepaald gebied een braak liggend terrein, maar heeft daar eigenlijk ook al een agenda voor. Dan is de communicatie toch niet zo open, dan is het eigenlijk geen burger participatie vind ik.

Of je moet dat dan doen dat had gekund. Ik noem maar wat je hebt bijvoorbeeld een park Eekhout. Daar hebben een aantal mensen zelf initiatief genomen om daar eens in de maand om daar een activiteit op te zetten, een soort theetuin met muziek weet ik wat, is allemaal vrijwilligerswerk. Dat is park de Wezenlanden waar ik het nu over heb, achter het provincie huis, daar wil men een heel groot horeca paviljoen met allerlei feesten en partijen. Daar zit ook in mijn ogen een bepaalde agenda achter van de gemeente van erfpacht, geld genereren voor verdere ontwikkelingen. Dan kan het soms vervelend zijn dat mensen zeggen van dat willen we niet. Wij willen iets kleinschalig, want daar kan de gemeente ook niets aan verdienen. Het ligt allemaal niet zo eenvoudig namelijk, nee nee. Maar als je burgerparticipatie, als je dat als belangrijk credo als filosofie is, betuursfilosofie hebt, dan is het wel zo dat jij luisterd naar je gemeenschap en de initiatieven die je ook kansrijk acht dat je die gaat steunen. Natuurlijk kan het wel een keer zo zijn van hier zie ik helemaal niets in, dat kan. Dat is afhankelijk van het initiatief, maar je zult ook zien dat bepaalde initiatieven misschien vroegtijdig een zachte dood sterven, omdat mensen niet de power hebben die zo'n initiatief wel nodig heeft. Als zij die andere mensen niet kunnen vinden dan komt het niet van de grond. Dan vind ik het ook hoor dat als de gemeente het een heel nuttig initiatief vind of weet ik wat, dan kun je natuurlijk ook nog kijken op een of ander manier dat een initiatief toch verder vlot trekken, maar het is even uitkijken dat je het is toch een andere denkwijze dan er wat anders werd gedacht in het verleden.

Nou ja wat speelt, daar zal Wijnand ook wat over zeggen, dat is even we hebben hier duurzame dates gehad. Dat was dat initiatieven een pitch konden houden over hun initiatief en dan konden ze een ondersteuningsprijs krijgen. Dat er een aparte sessie kwam dat ze met mensen die deskundig waren, brainstorm konden houden of ondersteuning. Het autodeel project is heel klein, iets van zes gezinnen die auto delen op hun eigen manier, maar wel een mooi initiatief. De gemeente Zwolle wil dat eigenlijk wel dat het op geschaald word. Je ziet ruimte is een probleem, steeds meer, vooral in oude wijken, zie je dat al die straten vol staan met autos heel weinig, staan zelfs op de stoepkinderen weining speel gelegenheid. Dus ruimte gebrek maar ook vervuiling van de stad. Eigenlijk heeft de gemeente best wel belang bij dat er meer word autogedeeld. Dat er dus ook minder auto word gereden. Dat word nu, maar daar zal Wijnand vast wat over vertellen, word nu ogeschaald naar heel veel gemeenten en dan gaan we kijken kan dat initiatief van Assendorp in heel veel gemeenten en andere soortige autodeel projecten, zij hadden een eigen auto aangeschaft, maar je kunt ook greenwheels, of wheels for all. Dat gaat men nu opschalen. Het kan ook zo zijn dat het naar de rest van Overijssel word opgeschaald. Maar dat is dus iets, een idee wat iemand heeft bedacht en wat nu mogelijk breder word ingezet. Dat zag je eigenlijk ook met die groene speel plekken, die groene speel plekken is ook iets van de laatste jaren. Er zijn misschien twee, drie initiatieven mee begonnen een jaar of vijf geleden en nu zie je dat heel veel mensen dat al gaan oppakken omdat men ziet goh wat leuk, en dan krijg je anderen die zeggen van zoiets wil ik ook in mijn beurt. Die dienen het dan als initiatief in of gaan het zelf bewerkstelligen, dus het heeft zeker een sneeuwbal effect. Dat zijn die duurzame dorpen ook. Maar waar het niet op lukt dat zou ik toch eens moeten, dat heb ik niet zo een twee drie. maar ik zal er wel even over nadenken.

Wijnand Jonkers
NMO
Kracht van de Samenleving

[00:00 – 03:20] Kunt u wat vertellen over de invloed van de methodiek op de identiteit van de gemeenschap?

Ja het project waar we deze methodiek veel voor hebben gebruikt is buurt energie hier in Zwolle, eigenlijk de identiteit is dankzij deze methodiek een beetje gevormd. Daarvoor waren het een beetje losse mensen die met ideeën zaten. Je merkte wel dat er al wel mensen waren die al kleine groepjes waren gegaan, maar het was nog een beetje los zand. Dus het project buurtenergie in de methodiek Kracht van de samenleving, wat Loet ook een beetje besproken heeft, heeft ervoor gezorgd dat er een identiteit is gevormd en dat buurtenergie Zwolle als platform echt ontstaan is. Daarvoor was het echt een beetje los zand en daarna is het echt een centrale noemer gekomen.

Paar kenmerken die het zijn, het zijn allemaal vrijwilligers, het zijn allemaal mensen die wijk gericht werken. Dus wat we gezien hebben op de verschillende avonden is dat we de mensen per wijk bij elkaar hebben gezet. Maar er zit wel een koepel overheen. Dus ze zijn in hun eigen wijk vrijwillig aan de slag gegaan, maar we hebben dan zes bijeenkomsten gehad in een jaar tijd en bij al die bijeenkomsten was het weer terug koppelen vanuit de wijk en probeer te leren van elkaar. Zodat wat in hier in Deze bijvoorbeeld gebeurt dat Stadshagen daar ook van kan leren en andersom. Dat zijn twee onderdelen. Wat je wel merkte is dat veel mensen ook nog met hun

bedrijf, of met werk ook nog mee te maken hadden, dat zorgde ervoor dat naast dat ze vrijwillig er mee bezig waren dat er ook nog wel vaak organisaties aan gekoppeld werden die een wat breder netwerk hadden. Het laatste wat door die koepel zorgde was, dat er een algemene zonnepanelen actie was waardoor resultaat geboekt werd. Dat zorgde ervoor dat heel Zwolle een beetje het gevoel heeft van oké we hebben samen iets gerealiseerd. Dat gaf ook iets terug van identiteit van oké als buurtenergie realiseren we ook wat, we zijn niet alleen een praat club. Dat was belangrijk ook voor die identiteit van de groep om dat te ervaren.

Wijk gericht dus echt meer dan lokaal, echt in de wijk d'r was een Zwols koepel, maar de activiteiten gebeurden echt in de wijk

[03:21 – 07:09] Wat kunt u vertellen over de invloed van de methode op de betrokkenheid van de gemeenschap?

Ja je ziet dat de mensen waren al wel betrokken, maar de betrokkenheid was tot dat moment met een of twee mensen en dat heeft gezorgd dat heel veel mensen ook enthousiast zijn geworden, en het heeft ook gezorgd dat de eenlingen die actief waren ook konden zorgen dat ze hun burens mee konden nemen en iets concreet hadden aan te bieden. Waardoor de groep groter werd en de betrokkenheid kwam. Voorbeeld van iemand die in een wijk zonnepanelen wilde leggen, die had alleen dat idee, maar door dat project bezig was kon hij andere burens ook meenemen en heeft ie in de hele wijk, niet op alle daken, op een stuk of tien daken in die straat zijn uiteindelijk zonnepanelen gelegd. Doordat het een koepel was kon hij andere mensen erbij betrekken.

Ja, als je als eenling ergens op afstapt dan krijg je minder snel iemand mee als je zegt we gaan zonnepanelen plaatsen doe je ook mee dan is het lastiger dan dat je zegt nou ik ben onderdeel van het project buurtenergie Zwolle, gesteund door de gemeente Zwolle, gesteund door Natuur en Milieu Overijssel, doe je mee? Dan heb je meer mensen die sneller mee zullen doen. Dat merkte je heel erg.

Hoe mensen erbij betrokken zijn geraakt. Ehm het ging twee kanten op dat is wel leuk om te zien. We zijn begonnen met een eerste avond en toen hadden we 80 man geloof ik. Toen hebben we uitgelegd de eerste avond de ideeën die wij hadden als project groep, en ook gevraagd aan de zaal wat zijn jullie ideeën, waar zitten jullie mee? Ehm de tweede avond waren toen opeens maar 40 mensen omdat de helft was afgehaakt. Want die zag oké ik moet best wat inbrengen. We vragen dat mensen vrijwillig aan de slag gaan, dus dat ze best een investering doen in tijd. Ehm en toen de derde avond waren er wat meer mensen en toen kwam de groep steeds groter en aan het eind waren we met 200 man die altijd naar alle avonden kwamen. Die groep was 200 man geworden. Dat zag je dus dat die actieve mensen van 40 man, de kern groep steeds wat uitbreide en steeds wat mensen erbij ging betrekken op die manier.

Interview stil gelegd, naar andere locatie gegaan [06:26]

Ik wil even kort samenvatten. Dus je zag een grote groep algemeen betrokken was, maar dat die groep naar de eerste avond verdund is omdat ze echt, omdat we veel van ze zouden vragen. En daarmee hebben die mensen, echt enthousiaste mensen die zijn weer in hun eigen wijk gaan kijken. Wie vind het leuk om met ons een stap verder te gaan en toen zijn we het project in vijf wijken gedraaid. In elke wijk zijn dan weer groepen ontstaan om de echte kern mensen heen en dat heeft er toe geleid dat er uiteindelijk ongeveer 200 man mee heeft gedaan aan het project.

[07:10 -10:03] Wat is uw ervaring op invloed van de methodiek op de ondersteuning vanuit de gemeenschap voor initiatieven en de methode zelf?

Ja dat was inderdaad de methode helemaal opgericht. We hebben de buurtenergie gedaan gebaseerd op de Kracht van de samenleving en daar gaat het ons om dat wij als ondersteunende partij niet gaan doen, maar dat de initiatieven uit de samenleving het zelf doen. Dat de bewoners, in dit geval uit Zwolle, zelf zouden oppakken. Wat wij doen is eigenlijk de randvoorwaarden creëren, zodat ze dat zo goed mogelijk kunnen doen. Dus wij faciliteren in de plekken waar ze bij elkaar komen. Dat was zes keer in een jaar. Elke twee maanden hadden we een bijeenkomst centraal gedaan, waar iedereen kon komen. Maar ook de bijeenkomsten in de verschillende wijken hebben we ook gefaciliteerd zodat ze bij elkaar konden komen. En je zag dus dat, dat was in het begin vielen een aantal mensen af want die hadden het gevoel dat wij het voor hen zouden overnemen, maar wij wilden echt alleen maar de mensen overhouden die echt zelf aan de slag wilden gaan voor hun eigen wijk. Die mensen die actief wilde worden voor hun eigen wijk werden ondersteund omdat op gang te zetten. Het hele project was daarop

gericht en de ondersteuning was praktisch met zalen en dat soort dingen. Als ondersteuning dat we een beetje feedback gaven hoe ze het deden. Dat we kennis gaven waar nodig. We hebben soms als we een fiscalist nodig was omdat project verder te brengen dan zorgden wij dat iemand ingevlogen kon worden. Als iemand met weet van technische kant van zonnepanelen brachten we het in. Daarnaast die uitwisseling van ervaringen elkaar enthousiasmeren tussen initiatieven door was een belangrijke ondersteuning die wij hebben geboden als groep.

Ja het gaf de mensen die een initiatief, de starters, vanuit een wijk gaf het hen wat meer Kracht om andere mee te nemen. Dus wij faciliteren dus bijvoorbeeld een bijeenkomsten in de wijk en dan kon diegene zeggen ik nodig je namens de gemeente, namens natuur en milieu uit om te komen naar die plek. Dus het initiatief lag dus wel geheel bij die mensen uit de wijk, maar het zorgde er wel voor dat hij makkelijker andere erbij kon trekken.

[10:04 – 13:33] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek op de participatie binnen een gemeenschap?

Dat ligt een beetje in het verlengde wat we net zeiden he. Eerst worden de mensen betrokken erbij en daarna gaan ze ook zelf actief worden. Wat we hebben gedaan is de eerste avond hebben we een beetje de vraag van waar wat willen een initiatief nou echt, waar staan ze voor. Daarna de tweede avond hebben we de initiatieven in wijken ingedeeld en dan per initiatief besproken wie wat gaat doen dus hoe gaan ze participeren in het traject. Dus we zagen bijvoorbeeld dat een groep al heel snel ging om het dan, dat er heel snel iemand was die communicatie op pakte en een iemand die de technische kant wilde gaan oppakken en andere en zo ging het goed. En je zag ook dat een groep dat daar eigenlijk allemaal dezelfde soort mensen zaten, allemaal mensen die een goed idee hadden maar niemand die echt een voorzitters rol kon opnemen. Daar konden wij, omdat wij van buiten een beetje soort van intervisie rol hadden voor die groepen konden wij ook kijken of ingrijpen en zorgen dat er ook wat andere mensen die erbij kwamen die zorgden dat de groep wel kon door pakken. En dat iedereen zijn eigen rol kon hebben en kon participeren in het initiatief op die manier.

Ja, ja nee klopt. Sowieso als we die methode niet hadden toegepast was buurtenergie niet zo snel van de grond gekomen, maar ook niet met de participatie vanuit de verschillende wijken die er nu is. En eigenlijk want het project, het officiële project heeft een jaar gedraaid, buurtenergie Zwolle, en daarna zijn die die avonden om de twee maanden gestopt. Daarna hebben wij nog wel gezegd van als jullie nog ondersteuning nodig hebben dan kunnen jullie bij ons terecht. Dus in iets minder productieve rol, maar nog wel ondersteuning word geboden. En je ziet dat dan een paar initiatieven toch wel afvallen omdat sommige initiatieven wel echt heel erg vast kleefden aan de rol van ons en van de gemeente om te kunnen draaien. Dat is een beetje natuurlijke selectie, want nu zijn er nog wel drie wijken die actief zijn. Dat zijn de wijken waar participatie echt goed vorm gegeven was.

Een was gewoon gebrek aan tijd die ze erin wilden steken, ze hadden heel veel goede ideeën maar op een gegeven moment moet je er heel veel vrijwilligers werk in gaan stoppen en sommige trekken dat dan gewoon niet. Anderen zit meer in, het voorbeeld wat ik net ook noemde dat de goede personen dan niet bij elkaar zitten. Als je een initiatief goed wil draaien vanuit een wijk dan heb je gewoon verschillende rollen nodig. Iemand die rol van voorzitter op zich neemt, iemand die rol van secretaris, penningmeester dat soort. Het hoeft niet officieel gemaakt te worden, maar je hebt wel iemand nodig die op een gegeven moment een beslissing neemt. Dat miste een beetje in de groep.

[13:34 – 29:44] Wat kan u vertellen over de invloed van de methodiek op het vertrouwen tussen overheid en burger?

Nouja het project was opgezet met de gemeente Zwolle, en het heeft twee kanten gehad. Aan de ene kant heeft het gezorgd dat het vertrouwen vergroot werd, want de overheid, de gemeente in dit geval, een platform heeft geboden voor mensen die met buurtenergie aan de slag wilden gaan. Best veel mensen die daar aan mee hebben gedaan, hebben dat gewaardeerd en hebben ook gezien dat de overheid nu een andere rol heeft dat ze niet meer projecten allemaal zelf uitvoert, maar dat ze participatie van bewoners, dus burgerparticipatie ondersteunen. Dat hebben best een grote groep gewaardeerd. Er zijn ook wel aan aantal, die groep die ik in het begin genoemd heb, die afgehaakt is. Die vond het dan wel weer jammer dat, die verwachtte dan weer heel veel subsidie van de gemeente of van de provincie of wat dan ook. Die verwachten dat gemeenten van allemaal projecten gaat uitvoeren enzo terwijl wij hebben het project, het initiatief bij de groep, de bewoners, gelaten het moest van onderop komen. We wilden niet van boven af zeggen dit en dit moeten jullie allemaal doen. Er zijn dus

wel een aantal mensen afgehaakt daardoor, maar overall denk ik wel dat de meeste mensen inzien dat dit een nieuwe rol van de overheid is.

Dat is wel een goede vraag. Kijk de gemeente Zwolle, Zwolle is nogal een vrij grote gemeente dus er is niet zo dat iedereen van de gemeente hetzelfde denkt. Ik werkte d'r in samen met de vorige ideeën makelaar en met iemand van het team duurzaamheid. Die hadden dat nieuwe denken, denken van het moet van onderop komen, bewoners burgers gaan het doen. Die hadden dat wel mee, maar je merkte heel vaak dat als er dan terug gekoppeld werd intern dat sommige van haar collega's dat nog niet hadden.

Je had voorbeelden, je had dus verschillende groepen bewoners bezig met hun eigen kleine energie bedrijven oprichten maar tegelijkertijd was de gemeente van bovenaf bezig vanuit een ander team om een lokaal energie bedrijf in Zwolle op te richten. Dus je had twee bewegingen en in het begin negeerden de grote beweging van boven wat beneden speelde. Dat was een beetje in de kantlijn ofzo. Op een gegeven moment, nu inmiddels is dat allemaal wel goed bij elkaar en werken ze heel goed samen die twee. Maar je ziet dus dat voor sommige mensen die bij de gemeente zitten, misschien mensen die wat langer zitten is het nog heel raar om samen met bewoners te werken, of sterker nog de bewoners te laten werken en alleen ondersteunende rol te hebben. Dus ja dat is wisselend sommige ambtenaren zijn er echt aan toe en werken heel hard mee. Het initiatief van dit is vanuit de gemeente gekomen. Zij hebben ons benaderd om mee te doen. Voor anderen is wat lastiger. Wat leuk is bij de gemeente is die ideeën makelaar. Die heeft de rol echt om ideeën van de stad te ondersteunen en te laten bloeien. Niet dat de gemeente dat doet.

Hij werd genegeerd door een bepaald team van de gemeente. De gemeente denkt, dat team dacht heel erg in wij moeten meters maken, wij moeten grote projecten neer zetten en daarvoor moeten we samen werken met de grote afvalverwerker en met grote woningbouwcoöperaties die heel veel mensen onder zich hebben. Met grote energie bedrijven dat idee is het en burgers is maar een klein iets maar een persoon en dat idee moest nog groeien. Dat een burgerinitiatief groter kon worden. Dat het ook Kracht kon hebben, maar dan van anderen. Zwolle heeft daar de laatste tijd best wel een omslag in gedaan en degene die nu programma manager duurzaamheid is heeft ook dat denken ook helemaal in zich. Het moet van onderop komen.

We organiseren nu volgende maand de dag van duurzaamheid op 10 oktober en dat is nu jaarlijks. In Zwolle worden er nu dan worden activiteiten georganiseerd. Vroeger was het zo dat de gemeente een activiteit organiseerde waar de duurzame activiteiten van de gemeente gepresenteerd werden. Waar Rova wat presenteerde, waar Enexis wat presenteerde. Nu is het zo dat we zijn eerst voor de zomer bij elkaar gekomen en heeft de gemeente en wij samen met hen gevraagd aan de bewoners van laat eens zien wat voor duurzame activiteiten zetten jullie neer in Zwolle. Er heeft een oproep in de krant gestaan van iedereen die iets duurzaam doet mag komen en vertellen wat ze doen. Nu proberen we dat soort initiatieven aan elkaar te koppelen en een gezamenlijk programma op te zetten. Waardoor iedereen alle dingen kan zien die er gebeuren.

De groep die we nu hebben zijn mensen die heel enthousiast zijn over duurzaamheid en een deze reageerden heel positief heel leuk dat ze een platform krijgen en het is nog even kijken of alles goed bij elkaar past. Want sommige initiatieven zijn heel anders dan anderen. Je moet er wel een mooi programma van maken. Dit is natuurlijk de duurzame hoek van de burgerij die we nu hebben, dat zijn misschien tien procent van de mensen. Hoe het grote publiek reageert dat gaan we dus op 10 oktober zien. We gaan in de binnenstad ook een grote activiteit organiseren tijdens de koopavond en we zijn benieuwd hoeveel mensen daar dan op afkomen. Want het wordt dus niets iets wat de gemeente organiseert, maar wat de bewoners van Zwolle organiseren en komen andere Zwollenaren daar ook op af. Daar zijn we wel benieuwd naar.

In het begin was er even onbegrip van waarom kunnen we niet samenwerken, maar inmiddels is dus de samenwerking dus gevonden tussen die twee en gaan ze nu concreet met elkaar in een wijk aan de slag om in een pilot vorm om gezamenlijk project op te zetten. In Dieze oost zijn ze nu bezig om een plan op te schrijven met elkaar. De gemeente en dat lokaal initiatief, maar ook de woningbouw coöperaties. Daar komt een gezamenlijk plan uit. Inmiddels is dus dat wel glad gestreken en in het begin was het een beetje onbegrip. Aan de ene kant zien ze wel kansen van dat de gemeente ook iets opzet, aan de andere kant denk je van ja waarom zijn wij er mee bezig als het vandaar boven ook gebeurd. Dat was echt de begin fase. Ik denk dat nu wel beter gaat.

Wij hebben wel een paar keer aangekaart bij de gemeente, bij verschillende lagen en wat in ons voordeel werkte is dat buurtenergie Zwolle gewoon een succes is geworden, door het aantal mensen dat heeft mee gedaan en nog steeds mee doet, door de zonnepanelen actie die heel positief heeft uitgepakt en door alle media aandacht die we hebben gekregen. Waardoor ze niet meer om de burgerinitiatieven heen konden.

Aan het begin was het gewoon de gemeentelijke pagina van de huis aan huis bladen. Op een gegeven moment, ik geloof al de eerst avond was er al pers aanwezig. Wat voordeel van ons is dat we zitten in twee onderwerpen die heel erg hot zijn op dit moment. Een burger participatie is natuurlijk hot op dit moment aan de andere kant de centrale energie opwekking is ook hot. Dus we hadden heel snel de Stentor en dat soort partijen die gewoon na de bijeenkomsten kwamen en daar wat over gingen schrijven, wat er daar gebeurde en de zonnepanelen acties dat was ook iets concreets die oproepen zijn ook door de media gegaan. Wat nou wel leuk is want je vroeg van welke rol de overheid daarin heeft gespeeld. Die zonnepanelen acties zijn mogelijk gemaakt door de subsidie regeling van de provincie en de subsidie regeling op zon terwijl dat helemaal niet nodig is, maar de subsidie regeling was op zon waar tenminste 25 mensen aan mee doen. Dus wat leuk is dan dat je dan al een voorwaarde hebt dat je er meer mensen erbij betreft. Dus de mensen die al met de zonnepanelen begonnen hadden dus oproep van kijk we kunnen interessant van gaan opleveren als er tenminste 25 mensen mee doen. Dus doe mee met ons, dan kunnen we je wat bieden. Dat zorgt er wel voor dat het ook een beetje versneld werd die actie daarmee.

Ja het heeft meer vertrouwen uiteindelijk. Hoe we deze methodiek in Zwolle hebben toegepast met buurtenergie heeft dat zeker meer vertrouwen gecreëerd, maar je merkt gewoon dat dat wennen is van beide kanten. Het is een nieuwe rol die de gemeente moet leren loslaten, ze hebben een faciliterende rol, ze hebben niet meer de uitvoerende rol. De bewoners moeten ook een nieuwe rol pakken. Het heeft meer gecreëerd, maar het was wel wennen.

Binnen dit project hadden we wel vast afgesproken wat we gingen doen dus dat viel wel mee, maar die voorbeelden met dat energie bedrijf dat dan gelijktijdig opgericht word, dat is dan wel een beetje de oude rol die op gepakt word vind ik zelf en er zijn wel wat meer situaties dat dat zo is.

Voorbeeld wat ik heb bijvoorbeeld is dat als energie besparing in de sociale woningbouw, word afgesproken in de prestatie afspraken tussen de gemeente en woningbouw corporaties, maar het gaat om de huurders eigenlijk hun woningen worden geïsoleerd en zonnepanelen geplaatst wat dan ook, maar dat word besproken tussen die twee grote partijen maar niet met degene waar het om gaat eigenlijk. Dat vind ik eigenlijk wel het oude denken dat je die prestatie afspraken, eigenlijk zou je de huurders met elkaar in gesprek moeten laten gaan van wat willen wij eigenlijk zelf en wat kunnen wij zelf ook in gang zetten. Dan komen er veel nieuwere dingen. Nu hebben ze heel veel, als je gemeente en woningbouw corporaties samen laat moeten allebij heel veel bezuinigen dan is het lastig om projecten op gang te zetten. Er zijn best wel wat huurder, heel veel huurders hebben het krap, maar sommige huurders hebben best wel mogelijk heden om zelf te investeren ook. Tot nu toe is dat heel lastig als zonnepanelen op je dak wil plaatsen dan moet je als, als huurder is dat heel lastig. Terwijl woning eigenaars veel minder last hebben. Dus de randvoorwaarden zijn soms nog niet goed, hoe de gemeente werkt maar ook hoe landelijke regelingen zijn. In sommige gevallen is er nog heel veel bureaucratie voordat een lokaal initiatief aan het werk kan. Dus dat vind ik wel een voorbeeld van het oude denken eigenlijk.

Onze methodiek is heel erg gericht op een specifieke situatie, dus in dit geval hebben we de methodiek toegepast op buurtenergie Zwolle en ik denk dat we daar wel duidelijk hebben laten zien dat het oude denken van de gemeente doet alles dat dat niet meer kon in dit traject, maar je loopt nog steeds tegen dingen aan van regels die landelijk werken. Dat zal je niet zomaar met deze methodiek weg kunnen vagen, maar dat is ook wel weer de Kracht van dit soort initiatieven om creatief te zijn en daar om heen te gaan. Bijvoorbeeld heel veel mensen hebben nog steeds geen plek waar ze zelf zonnepanelen kunnen plaatsen. Die initiatieven moeten wel creatief zijn, hoe kunnen we die mensen toch investeren in zonnenergie zonder ze op hun eigen dak te plaatsen. Daar nieuwe constructies voor te vinden. Dat maakt de Kracht van dit soort initiatieven dat ze zelf aan de slag gaan en niet laat afhangen van regels. Vroeger was van de bewoners was het gevoel van oké het mag niet dan doen we het niet. Nu is het veel meer van we gaan het heft in eigen handen nemen. We gaan dan nadenken of hoe we dan of de ene kant kunne lobbyen hoe het wel kan of het omzijlen en op een andere manier doen.

Aan de ene kan is het lastig, voor meerdere redenen ten eerste omdat je gewoon gewend bent die ouwe rol hebt. Ten tweede omdat het voor sommige ambtenaren ook gewoon soort bedreiging van hun eigen werk he. Sommige ambtenaren doen heel veel uitvoerend werk. Straks als die bewoners dat overnemen dan is hun positie misschien niet meer nodig. Dat kan ook als een soort bedreiging werken. Andere kant het is deze tijd ook een kans er zijn minder middelen en als je kijkt van hoe bewoners het zelf kunnen oppakken in de wijk. Bijvoorbeeld groen in de wijk, daar is geen geld meer voor. Als de bewoners zelf aan de slag gaan om daar beheer van te doen dan zijn

er misschien wel weer mogelijkheden. Dus in deze tijd zijn juist ook weer kansen daarvoor. Steeds meer gemeenten zien dat ook wel in.

[29:45 – 40:03] Kunt u iets vertellen over veranderingen van het sociale netwerk na de uitvoering van de methodiek?

Nou de methodiek heeft er toe geleid dat in de wijken, verschillende wijken er een sociaal netwerk is gekomen. In sommige wijken is energie een beetje een smoes om aan de slag te gaan. Kijk energie is de smoes om iets met elkaar te doen. In sommige wijken was het in Zwolle sociaal iets minder, waren er iets minder activiteiten, je ziet ook dat steeds meer buurtcentra dicht gaan en dus minder momenten zijn om met elkaar iets te doen. Dus zeggen wij gaan aan buurtenergie bedrijf werken, dat zorgde er voor dat mensen weer met elkaar iets gingen doen dus heel veel initiatieven hebben ook best vaak een feest of toch eindigen de vergaderingen in gezellige borrel of barbeque of wat dan ook. Je ziet toch dat het sociale in de wijk weer terug komt. Dat is echt in de wijk en laatst heb je die koepel die er overheen is. Die heeft een gezamenlijke website opgezet waarin de initiatieven elkaar ook konden vinden en waardoor je ook stukje verbinding hebt tussen de wijken en dat kan inhoudelijk zijn, maar ook sociaal. Je ziet dat die groep die eerste avond bij elkaar is gekomen en zes avonden bij elkaar is gekomen is ook gewoon een hechte groep geworden. Vroeger kende een actieveling die met energie aan de slag ging in Zwolle zuid niet iemand die actief met energie in Stadshagen aan slag was, inmiddels kennen die elkaar wel dat heeft het wel gecreëerd.

Nou wat leuk is dat elke groep past zijn eigen methode toe in zijn eigen wijk. Als ze weer bij die bijeenkomsten komen dan ligt elke groep weer even toe wat ze hebben gedaan, succes en faal factoren en een andere groep kan daarvan leren. Als er bijvoorbeeld er waren ook een groep met autodelen aan de slag gegaan, kan een ander denken he dat is heel leuk om in mijn wijk te doen. Dus dan neemt ie dat weer over en je kan ook degene van een initiatief bij de andere als expert inzetten. Dus als de ene avond deed over autodelen, wat ik net noemde, dan kan die van de andere wijk iemand halen die kan uit leggen vanuit de praktijk van ik heb het zo gedaan. Waardoor meer mensen in de wijk enthousiast worden. Want als iemand uit Zwolle zuid zelf het verhaal vertelt, terwijl hij het nog niet doet, aan burens van hem dan word het lastig om hen te enthousiastmeren, maar als je het iemand anders binnen haalt en vertel ik ben al aan het auto delen, het is super cool en ik verdien er geld mee en dat soort dingen dan is het makkelijker voor die initiatiefnemers uit Zwolle zuid om ook zijn burens mee te krijgen. Die wisselwerking zag je daarin wel.

De gemeente hebben we net al een beetje besproken. Wat wel leuk is dat een aantal van de sociale partijen in het begin ook moesten wennen aan de nieuwe rol. Ik denk aan de milieu raad Zwolle, dat is een partij die eerst dit onderwerp, nog steeds dit onderwerp goed deed en in het begin was het een beetje de vraag welke rol zij daarin konden spelen. Want zij hebben dan ervaring en kennis van Zwolse situatie van energie, maar opeens popte er overal dingen op en dat was voor hen ook wennen, een beetje als de gemeente toen om in die rol te komen. Nu beginnen ze ook wel een rol daarin te krijgen dat ze met de lokale initiatieven ook samenwerken, ook de punten agenderen richting de gemeente wat nodig is.

Milieu raad Zwolle was eerst echt meer een lobby club, in dat opzicht dat als er iets niet goed ging dan gaven ze dat aan richting de gemeenteraad en richting de wethouders en nu zijn ze veel actiever geworden. In de verschillende wijken ontstaan er activiteiten rondom energie. Zij hebben daar nu ook een rol in om dat op te starten. Om met kennis bij te dragen, er zit best wel wat kennis bij die club op het gebied van energie. dus dat is wel leuk om te zien. Dat ze pro-actiever zijn geworden.

Faal factoren, nou ten eerste dat mensen te lichtzinnig er over denken. Als je onze methode bekijkt, wij bieden ondersteuning, maar wij vragen best veel van initiatieven. Dus een aantal mensen zijn gewoon afgehaakt omdat ze het niet aan konden om dat hele traject door te gaan. Andere is dat het een nieuwe markt is dat buurtenergie waardoor het gewoon ook nog uitproberen is en in sommige gevallen begin je met iets dat geen succes word, waardoor de energie ook uit de groep verdwijnt.

Bijvoorbeeld een energie bedrijf die heeft een concept bedacht waarin bewoners uit de wijk lid worden van de vereniging en als ze dat zijn kunnen ze daarna bij hun energie afnemen, zonnepanelen afnemen, verschillende dingen, maar je ziet gewoon dat het heel lastig was om mensen lid te maken. Want in deze tijd willen mensen niet ergens aan gebonden zijn, ze zijn veel vrijer. Je ziet ook dat veel verenigingen antal leden afnemen. Natuur monumenten, omroepen wat dan ook. Overal nemen de ledenaantallen af. Dus komen met de vraag eerst moet je lid zijn daarmee mag je pas producten afnemen is voor sommige initiatieven best lastig waardoor ze hadden een doelstelling van wij willen najah zoveel maanden willen we honderd leden, en daarna zes honderd

leden enz. Die doelstelling halen ze niet waardoor energie weg vloeit uit het initiatief en soms stopt dat zie je gebeuren.

Je word lid en dan mag je ook mee, want het was in een coöporatie vorm dan mag je ook meebeslissen wat de coöporatie doet en als je lid bent dan heb je het voordeel dat je zonnepanelen bij hen kan krijgen tegen een wat lagere prijs. Dat je bij hen energie kan inkopen, wat groen is, wat iets goedkoper is. Dat je met hun je huis kan proberen te isoleren dat soort dingen. De proposities stonden een beetje verkeerd om, in deze tijd willen mensen zich niet vastbinden. Die willen gewoon een wat lossere verbanden met elkaar bezig zijn.

Ja, maar wel in een vorm waar iets minder vast staat ofzo. Mensen werken samen, maar het is niet meer zo dat, voor sommige wel hoor, maar niet voor alle initiatieven hoeven statuten te maken. Sommigen gaan gewoon aan de slag zijn wat sneller, concreter en doen het met elkaar.

Ik noemde eerst van vrijwilligers, nieuwe markt en propositie soms ervan niet goed was. Faal factor is het te goed willen doen, dus zoveel overleggen voor het concreet aan de slag te gaan. Sommige initiatieven zijn heel snel aan de slag gegaan en je ziet dat het wel loopt, maar sommige zeggen wij kunnen ons maar een keer profileren dus dat moeten we goed doen, dan word het een overleg club en die missen iemand die een beetje doortastend is en aan de slag gaat.

Dat is een ondersteunende rol voor ons. We hebben het platform binnen de methodiek Kracht van de samenleving, dat wij intervisie noem je dat dan in onze methodiek. Dat wij die initiatieven blijven ondersteunen, ook soms een beetje wijzen zonder het over te nemen.

Dat moet je zeker niet willen daar is het gewoon zo dat je sommige projecten een dood zien bloeien en dat is dan maar zo. Het grootste gevaar voor ons is dat we het overnemen dat moet niet. Het initiatief moet blijft bij de bewoners. Wij bieden ons aan om ze te ondersteunen en wij wijzer ze er soms op als we zien dat iets beter volgens ons zou kunnen, maar zij nemen de beslissingen het is hun initiatief dat blijft altijd zo.

[40:04 – 47:28] Wat kan u vertellen over invloed van de methodiek op het sociale vang net van de gemeenschap?

Dat is wisselend per groep. De methodiek in totaal bekijkend die wij hebben ondersteunen wij groepen om concreet aan de slag te gaan met onderwerpen. Dus in mij geval is het buurtenergie, maar het ook auto delen zijn of wat dan ook en er is niet direct een doelstelling om ook voor sociaal vangnet op te komen, maar het is wel zo, wat ik het begin ook al noemde dat een hele grote sociale interactie in de wijk is gekomen door die initiatieven. En sommige initiatieven die zijn dus veel breder dan buurtenergie een het bekijken. Die zijn, zijn duurzame wijk aan het bekijken en daar hoort ook sociale kant bij. Dus er zijn initiatieven die aan het werk gaan met reintegranten. Voorbeeld van een autodeel initiatief, die moeten wat makkelijk werk doen zoals het invullen van het systeem van wie heeft hoeveel gereden en dat soort dingen en wat info werk op de computer. Dat laten ze doen door iemand met een afstand tot arbeidsmarkt. Dat zorgt er voor dat in de wijk mensen die het wat lastiger hebben ook opgevangen worden. Dat is een vorm van sociaal vangnet in dit geval, maar dat laten we aan het initiatief zelf over. Wij denken, soms promoten we het wel een beetje maar het is wel iets wat zij zelf moeten beslissen om te doen. Het is niet dat het vast in de methodiek zit, het is wel iets dat soms als gevolg is.

Ik denk wel dat een paar initiatieven zo zijn, en de eerste mensen die uitgesloten worden zijn vaak al de mensen die in sociale woningbouw wonen. Want je ziet toch snel dat het particulieren zijn die het oppakken, maar er zijn ook best wat initiatieven die oog voor dit hebben. Duurzaam Hoonhorst bijvoorbeeld, ik weet niet of je daar van gehoord hebt. Dat is een duurzaam dorpje in Overijssel, net buiten Zwolle en die hebben dat heel goed in beeld van dat iedereen in het dorp een rol moet hebben. Zij zijn een klein dorp van zeshonderd inwoners ofzo dus dat is wel makkelijker, maar die hebben we bedacht, ze maken verschillende werkgroepen, en er is ook gewoon een werkgroep die feesten organiseren. Er is een werkgroep weet ik niet wat. Iedereen kan wel een rol, maar je hebt wel gelijk dat het een gevaar kan zijn voor sommige initiatieven dat ze teveel van een soort type mensen hebben en dus niet van de hele wijk maar meer van een deel van de wijk. Maar dat is ook weer een rol voor ons als ondersteunende partij binnen de methodiek Kracht van de samenleving om hen daarop te wijzen en te zeggen van kijk jullie zijn allemaal mannen van een jaar op vijftig die een eigen huis bezitten. Probeer wat jonge mensen erbij te betrekken, probeer je vrouw erbij te betrekken. Probeer je huurders erbij te trekken.

Omdat een lokaal energie bedrijf vaak aan de slag gaat met het verduurzamen van de woning, het plaatsen van zonnepanelen. Dat is iets wat huurders van de sociale woningbouw niet direct zelf kunnen doen. Dat ligt bij de woningbouw coöporatie of eigenlijk samenwerking van huurder en woningbouw coöporatie. Dus ze

worden minder getriggerd om aan hun eigen woning te werken. Of dat gebeurt al, of dat gebeurt niet, maar daar kunnen ze niet veel aan doen.

Autodelen het inkopen van groene energie, wat goedkoper is. Windmolen project kunnen ze aan mee doen. Groen in de wijk. Er zijn heel veel onderwerpen waar ze wel wat mee kunnen doen en dat is ook een rol voor ons als ondersteuner vanuit Kracht van de samenleving om die initiatieven er op te wijzen wil je groeien in je wijk zal niet alleen op je helft van je, je moet de andere helft er ook bij hebben. Dus probeer ook iets te bieden voor die groepen. Ga niet alleen met zonnepanelen werken, maar kijk ook of je iets aan groen wijk kan doen zodat die mensen ook betrokken worden.

Ja er zijn best wel wat initiatieven waar sommige groepen niet mee doen. Of ze nou direct uitgesloten zijn, sommige initiatieven zijn ook nog te klein om ook direct van uitsluiting te spreken. Je hebt een wijk van duizend inwoners, dan heb je een groepje van twintig die aan de slag gaat, dan is het niet zo dat negenhonderd tachtig anderen opeens niet meer mee doen ofzo. Maar we hebben wel voorbeeld wat ik net noemde, initiatieven die niet bedacht hadden hoe ze jongeren erbij gingen betrekken of hoe ze huurder erin gingen betrekken. Dat wij daar wel advies hebben gegeven van bedenk eens van of dat mogelijk is, en wij hebben daar vanuit Natuur en Milieu Overijssel ook wel wat tools voor om bijvoorbeeld met duurzame dorpen hebben we project e-duurzaam dorp gebruikt dat is een project waarin we een tool hebben waarin duurzame dorpen jongeren kunnen betrekken bij de plan vorming. In drie avonden gaan jongeren uit het dorp denken mee over hoe dorpen er over twintig jaar uit moet zien en dat zorgt ervoor dat die ideeën van die groep niet alleen van vijftig-plusser komt maar ook van jongeren.

[47:28 – 49:53] Wat zijn uw ervaringen met de methodiek op de invloed van de mobiliteit?

Nou ja kijk, de methodiek is gebaseerd op het feit dat bewoners het zelf gaan oppakken, dat ze zelf meer baas worden over het eigen project dat in hun eigen wijken gebeurd daar ligt de basis dus opzich ook voor van dit project. In de praktijk zie je het ook gebeuren dat bijvoorbeeld door een autodeel project dat ze zelf, je hebt die greenwheels auto's die je overal ziet dat is dus een partij uit Amsterdam die auto's neerzet. Daar zijn ze niet zelf baas over, maar je hebt nu bijvoorbeeld initiatief autodelen Zwolle. Die heeft gezegd we zetten zelf onze eigen auto's in we maken zelf een systeem waardoor we zelf baas zijn over het systeem en zelf dus ook het geld daar van terug krijgen. en dat het niet weg glipt naar Amsterdam in dit geval. Dus daarin zie wel duidelijk dat het empowerment, dat een soort baas zijn ten eerste over de organisatorische kant. Dus dat je beslist hoe het gaat, maar ook over de financiële kant over waar het geld naar toe gaat. Dat is misschien wel voor best veel initiatieven de reden om er mee te beginnen. Buurtenergie zorgt ervoor dat er niet tweehonder miljoen per jaar dat het is vanuit Zwolle vertrekt naar de grote energie bedrijven die uiteindelijk in Zweden, Duitsland en Frankrijk zitten, maar het zorgt ervoor dat het geld in de eigen gemeenschap blijft. Dus dat je ook lokale installateurs kan inzetten om zonnepanelen te plaatsen en dat soort dingen.

[49:54 – 53:13] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek of mensen zich belangeloos inzetten voor de gemeenschap?

Dat is een van de faal factoren die ik net niet had genoemd. Is wel dat er op een gegeven moment komt er een kantelpunt waar het lastig word voor sommige mensen die zich heel veel inzetten dat ze daar ook voor betaald willen krijgen. Dat word soms een lastig punt en je ziet dat van de initiatieven zeg maar de helft naar professionalisering wil. Dus wel naar betaalde krachten wil en de andere helft vrijwillig wil blijven en dus helemaal belangenloos inzetten van de mensen. Dus ik denk dat het een beetje fifty-fifty ligt en opzich vinden wij als Natuur en Milieu Overijssel beide initiatieven prima. Want ons gaat het meer om het resultaat dat ze behalen en hoe ze dat doen is opzich dan niet zo erg, maar het is wel zo dat zelfs in de groep waar uiteindelijk het doelstelling er wel is dat drie of vier betaalde krachten zijn dat er heel veel mensen zijn die zich belangenloos moeten inzetten voordat dat gerealiseerd kan worden. Soms helpt dat wel om meer vrijwillige inzet te hebben dan als je daar geen uitzicht op hebt.

Aan het begin van de methodiek geven we duidelijk aan. Eigenlijk proberen we de vraag van de bewoners naar boven te krijgen waarom wil je het doen? Zodat ze zelf ook inzien van dan wil ik dit belangenloos gaan doen, of wil ik me professioneel gaan inzetten. Zodat je ook het initiatief daar ook op inricht. Veel mensen hebben dat in het begin niet helder en wat de methodiek Kracht van de samenleving daarin bijdraagt is dat ze dat helder krijgen. Dat ze ook helder krijgen dat ze zich belangenloos inzetten. Dat ze dat ook gaan doen en dat ze niet denken ik wil er iets aan gaan verdienen en dus ook in de communicatie helder zijn naar de mensen die mee willen

doen. Want soms is het binnen in een initiatief niet helder, want sommige mensen zetten zich belangenloos in en die betrekken er andere mensen bij en die mensen denken oh misschien ga ik er wel betaald voor worden. Dan is de communicatie daarover niet goed met elkaar. Aan het begin wat wij met Kracht van de samenleving doen, aan het begin laten we die initiatieven bij elkaar zitten en de vraag bedenken waarom wil je dit doen, wat is het het doel wat is de passie waarvoor je het doet en dat zorgt er ook voor dat je een initiatief gaat bedenken van oké ik wil dit doen voor de wijk en daarvoor wil ik me belangenloos inzetten, of nee ik wil dit doen om eigen bedrijf op te richten, omdat helder te krijgen. Om dat wel cruciaal te krijgen, om een succesvol initiatief te krijgen aan het eind. Daarom zetten wij daar vanaf het begin af aan ook op in.

Marijke Sterkenburg
Gemeente Zwolle
Kracht van de Samenleving

[00:00 – 07:12] Kunt u wat vertellen over de invloed van de methodiek op de identiteit van de gemeenschap?

Ehm dan ga ik even uit van hoe stimuleer ik eigenlijk de burgerkracht, als je het even hebt over jou methodiek. Ik denk dat wij als gemeente gekozen hebben voor een functie als ideeën makelaar. In mijn ogen voldoet de ideeën makelaar aan het feit dat jij je inwoners zo serieus neemt en wil kijken hoe je ze kunt steunen, stimuleren en ondersteunen en kunt faciliteren. Of kunt wijzen op, of kunt doorverwijzen of kunt doorzetten dus ik denk dat het feit dat de gemeente een oor biedt en ook een manier waarop inwoners met hun initiatieven en ideeën dat ze ergen terecht kunnen dat dat voldoet aan jou eerste vraag.

Van de initiatieven die vanuit deze functie geholpen zijn, merk je dat de ervaring en de beleving van een inwoner naar de gemeente veranderd is. De ervaring van he ik kan ook zelf iets realiseren. Ik word eigenlijk geholpen bij, maar het word niet van me afgepakt of overgenomen, nee de initiatiefnemer in dit geval de inwoner die word gewezen op eigenkracht zo van dit kan je oppakken en je word daarin gesteund of doorverwezen en dat maakt wat ik denk ja dat er wel veranderingen is. Naast dat je een positiever kijk krijgt op je gemeente is dat ze zelf ook iets terug krijgen, kijk ik kan het wel realiseren en ik denk dat dat voor mij wel zo geld, ja dat dr wel een identiteits verandering binnen sluipt. Niet in eerste instantie het moet ook een succes zijn. Oh dit heeft gewerkt of het werkt of dit heeft geholpen.

Ik kan een heel concreet voorbeeld noemen maar er zijn ruim drie honderd initiatieven de afgelopen vier jaar geholpen, inmiddels al wel wat meer. Mooi voorbeeld wat nu speelt is een wijk boerderij die wel of niet gerealiseerd gaat worden door inwoners zelf, dus burgers zelf. Dus als je het hebt over burgerparticipatie, burgerkracht in economische zin hoe doe je dat. Ik kan een heel mooi gedetailleerd voorbeeld gaan geven over een bedrijf die maatschappelijk verantwoord gaan ondernemen. Dat het ook werkt en dat het ook voor de ondernemer werkt maar ook voor de betrokken partijen en voor degene voor wie ze het maken. En ik denk dat dat bij elkaar als je die ene casus neemt dat je daar alleen al samenwerking krijgt. Dat bedrijf is opgestart, dat loopt nu en over en weer zijn er wisselwerkingen. He gemeente heb je dit gezien heb je dat gezien en ik ontmoet natuurlijk in mijn netwerk mensen dus je koppeld ook wel meer mensen aan elkaar dus zelfredzaamheid ook groter en beter word. Wil je nog concreet een voorbeeld horen.

Dan ga ik een voorbeeld noemen, eentje die nu nog loopt. Dat is een idee van een inwoner die heel graag een park wil gaan organiseren die loopt nog. Die is spannend, die is heel erg eigenkracht het levert de economie wat op. Er zit een horeca plan in, er zit een ondernemers plan in en wij zijn aan het kijken of dat gerealiseerd kan worden vanuit de gemeente. Dus er is initiatief vanuit buiten gekomen, he hoe gaan we daar nu mee om. Eentje wat reeds gerealiseerd is, is eigenlijk wat mij betreft twee jonge ondernemers zij beide hebben een digitaal platform opgezet en wilden bereikbaar zijn voor ouders met kinderen en activiteiten omtrent vijf terreinen. Ook die is inmiddels goed lopend en hebben ze daar een goed bedrijf aan. Nog twee andere jonge ondernemers die bedachten ook om een maatschappelijk verantwoord bezig te zijn, hebben hun doelgroep erbij betrokken van FRION. FRION heeft eigenlijk als client, als klant mensen met een geestelijke handicap. Hebben hun dagbestedingsprogramma aangepast en in tussen maken zij wat zij daar maken in die dagbesteding, maken zij kunst. Maken zij tafeltjes, stoeltjes en dit is hun onderneming geworden. Dus het compleetje pakketje van design, maatschappelijk verantwoord ondernemen regionaal, regionaal hout gebruiken ze in dit geval vooral en ondernemerschap. Want ook de stimulerende werking heeft op onze Zwolse maar ook Overijsselse economie. Ik weet niet of dat voldoet zo aan jou.

Ik denk dat deze, de identiteit opener is en dat ze zien en ervaren dat het niet in eerste instantie een nee is of dat het niet kan, nee het kan niet. Laten we het samen proberen dat is wat ik wel terug krijg ook van degene met wie ik werk of die aan mij vragen ik wil dit gaan starten of ik wil dit proberen. Een wat prettig dat u naar me luisterd. U neemt me serieus en u, ik in dit geval, mijn collega's zorgen er voor dat het kan, en als het niet kan dan goed uitleggen waarom niet, of waarom niet haalbaar is, maar hoe dan wel. Dat is wel een alternatief is. Daarin verandert de identiteit dat je elkaar ziet dat je elkaar hoort. Ik denk dat aan beide kanten we wel veranderen daardoor.

Mijn collega's die mogelijk als ze dat al niet waren meer bereid willend zijn. Meer ook realiseren, he ik zeg niet alleen maar nee omdat het juridisch niet kan of om dat het qua tijd of qua middelen niet haalbaar is. Dat je dan ook samen leert kijken oké als het niet eerste initiatief, als eerste idee dat kan niet maar dat je ook samen kijkt hoe dan wel. Dat collega's daardoor denken wij zijn niet die het weten en kunnen, nee maar hoe zijn hele, hele intelligente inwoners hier. Die heel goed voor zichzelf kunnen opkomen. De gemeente wel nodig hebben voor vergunningen en juridisch stapen contracten, samenwerking voor mijn part over stukken grond die we hebben. Dus ik denk dat dat heel mooi is, dat je eigenlijk zoiets van we hebben elkaar nodig. Dat het niet altijd gelijk past, dat het zo langzamer hand als een soort wielbal in elkaar, ene radertje eigenlijk.

[07:13 – 11:20] Wat kunt u vertellen over de invloed van de methode op de betrokkenheid van de gemeenschap?

Dat is wel eigenlijk grappig om te merken dat je op een gegeven moment doordat je es een initiatief helpt en dat het als een soort olie vlek zo rond zingt. Dus dat je bereik van wat jij wil, hoe je op je sociaal media presenteerd. Dat dat van invloed is, dat het wel wat groter word. Eerste jaar waren er misschien acht initiatieven geholpen en nu zijn het er toch echt al vierde jaar bezig en moet je eens kijken wat er nu al staat. Dus jou vraag zingt dat rond, hoe groot word dat? Dat kan je alleen maar laten zien door met initiatieven bezig te zijn, dat die succesvol zijn en dat die ervaringen goed zijn. Denk dat we daar steeds beter in worden als gemeente zijnde.

Ik denk van wel. Als ik nog een concreet voorbeeld mag noemen is dat wij ook op het terrein, we hebben verschillend terreinen. We hebben ondernemers, ook maatschappelijke ondernemers en ook mensen met gewoon ideeën iets voor hun dorp, eigen straat, eigen wijk willen organiseren. Even een mooi voorbeeld we zijn nu bezig met een jongere battle, hoe betrekken we onze jongere gemeenschap nu bij wat dit hele bestuurlijke orgaan, doen we middels een battle. We hebben nu een design team van twintig jongeren die bedenken tot aan veertien november aan mooie zes vraagstukken die wij hier eigenlijk hebben spelen, intern in onze gemeente en die zes vraagstukken hebben eigenlijk betrekking op onze jongeren. Hoe doen we dat nou anders, hoe betrekken we, we hebben een jongeren raad, we hebben jongerenbudget we willen naar een kinderraad gaan werken ook leuk trouwen, ook boeiend. Maar hoe betrekken we onze jongeren nou die zijn best vluchtig die zijn als ze eenmaal hun diploma binnen hebben, ook gaan ze studeren of werken. Hoe betrek je ze nou bij onze gemeente en ik denk dat wij echt op zoek zijn, dat we dat aardig doen, door naar nieuwe methoden te zoeken naar nieuwe manieren, hoe krijgen we onze jongeren, hoe binden we ze hoe houden we ze vast. We overleggen met studentenorganen en zo'n battle is een voorbeeld van nieuwe manier zoeken naar hoe verbinden we ons aan elkaar. Niet alleen de gemeente aan jongeren, maar ook visa versa. Wat hebben ze nodig, daarna luisteren en kijken en het ook zien.

Wel misschien wat pocherig om te zeggen, maar ik denk dat werkelijk waar elk kleine beetjes helpen dat ze gewoon ervaren dat ook de gemeente mee kan doen en de gemeente mee denkt en mee werkt om onze inwoners te sieren en dat dat met een functie als ideeën makelaar is, maar dat eigenlijk iedere ambtenaar zich eigenlijk ten doel moet stellen om he ik kijk, ik luister en wat er gevraagd word dat kan realiseren, we dat kunnen realiseren. De gemeente kan het niet alleen. Dat leer ik ook en dat zie ik ook en dat zie je ook in al onderzoeken waarschijnlijk ook dat je de inwoner steeds meer nodig hebt om dingen te kunnen realiseren. De troonrede zegt ook het participatie maatschappij en dat je door de bezuinigingen minder financiële mogelijkheden heden gewoon meer naar elkaar moet kijken dat je dat middels een ideeën makelaar, er zijn ook andere methoden maar dat je daar wel open voor staat vind ik wel van belang.

[11:21- 16:04] Wat is uw ervaring op invloed van de methodiek op de ondersteuning vanuit de gemeenschap voor initiatieven en de methode zelf?

Ja dat denk ik wel los van ook even ook de gemeente wij subsidiëren ook de vrijwilligerscentrale en daarin komen ook heel veel mensen met initiatieven binnen. Die binnen hun burendag, binnen hun eigen straat dingen willen realiseren. Dus ik denk dat het gewoon nodig is. Dat het bijna niet meer zonder kan en dat je elk initiatief die

een inwoner toont dat je die niet af doet met een ja of een nee, maar gewoon misschien of een tenzij een maar of ja, maar ook uitlegt waarom het wel of niet kan en kijkt naar een alternatief. Ik denk dat, dat een hele goede manier is om je stad te verbeteren, te vermooiden met alle initiatieven. Ik ben ook een inwoner ik kan ook ideeën hebben, vind ik het prettig dat ze wel naar mij luisteren en dat ze dan ook denken dat is een goed idee. Het zou beter zijn, het kan misschien, het is haalbaarder of het is realistischer dat het zo en zo kan, maar dat je het ook de inwoner laat uitvoeren.

Ja, ik weet niet kan, misschien helpt het om met voorbeelden te. Zwolle heeft gezegd iedere wijk kan een bepaald budget krijgen en het hoeft niet alleen met financiën gedaan te worden. Even een praktisch voorbeeld als je iets in je wijk in je straat ontdekt wat je met elkaar op en aan wilt pakken, omdat het een doorn in je oog is of omdat het een lelijk stuk groen is, of omdat het een lelijke stoep is of. Daar kun jij een bepaald budget voor krijgen als je het met je burens doet. Dus het is nog steeds kijken naar hoe kunnen we mensen bij elkaar brengen hoe kunnen we die sociale cohesie verbeteren. Doe je dat niet alleen middels geld, financiën in stoppen en dan is dat stoepje, parkje of dat stukje grond verbeterd, maar het werkt ook samen. Wij hebben ook tijdelijk ander grondgebruik. Ik kan een aantal dingen wel opnoemen wat we eigenlijk als gemeente wel in investeren en zien maar ook nog lerend in zijn dat we ook samen kijken helpt dit die inwoner? Hoe moeten we dan opstellen? Hoe moeten we ons dan verbeteren? We zijn er nog niet helemaal, ik ben nog nodig. Hoe geweldig zou het nou zijn dat de functie ideeën makelaar niet nodig is. Dat je het al vanuit je zelf. Kijk dat een hele boel collega's intrinsieke motivatie hebben om dit te doen en te luisteren en het op te pakken. Soms kan het gewoon niet, dat het juridisch niet kan, hoe kan je het dan met z'n allen zo vormen dat het ook juridisch wel kan.

Ja ik merk ook dat ik gezegd heb nou voor ons is het heel lastig om een contract zo goed te maken dat het weer, heb je weer een juridisch punt, waardoor het voor u niet gevaarlijk is. Waardoor de veiligheid van andere inwoners niet in gedrang komt. Waardoor het dus past in onze stad en dat dan een inwoner zegt kijk eens ik heb een contract gemaakt hoe is dit. Dat is nu heel gedetailleerd, dat is wel wat een collega van mij mee verder kan en die verbind ik dan aan elkaar van hoe kan deze persoon het wel realiseren. Van kleine moes tuintjes op tijdelijk anders grondgebruik komt best wel wat bij kijken. Het is tijdelijke grond waar initiatiefnemer straks wel weer op wil bouwen en hoe leef je dat samen af. Hoe laat je ze er toch van genieten van die tijdelijkheid misschien dat er over vijf jaar pas iets op gebouwd word of over ander half jaar. Hoe laat je dat dan toch nuttig gebruiken dat we met elkaar wat aan hebben. Ik denk dat je dan juist elkaar kunt aanvullen gesprek met elkaar daarin hebben van groot belang is.

[16:03 – 20:27] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek op de participatie binnen een gemeenschap?

Dat ik rond loop binnen de gemeente levert wel wat op. Ik stel mijn collega's vragen over initiatieven die er zijn, of die realistisch zijn. Ik merk gewoon dat een initiatief die er is en dan is er al een soort proces eigenlijk een stap geweest. Er komt een initiatief binnen, heeft het met bouwen te maken, of heeft het met een tijdelijk initiatief te maken, of heeft het met een initiatief die nog heel lang mee kan. Waar ga ik dan heen, wie zijn de mensen die ik moet hebben en hoe zetten zij dat dan verder uit. Het is van invloed, het geeft ook interne gedragsveranderingen, ze moeten er wat mee.

Ja netwerken die ontstaan, bijeenkomsten die gedaan zijn en gemaakt zijn. Maken dat men ook elkaar weer kent en beter kan vinden. En ondernemersvereniging in een straat, in een binnenstad die zijn verenigd met elkaar en dat doen ze ook heus wel vanuit hun zelf. Daar hebben heus niet zomaar de hulp van de gemeente bij nodig, maar het heeft wel invloed op elkaar. Je wil ook graag dat je binnenstad niet leeg loopt. Je wilt ook graag dat gemeente Zwolle geen leegstand heeft. Hoe doe je dat dan met elkaar. Je moet nu naar elkaar gaan kijken.

Ik denk voorheen dat er heel veel gefinancierd kon worden. Dat wij als gemeenschap bijdragen aan de kas en dat we veel betalen en dat er dus veel geld is. Nu moet er bezuinigd worden dan kan niet zomaar alles, kan je niet alles aan welzijnsinstellingen, want die worden wel betaald. Daar is geen geld voor, dus hoe doe je dat samen. Het ontstaan van sociale wijkteams, misschien heb je daarvan gehoord. Waarom, hoezo is dat? Het kan niet meer uit, hoe doe je dat als buurt, als wijk? Hoe vind je elkaar? Hoe steun je elkaar? Ik denk dat dat nu juist nu nodig is, omdat daar gewoon geen middelen voor zijn, omdat te laten doen of we dat met elkaar moeten doen en wat laat je over en wat is nog steeds in belang van de gemeente om te blijven doen. Wat een verhaal he.

Ik kan alleen maar weer werken met een voorbeeld. Ik verbind niet alleen een initiatief aan elkaar, maar een iemand heeft een initiatief. Die ene persoon hoe realiseer je dat. Nou weet ik ah er is een hele wijk met een werkboerderij met allemaal mensen die daar zitten. He dat past bij elkaar dat hoort ook bij elkaar. Die link ik

dan aan elkaar. Heeft hij een compleet netwerk waarin hij het zelf kan realiseren. Die mensen willen hetzelfde sommige doen het al, sommige doen het misschien al veel beter en die moeten elkaar gewoon zien. Dat is ook een rol van de gemeente. Je eigen inwoners aan elkaar weten te koppelen en dat je daardoor dat dat groter worden doordat een iemand misschien wel een ander idee wat beter past dat je dat samen kan uitvoeren. Kan weer linken eigenlijk aan die wijkboerderij die ze in Stadshagen willen laten runnen door de inwoners zelf. Geen regie van de gemeente, geen welzijnsinstelling die daarvoor gesubsidieerd word. Nee door inwoners zelf. Denk dat dat echt een prachtig voorbeeld is van eigen initiatief en dat de gemeente ook zegt pak die ruimte, vul het in. Ik denk dat dat bij elkaar brengt, deze groep sterker maakt.

[20:28 – 25:33] Wat kan u vertellen over de invloed van de methodiek op het vertrouwen tussen overheid en burger?

Ik denk dat deze methodieken als we het weer even over het zien van de Kracht van de inwoner, van de burger, dan helpt dit zeker. Het zou er niet moeten zijn nogmaals. Want ik ervaar wel dat ik nodig ben omdat we nog niet helemaal exact weten. Ook nog lerend in zijn. Is niks fout mee. Dat wij ook heel veel veilig hebben gemaakt. Juridisch ook heel erg grondig zijn geweest en dat we nu moeten kijken, hoe we blijven nog steeds grondig, maar kan het ook met minder contracten, kan het ook met minder regels? Kan het ook anders uitgevoerd worden en accepteren inwoners dat dan ook? Blijft men het dan veilig vinden, we zijn wel wat gewend dat we garanties krijgen over hoe wij hier veilig kunnen leven en kan dat ook zo blijven, of vragen we daar weer meer zoals vroeger controle van elkaar, sociale controle, maar ook sociale samenwerking met elkaar en niet meer afhankelijk zijn van instanties die het wel voor ons uitvoeren. Dan leg je niet de grote druk op mantelzorgers maar hoe doen we dat dan samen.

Ik denk met degene met wie ik werk en die ik vind en die ik tref in gebieden waar ik in werk dat ik daar steeds beter ja op kan zeggen. Ik denk wel dat we een ervaring hebben, dat we gewenning, dat gewoon is om dingen te doen. Dat het wel zoeken, noujah wel een proces is. Dus ik denk vanuit de gemeente, ja wij vertrouwen wel in inwoners, maar we hebben zo geleefd dat we zorg dragen rond de inwoners. Wij de garantie en veiligheid bieden en dat we naar elkaar moeten kijken. Zo van hoe kunnen we elkaar dan vinden en dat op alle terreinen, eigenlijk op alle terreinen van toepassing is. Daar ligt die weg waar je het samen kan doen.

Sommige dingen al heel goed. Nou ik denk toen dat je kon vertrouwen dat de gemeente het wel regeld en komt voor elkaar, want de gemeente regeld dat, betaalt dat. Heeft daar wel een oplossing in, voor of op. Nu merken we dat de gemeente het niet zomaar kan financieren, subsidiëren. Dus is er een reden om naar elkaar te kijken. Gegrunde reden zelfs om te zoeken naar verbeteren we die relaties zoeken, hoe kunnen we beter samenwerking in deze? Zonder dat je het ene overvraagd, dat je teveel van je inwoners vraagt zo van, wij kunnen het niet meer betalen dus jullie moeten het doen, maar wat is dan de beste manier. Ja daar zijn we nog wel zoekend in, maar ik vind dat we daar al heel, de mensen, de collega's die ik ontmoet, daar wel erg hun best in doen.

In een heel mooi voorbeeld. Die nu gelden he, niet die we allemaal, we hebben denk ik. Ik kan al die drie honderd initiatieven nu wel bij halen, maar wat voor mij nu geld, dat ik me in wil zetten en wil zien hoe we dit voor elkaar krijgen als een inwoner zegt ik wil tijdelijk een park beginnen. Wil daar zee containers inzetten, en ik wil dit en dit en dit realiseren. We willen een speeltuin, een tijdelijke speeltuin realiseren. Dat gaat nu, vandaag gaat in het college ik ben, dat is mijn werk. Ik ben heel benieuwd of we dat voor elkaar krijgen of wij dus kunnen overlaten aan onze inwoners, om tijdelijk speeltuintje in te richten en zodra dat toch gebouwd op word dat het ook weg gaat. Maak gebruik, dit is voor mij een concreet voorbeeld hoe we nu met elkaar omgaan. Dus we willen iets met tijdelijke grond, omdat daar allemaal woningen op komen. Najah recessie dus die woningen komen er niet meer, misschien een heel klein beetje komt er nog. Dit zou er komen dit komt er. Dus wat doen we daar mee? Wat is je visie? Wat is daar je. Hoe ga je daar met je inwoners mee om? Hoe gaan we het wel gebruiken en wat ook wel geld opleverd of in ieder geval een sociale meer waarde heeft. Of het mensen bij elkaar brengt. Hoe ga je dat dan invullen?

[25:34 -28:31] Kunt u iets vertellen over veranderingen van het sociale netwerk na de uitvoering van de methodiek?

Nou vind ik wel, ik merk dat wel en ook wel, je ontdekt in je stad de enthousiastelingen, de initiatiefnemers, de ondernemers die heel graag willen, die het ook zien die het ook willen mee werken. Ik ervaar heel veel medewerking van netwerken, van goh hoe kunnen we het dan oppakken, als ik dan mensen aan hun

koppelen, hoe ze met elkaar om gaan? Ook intern weer, want de intern en externe kant, ik vind van wel. Ik ervaar dat. Ik doe het nog niet zo heel lang he, bijna negen a tien maanden ofzo. Dat je ziet dat he dit netwerk werkt. Dit maakt dat het beter kan lopen. Niet alleen op het ondernemende vlak, maar ook op het sociaal maatschappelijk vlak. Jou quadrantje die net schetste waarop zit het, zit het op sociaal economisch, sociale zekerheid. Wat pakken we daar in op en aan. Er zijn echt initiatieven, toevallig weet ik er eentje die met elkaar gaan kijken hoe kunnen wij nou als organisatie steunend zijn in wat er gaat gebeuren. Dat hele sociale domein gaat op de kop, wat blijft over wat kunnen wij nou voor onze klanten betekenen? Hoe kunnen wij dan die schakel zijn? Wat kunnen wij verbeteren in onze processen, stappen, en onze procedures? Dus ja.

Ja en dan op welk gebieden, op alle gebieden? Nou ik ervaar wel dat in de groen gebieden en in de milieu beweging dat daar men elkaar heel vaak vind. Dat ik dan een partij ontdek die aan bij mij komen goh zou ik dit mogen realiseren. Van reïntegratie in het groen en dan ontdek je eigenlijk ook een heel netwerk die er al lang is. Die al lang, en dan heb ik het weer even over Zwolle, in Zwolle al jaren met elkaar bezig zijn. Daar komen weer nieuwe mensen bij die elkaar dan ook weer vinden. Dat willen verbeteren. Die ook naar ons komen mogen wij in het nieuwe gebied Stadshagen niet iets beginnen en kunnen we daar niets iets. Onderling he zijn ze dr al krijg jij als gemeente te maken met een initiatief dat je die dan ook weer kan verbinden. Ik denk dat wij, ik ben niet op alle terreinen bekend. Ik denk dat wij daar best wel grote netwerken hebben en als ik ze tegen kom dan merk ik ook dat dat al loopt. Dat ze eigenlijk al staan en dat ze misschien zeker nog wel een aanvullend iemand kunnen gebruiken.

[28:32 – 33:20] Wat kan u vertellen over invloed van de methodiek op het sociale vangnet van de gemeenschap?

Ik merk wel dat het sociale vangnet, het sociale domein pak ik nu even op. Dat wordt wel spannend. Ik ben daar niet de expert in. Ik probeer wel, ik krijg vandaag ook weer een vraag wij willen voor onze klanten een andere manier van werken zijn. Ik zie ook een initiatiefnemer is een job coach en die job coach wil eigenlijk heel erg graag vanuit sociale zaken en UWV wa-jongens coachen. Dat ze niet meer via de standaard manier, maar via een nieuwe manier die helemaal niet zoveel geld kost meer hoeft te kosten voor ons daar. Voor ons, voor UWV, sociale zaken, maar die zegt ik doe het zelf en ik laat hen die wa-jongeren die moeilijk kunnen leren, moeilijk kan mee komen of een volwassene nu ook om wat voor redenen ook moeilijk mee kan komen wat je dan kan inzetten. Wat je voor netwerk je dan om zo'n jongeren of volwassene heen kan bouwen. Zodat ie wel kan functioneren waar die goed in is. Dus ook daarin zijn intiatieven, ook daarin ziet men zijn mensen die daar wat willen betekenen los van de gemeente zijn ook intiatiefnemers die daar wat in willen betekenen. Dat wat ik zie en binnen krijg is natuurlijk nog maar klein he, wat dat betreft. Daarom heen alle welzijnsinstellingen instanties zien dat ze iets moeten gaan doen. Zien dat ze iets moeten betekenen omdat ze beperktere middelen hebben. Hoe gaan ze dan leveren wat ze nu leveren. Hoe ga je alleen maar wijzen gemeente los dit op of ga je zelf ook als instelling ook als directeur nadenken hoe ga ik dit oppakken. Of als werknemer als je daar zelf werkt, jeetje dat word een groot gat. Hoe gaan we dat opvullen? Wat zijn er voor ideeën? Dit kan de gemeente niet alleen, er zijn initiatieven van mensen nodig? Hier zet ik me hard op in en niet alleen in mijn vrije tijd maar ik zou er wel wat in kunnen betekenen.

Dan zou ik toch even moeten kijken naar iets wat in januari heeft gespeeld, december – januari. Daar hebben kleine instellingen gekeken naar wij werken heel veel met autisten samen en wij zijn eigenlijk hele kleine ondernemers en dan heb je nu de grote ondernemers de grote welzijnsinstellingen zoals bijvoorbeeld Dimence. De hele specialistische ondernemers die met autisten werken. Hoe worden die nog gezien door die grote, want daar word in geïnvesteerd daar gaat het subsidie geld naar toe daar zijn contracten mee. Hoe blijven deze dan zichtbaar ook die heb ik bij elkaar verbonden door, ze noemen het een eitje tik sessie in de ochtend, deze instellingen bij elkaar brengen en met elkaar uitwisselen agendatje gemaakt voor deze bijeenkomst hoe blijven deze zichtbaar alleen maar via pgb's werken, maar pgb's dat word ook steeds anders. Hoe gaan we dat doen? Dus dat kan ik als voorbeeld noemen dat wij, ik ben nu even dan de woordvoerder voor de gemeente, dat we ook daar na kijken. Ook willen samen brengen. Dat is nu dan ook weer acht maanden geleden en die hebben elkaar wel gevonden. Ze maken afspraken. Hoe brengen we die mensen dat ze jou zien? Jij bent zo gespecialiseerd in de opvang van deze autistische gezin met meerder autisten, hoe blijf jij. Als ik echt even terug ga naar dat onderwerp, er was een vrouw die zei ik veertien hulpverleners hier in huis en die kwam dus bij mijn collega, mijn voorganster, en zei ik wil dr een. Hoe doen we dit? Hoe werk je nou als Dimence en al die andere grote werkgevers en welzijnsorganisaties en instellingen nou samen met deze kleine instanties waardoor de specifiek hulp die dr wel nodig is voor dat gezin wel blijft? Ik denk dat dat een mooi voorbeeld is van hoe breng je een giant en een kleine wel bij elkaar

,zodat je die samenwerking krijgt met elkaar. Dat je het nut ziet als grote van die kleintjes. Want die kleintjes vullen gaten op die jij niet hebt, die jij niet kan vullen als grote. Het programma heb je niet, of dat aanbod heb je niet dat kun je ze niet bieden hoe werk je dan met ze samen? Wat zie je? Elkaars meerwaarde zien.

[33:21 – 36:29] Wat zijn uw ervaringen met de methodiek op de invloed van de mobiliteit?

Ik ervaar alleen maar mobiliteit van mensen. Eigenlijk komen ze bij mij met een nieuw idee. Dus ik zie alleen, maar mensen willen iets en hoe realiseren ze dat. Soms hebben ze de gemeente helemaal niet nodig, hebben ze helemaal geen geld nodig. Doen ze het allemaal zelf. Geld is vaak helemaal niet de oplossing. Dus ja ik ervaar dat doordat zij bij de gemeente komen en graag iets willen, een initiatief hebben. Dat je niet eens meteen in die hele malle molen hoeft. Maar gewoon al kan zeggen he dit is al in de stad. Die hebben er zicht op. Of koppel ik jou aan een collega die daar expert in is. Dan realiseren ze dit wel, maar ook mijn voorganger, we hebben ook ervaren dat het vaak ook niet alleen om geld gaat, maar alleen om het juiste netwerk. De juiste mensen weten en het mogelijk maken wat er is, als dat niet kan hoe dan wel. Die mentaliteit dat vraagt het eindelijk. Dan kan het heel groots worden, dan komen wel meer mensen, het werkt .

Zeker ja. En dan weer met mobiliteit en hoe koppel je dat aan elkaar? Nou kom ik weer met m'n daar zit eigenlijk alles in die wijk boerderij er zijn bij mij drie mensen geweest in ieder geval die naast die wijk boerderij wat willen betekenen in groen en reïntegratie. Elkaar steunen in het beheer van een wijk boerderij. Een plek kunnen zijn voor kinderen opvang. Mevrouw die daar een kinderopvang wil realiseren, een groene kinderopvang. Werk dan samen met dat reïntegratie, hoe zie je elkaar? Hoe krijg je nu van een zo'n plek, van een zo'n initiatief eigenlijk die de gemeente heeft, die wijk boerderij, hoe breng je dat nou allemaal bij elkaar? Zijn allemaal bij die bijeenkomst geweest. Laats heb ik nog iemand gehad die wil een buurboerderij beginnen een soort zorgboerderij, ook aan hen gelinked. Ook al komt niet het idee wat ze willen, of het initiatief waardoor die bij mij kwam, maar doordat je mensen bij elkaar brengt en realiseert ie als nog dat plannetje, als nog die kinderopvang. Als nog die outdoor BSO, of als nog dat reïntegratie bedrijf. Maar doordat je ze op een avondje bij elkaar brengt, hoe komt het dan dat je dit wel met elkaar voor elkaar krijgt? Dat is een hele grote rol vanuit de gemeente. Ik vind dat je daar als je het hebt over jou methodiek, dat je dat daar zo open voor moet staan. Dan krijg je je stad mee en op alle fronten, niet alleen op een frontje. Niet alleen op burgerparticipatie maar op alle onderdelen op alles wat je kan doen.

[36:30 – 39:55] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek of mensen zich belangeloos inzetten voor de gemeenschap?

Ja weer een concreet voorbeeld, sprekend, pakkend voorbeeld. De beursvloer. Beursvloer is een bijeenkomst op een avond dat maatschappelijk verantwoorde ondernemingen, maar ook grootse ondernemingen die we hier hebben in Zwolle. Die komen op die avond bij elkaar en allemaal kleine intiatieven ook bij mij binnen komen maar ook bij de vrijwilligerscentrale ook bij collega's die komen op die avond bij elkaar die bedrijven staan daar belangeloos. Die initiatiefnemers willen eigenlijk graag wat leren van die grote bedrijven, hoe heb je dat nou gedaan. Ik weet eigenlijk niet hoe ik een businessplan moet maken. Oh weetje ik heb dit idee maar ik kom er maar niet mee verder. Oh maar dat kan ik gebruiken in mijn bedrijf. Nou een school die er ook is gekomen. Wij zoeken voor onze leerlingen een plek waar ze ervaring op doen op jullie terrein willen jullie dat doen. Ja er zijn matches gevallen daar, die ook door werken het hele jaar door. Werken onze wethouders ook aan mee. Ik vind dit een heel mooi pakkend voorbeeld. Een avond waar ondernemers, bestuurders en mensen met nieuwe ideeën bij elkaar komen en dat laten matchen.

Nou niet perse aan het feit dat gemeente heeft gezegd we willen een oor zijn he we willen faciliteren, ondersteunen en stimuleren, maar deels wel. Het bestaat al drie, vier, vijf, zes jaar. Daar zit de vrijwilligerscentrale speelt daar een hele grote rol in, maar dat is ook kijken naar elkaar. Dat is ook jou methodiek. Dat hoeft alleen niet bij deze functie te passen. Dat gebeurt in onze stad, gebeurt in onze samenleving. Daarin is al gezien dat grote bedrijven kunnen kleintjes helpen. Grote bedrijven kunnen nieuwe ideeën nodig hebben, waardoor ze nog beter kunnen functioneren. Het is gewoon ontstaan, dat je snapt dat je als overheid door kleine initiatieven iets heel groots kan laten gebeuren.

Ik ervaar, als ik dan weer concreet heb over die beursvloer, dat dat ook positief is. Dat zij het ook moeten oppakken. En dat ruimte en economie bijvoorbeeld al ook voor open staan. Dan even in het algemeen over allerlei soorten intiatieven die binnen komen. Dat is soms best lastig, omdat je niet zomaar een antwoord hebt, omdat je niet zomaar kan doen wat de inwoner of het initiatief zou vragen. Dat vraagt soms meer dan laten

we het proberen. Het vraagt van de gemeente wel goed kijken en grondig kijken en zorgvuldig zijn en dat duur dan soms wat langer. Maar als secuur en voor veilig gaat, maar ik denk wel dat de meeste mensen dit ook wel willen.

7.6.2 Methode: Model Gebiedsdekkende voorzieningen

Anja Elfrink	Gemeente Losser	Model Gebiedsdekkende Voorzieningen
--------------	-----------------	-------------------------------------

[00:00 – 03:00] Kunt u wat vertellen over de invloed van de methodiek op de identiteit van de gemeenschap?

Ja wat ik daar kan vertellen is, misschien is het makkelijker dat ik eerst kan, eerst vertel van hoe wij dat hebben gedaan. Wij hebben twee groepen gemaakt in sociale hoek hebben we een sessie mee gehad en in de ruimtelijke hoek. De methodiek was er vooral opgericht om te kijken van waar staan we nu en hoe staan we als we niets doen over tien jaar. Dat bleek best wel heel lastig te zijn om dat in te schatten, want heel veel denken ja nou staan we nu en dan gaan we allerlei dingen al doen dus dan staan we daarover tien jaar dat is veel makkelijker dan dat je realiseert we zijn hier nu en we doen helemaal niets en waar sta je dan over tien jaar, maar heel vaak bleek dan dat we gewoon op gelijkwaardig niveau of heel iets lager. In heel veel gevallen word de vraag ook gewoon minder, dus kan je ook volstaan met minder te doen. Dus opzich was dat wel goed om tussen de oren te krijgen van hou er rekening mee de vraag word is sommige gevallen minder. In sommige gevallen meer als je kijkt naar het aantal ouderen wat verdubbeld is. Sommige dingen zou je meer moeten doen, maar heel vaak als je niets doet dat wil niet zeggen dat het dan verslechterd. Dat was opzich wel goed omdat bij de mensen hier tussen de oren te krijgen. Van nou je kan soms best wel volstaan met iets niet doen of gewoon dat we het zo laten als het nu is. Dus we gaan niet investeren. Simpel weg omdat het geld er ook niet meer voor is. Dus in die zin heeft het wel een positieve invloed gehad. Bij de mensen om er op een hele andere manier naar te kijken en wij zijn bezig vooral met we hebben iets en we willen dat niveau handhaven. Dus we gaan investeren, we gaan daar gewoon geld in stoppen. Maar heel vaak blijkt dat je gewoon kunt volstaan met hele simpele ingrepen kan je gewoon het huidige niveau handhaven. Daar heeft die methode wel aan bijgedragen, omdat besef een beetje tussen de oren te krijgen.

Heeft de identiteit niet veranderd, we hebben wel een beeld gekregen dat het huidige niveau wat we hebben, dat het een redelijk niveau is. Dat daar, de meeste voorzieningen zijn gewoon voldoende. Dus dat is wel, en dat is wel, t's wel eens goed geweest omdat eens een keer helder te kijken en daar heeft wel aan bijgedragen, maar niet de identiteit is er niet door veranderd.

[03:01 – 04:22] Wat kunt u vertellen over de invloed van de methode op de betrokkenheid van de gemeenschap?

En met de gemeenschap bedoel je dan de mensen van buiten? Ehm de mensen van buiten zijn niet betrokken geweest bij de gebiedsdekkende voorzieningen dat is puur een intern verhaal geweest. Daarnaast zijn we nog bezig geweest met de toekomstvisie dat is wel, daar liepen twee trajecten bij Kies je Kans en daar zijn we wel meer naar buiten gegaan.

Ja bij ons is het beide geweest, dus Kies Je Kans. Het eerste onderdeel was gebiedsdekkende voorzieningen en daarna kwam het vervolg en daar hebben we de mensen wel bij betrokken. De dorpsraden zijn erbij betrokken vooral, maatschappelijk middenveld, maar dat is pas na de methode gebiedsdekkende voorzieningen geweest. Gebiedsdekkende voorzieningen is puur alleen met de mensen hier intern geweest.

Ik denk een besef. Besef van nou wat hebben we en waar staan we over tien jaar, zodat je een afweging kunt maken van nou waar gaan we wel in investeren, dat is nu wel inzichtelijk geworden. Van waar moeten we wel in investeren en wat kunnen we gewoon zo laten. Dat is wel helder nu daar heeft het wel aan bijgedragen.

[04:23 -06:31] Wat is uw ervaring op invloed van de methodiek op de ondersteuning vanuit de gemeenschap voor initiatieven en de methode zelf?

Nee niet door de methode zelf omdat wij de mensen van buiten daar niet bij betrokken hebben, maar wel, we hebben ons wel gerealiseerd dat je het als gemeente niet meer zelf allemaal kan doen. Dat je de mensen van buiten heel hard nodig bent. Dus daar zijn we wel steeds mee op in gaan steken. Ook bij de mensen zelf meer neer leggen, maar dat is meer vanuit kies je kans en toekomst visie dan de methode gebiedsdekkende voorzieningen.

Ja op dit moment zijn we het nog, zijn we de initiatieven bij de burgers, die moeten zelf met initiatieven komen. Zoals in Beuninge is bijvoorbeeld daar willen ze allerlei voortuinen met hortensia's en zo gaan inrichten. Hebben we gezegd van dat is prima zo dat jullie dat willen als dorpsraad ga zelf eens kijken en laats hebben we een avond gehad met ook het maatschappelijk middenveld. Gewoon om ervoor te zorgen, of om te kijken of er matches zijn met het bedrijfsleven, of ze misschien een tuinier of zo kunnen vinden die ze daar in kunnen faciliteren. In plaats dat wij dat als gemeente doen. Wij hebben het geld er niet voor, om dat soort dingen nog te realiseren. Dus in die zin laten we vooral bij de dorpsraden veel, die moeten vooral, en dat is ook kies je kans een onderdeel daarvan. Dat de dorpsraden met wensen lijstjes komen wat willen jullie graag voor jullie dorp, gewoon hele simpele dingen en wat kunnen wij, wat kunnen we ook aan het maatschappelijk middenveld over laten.

Nee, nee, nee dat staat helemaal los van gebiedsdekkende voorzieningen. Puur omdat het heel intern gericht is geweest.

[06:32 – 09:22] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek op de participatie binnen een gemeenschap?

Ik denk dat dat het zelfde verhaal is omdat ook we de burgers niet bij betrokken hebben dus dat de gebiedsdekkende voorzieningen heeft daar geen invloed op, wel wat daarna komt weer, maar dat is niet de gebiedsdekkende voorzieningen.

Dat wij het intern hebben gehouden. Dat is een bewuste keuze geweest van de mensen hier hebben, die moeten weten wat er leeft in de samenleving. Dus dat onderdeel hebben wij met ambtenaren hier zelf gedaan en een vervolg stap is geweest dat we naar buiten zijn gegaan. Nou dit hebben wij bedacht, dit is er uit gekomen. Burgers geef maar aan zien wij het goed, maar dat is weer het gevolg geweest daarop. Toen was die methode al afgerond. Het rapport lag er al.

Wij hebben ze voorgelegd aan de burgers, maar dat is dan weer onderdeel van toekomstvisie geweest.

Wel herkenbaar, veel dingen wel herkenbaar. Wat vooral is, dat is scholen en zo ook de kerkdorpen willen dat gewoon behouden en de bibliotheek dat zijn allemaal voorzieningen die ze hebben en die willen ze houden. Als wij zoiets hebben van ja dat moeten we toch op een andere manier faciliteren desnoods met een, dat kwam ook te sprake met een bus of internet en dat soort dingen. Dan is toch wel iets wat tussen de oren moet komen bij de mensen. Ze willen toch in hun eigen kerkdorp houden, maar het is wel mensen beseffen wel dat niet alles meer in hun kerkdorp kunnen houden en het is natuurlijk mooi als je dat kunt onderbouwen met gegevens van gebiedsdekkende voorzieningen. Die ook laat zien van de vraag neemt af dus zullen er ook minder voorzieningen komen, zo simpel is dat.

Wat ik al zei dat je beseft van waar we staan en waar over tien jaar staan als we niets doen en vooral waar moeten we in investeren dat is ook helder geworden en wat kunnen we gewoon zo laten? Waar kunnen we met minimale investeringen het zelfde niveau houden? Dat is gewoon heel helder. We moeten gewoon voor de ouderen gewoon, daar moeten we ons op richten en het heeft inzichtelijk gemaakt dat we het best redelijk voor elkaar hebben in Losser.

[09:23 – 11:29] Wat kan u vertellen over de invloed van de methodiek op het vertrouwen tussen overheid en burger?

Ik denk dat de methodiek daar opzich niet toe heeft bijgedragen. Wel de avonden die we hebben gehad met het oog op de toekomst visie. Waar het een onderdeel van is geweest. Daar hebben we voor de burgers en het maatschappelijk middenveld een aantal avonden voor georganiseerd. Twee weken geleden is er nog een avond bij Losserhof geweest. Je merkt wel dat daar behoefte aan is bij de mensen. Dat ze het wel waarderen en dat mensen zich ook hebben aangemeld voor een soort advies commissie die de overall, voor projecten gaat beoordelen en hun mening daarover geven, maar dat staat los van de gebiedsdekkende voorzieningen. Dat is traject wat daarna komt.

Ik denk niet meer gaan vertrouwen, maar wel dat we de burger meer nodig hebben. Dat besef is er wel. Dat we het simpelweg niet meer alleen kunnen doen en dat we de mening van de burger vonden wel al belangrijk,

maar die vinden we nog steeds heel belangrijk. Dus die proberen we ook zoveel mogelijk overal bij te betrekken. Ook met ze stimuleren. Kom maar met ideeën en wij gaan faciliteren en registreren, maar jullie moeten zelf ook meer doen. Samen met maatschappelijk middenveld proberen we meer samen op te trekken. Daar zien we zin en het nu t wel van in, steeds meer.

[11:30 - 15:00] Kunt u iets vertellen over veranderingen van het sociale netwerk na de uitvoering van de methodiek?

Ja, maar daar geldt eigenlijk net als voorgaande niet door methodiek maar wel door de toekomstvisie. Doordat we dat zo breed mogelijk uitgezet hebben hier binnen de gemeente Losser. Dus van de kerk en sport eigenlijk alle organisaties hebben er proberen bij te betrekken en uitgenodigd en de dorpsraden en de burgers zelf dus. Maar dat is los van gebiedsdekkende voorzieningen.

We waren heel blij dat Rick er was, om toch een beetje handvaten en zo. Het is heel lastig voor sommige mensen om te beseffen waar staan we over tien jaar als we niks doen. Mensen zijn geneigd om te zeggen we moeten gewoon investeren als gemeente. Dus daar hadden we de hulp van Rick had bij nodig. Opzich was iedereen heel betrokken en deed ook goed mee met die sessies en het is wel meer tussen de oren gekomen bij de mensen heb ik het idee. Wat ook is, omdat je bent heel taak gericht hier of ruimtelijke ordening of welzijn, of onderwijs, maar je hebt door die sessies ga je ook wat breder kijken dan hoor je ook eens van anderen. Als je in de ruimtelijk hoek zit dan hoor je ook eens hoe het aan de welzijnskant is. Samen ben je toch tot een resultaat gekomen en niet alleen van uit een uitgangspunt.

Wat ik me kan herinneren was een punt over de uitgaansgelegenheden. Daar bij de ene groep had zoiets van volgens mij is er voldoende. De andere zegt er is bijna niks hier in Losser, maar dan is het net waar kijk je naar. Als je echt kijkt naar de jeugd, de echt jongere jeugd dan is er inderdaad niet zo heel veel. Dan heb je wel de sport dat kan je ook zien als uitgaansgelegenheden. Of je kijkt naar de restaurants en de, dat is in de Lutte heel sterk geconcentreerd. Op een gegeven moment besef ik wel van ja voor uitgaan hebben we niet in het kerkdorp Losser zelf, maar in de Lutte zit wel heel erg veel. Dus overall hebben we dus best wel, hebben we dat best wel voor elkaar in onze gemeente. Dus daar kom je al discussieerend kom je dan uit.

[15:01 – 16:06] Wat kan u vertellen over invloed van de methodiek op het sociale vangnet van de gemeenschap?

Nee niet door de methodiek, nee. Nee simpel weg omdat we die helemaal in het voor traject met de mensen hier hebben gehad. Pas toen het rapport, de resultaten er lagen zijn we er mee naar buiten gegaan en toen konden de burgers en de samenleving er iets van vinden.

Daar hebben we voor gekozen, omdat wij vanuit gaan dat de ambtenaren hier weten wat erin de samenleving leeft. Dus dat ze in kunnen schatten waar we staan en waar we over tien jaar staan en dat is ook in overleg met Rick Warnar hebben we daarvoor gekozen op die manier.

[16:07 – 17:58] Wat zijn uw ervaringen met de methodiek op de invloed van de mobiliteit?

Ja denk ik dat geldt eigenlijk zelfde als voorgaande. De methodiek opzich zelf is daar niet van invloed geweest, maar wat wel naar voren kwam is dat je soms in de mobiliteit iets moet doen om zaken behouden, om ze te behouden voor de gemeenschap. Je bent steeds meer afhankelijk van vrijwilligers bijvoorbeeld bij dorpsboerderij erva boerlicher in de lutte is een dorps huis en daar zie je dat de mensen steeds meer zelf initiatieven gaan ontwikkelen los van de gemeente om daar dingen, gerealiseerd te krijgen. Maar dat staat opzich los van de methodiek.

Je hebt daar er is een bridge club hebben ze daar. Ze hebben daar dans middagen voor de ouderen en dat soort initiatieven die toch uit de samenleving zelf komen. Daar wel in de dorpsboerderij in de gemeenschap plaats vinden.

[17:59 – 20:32] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek of mensen zich belangeloos inzetten voor de gemeenschap?

Niet de methodiek meer, maar ik denk dat de gemeenschap hier draait op vrijwilligers ja. Dat zal elders niet anders zijn, maar een vereniging kan gewoon niet draaien zonder vrijwilligers en daar de resultaten van de methodiek die hebben dat wel aan getoont dat in de toekomst misschien nog wel meer het geval zal zijn. Alles staat en valt met de vrijwilligers die je hebt. Dat het ook een steeds lastiger punt word, omdat er steeds minder

jeugd komt en de ouderen worden ook steeds ouder dus die zullen ook op een gegeven moment ook steeds minder kunnen verichten bij de verenigingen. Dus dan krijg je misschien wel ene probleem.

Nee, nee die heeft daar niks mee gedaan, maar dat is wel wat de methodiek inzichtelijk heeft gemaakt. Daarvoor hebben we hem ook eigenlijk gebruikt om het inzichtelijk maken van waar we dus staan over tien jaar.

Door de methodiek, ik denk dat door de methodiek zelf niet. Wel door het traject wat we daarna hebben gedaan. Dat we samen met het maatschappelijk middenveld en de burgers samen optrekken om dingen voor elkaar te krijgen en daar is de methodiek is een onderdeel van om te laten zien jongens we moeten wel met z'n allen op trekken, willen we het niveau ook behouden van wat we nu hebben.

Precies dat is voor ons echt en het traject erna is juist om de mensen om samen met zn allen dingen voor elkaar te krijgen, maar niet door de methodiek zelf. Het is hou vast.

Margreet Hogenkamp
Stimuland
Model Gebiedsdekkende Voorzieningen

[00:00 – 04:38] Kunt u wat vertellen over de invloed van de methodiek op de identiteit van de gemeenschap?

Lekkere binnenkomer. Ja, maar welke gemeenschap bedoel je? Ja want gebiedsdekkende voorzieningen zoals het nu opgezet is het een heel erg gemeentelijke tool. We hebben hem in Hardenberg wel toegepast samen met maatschappelijke partners. Dat vond ik al een mooie verijking van hoe je de methode kan inzetten. Als je zegt is het van invloed op de gemeenschap, het heeft vooral invloed op de mensen die in een groep, al dan niet in wisselende samenstellingen, met die methodiek hebben gewerkt. Daar krijgen we ook heel duidelijk terug van mensen dit is heel goed om met elkaar na te denken over welke waardes geven wij nou als gemeente hoe ligt die relatie met voorzieningen. Als je verder in het model duikt, wat weten we eigenlijk, wat voor kennis hebben we van verschillende doelgroepen? Hoe doe je die scores? Dat is geeft vooral invloed in hoe kijk je naar elkaar hoe goed ken je elkaars werk en hebben we een gezamenlijk beeld van hoe de samenleving zich gaat ontwikkelen. Dus in die zin heeft het vooral invloed op de mensen die er mee gewerkt hebben en de volgende stap is wat kan je nog meer met die uitkomsten. Ga dr mee de boer op en die stap willen we nu heel graag maken, in Hof van Twente gaat het al gebeuren. Dat heeft Naomi je vast ook verteld. Kan je dat wat er uit het model komt checken in je lokale gemeenschappen. Dit hebben wij gezien als ambtenaren, als maatschappelijk organisaties. Hoe kijken jullie er tegen aan? Maar dat hebben we tot nu toch nog niet gedaan. Die potentie heeft het wel.

De mensen die er mee gewerkt hebben. Nou dat is wat ze zelf heel erg terug geven kan je ook in die interviewtjes terug lezen die we zelf hebben gedaan. Dat ze ook met andere ogen naar het werk van collega's kijken. Je weet wel globaal wat je in je beleid hebt staan. Iemand van sport weet best wel wat erin cultuur nota staat, maar wat betekent dat nou daadwerkelijk en ken je die fanfare verenigingen en wat kunnen die fanfare verenigingen nog meer en die kennis uitwisseling was vooral in een gesprekken die tijdens het invullen van die methodiek gevoerd werden, daar kwam het ook heel erg terug. Dat is wat ze zelf terug geven. Het is heel goed om elkaar toch nog beter te leren kennen. Heel inhoudelijk over elkaars werk te praten.

Nee, dat was daarvoor blijkbaar niet. Ze spreken elkaar ook heus wel tijdens de lunch en ze maken ook wel samen beleid. Die interne samenwerking binnen gemeenten dat word ook wel vorm gegeven, maar het zijn, in Losser bijvoorbeeld, waren het nog enorm gescheiden werelden. Dus daarvoor was dat niet. Hadden ze geen kennis. Had degene die de buitendienst organiseerde wist niet precies wat speelde binnen de sport en voor een deel gaat het wel over het zelfde. Als het gaat om onderhoud van sportvelden. Dus zo, die combinaties werden wel heel mooi gelegd.

Ligt per gemeente, heel gesloten, bedoel dat wisselt een beetje per gemeent denk ik. De ene gemeente verder mee dan de andere gemeente.

Ja zeker ja en ook met een blik. Als je uit gaat van die waarden en dat vind ik heel waardevol in die methodiek. Dat je met elkaar eerst vast stelt waar zijn wij nu eigenlijk van dat vinden we nu echt belangrijk met elkaar en dat gesprek is al eigenlijk heel belangrijk om vervolgens al die kennis over beleid over doelgroepen, over leerling aantallen weet ik het niet alle wat om die vervolgens in een context te zetten. Om Die te beoordelen. Dat heeft vooral die gesprek over wat vinden we nu eigenlijk belangrijk dat heeft vooral heel erg gezorgd voor die openheid ook naar elkaar toe. Dan moet je de discussie ook voeren wat vinden we nu eigenlijk belangrijk en ik denk vooral in Rijse-Holtten vond ik heel mooi, daar zitten hele actieve ambtenaren op het dossier WMO en transities. Dat is een slimme dame, zij wist ook heel erg vanuit haar eigen gedachten goed, dat WMO gedachten

goed, rest van haar collega mee te nemen. Dat vond ik ook wel heel erg mooi van ja WMO gaat ook over sport en WMO gaat ook over cultuur. Dat vond ik wel heel erg mooi. Het was een beetje haar traject zeg maar, maar door de gesprekken die er gevoerd werden, werd dat een beetje. Dat is natuurlijk ook waar de gemeente naar toe wil. Het werd een beetje van iedereen. Dat vond ik wel heel mooi.

[04:39 – 06:19] Wat kunt u vertellen over de invloed van de methode op de betrokkenheid van de gemeenschap?

Nee tot nu toe nog niet. Dat is echt de volgend estap die we met het model willen doen. Dit gaat eerst over zorg dat je je analyse binnen het gemeentehuis hebt, binnen de maatschappelijke partners hebt en pas dan is de volgende stap ga het checken, ga het eens bespreken met de dorpen of de wijk.

Ja in Hardenberg zeker. Sterker nog daar hebben de maatschappelijke partners, zorg organisaties en woningbouw vereniging en organisatie voor gehandicapten, bibliotheek, de stuw dat is opbouw werk zeg maar, welzijnsclub. Die hebben samen met de gemeente bepaalt wat voor waarde vinden wij belangrijk. Dat vind ik echt een hele bijzonder stap ook. Je hebt in gemeentelijk beleid en beleid van die partners al samen genomen. Dus daar heeft dat zeker gezorgd voor het beter leren kennen van elkaar en gezamenlijke kennis ook gebruiken.

Die verliep heel goed. Zat ook goeie ambtenaar bij de gemeente. Dat maakt ook uit. Iemand die heel erg open stond voor ook de reacties van die maatschappelijke partners. Dus dat verliep wel goed. Werd heel goed naar elkaar geluisterd en naar elkaar gekeken en viel me ook op dat de kennis van de gemeente ambtenaren toch ook best wel op hetzelfde niveau was dan die kennispartners. Dat lag ook niet heel ver van elkaar. Want er word nog wel eens naar elkaar gewezen van wij zijn de specialisten of jullie bepalen alles, maar dat vond ik daar niet.

[06:20 – 08:13] Wat is uw ervaring op invloed van de methodiek op de ondersteuning vanuit de gemeenschap voor initiatieven en de methode zelf?

Dat is alleen maar indirect omdat het heel erg een gemeentelijke tool is en ik wil heel graag verder ervaring op doen om met het gebruiken van de methodiek ook op de gemeenschap of in de gemeenschap. Je vroeg naar de invloed he, je had hele lange vraag. Wil je hem nog eens stellen?

Wat ik dus zie, omdat je heel erg praat over wat vinden we belangrijk en daar komen termen als burgerkracht wederkerigheid, van onder op, zelfstandigheid, onafhankelijkheid met die blik die waarden vinden gemeenten heel erg belangrijk. Waar gaat het ook om? Waar zijn we er van en hoe kijken we naar onze burgers? Dus er word ook wat verwacht van burgers. In die transitie zitten ze heel erg. Op het moment dat je daar intern binnen de gemeente met maatschappelijke partners gesprekken over voert zul je ook zien verwacht ik, maar goed dat hoop ik dan het komende jaar te gaan ontdekken of dat echt zo is. Verwacht ik dat zij ook weer met andere blik naar die gemeenschappen kunnen kijken. Dat het niet top down is maar juist ook die initiatieven van onderop daadwerkelijk gehoord worden en daar ook op een creatieve manier iets mee gedaan word. De theorie zit in de hoofden van ambtenaren zit er wel, maar moet nog in de praktijk komen. Dus die invloed is indirect, die is nog niet direct geweest.

Kan ik niet zeggen, heb ik ook geen onderzoek naar gedaan. Daarom zeg ik ook je praat nu alleen met de mensen die ermee gewerkt hebben, maar op zich. Het is ook we hebben dit jaar eerste met deze methodiek gewerkt. Het is ook nog vrij kort geleden om er wat over te kunnen zeggen van hoe speelt dat door. Dus dat kan ik je niet zeggen. Ik hoop het wel, maar dat weet ik niet.

[08:14 - 10:10] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek op de participatie binnen een gemeenschap?

In Hardenberg dus heel duidelijk dus wel. Het hele traject echt samen gedaan. Dus dat vond ik echt wel bijzonder en ik heb onlangs nog een eind gesprek met de wethouder daar gehad en ik merk wel dat de gemeente wel heel graag ook een gevolg aan wil geven. Je hebt conclusie getrokken. Je weet nu hoe die vraag zich zal ontwikkelen. Je weet naar welke doelgroepen je moet kijken. Wat ik hoor van maatschappelijke partners in Hardenberg van wij willen wel, maar we merken toch dat de gemeente het moeilijk vind om de regie los te laten en van de wethouder hoor ik wij willen die regie wel los laten, maar d'r komt niks van de partners. Dus ik heb wel aangegeven dat ik juist nu die uitkomsten van dit model heel mooi communicatie middel is om nu met elkaar om tafel te gaan. Je weet nu de stand van zaken. Je hebt een feitelijke onderbouwing. Je hebt de goede argumenten en ga nu eens met elkaar aan de slag wie doet nu wat. Dus ik denk dat nu is echt het moment is rijp omdat te gaan doen. Wat we in de methodiek gedaan hebben. Wat er ligt biedt echt perfecte basis voor, maar dat moet dus ook

nog blijken of die participatie daarmee ook veranderd of vergroot word. Bedoel de ambitie is er wel bij de gemeente en de partners. Dus daar verwacht ik in Hardenberg wel veel van en in de andere gemeenten hebben ze aangegeven dat ze het model eerst binnen de ambtelijke organisatie wilden doen, maar nu dat je de uitkomsten hebt willen ze ook meteen die check. Ook weer als communicatie middel bij die maatschappelijke partners doen. Wij hebben dit gezien klopt dat nou met jullie beeld. Dus die link ligt er wel direct en dat is ook echt de wens van en de partners en de gemeente om daar iets mee te doen. Daar biedt deze methodiek gewoon goede handvatten voor.

[10:11 – 20:06] Wat kan u vertellen over de invloed van de methodiek op het vertrouwen tussen overheid en burger?

Ik vind het nu nog een beetje moeilijk, nogmaals omdat het een beetje kort is, te kort geleden is dat het afgerond is om daar iets over te kunnen zeggen. Het is wel interessant om daarover een half jaar nog eens met die maatschappelijke partners en gemeente over te praten. Want nu de gemeenten waar mee ik gewerkt heb, willen nu allemaal met die uitkomsten naar die maatschappelijk partners toe. Dus ik kan me voorstellen dat als je een gesprek met elkaar voert en je hebt het over feiten en je hebt het over ontwikkelingen en eventuele acties die je kunt voeren. Dan zal het vertrouwen in elkaar ook vergoot word op het moment dat je samen optrekt, maar dat is allemaal nog theorie.

Klopt ook, maar dit biedt wel gewoon handvatten. Dat zie ik wel, maar dat zie ik ook nog wel gebeuren, omdat ze ook wel moeten.

Omdat er geen geld is en ze kunnen het zelf helemaal niet meer. Dus ze zijn ook gewoon afhankelijk van die maatschappelijke partners, vrijwilligersorganisaties, welzijnsorganisaties om hun beleid verder uit te voeren. Dat moment komt ook wel. Het is ook echt dit jaar en volgend jaar zijn echt van die jaren waarin je zult zien dat al die nieuwe manieren van werken, los laten, dat er dingen mis gaan, dat er dingen heel goed gaan. Dat gaat allemaal gebeuren het komende jaar. Het model kan daar vooral aan bijdragen, omdat je feitelijke informatie hebt. Nu gaat het heel vaak, de afgelopen jaren gaat het heel vaak over onderbuik gevoel of politiek. Hier breng je het terug naar hoeveel mensen gaat het nu eigenlijk om, als het gaat om de ouderen in Losser hebben een probleem of de gehandicapten in Hardenberg hebben geen plek om te wonen. Daar kan je hele discussies over voeren, maar als je dat nou meer feitelijk gaat maken en je weet met elkaar het gaat over acht mensen, of tien mensen of honderd mensen en hoe gaan we dat met elkaar oplossen? Heb je een hele andere basis in je gesprek, dat zie ik echt wat er dit model gebeurt.

Dat gaat soms heel moeizaam en soms gaat het goed. Dat gaat nog niet automatisch, nee dat zie ik wel. Sterker nog het gebeurt op een heleboel plekken nog helemaal niet. Het is nog best wel heel erg de gemeente vraagt en maatschappelijke partners moeten offertes in dienen en zo gaat het, maar ook maatschappelijke partners zijn nog niet altijd gewend om initiatieven te nemen en de discussie naar zich toe te trekken.

Dat ligt aan de cultuur in de gemeente, ligt aan het bestuur, ligt aan hoe de organisatie in elkaar zit, ligt aan het niveau van de maatschappelijke partners. Ligt aan de vraagstukken die er liggen. Bedoel dat is van zoveel factoren afhankelijk.

Op het moment dat de gemeente nog wel geld voor dingen heeft is er soms nog geen probleem. Dan kan je dat nog even voor je uitschuiven bijvoorbeeld. Op het moment dat er uit de bewonersorganisaties maatschappelijke initiatieven zijn waardoor het probleem eigenlijk als is opgelost, speelt er verder niks. Dan gaat het dus goed. Dat is misschien niet zo zichtbaar, maar dan gaat goed. Ik zie daar heel verschillende ontwikkelingen. Ik weet alleen dat elke gemeente er mee bezig is.

Dat vind ik dus een beetje lastig want individuele burgers die, daar weet ik het niet van, heb ik ook geen onderzoek naar gedaan dat weet ik niet. Waar ik in mijn werk mee te maken heb zijn plaatselijke belangen, dat zijn besturen van dorpshuizen, besturen van cultuurhuizen. Dat zijn georganiseerde groepjes burgers die in ieder geval als wel een doel hebben, een missie hebben of een exploitatie van een kulturhus, of de belangen behartigen van de bevolking. Waar het gaat om de kracht van onderop zijn het juist plaatselijke belangen die daar al heel goed in zijn. Die heel goed mensen in droppen weten te mobiliseren om dingen voor elkaar te krijgen. Dat is gewoon al zo. Waar we nu veel mee bezig zijn, want de gemeente kijkt natuurlijk bij de kracht van onderop heel erg bij uitvoering van WMO en transities. Die hoek zit het dan. Dat is kracht van onderop, moet natuurlijk ook gaan over onderhoud van je ruimtelijke, speelplekjes die de gemeente nu moet doen. De buurman kan ook even de strok gras maaien en dan hoeft de gemeente er niet meer met drie trekkers langs ik noem maar wat he. Dat is voor mij ook de kracht van onderop. Ik zie dat daar heel veel ervaring in is in dorpen en dat er ook wel heel veel

gebeurt, maar ik denk dat de ontwikkelingen richting echt taken die de gemeente nu doet, overnemen dat dat de komende tijd wel gaat spelen. Maar zodra de gemeente dat gaat pushen, van wij gaan hier niet meer gras maaien zoek het maar uit. Dan denken burgers al heel snel ja almehoela daar heb ik geen zin in. Ik doe het niet omdat het moet. Als de burger denkt he met dat grasveltje he daar kan eindelijk mn rozenperkjes planten, zetten we er een wipkip neer want toevallig zijn hier drie baby's geboren. Op het moment dat de gemeente dan in staat is te denken van he we hebben nog een wipkip op de werf liggen en zet maar neer als jullie dat netjes houden. Die dingen zie ik nu ontstaan, maar dat vergt van beide kanten een beetje mee gaan.

Nou in kampen hadden ze dat bijvoorbeeld. Had de gemeente moest bezuinigen op onderhoud van openbare ruimten en ze hadden een paar hele mooie rozenperkjes in een woonwijk staan dat kost heel veel tijd, maar ziet er prachtig uit, maar kost veel tijd en energie en geld om het goed te onderhouden. Dus die hadden al die rozenperkjes gerooit en hadden er gewoon gras ingegooid, of weet ik veel wat. Iets wat makkelijker was en goedkoper was. Toen zei de buurt van ja dat is jammer, wij hadden dat wel willen doen. Denk ik van ja dat vond ik dan jammer maar helaas gemiste kans, maar als ze het iets, als ze eerst even rond hadden gevraagd, van he wij kunnen dit niet meer onderhouden. We moeten bezuinigen, maar als jullie zelf willen doen. Je kan van ons de heggenchaar lenen twee keer per jaar.

Waren ze niet op voorbereid en dan zit er toevallige een ambtenaar die er geen oog voor had of die opdracht van de wethouder heeft gehad of zeg het maar. Als daar net misschien op een andere manier naar gekeken was, als de bewoners ook zich goed hadden kunnen verenigen of er zat net een ambtenaar die er meer oog voor had, was het misschien wel gelukt en dat zal gaan gebeuren de komende tijd.

Ja ook, beide. Wat ik zeg als die bewoners zich iets beter hadden weten te organiseren. Als ze even bij elkaar waren zitten hadden gezegt van goh met vijf man wij gaan aanbieden dat we dat willen doen. Dat is ook een beetje van nu ook nog een beetje van toeval afhankelijk. Vind ik ook niet erg, maar je ziet wel dat dat steeds meer gaat gebeuren, omdat de gemeente zich steeds meer gaat terug trekken.

Nee, het is ook automatisme, nieuwe manier van werken. Gaat niet altijd over vertrouwen dat geloof ik niet. Ik denk dat gemeente ambtenaren best wel heel veel vertrouwen in burgers hebben. Alleen gemeenten zijn inmiddels zo gewend dat ze zoveel moeten verantwoorden. In Nederland is zo'n cultuur van risico uitsluiten. Dat dat ook wel ingewikkeld is. Kan ook niet de ambtenaar overal de schuld van geven. Dat zie ik ook wel, natuurlijk vinden die het moeilijk om los te laten. Natuurlijk zitten die heel er op hun eigen werk en als ik los laat heb ik dan m'n baan nog wel. Denk over het algemeen zijn die ambtenaren best positief, alleen een positieve ambtenaar daar redt je het niet mee. Er moet door het hele gemeentehuis een wind gaan waaien van op elke vraag gaan we serieus op in en als het echt niet kan dan kan het niet. Maar als het wel kan gaan we het gewoon regelen, maar dan moet er ook een wethouder mee gaan. Dan moet de secretaris mee gaan, dan moet het management mee gaan, dan moet de raad mee gaan.

Nee de raden zijn er ook nog veel al niet aan toe. Want die krijgen ook een hele andere rol. Als alles bij de burgers komt te liggen. Dat is allemaal een soort tanker die heel langzaam keert, maar dat gaat niet in een dag.

Met deze methodiek bedoel je? Nou ja wat ik zeg wat deze methodiek heel mooi doet is dat het vooral dingen feitelijk maakt en daar is gewoon wel behoefte aan. Waar hebben we het nu over met elkaar en als dat nou je uitgangspunt is. Die specifieke doelgroepen gaan daar een vraag over krijgen de komende tijd. Hoe lossen we dat met elkaar op? Wat kan dorphuisbestuur betekenen, wat kan plaatselijk belang betekenen? Kennen we die mensen, moeten we er achter komen in dit specifieke dorp of wijk wie het zijn. Dat vind ik echt de meer waarde van deze methodiek. Het is niet een methodiek die perse de kracht van onderop zoekt, want daar zijn hele andere methodieken voor. Je hebt er net zelf een paar genoemd die je ook gaat doen. Waar zit nou het talent, waar zit de kracht van mensen? Welke mensen weten wat? Wie heeft nou het netwerk in de wijk of het dorp? Welke mensen moet je nu hebben? Vanuit Stimuland hebben we daar heel veel kennis van. Daar hoeft je niet eens specifiek een methodiek voor te hebben. Die heb je ook met sociale kaarten of weet ik allemaal niet wat, maar wat deze methodiek doet is eigenlijk feitelijk maken waar hebben we het nu over met elkaar? Wat is ons uitgangspunt, waar beginnen we, wat vinden we nu belangrijk met elkaar? Dat vind ik echt een meer waarde van deze methodiek. Dat is ook wat deze methodiek doet. Het feitelijk maken.

[20:07 – 22:53] Kunt u iets vertellen over veranderingen van het sociale netwerk na de uitvoering van de methodiek?

Nou dat vind ik dus moeilijk. In Hardenberg heb ik, want het sociale netwerk is er niet echt. Behalve wat ik zei dat gemeente ambtenaren aan ons hebben terug gegeven dat zij het heel erg fijn vonden om gezamenlijk dat gesprek te hebben. Waar hebben we het nu over, maar dat is niet wat je bedoelt met sociaal netwerk. Ik neem aan dat je dan meer de gemeenschap bedoelt, lokaal?

Dat is wat je zegt het is een getrapt model, dat komt allemaal nog. Dat zijn de vervolgstappen die gemeente neemt. Dus daar zit dat vooral in en in Hardenberg waar we met maatschappelijke partners dat is opgepakt, daar zie je wel dat die contacten gewoon intensiever geworden zijn. Maar dat zou je daar ook nog eens moeten terug vragen over een half jaar. Of ze dat gevoel hebben. Wat ik dus zeg dat model heeft heel veel potentie. Ik geloof er heel erg in, maar we zijn nog maar net klaar met de eerste vijf trajecten. D'r komen er dit jaar nog vijf, zes.

Ja zeker, dat invloed is er zeker, maar hoe die er precies uit ziet kan ik je niet vertellen. Heb ik wel beelden bij.

Nou ja dat is wat ik zeg deze methodiek kan doen is, doordat je feitelijk maakt heb je ook gewoon een gespreksonderwerp. Is het als communicatie middel tussen gemeente, maatschappelijke organisaties en de burgers in de wijk. Op die manier kan het gewoon heel erg invloed hebben, omdat je als wijk dan ook heel erg bewust bent, of als bewonersgroep, of als individu. Ik wil wel wat blijkbaar anders kom ik niet bij elkaar. Iemand met goed idee is iemand met een probleem. Die mensen staan altijd op. Dan kan je voor degene met een probleem zeggen he maar als we dat op het niveau van de gemeente bekijken, hier gaat het over. Is het een probleem waarvoor we met z'n allen een oplossing moeten zoeken, is het een probleem waarvoor we je kunnen helpen zelf die oplossing te zoeken en als je een kans ziet, of je hebt een goed idee dan geldt precies hetzelfde. hoe leggen we die relatie tot wat er nu speelt in deze gemeente op al die verschillende voorzieningen. Daar heeft deze methodiek vooral naar gekeken, van naar de dienstverlening binnen de gemeente. Je zou, we hebben nu een paar vragen gekregen. Kun je hem niet nog meer specifieker maken naar richting zorg. Dat vind ik een idee. We hebben hier intern vanuit provinciehuis al de vraag gekregen kan je dat model ook niet laten kijken naar historisch erfgoed. Er komen heel veel gebouwen leeg. Kan je hem ook vertalen naar die gebouwen. Wat moet er dan bijvoorbeeld gebeuren. Dan zit je ook gelijk weer in die sociale gemeenschappen. Want dat zijn vaak kerken, oude fabrieksgebouwen. Daar wil een dorp of een wijk ook wel wat mee. Dus in die zin zie ik daar wel, dat gaat wel gebeuren.

[22:54 – 24:06] Wat kan u vertellen over invloed van de methodiek op het sociale vangnet van de gemeenschap?

Nog niet, maar die potentie zit er dus in. Ik weet niet precies wat je met sociaal vangnet bedoelt?

Ja dat is allemaal indirect kijk op het moment dat je met hulp van deze methodiek met de verschillende partners die daar blijkbaar bij een probleem of wat dan ook betrokken zijn. Daar eens goed naar gaat kijken, ja dan denk ik dat het sociale vangnet wel versterkt wordt. Het is geen methodiek die een individu of een groep individuen helpt om een probleem op te lossen of een sociaal vangnet te creëren, dus het zit echt op een ander niveau.

[24:07 - 27:10] Wat zijn uw ervaringen met de methodiek op de invloed van de mobiliteit?

Ik denk dat je als je de methodiek in zet samen met bewoners gemeenschappen dan zeker, omdat nu komt eigenlijk alle kennis en informatie van gemeentelijk of van dure bureaus en andere kan weten mensen uit het dorp ook prima wat erin hun leefomgeving speelt, maar het is vaak voor een deel onderbuik gevoel of heel klein schalig. Van ik wil iets met die buurvrouw, of weet ik wat. Op het moment dat jij op een wat ander niveau weet wat er speelt, weet wat de maatschappelijke ontwikkelingen zijn, ook weet hoe de vraag zich gaat ontwikkelen. Heb je al als gemeente een argumenten om keuzes te maken. Daar is het model duidelijk voor bedoeld, om gemeenten te helpen goede keuzes te maken waar het gaat om voorzieningen en al dan niet investeren. Het zij in geld het zij in energie, maar dat geldt natuurlijk ook voor die dorpen. Op het moment dat jij duidelijk kan maken dat de ontwikkelingen die je in het model ziet dat dat ook speelt in dorpen. Want we zien die vraag van tachtig plus naar diensten stijgen. Wij willen in ons multi-functionele ruimte graag een prik post. Ik noem maar een simpel voorbeeldje. Dat vind ik ook empowerment. Op het moment dat jij die kennis uit het model echt gebruikt en ook je eigen argumenten te hebben om naar zo'n burgerorganisatie, een thuiszorg een gemeente te gaan. Wij hebben het gevoel dat hier genoeg markt is om zo'n prik post in de been te houden en daar hebben burgers zelf prima ideeën over. Misschien willen ze dan een buurdorp op, bij jullie lopen ook nog vijf bejaarden we laten een taxibusje rijden die komen ook bij ons. Kan die prikpost mooi bij ons in het dorp. Want het kan niet in twee

dorpen. Die dingen zie je gebeuren. Dus dat vind ik ook empowerment, ik weet niet hoe strikt jij empowerment neemt, maar daar heeft iedereen ook ander beeld bij.

Ik heb genoeg voorbeelden van projecten maar dat zijn niet perse gemeenten die ook met gebiedsdekkende voorzieningen hebben gewerkt dus dat is een beetje los ook van het model. Want tot nu toe is het model nog niet gebruikt om met bewoners in discussie te gaan over waar zijn we voor en wat speelt hier en hoe is de feitelijke informatie? Dus ik kan dat niet direct relateren aan gebiedsdekkende voorzieningen. Maar in het algemeen zie ik die voorbeelden wel. De dorpswinkel in Hertme is een paar jaar geleden begonnen. Het is al de vraag of je een dropwinkel in zo'n klein dorp moet hebben. Maar die kijken nu heel slim, Zenderen bedoel ik, maar die kijken heel slim met Hertme. Want al die mensen moeten door Zenderen heen om in Hertme te komen. We kunnen daar ook iets gezamenlijk doen met boodschappen. Daar wonen ook wel ouderen die minder mobiel zijn, laat die lekker boodschappen gaan doen in het kulturhus in Zenderen. Kunnen ze daar een kopje koffie drinken, potje kaarten ik weet niet wat ze willen. Dat soort slimme dingen zie je.

[27:11 – 32:20] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek of mensen zich belangenloos inzetten voor de gemeenschap?

Nou dat is wel een van de, dat zal Naomi ook verteld hebben, dat is wel een van de criteria in het model waarop we scoren, is de mate van welstand en dan kijk je heel er naar wat is je beeld van wat deze doelgroep kan bijdragen aan het instand houden van die voorziening. Het zij in geld het zij in inzet, het zij in kennis ik noem maar wat. Op die manier zit het wel in het model.

Het is een van de vier criteria waarop je scoort en je zou hem nog terug kunnen halen als je kijkt, je kan in met model, het is een beetje technisch verhaal hoor. Het is wel een interessante vraag trouwens. Je zou wel kunnen kijken wat de scoring op de welstand, hoeveel invloed dat heeft op een al dan niet andere uitkomst. Dat is een technisch verhaal, daar mag je Rick mee lastig vallen. Die weet alles van de techniek.

Nee niet door deze methodiek, nee daar heb je andere methodieken voor en nogmaals daar is het ook gewoon te vroeg voor. Ligt er een beetje aan hoe de gemeente in gaat zetten. Nee ik denk niet, nee dit is echt een gemeentelijke tool. Kan het wel mooier maken dan dat het is, maar dit is niet een tool waardoor meer mensen zich in gaan zetten voor de gemeenschap, nee.

Ik zou niet weten hoe. Ze zullen wel meer gaan participeren, misschien omdat er een aantal initiatiefnemers met het model heeft gewerkt en zegt van he we weten nu eindelijk waar het over gaat. Wij gaan die kennis vertalen naar ons eigen dorp, he doe mee, maar dat is heel indirect. Zo gaat participatie altijd indirect. Ik denk dat elke methodiek d'r is denk ik bijna geen methodiek die zorgt voor meer participatie. Zijn altijd de mensen die je weet te triggeren die d'r voor zorgen dat buurmensen en buurvrouwen en ooms en tantes ook lekker gaan mee doen. Maar goed dat is weer wat mijn. Methodieken helpen wel, maar die helpen niet als geen enthousiaste mensen hebt.

Ja ook. We zeggen ook altijd shit in, shit out. Dat is in dit model heel duidelijk. Je moet echt gewoon kennis van zaken hebben en al die kennis moet je d'r in stoppen, maar als jij nergens wat van weet en je gokt maar wat dan is er wat er uit komt ook niet echt zo goed. Maar goed dat heb ik tot nu toe niet gemerkt. Was onder indruk van het niveau van de gemeente ambtenaren. Zijn veel meningen over, maar ik ben, ze weten toch heel veel met elkaar.

Ja die vraag heb ik wel een paar keer gekregen van gemeenten. Dat zijn we zeker van plan. We willen heel graag vooral die toets doen ook in bewonersgemeenschap. Het model is best wel robuust dus je kan het niet hele kleine gemeenschappen doen, maar dan moet je wel een beetje. Geen dorpen van vijfhonderd inwoners hebben zeg maar. Het is wel mooi dat je dorpen hebt waar ook die voorzieningen zijn. Want je kijkt heel erg naar voorzieningen. op het moment dat er niets is in zo'n dorp dan, is het ook niet zo nuttig om met dit model te werken. Dan zijn er hele andere manieren om goed te kijken wat hebben we nog nodig in dit dorp. Dus we hebben die ambitie zeker en die vraag hebben we ook al vanuit de gemeente zeker gekregen.

Ja, maar je doet het dan altijd samen met de gemeente. Je gebruikt het model nooit alleen in een gemeenschap en burgers weten best heel veel hoor. Maar dan gebruik je hem gewoon op een iets andere manier. Dan zou je, dan denk ik even hard op, dat is ook een leuk om met Rick over te sparren. Dan zou je heel goed kunnen kijken, dat model is ingevuld door gemeenten en in combinatie al dan niet met maatschappelijk organisaties en dan ga je eens heel goed checken in het dorp ja kloppen die scores nou. Hoe jullie het zelf ervaren.

Dat is echt super interessant. Dat zou ik heel graag willen doen. In Hof van Twente gaat dat hopelijk gebeuren. Daar word nog over nagedacht over hoe we dat precies in gaan vullen maar.

Ja als je dat niet aandurft als gemeente, waar sta je dan. Als je niet durft in gesprek te gaan met je bewoners dan.

Ze zijn nog niet zo ver, maar ze gaan, dat gaat wel komen. Laat dan maar een paar gemeenten voorop lopen. Ik ken ook gemeenten genoeg, Dinkelland en Tubbergen gaan mee doen dit najaar. Die hebben niets voor niets een gezamenlijke overkoepelende beleidsthema, noaberkracht heet dat. Vind ik fantastisch. Daar zie ik dat dus heel erg gebeuren, ga eerst eens bij die twee gemeenten kijken wat er allemaal in het model zit. Ga daarmee de boer op. Hoop echt dat dat gaat gebeuren, maar daar is het nu nog te vroeg voor.

Naomi Woestenenk & Diana Abbink	Denion	Model Gebiedsdekkende Voorzieningen
--	---------------	--

[00:00 – 03:26] Kunt u wat vertellen over de invloed van de methodiek op de identiteit van de gemeenschap?

Dat gaat niet heel direct. Het is niet een op een relatie. Wat er gebeurt als je met het model aan het werk gaat, doormiddel van de vragen die beantwoord moeten worden in het model heel erg met alle betrokkenen op zoek moeten gaan naar de essenties. Dus als het gaat om diensten en waarden die daarmee ondersteund worden en de doelgroepen. Dan moeten we echt met elkaar heel scherp gaan definiëren over wie hebben we het dan, waar hebben we het dan over en als het gaat over diensten en over faciliteiten weet je dan met welke intensiteit je diensten worden afgenomen? Weet je zeker dat ze die waarden ondersteunen, en heb je dat als eens gemeten? In die zin breng je, laat ik maar zeggen de gemeenschap in dit geval gemeenschap en de gemeente dichter bij elkaar. We gaan het nu toe passen in het beschouwingsgebied van een woningscoöperatie en zijn daar dus nu heel intens aan het praten met alle partners van woningcoöperatie in het gebied. Inclusief de gemeenten. Dus dan word het nog spannender om tot een gemeenschappelijke set van diensten en waarden te komen en het feit dat je elkaar moet uitdagen om die scherpere erin te brengen om die enkelvoudigheid te vinden. Om die eenduidige definities te vinden. Die maakt dat je opeens helder zicht hebt op wat je gemeenschappelijk stam is eigenlijk in zo'n gebied. Dat is volgens mij de kracht. Vervolgens komt dat ten goede aan de gemeenschap waar je naar, ben ik van overtuigd, aan de gemeenschap waarvoor je het doet. Tegelijkertijd hebben we in Hof van Twente ook gezegd. We zouden ook een keer met die uitkomsten naar zo'n gemeenschap toe moeten gaan. Om te kijken als we de gemeenschap aan de gang laten gaan, of we dan een soort van gelijke uitkomst krijgen. Model leent zich daar prima voor. Dus dat zou ook prima kunnen. Dat gaan we in die toekomst ook nog wel eens een keer doen. Dan heb je een hele directe verbinding, voorlopig is dat getraapt.

Nee de gemeenschap veranderd niet doordat we het model hanteren. Het model beoogt de eigenlijk de, als je naar gemeenten kijkt, beoogt het model de beleidsambtenaren voldoende geoprojecteerde handvaten te bieden om beleids opties voor te leggen aan het college. Het is dan aan de politiek om daar iets mee te doen en dan kan het nog, hoeft ik jou niet uit te leggen, alle kanten op, maar dan heb je als ambtenaar in ieder geval je momentje gehad van dit zou het in ieder geval moeten zijn. Word de gemeenschap dus niet direct anders van. Want het werkt niet direct op, wij denken wel dat op de langere termijn de gemeenschap er meer aan heeft, omdat je betere besluitvorming ondersteunt met dit model. Dat is de visie van de provincie en onze visie, maar dat moet dan nog maar even blijken.

[03:27- 06:10] Wat kunt u vertellen over de invloed van de methode op de betrokkenheid van de gemeenschap?

Dat zou kunnen wanneer je het laat maar zeggen wederkerig zou willen toe passen. Wanneer je de moed krijgt om als gemeente om te zeggen ik laat mijn beleidsambtenaren hem invullen en ik laat zo'n gemeenschap hem invullen. Als je dat durft, dat is echt een kwestie van durven, dan ga je een soort wederkerigheid en daarmee ook een samenhang en cohesie creëren. We waren daar in Hof van Twente dichtbij. Ik heb dat, ik laat dat nog niet los. We komen daar ook nog keertje toe. Ik denk dat we dat als een casus, laat maar zeggen als we daarop publiciteit over mogen maken. Wat ik zeker weet als het een succes is dat de gemeente dat gaat willen. Dan weet ik zeker dat andere gemeenten dat ook op zullen pakken. Als een soort bevestiging van de keuzes die ze gemaakt hebben. Want dat is wat je als gemeente graag wil.

Nee, andere organisaties wat we nu doen he. Wel andere organisaties maar niet de gemeenschap zelf. Nee, want daar zijn we ook nog te kort voor bezig met dit model. We hebben natuurlijk afgelopen jaar. Eigenlijk dit jaar, 2013, voor het eerst in de gemeentes aan het toe passen zijn geweest en het model beoogt toch ook wel een, de houdbaarheid van dit model is best groot. Dat moet nog.

We spreken met represanten van de gemeenschap. Bijvoorbeeld de belangengroepen van de kernen. Dat zijn natuurlijk de vertegenwoordigers van de bewoners. Die doen mee in het huidige traject waarmee we bezig zijn, ja.

Nee, die willen allemaal mee doen en die voelen zich serieus genomen. Die moeten ook echt heel goed nadenken als de rest. Het model is niet een, het is niet een makkelijk dingetje. Het model vraagt wel even dat je met elkaar goed uit discussiert waar je het over hebt en met dat je mensen hebt die dat ook leuk vinden merk je ook dat mensen denken oh maar dit is ook echt. Weet je het is niet hoog over iets roepen. Nee het is echt effe doordringen tot de kern waar we het over willen hebben met elkaar. In die zin nodigd het model je, als je erg echt mee aan het werk gaat, nodigd het model je wel echt uit om tot echte uitspraken te komen.

[06:11 - 07:44] Wat is uw ervaring op invloed van de methodiek op de ondersteuning vanuit de gemeenschap voor initiatieven en de methode zelf?

Nee, nee als je het zo formuleert niet. Zou ik zeggen. Kijk het model, het model is er echt om beslissing, om helder te krijgen wat in een bepaald beschouwingsgebied de huidige stand van zaken is als het gaat om diensten en waarden die daarmee ondersteund worden en dat kan zijn op het vlak van gemeentelijke diensten kan ook zijn op het vlak van zorg. Het kan op heel veel verschillende vlakken zijn, maar we kijken altijd naar de diensten, dienstverlening en de waarde die daar mee ondersteund worden voor specifieke doelgroepen. We brengen in het model ook altijd vraag en aanbod op elkaar om te kijken wat de samenhang is in het hier en nu en om te kijken waar je dan in de toekomst naar toe zou willen. Wat dan het gat is wat je moet overbruggen. Dat is de werking van het model. Dus het ondersteunt, maar het zou in theorie kunnen dat als een partij een initiatief op wilt zetten, en je hebt zo'n onderzoek gedaan. Daar komt wat uit, die dat initiatief ondersteunen omdat er ook uit het onderzoek blijkt dat er behoefte aan is, dan zou het in principe een ondersteuning kunnen zijn. Maar dan ook is het weer indirect, precies.

[07:45 - 13:57] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek op de participatie binnen een gemeenschap?

Nee, nee, dat geloof ik niet. Want participatie is een heel gevaarlijk woord. Geloof ik niet in. Het zou kunnen als je zo ver durft te gaan dat ik voer, ik ga het model invullen met m'n ambtenaren en ik ga bijvoorbeeld naar een kern en ik laat het daar ook invullen en ik durf ook twee uitkomsten tegen elkaar te leggen dan is er sprake van participatie. Zo is het model nog niet toegepast. Dat heeft ook alles te maken met de dapperheid van die gene die daar het model daar zouden kunnen brengen. Dan moet dat altijd toch via de gemeente.

Ik heb daar wel hoop, jawel ik heb daar wel hoop dat dat gaat gebeuren, maar dan moet het nog even wat meer, dan moet dat plan eerst even wat meer inburgeren bij de gemeenten zelf. Waar we het nu uitvoeren in opdracht van de woningcoöperatie heb je een iets wat andere samenstelling en de partijen die je daar vraagt zijn hele verschillende van zorginstellingen tot burgers tot belangengroepen. Die voelen zich allemaal wel heel erg betrokken en die vinden het wel fijn om gehoord te worden en serieus genomen te worden. Gevoel hebben dat ze bijdragen aan een plan, zeg maar. Aan een gezamenlijke visie, aan een gezamenlijke agenda, wat uiteindelijk de doelstelling is. Ja en wat dan mooi zou zijn dat op grond van de toepassing zoals we dat nu doen in Salland voor de coöperatie. Dat we daar een wervend artikel zouden kunnen produceren over hoe dat gelopen is en wat daar de winst is. Dat we dat in ieder geval ook aan de 26 Overijsselse gemeenten doen toekomen dat artikel. Zodat mensen zeg maar verleid zouden kunnen worden om te denken he dat is handig. Zo zouden wij het ook kunnen doen. Dat is wel een beetje het beeld wat we hebben. We gaan met Stimuland samen wat publicaties doen en ik heb daar al met Stimuland over gesproken. Daar moet een wervende werking uit gaan van het feit dat je andere manieren van toepasbaarheid laat zien, maar dat moet echt nog komen.

Nee gemeenten zijn sowieso nog niet zo met participatie bezig, ze hebben er wel heel veel over gepraat, over participatie maar dat word nog weinig gedaan.

Participeren is eng. Het is ook een hele nieuwe manier van naar buiten treden. Vroeger waren het de gemeenten die zeiden zo zit het en zo doen we het. Het is nog niet zo heel lang dat gemeenten voorzichtig gaan luisteren naar gemeenschappen er misschien van vinden. Dat is een eerste klein stapje op het vlak van participatie.

Dus we zijn nog heel ver weg van gemeenschappen mogen mee beslissen en dan ook nog iets oplossen met de raad. Want eigenlijk waren die daar van vonden ze. Dus het is allemaal, participatie is een woord wat je voorzichtig moet gebruiken.

Het is een woord waar terughoudend, kijk iedereen praat, communicatie is net zo'n woord. Iedereen pretendeert te weten hoe het moet en toch gaat er op dat vlak van alles fout. Dus het is blijkbaar altijd iets ingewikkelder dan je denkt en dat vind ik met participatie ook. Ik begeleid groot participatie traject in een andere gemeente buiten deze provincie en ik zie hoe ambtenaren worstelen met het feit dat zij wel naar buiten willen treden en dat zij de gemeenschap wel aan bod willen brengen, maar dat de wethouder daar zo zijn eigen dingen heeft en zijn eigen ideeën heeft. Dus als ambtenaar moet je heel erg opletten dat je niet helemaal klem komt te zitten tussen de gemeenschap, de wethouder en de raad. Het is ingewikkeld. Het wordt makkelijker uitgesproken dan uitgevoerd. Er komt altijd weer de vraag wie heeft de regie. Of wie mag het besluit nemen.

Als die goed is en dapper is gaat ie dat vroeg of laat een keer doen, maar dat doet ie vast niet vlak voor de verkiezing bijvoorbeeld.

Nee, want hij weet niet wat er uit komt. Hij weet niet wat er uit komt, als hij zeker wist dat het goed kwam en dan is het meestal niet zo'n interessant traject. Als hij zeker weet dat goed kwam dan zal die dat wel doen.

Het is eng, het is nieuw. Dat heeft tijd nodig en wat je dan nodig hebt is dat er vroeg of laat eentje is die dapper genoeg is omdat te doen. Misschien na 2014, in de Hof van Twente bijvoorbeeld, als we dezelfde wethouder houden. Dan heb ik best wel het idee dat we dat mogen doen. Het hoeft er maar een te zijn en als het dan maar mooi genoeg is, dan komt de rest er wel achter aan.

Waarschijnlijk allemaal. Het is gewoon het feit dat je even een periode hebt waarin het ongewis is wat er uit gaat komen. Dat vinden gemeenten, dat zijn ze niet gewend en in die zin moeten ze daar opnieuw aan wennen. Voor een deel is het complexiteit denk ik, omdat ook heel veel op hun afkomt. Er zijn van allerlei trajecten bezig. Dus ze zijn sowieso opzoek naar hoe houden we het allemaal in de hand. Zeker met de transitie. Niemand zit op extra onzekerheid te wachten. Dat is een traject van de lange adem zal ik maar zeggen.

[13:58 – 21:10] Wat kan u vertellen over de invloed van de methodiek op het vertrouwen tussen overheid en burger?

Nou kijk als het goed is, en de gemeente gaat uitleggen of toe lichten wat de methodiek doet en we zien nu eigenlijk ook wel bij de introductie van de methodiek bij de representerende partijen in Salland, dat ze zeggen oh dat is mooi zo'n instrument want het objectiviteert. Dus we zoeken met z'n allen naar zoveel mogelijk eenduidigheid in definities. Zodat we allemaal weten dat we het over het zelfde hebben. Als we dan straks met z'n allen tot dat besluit komen dan weten we ook zeker dat we allemaal hetzelfde bedoeld hebben. Dus het word transparanter. Dat voegt het volgens mij toe. Dat zou het meeste tot uiting komen als het inderdaad met meerdere partijen tegelijk word gedaan. Laten we dat alleen bij de gemeente blijft, merkt de buitenwacht daar niet zoveel van.

Nee dat zou kunnen, precies. Zodra je het met andere partijen met externe partijen in gaat vullen dan word dat begrip vast groter, omdat we allemaal weten hoe het tot stand is gekomen. Dat er dan een uitkomst ligt die ook op basis van door hun ingevulde gebrachte gegevens informatie is gedaan. Dan zal het echt veel draagvlak krijgen. Dus die mogelijkheid zit er wel in, alleen hebben we daar nog niet de ervaring mee.

Ja uiteindelijk wel, maar dat was ook wel de winst. Dat is ook juist de winst van werken met dat model, is dat laat maar zeggen gemeentes zijn doorgaand nog wel een wat in kolometjes georganiseerd en het ene kolometje handteerde toch blijkbaar wat andere definities dan het ander kolometje. Dus dat was heel interessant om ze aan tafel te hebben, van goh bedoelde je dit, bedoelde je dat. Ik dacht altijd dat jullie dit of dat bedoelde.

Ja als het ging over de invulling van bepaalde zorg begrippen. Dat is natuurlijk een vage wereld met allerlei definities en dat mensen zeiden, met name in Hardenberg heb ik ontdekt dat zorgpartijen en de gemeente er ook bijna niet uitkwamen, omdat ze gewoon in andere werelden leefden en anders vanuit hun eigen invalshoek, anders naar een bepaald problematiek keken. Dan moet je heel erg zoeken met elkaar. Wat is nou de gemene deler waar we het wel over eens kunnen worden en alleen eigenlijk al de discussie daarover is mooi, omdat mensen dan toch min of meer gedwongen worden om eens met elkaar in gesprek te komen wat ze anders nooit deden. RO en zorg dat zijn twee groepen die niet per definitie met elkaar in gesprek zijn, maar het blijkbaar toch op een aantal momenten wel over dezelfde beslis terreinen hebben. Dat werd door de gemeente ervaren als winst.

Om ze bij elkaar te krijgen was niet ingewikkeld om ze bij elkaar te houden was wat lastig.

Weet je als je met elkaar in een ruimte zit en je spreekt af dat je het eens zult worden, dan is het een kwestie van geduldig gesprekleider zijn totdat ze het eens zijn. Dat vraagt dan ook van ons als begeleiders op het model natuurlijk wat vaardigheden.

Jawel, nouja weet je ik denk dat dat voor de toekomst ook de rol van gemeente ambtenaren gaat worden. Dat is reuze spannend, maar toch veel meer op hun procesbegeleidings kwaliteiten zullen worden aangesproken dan op hun expertise kwaliteiten. Dus mijn hoop is natuurlijk dat we ambtenaren zo ver krijgen dat ze met dat model ook gewoon aan het werk gaan, of dat ze de werking in de invulling van het model gaan gebruiken als voorbeeld van hoe ze op andere vlakken mee aan het werk gaan. Want zo breed zie ik het wel. Het heeft ze meer geleerd dan alleen binnen de kaders van het model iets geleerd. Het heeft ze iets geleerd over goh dat gebeurt vast op heel veel andere momenten ook dat wij denken dat wij over het zelfde hebben. Het heeft ze waakzaam gemaakt in allerlei discussies. Dat komt ook omdat we in die gemeente bijvoorbeeld, in Hof van Twente, nog steeds met elkaar in gesprek zijn, maar we zijn ook met andere gemeenten waar het model heeft gedraaid, zijn we nog steeds in gesprek over en wat doen we er nu mee en wat zijn de vervolg stappen. Dat vind ik ook wel heel grappig om te zien het maakt overal dan ook iets los. Dus het is niet eenmalig, oh we hebben dat dingetje gedaan en nu gaan we over tot de orde van de dag.

Nou het is ieder geval blijvend onder de aandacht, of het ook echt een blijvende verandering is weet ik niet, maar het is in ieder geval nu nog bij hen onder de aandacht. Dus ze hebben in dat eerste half jaar, hebben ze dat model ingevuld met z'n elkaar. In Lossen, Haaksbergen, Hardenberg in Rijsen-Holt en nu nog komen er heel veel vragen binnen van en wat doen we nu, wat is het vervolg en hoe kunnen we verder? Dat vind ik positief. Dat is ook wat we gehoopt hadden.

Ja iedereen, alle interviews die we afnemen informeren we naar hun visie op de diensten en de waarden. Uiteindelijk maken we daar met een wat, niet de totale grote groep, maar een wat kleinere groep een selectie en finale toets vind toch plaats door de professor. Die vooral de integriteit van de definitie toets voordat ie ze in het model zet, omdat het anders wiskunde z'n werking mist. Dus dat is ongeveer de getrapte manier waarop we er na kijken. Dus iedereen heeft zijn inbreng. Daarna zullen we een kleinere groep vertegenwoordiging zullen we komen tot een soort selectie en gaat de professor nog even toetsen of we dat dan helemaal zuiver hebben gedaan.

Dat weet ik nog niet dat moet nog gebeuren, maar dat was de vorige keer ook niet. Dus dat zijn kleine dingetjes. Hij kijkt ook onderweg al mee, hij kijkt nu al mee. Dus wat dat betreft als wij vreemde dingen inbrengen. Dat is nodig, je moet de integriteit van het model niet beschadigen.

Jawel dat is niet, hij kijkt vooral naar de eenduidigheid van begrippen of wat bedoel je daar. Hij vraagt ook heel erg door naar wat bedoel je daar specifiek. Hoe zou je dat moeten omschrijven. Dat je dat soort dingen zuiver houdt. Nee hij zit vooral op de zuiverheid, niet op de inhoud.

[21:11 - 23:24] Kunt u iets vertellen over veranderingen van het sociale netwerk na de uitvoering van de methodiek?

Dat is nog te vroeg, wat we hopen. Kijk we hebben 26 gemeenten in Overijssel, wat we hopen is dat naar de toekomst toe we een site kunnen maken. Dat vond de provincie nog niet interessant genoeg om te ondersteunen, maar ik hoop overigens wel dat het er van komt. Dat we een site kunnen maken waar alle resultaten ook laat maar zeggen vindbaar waren. Zodat de gemeenten van elkaar konden gaan leren, kijk dan ga je een soort netwerk opbouwen, maar zo ver is net nog niet.

Die site is nog niet en de behoefte is er ook nog niet. Dat is ook iets wat we nog aan het verkennen zijn.

Door de toepassing van het model, kijk zoals we het model nu toepassen bij de corporatie zou dat een gevolg kunnen zijn, maar dan is het niet een op een het model wat dat veroorzaakt maar een gevolg van de toepassing van het model. Het model zelf doet dat niet. Het proces om er te komen, doordat je dat samen doet en met elkaar aan tafel zit en goed nadenkt samen, en de uitkomsten van het model als input voor je werk agenda gaat bepalen. Dan ook, maar dan is het weer de agenda die je als middel gebruikt om bij elkaar te komen. Het model is een ondersteunend dingetje.

Zou kunnen, maar dat zou ik niet een op een nu durven zeggen, laat ik je weten als we daar klaar zijn.

[23:25 - 24:30] Wat kan u vertellen over invloed van de methodiek op het sociale vangnet van de gemeenschap?

Nee, nu nog niet. Nee dat is, nee. Sociaal vangnet dan denk je ook veel meer aan andere taken, zeg maar de zorg taken. Dan denk je veel meer aan steunfuncties. We hebben het model ook nog niet in specifieke richtingen toegepast.

We hebben een voorstel ingediend om het model aan te passen voor de transitie WMO, specifiek naar de transitie WMO problematiek. Dat voorstel is gesneuveld. Dus we zijn nog opzoek naar een gemeente die zegt van dat vind ik een goed idee, dus dat zal ik wel willen, maar daar zijn we nog niet. Die hebben we nog niet, maar dan zou je het model in die zin kunnen toe gaan passen, maar dat moet dan allemaal nog gaan gebeuren.

[24:31 – 27:05] Wat zijn uw ervaringen met de methodiek op de invloed van de mobiliteit?

Nou als het gaat om inwoners van een gemeente, of een gemeenschap niet. Het gaat over ambtenaren heb ik wel het gevoel dat ze in ieder geval aangesproken zijn op hun kennis en in sommige gevallen dat ook heel erg goed opgepakt hebben en ontdekt hebben dat ze eigenlijk veel meer wisten dan dat ze oorspronkelijk dachten, of dat ze veel beter toegang hadden tot kennis dan dat ze voorheen hadden aangenomen. Dat vind ik wel een versterking. Empowerment is natuurlijk wel heel erg de opdracht waar de gemeenten voor staan, waar de overheid voor staat nu. Op het moment dat je dat gaat in brengen als doelstellingen, als waarden zeg maar die je in de toekomst wilt bereiken, kan het wel effect hebben op de keuzes die je maakt. Als je dat inbrengt in het model, waarden die te maken hebben met empowerment, dan komt daar ook iets uit waarmee je uiteindelijk wat mee gaat doen. Want het komt wel veel meer naar voren, zien we nu ook in opdracht van de coöperatie dat het met name gaat om die diensten die mogelijk maken dat mensen langer zelfstandig zijn, mensen langer zelf voorzienend zijn, in die zin word het model daar nu ook wel voor gebruikt gaan we ook kijken welke waarden, ja maar zei wilden zelf niet gaan zorgen voor empowerment, nee. Je gaat wel, je gaat het toepassen om te kijken wat is nodig. Precies, wat je aan dienstverlening moet organiseren om dat wel voor elkaar te krijgen, maar het is niet zo dat het model maakt dat empowerment toe neemt. Er word over na gedacht bij het inbrengen zeg maar van de informatie in het model en je ziet wel dat dat nu de onderwerpen zijn die mensen nu heel erg bezig houd, in die zin werken we wel mee en word er daarover gesproken. Waar hebben we het dan over als je het hebt over zelfstandig wonen wat is er dan voor nodig. Dat denk proces dat speelt wel heel erg bij het inbrengen van informatie, ja dat is waar.

[27:06 – 33:54] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek of mensen zich belangenloos inzetten voor de gemeenschap?

Nou ik geloof nooit zo in belangenloos dus dat vind ik al een hele lastige, want niemand doet iets belangenloos en dat hoeft ook niet wat mij betreft. Als instelling nu met ons mee werken dan doen ze dat omdat ze een belang hebben in dat gebied. Al was het maar omdat ze mensen aan werk hebben, in zo'n gebied en dat ook willen borgen, of omdat ze trots zijn op dienstverlening die ze in dat gebied neer zetten. Dus belangenloos vind ik geen goed woord, maar mensen zijn wel gemotiveerd om een bijdrage te leveren aan het model. Ja en je ziet wel dat al die instellingen die we spreken, steeds meer werken met vrijwilligers en ook bereid zijn om daar energie in te steken om ze begeleiden om ze goede kennis te geven. Ook dat is niet belangenloos. Ze zijn afhankelijk van, want het is een indirecte. Ja maar dat is ook niet belangenloos, want die instellingen hebben er gewoon belang bij dat die vrijwilligers gewoon komen werken anders krijgen ze hun hele dienstverlening niet meer vooruit. Dus het woord belangenloos is een slecht woord. Dat is geen handig woord. Niemand is belangenloos, nooit, geloof ik niet.

Klopt ook wel en dat word ook wel heel veel gebruikt, maar als je het goed beschouwd weet je, ik ben ook mantelzorger nummer 2 van mijn ouders. Doe ik dat belangenloos, nee natuurlijk niet, doe ik dat niet belangenloos. Want ik heb er belang bij dat alles goed gaat. Ook dat is een belang, snap je. Dus als je zuiver naar de definitie van belangenloos kijkt dan gaat ie wat mank, in elke discussie. Dus het woord belangenloos is een beetje lastig woord, maar ik denk wel dat partijen gemotiveerd zijn om hun bijdrage te willen leveren. Dat zijn dan nu de representanten van de gemeenschap, maar zouden we een trede dieper gaan dan zou de gemeenschap dat ook zijn.

Omdat het iets oplevert, vandaar dat ik denk dat belangenloos niet, het levert iedereen wat op. Het levert iedereen een helderde beeld op over waar het heen zou, of wat je zou moeten doen en daar heeft iedereen wat aan. Ook als de uitslag een beetje tegen valt, heb je iets aan een objectieve mogelijk beeld.

Nee dat hebben we nog niet mee gemaakt. Dat is doorgaans zo, dat is maar gelukkig want anders zou je te maken hebben met een slechte beleidsambtenaren. Dan zou je een heel ander verhaal hebben. Van normaal

gesproken gaan we er van uit dat de beleidsambtenaren wel weten wat de richting van de ontwikkeling zouden moeten zijn. Dus als we iets uit het model krijgen wat radicaal op hun mening zou komen te staan of waar ze helemaal onthutst van zouden zijn, omdat ze het niet verwacht, dan zou mijn neiging zijn laten we nog even kijken hoe we dan het model hebben ingevuld. Het is veel meer zo dat dingen scherper geformuleerd, of minder scherp bleken te zijn dan ze dachten. Ik dacht dat die verandering een veel grotere impact zou hebben. Dat is zo'n uitspraak. In de bottom line is het een ahah belevenis in de zin van ja ik dacht al wel dat het die kant op zou gaan. Dat is natuurlijk wat je van een goede beleidsambtenaar ook verwacht. Dat die voor de gemeenschap een beetje de toekomst in kan kijken en zich ongeveer een beeld heeft gevormd van wat het op zijn of haar werkvlak zou moeten worden. Waar het heen gaat, maar wel verassingen op details. Dat mensen zeggen goh ik dacht dat dat veel belangrijker zou zijn en dan nog gaan we vaak even terug naar de rekenbladen. om te laten zien waarin de weging dan welk resultaat zat en dat kunnen we met het model goed laten zien. Daar kan het zelfs nog zo zijn dat een ambtenaar zegt goh misschien had ik dat anders willen waarderen. Dat kan, het is zijn model, doen we gewoon een ander getalletje erin.

Nee dat geloof ik niet omdat hij het doet om dat ie daar, dat is zijn, dat is zijn professionaliteit. Nee dat is professionaliteit van de ambtenaar. Daar is geen eigen belang om dat te doen, of het idee dat de wethouder dat belangrijk zou vinden ofzo, dat zit er niet in. Nee helemaal niet. Er is heel veel professionele trots. Ook wel oprechtheid. Daar kunnen wethouders heel blij mee zijn, vind ik altijd weer. Zullen ze niet altijd zijn.

Het goede nieuws is de wethouder mag vervolgens toch mee doen wat hij of zij zelf wil en ik vind het mooi dat professionele ambtenaren hebben die zeggen het is mijn professeie om een zo goed mogelijk beeld te schetsen en daarna mag de politiek er mee doen wat ze wil. Dat zie nu niet in dat ding, maar ik doe quotes. Want dat doet de politiek natuurlijk ook niet. Die snappen het natuurlijk ook wel dat het goed is om het uitlegbaar te houden, maar dat is een beetje wat het model brengt.

Nee zo ver zijn we, nee want de de eerste uitkomsten liggen nu pas politiek voor. Dat moet nog helemaal gebeuren.

Nog niet maar dat horen we wel, dat volgen we wel, maar zo ver is het nog niet. Dat gaat allemaal niet zo snel.

Daar is een hele zomervakantie over heen gegaan weet je wel daar komen nu de eerste nota's bij de wethouders. Daarom krijgen we nu ook de eerste vragen terug van de ambtenaren. Goh hoe moet ik dit en dat.

Er gebeurt wel van alles, maar het is nog een jong model he. We zijn nog maar net begonnen.

Ja maar dat is ook goed want dan gaan we snel en goed ervaringen opbouwen en daar hopen we ook mee door te gaan.

7.6.3 Methode: Methode U

Birgitte Keijzer & Mireille Groot-Koerkamp

Gemeente Olst-Wijhe

Methode U

[00:00 – 03:54] Kunt u wat vertellen over de invloed van de methodiek op de identiteit van de gemeenschap?

Dat vind ik een beetje een moeilijke vraag. Alsof je identiteit door een methodiek kan veranderen. Vraag me af of dat überhaupt kan, maar ik denk wel de betrokkenheid, door de methodiek zijn mensen wel meer betrokken bij de Kracht van Salland, bij het proces. Misschien dat het wel een bindend middel is, nu met de Kracht van Salland en met Salland cafes, dat je wel een sterker Salland gevoel krijgt. Dus we hebben in ieder geval een aantal, we hadden afgelopen donderdag weer Salland café. Zijn er gewoon een aantal vaste volgers eigenlijk, je ziet gewoon een groep die elke keer weer komt en er waren dan ook mensen die daarvoor helemaal niet kenden, waar ik tenminste geen contact mee had. Het is, wordt misschien wel sterker, maar alleen, als je alleen die methode U doet zoals we twee bijeenkomsten hebben gedaan dat is niet genoeg. Dan moet je daarna ook verder gaan, want anders houdt het weer op. Om echt dat netwerk te versterken, dat Salland gevoel zeg maar, dan moet d'r langer mee doorgaan denk ik. Dus dat is niet zo van goh we organiseren twee bijeenkomsten, klaar.

Ja, je hebt wel door die methode, omdat er zeker onder in die U ging het heel erg over waar sta je zelf. Dat dat deel werd aangeproken wat je normaal gewoon overslaat. Dat je het persoonlijke, waar loop jezelf tegen

aan als persoon binnen dit proces? Waar krijg jezelf energie van? Dat mensen wel opener worden van hoe zelf in staan als persoon, niet vanuit hun functie. Dat is een heel verschil. Je kan ambtenaar zijn, maar als persoon kan je wel heel betrokken en bevolgen zijn, of juist heel erg klem zitten, in een spagaat zitten ofzo. Dat persoonlijk functioneren zeg maar, heeft heel veel invloed op hoe zeg je dat, hoe je persoonlijk er instaat heeft invloed op hoe je functioneert. Dat opener worden dat is inderdaad wel door die methode spreek je ook meer het gevoel enzo aan. Die dingen waar je het normaal niet over hebt die komen dan op tafel. We hebben ook bewust gezegd van laat de grenzen van het ambtenaarschap los en dat merk je ook wel nu in de volgende Salland cafes, daar zijn we ook heel bewust mee bezig om grensverleggend bezig te zijn. Om buiten je sector of onderwerp te gaan kijken, omdat je daar heel veel kan leren. Niet alleen voor een ambtenaar, maar voor iedereen, voor allemaal. Niet zo vanuit je achterban denken, of vanuit je belangen. Dus precies met een open vizier naar anderen kijken waardoor je heel veel kan leren. Dat is wel heel erg gebeurd denk ik, door die U methode. Maar ik vind identiteit ook een groot woord voor, identiteit is iets voor naar mijn idee, iets heel groot en dat kan je niet door een paar zo veranderen.

[03:55- 07:43] Wat kunt u vertellen over de invloed van de methode op de betrokkenheid van de gemeenschap?

Nou dat heb ik eigenlijk net verteld, doordat je het samen doet vanaf het begin af aan samen doet en dat je heel open bent in je proces. Je gaat niet iets van te voren verzinnen, maar vanaf het begin af aan ben je heel open en iedereen kan meedoen en de uitkomst, wat er uit komt staat ook helemaal open en daardoor voelen mensen zich, daardoor krijg je die betrokkenheid wel vanzelf.

Ja, dat mensen meer meedenken ofzo, je krijgt allerlei ideeën, tips of ook nu met dat Salland café iedereen biedt zich aan ik wil ook wel wat vertellen de volgende keer in zo'n Salland café. T's veel meer een wij gebeuren dan wij - zij. Toen was het meer wij - zij.

Wij-zij bedoelt zij overheden en samenleving, van wij en zij. Ik denk dat we daarin wel een verschil hebben gemaakt, door de U methode. Vroeger was het echt wij overheden en die burgers, nu is het al veel meer overheden samen met burgers. Hoe moeilijk dat ook nog is in sommige stappen. Maar dat spreekt uit de Salland cafes wel heel erg. Je staat als een geheel die avond. Als Sallanders, met ideeën, met probelemen, met oplossingen en voorheen stond altijd wij – zij, dat is al veel meer wij, wij gaan het samen doen. Daar is wel een, ook met name in de Salland cafes, heel positieve ontwikkelingen ontstaan.

Nou ja ik vind de stichting Kostbaar Salland, die heeft afgelopen jaren bakken met geld gehad vanuit de overheid. Nou dat geld is nou gewoon op, dus vind ik een heel mooi voorbeeld dat in ontwikkelingen, begin was heel erg wij en zij, nu de afgelopen tijd zeg maar, omdat je elkaar ontmoet in andere settingen dan alleen maar in kantoren waar je het over geld hebt. Ook in zo'n Salland café dat het veel meer wij word. Wij willen dat Salland mooi blijft, wij gaan opzoek naar middelen om Salland mooi te houden. Hoe houden we dat fonds in de been, hoe houden we die stichting in de been? Dat soort dingen. Het is een probleem van de stichting, maar ook van de gemeenten. Want de gemeenten eigenlijk wel willen dat de kwaliteit van het landschap blijft bestaan en de cultuurhistorie. Dus daar zijn we echt als een wij naar opzoek en dat is wel een hele andere dan een aantal maanden geleden.

Ja merk je dat gezamenlijk Kracht van Salland ontstaan is. Die betrokkenheid zie je dus een voorbeeld van op die bijeenkomsten komt altijd wel weer 60 man ofzo, of zoiets. Dat soort dingen of ze komen met, dat allerlei mensen zeggen goh ik wil ook wel wat vertellen in clubjes, stichting, vereniging, dorp. Ik heb al verschillend gehad afgelopen donderdag die zeggen ik wil ook wel een keer wat vertellen in dat Salland café. Gewoon allerlei projecten die daar uit zijn gekomen. Die ook uit die bijeenkomsten enzo. Ja ik weet niet of het al concreet genoeg is. Oké.

[07:44 – 13:21] Wat is uw ervaring op invloed van de methodiek op de ondersteuning vanuit de gemeenschap voor initiatieven en de methode zelf?

Vanuit de gemeenschap, ja dat denk ik wel. Komen er initiatieven, ja dat denk ik wel. Ik denk wel dat er een heel concrete voorbeelden liggen. Er was bijvoorbeeld een ondernemer uit de omgeving van Deventer. Die had in de eerste bijeenkomst van de werkconferentie had ze al contacten geleid met een adviseur en met Saxion, plattelandswerkplaats. Is een groep die onderzoek kan doen met studenten, door studenten in te zetten. Ik weet nu al dat het onderzoek is afgerond. Dus door het verbinden van mensen, worden dus initiatiefnemers ondersteunt, omdat ze op dat moment de kennis niet hadden van mensen waar ze terecht konden en door de werkconferentie als verbinding hadden gelegd. Daardoor worden initiatieven van onderop door het juiste netwerk

of door het netwerk te verbreden van initiatieven van onderop kunnen ze elkaar ook vinden. Dat is een heel sprekend voorbeeld waarin het gewoon gebeurt is.

Nou ja een heel mooi voorbeeld vind ik Salland breed, die hebben gevraagd, is een groep mensen die glasvezel in buitengebied wil gaan aanleggen samen met overheden. Die hebben gewoon gevraagd of ze in het volgende Salland café een presentatie kunnen houden. Ze kunnen natuurlijk zelf wat gaan organiseren, maar haken gewoon aan bij de Kracht van Salland. Dat vind ik heel sprekend dat een initiatief van onderop ook de Kracht van Salland gebruikt. Dus het contact met overheden, al die anderen in het buitengebied, te laten zien wat ze willen. Het is ook een beetje een verbindende factor, dat is het. Het is gewoon een, dat Salland café word een beetje verbindende factor die agrarische natuurvereniging wil wat vertellen, maar die kan dat zelf natuurlijk ook wel doen, maar die denken ja dit is een heel breed gezelschap. De zien het ook als een soort paraplu waaronder, zo zeggen de mensen dat ook ze zien het als een paraplu, waaronder allerlei dingen gebeuren. Waar mensen zelf dingen doen.

Ja, door de methodiek, dat vind ik best wel lastige vraag, vindt het gewoon een moeilijke vraag. Nou ja mensen ontmoeten elkaar. Krijgen een breder netwerk en kunnen elkaar vragen, en doen ideeën. Wij monitoren niet zoals die boer uit Deventer, of uit dat netwerk wat hij heeft, wat wij doorgeven, nou neem eens contact op met die en hij heeft die ontmoet op de conferentie. Gaan wij niet achteraf checken heb je hun nog gebruikt voor een onderzoek, dat doen we niet.

Zijn gewoon heel veel initiatieven van onderop zeg maar, en die krijgen een platform om zichzelf te presenteren, omdat te vertellen en dan komen er andere dorpen en die denken hé dat is ook een goed idee, of goh daar kunnen wij ook wel iets meedoen, of andere ondernemers. Dan is er na de presentatie een soort netwerk, gewoon een borrel en dan zie, je ziet gewoon nu al een aantal dorpen die zeggen, die zijn de vorige keer geweest en die komen dan nu weer. Niet in hun eentje, maar komen ze meteen met z'n vieren vanuit dat dorp. Want ja daar moet je bij zijn, daar valt wat te leren of te halen voor ons eigen dorp. Het is nog een beetje vroeg om te kijken van goh gaan ze nu echt ook daadwerkelijk wat meedoen. Dan moet ik even zoeken eigenlijk, moet ik even nadenken of ze de ideeën hebben opgedaan bij die bijeenkomsten.

Ouderen zorg, OZO dat is heel klein begonnen. Met een groep van hoeveel hadden ze, tien ouderen ofzo, klein groepje. Is gewoon de belangstelling voor die ouderen zorg is nu wel, d'r is al een veel grotere groep die daar aan wil meedoen. Het is nog niet in de benen gezet, het is nog niet zover, maar de bekendheid is er al. T's misschien een beetje vroeg om concrete, weet ik niet.

Dat is zo'n prototype, is in de tweede bijeenkomst is gevormd eigenlijk. Dan is dat verder uitgewerkt in een projectplan. Soort pilot waren ze toen ook gestart. Nu hebben ze zich in dat eerste Salland café hebben ze gepresenteerd en nu willen ze opschalen. Willen ze die pilot verder uitrollen.

[13:22 – 24:00] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek op de participatie binnen een gemeenschap?

Dat mensen meer meedoen, ja. Ja dat gebeurt volgens mij. Dat gebeurde daarvoor ook al. D'r was al naar mijn idee is de participatie was altijd al wel groot. Omdat mensen gewoon heel veel initiatieven zelf ondernemen. Ik denk dat al die kleine lokale initiatieven nu wat meer Sallandsnetwerk ontstaat. Daar, dat participeren dat was al heel op dorpsniveau al sterk. Het ene dorp was veel sterker dan het andere dorp. Luttenberg bijvoorbeeld is gewoon een dorp, echt het ene na het andere project komt daar uit de grond. Zijn allemaal initiatieven van vrijwilligers. Dus echt bottom up, ja niet zomaar een beetje, maar zijn gewoon grote dingen die ze daar doen. Dat bleef een beetje in Luttenberg en zo had je in elk dorp wel dat soort initiatieven, maar nu wordt dat veel meer met elkaar gedeeld. Ik denk gewoon dat het aanstekelijk is als je dus het verhaal van Luttenberg hoort dat je dan van een ander dorp bent, dat je dan echt de kriebels krijgt om ook zoiets te doen. Volgens mij is dat het. Dat het in plaats van op dorpsniveau meer echt Sallandsniveau, dat het Sallandse meer word uigewisseld tussen de dorpen.

Het was er al, maar op Sallandse schaal word het versterkt. Met als gevolg dat je efficiënter kunt gaan werken, omdat je ook heel veel kennis deelt en ervaringen. Dat is het, gewoon veel meer kennis uitwisseling, dat je daardoor ideeën op doet en inspiratie om in je eigen dorp wat dingen op te pakken.

Nou ja ik vind participatie vanuit de overheden wel veranderd door dit proces, overheden was echt we kijken van boven naar beneden en ik denk dat we met dit proces toch wel een heel klein stapje hebben gezet niet meer wij en zijn, maar wij samen, wij samen. Daar in die zin is de participatie wel. We zijn natuurlijk wel in proces gestapt waar je u tegen zegt hier, omdat op te starten, naar de veranderende rol van overheid, daar vind ik dat we heel sterke stappen hebben gemaakt. Hoe klein die ook is op dit moment en hoe hard we ook moeten knokken,

maar daar is wel een stap gezet door de drie gemeenten en de wethouders nou we gaan er nu ook voor en de ambtenaren die erbij betrokken zijn in een nieuwe manier van werken. In die zin is de participatie wel heel erg toegenomen.

Ik hoorde van, ik had vorige week gesprek met hoe het gaat in, dat klinkt zo, gaan we een ander gebied afvallen. Maar daar was ook al een gebiedsplan ontwikkeld, een visie. Ja daar was toch wel gedaan gewoon met, dat was al een beetje voorbereid die visie en met de gemeente besproken enzo welke thema's d'r in moeten staan, welke onderwerpen, welke projecten enzo. Het was ook wel een grote bijeenkomst geweest, maar dat was toch wel van die partij nodige uit en die en die. Het oude netwerk was weer aanwezig zeg maar. Dan denk ik ja dan moet je ook gewoon, blijkbaar is dat gewoon heel moeilijk om te zeggen iedereen mag komen. Blijkbaar is dat heel spannend dan weet je niet wat er uit komt ofzo. Gewoon dat je zegt het is openbare bijeenkomst, iedereen mag komen. Blijkbaar is dat al heel moeilijk en iedereen mag ook vragen of die daar spreker wil zijn. Ja en iedereen, dat je het gewoon open houdt, en dat je de regie loslaat. Van ja dan kan er ook iets heel anders uitkomen uit die bijeenkomst. Dan komt er niet iets uit wat je van te voren al verwachtte, ja dat kan. Je kan heel lang hebben over participatie en over andere manier van werken voor overheden, maar door het gewoon te doen dan ervaar je ook gewoon hoe dat is en waar. Dan ervaar je ook van dat het voor sommige spannend is. Kan dat dan wel moeten we niet gewoon stakeholders uitnodigen en moeten we niet een soort klankboordgroep vormen? Wij schrijven een visie en moeten we dan niet een klankboordgroep vragen die dan reactie geeft? Ja dan moet je echt wel dat durven loslaten door gewoon te doen, ja kan het er heel lang over hebben, maar je moet het gewoon doen. Die ervaring heb je nu wel met elkaar opgedaan.

Vonden mensen leuk. Ja zijn heel veel mensen heen gegaan die we nog nooit hadden, die je totaal niet kent vanuit andere clubjes of verenigingen, stichtingen of weet ik veel. Er kwamen gewoon heel veel, gewoon burgers die betrokken, die dat interessant vinden. De mensen die er kwamen hadden wel interesse voor. Dat is logisch natuurlijk, en die waren heel enthousiast.

Tenmiste een aantal mensen, een mevrouw bijvoorbeeld die was bezig met om thuis een soort bed and breakfast op te zetten en een landgoed te maken van hun erf. Die is gewoon heel erg in het plannenmakerij bezig, dus die kwam door ook heel erg op ideeën op te doen. Om inspiratie op te doen, van zij denkt natuurlijk mijn bedrijf is als een onderdeel van Salland en ik denk dat zo'n iemand heel erg kwam om ideeën en inspiratie op te doen. Denk ik.

Ook wel eens moeilijk, ook wel ja vanuit hierzo was het intern bij deze gemeente wel een beetje besproken, maar niet hier met de top zeg maar. De burgemeester en de gemeentesecretaris waren wel een beetje wat, die waren bang dat we verwachtingen gingen wekken naar bewoners. Dat er ook weer een zak met geld zou liggen en dat mensen maar moesten komen met hun plannen en ideeën en dat ze maar bij de gemeente moesten aankloppen met hun plannen. Volgens mij hebben we die verwachting helemaal niet gewekt in die bijeenkomsten. Is er helemaal niet over geld gepraat eigenlijk. Was helemaal niet aan de orde, maar daar waren ze bangen voor. We hadden hun beter moeten uitleggen wat we aan het doen waren, ook omdat het van die openbare bijeenkomsten waren waar iedereen mocht komen zeg maar. Zij hadden het gevoel dat we een beetje op eigen houtje dingen aan het doen waren, dat was misschien ook wel zo, maar goed dat lef heb je wel nodig. Als je alles wil vast leggen van te voren, dat is weer dat overheidsdenken. Je moet eerst een notitie schrijven en dan moet die notitie geackodeerd worden door je leidinggevende vervolgens door B&W en dan zou je pas aan de slag mogen. Ja dat vertraagt ontzettend het proces. Plus dat je dan je kostbare energie die je hebt weer bezig bent een stuk te schrijven, terwijl je eigenlijk die energie beter kunt stoppen in het ondersteunen van initiatieven en het samen dingen oppakken. Ik denk dat het hele proces, als je zo'n U methode doet. Je kunt daarvoor externe hulp voor krijgen, hebben wij ook gehad. Aantal workshop begeleiders, Netwerkplatteland heeft ons daar in ondersteund, maar als je bij de gemeente of bij het gebied zelf niet een aantal groep enthousiastelingen hebt die enthousiast zijn over het samen oppakken van nieuwe initiatieven, dat je nog tien keer een U methode kunt doen, maar dat het niet werkt. Een gemeente of een provincie kan perfect ergens een U methode gaan neerleggen, maar als je in het gebied niet met mensen hebt die daar achter staan, die er aan willen trekken, die mee willen doen dan bereik je geen bal. Daar ben ik ook een beetje huiverig voor, van dit soort modellen bij de provincie, provincie kan perfect vier modellen bedenken die allemaal super, of waarvan stel de U methode helemaal uitkomt als super participatief en dat het heel goed gewerkt heeft in Salland, en dat nog steeds goed werkt. Dat wil niet zeggen dat het in Twente succesvol is, omdat het ook heel persoonsafhankelijk is. Dat vind ik met elke methode, welke je ook neer legt het hangt af van de mensen in dat gebied. Of je nu methode x, y of z gebruikt maakt niet uit. Als je een groep enthousiastelingen hebt dan past alles. Hele dingen als sfeer ofzo is gewoon ook heel erg bepalend, gewoon de

toon waarop je dingen zegt. Misschien ook wel wie de dingen zegt ofzo, Ik weet niet, dat soort. Of je wel of niet uitgenodigd voelt om ergens aan mee te doen of niet dat kunnen hele kleine dingen zijn of dat nou wel of niet gaat werken. Wij hebben er bewust ook heel low profile gehouden. Dus niet een opening door een wethouder op die werkconferentie. Iedereen stond gelijk, ambtenaren, wethouders, deelnemers iedereen was gelijk op dat moment. Ik denk dat dat heel belangrijk is, want als een wethouder een openingswoordje gaat doen ofzo dan voel je meteen al soort van hierarchie ofzo. Dat hebben we dus niet gedaan. Zulke dingen zijn denk ik belangrijk. Dat je het openhoudt de manier waarop je dingen doet is heel belangrijk.

[24:01 – 29:59] Wat kan u vertellen over de invloed van de methodiek op het vertrouwen tussen overheid en burger?

Ja je moet proberen, ik denk sowieso nooit in overheid burger, maar dat ligt misschien aan mij maar je moet gewoon met z'n allen wij te zijn. Wij zijn Sallanders en wij gaan voor Salland. Dan doet ieder dat vanuit zijn eigen rol. Of je nou ondernemer bent ieder heeft daar zijn steentje aan bij te dragen. Ook als je ambtenaar bent, maakt niet uit wat dat moet je proberen uit te stralen denk ik. Ik denk dat dit goed is voor, ik denk zeker dat dit goed is voor vertrouwen in de overheid. Het gevoel, niet alleen het gevoel dat je gewoon samen zingen doet. En dan moet je dat ook, ieder moet dat waar maken. Niet alleen de overheid, maar ieder moet dat waar maken dat vertrouwen.

Misschien met kostbaar Salland weet ik ook niet of dat een goed voorbeeld is. Ja nou ik heb wel een voorbeeld dat is het dorp Heeten. Heeten is bezig met een dorpsplan dat doen ze helemaal zelf. Zijn ze nu mee gestart. Toen hebben ze wel heel expliciet gevraagd, zijn ze bij de gemeente gekomen en onze kern contact ambtenaar zou daar sowieso naar toe, maar ze hebben heel expliciet gevraagd om nog andere ambtenaren mee te nemen. Dus dat vind ik wel heel positief. Wij gaan met dorp bezig, maar nodig ook andere mensen uit om mee te luisteren die avond van wat er allemaal in zo'n dorp leeft. Dat vind ik wel heel erg vertrouwen, op vertrouwens basis want je komt toch wel in de keuken kijken van het dorp. Dus dat vind ik wel een heel mooi voorbeeld dat het vertrouwen er is. Wat ik wel merk dat is ook vanuit de rol van subsidie coördinator die ik in Raalte vervul ,maar hier ook, dat de grens ook een beetje wordt verlegd. Dat veel meer samen dingen worden opgepakt. Vroeger was het de gemeente geeft 10.000 euro aan een project, of 5.000 euro. Nu wordt steeds meer gedacht oké er is een leuk project in de samenleving, we willen ook samen dat het gaat lukken. Vroeger was het we geven subsidie en ze zoeken het maar uit, maar nu is het veel meer samen met de gemeente en met de initiatiefnemers gaat kijken we geven nu wel vijf of tienduizend euro cofinanciering, maar het project moet dan ook wel echt lukken. Dus het is niet meer zo afstand houden, hier heb je het geld. Meer oké wat moet er dan allemaal meer, hoe gaat het met de vergunningen wat is er voor nodig? Kunnen we nog andere financiering zoeken. Niet alleen geld geven, maar ook op een andere manier behulpzaam opstellen en dan in alle lagen. Van wethouder tot ambtenaar zeg maar, dat dat gewoon gebeurt en daar zie ik wel al een verandering. Ik vind het wel grappig dat zei laatst iemand ging over de plaatselijke groep van leader, dat is heel wat anders, dat is een mix van overheidsmensen en niet overheids, gewoon burgers, ondernemers, verenigingen en stichtingen, allerlei vrijwilligers. De overheid is altijd de minderheid, minder dan de helft. Toen zei iemand wat ga je dan doen in de volgende periode met de samenstelling van de groep. Het zou eigenlijk mooi zijn als de overheid er helemaal uit gaat dat is nog een trap hoger op de participatieladder. Toen zei ik ja maar dat is helemaal, vind dat helemaal. Dan denk ik dan wordt het een club apart dan krijg je juist weer overheid en burger apart. Terwijl juist met projecten kom je verder als je juist heel dicht samenwerkt met elkaar. Want het is niet, projecten hebben niet alleen geld nodig, maar heeft ook een probleem met het bestemmingsplan of heeft dit of dat of zus ofzo. Dus je moet met zoveel dingen gewoon oplossingen bedenken. Je moet het echt samen doen, ik denk dat je juist helemaal, kijk bij sommige dingen moet je gewoon streven oké dat doen burgers gewoon zelf, maar ook heel veel dingen dat het toch goed is om wel dicht bij elkaar te blijven, om het wel samen te doen. Maar wel gelijkwaardig. Ieder vanuit eigen rol. Dat vertrouwen, over het algemeen is. Uit de interviews bleek wel dat mensen enthousiast waren dat we naar hun toe kwamen, hebben al een aantal mensen expliciet gezegd van oh dat gemeente bij mij thuis komt om te vragen wat ik van Salland vind. Aantal hele positieve reacties, dan bouw je wel aan vertrouwen. Dat is niet een telefoontje of een mail, maar gewoon een gesprek hebben wij een dialoog gesprek hebben wij gevoerd. Nou hoe sta jij in Salland? Dat heeft een aantal mensen heel erg gewaardeerd. Dat heeft wel vertrouwen denk ik ook gecreeërd. Dat blijf je ook, nu achteraf als je dan weer toevallig contact hebt met een van die mensen over een project of wat dan ook. Dan heb je gewoon heel ander contact, gewoon in de situatie geweest. Bij de mensen thuis geweest ,je kent ze gewoon. Dat is

toch even heel anders dan dat je even vanuit gemeentehuis even telefonisch contact hebt gehad of een telefonisch enquête hebt gehouden. Ik denk dat daar wel een stukje vertrouwen, uit in ieder geval een heel aantal individuen erg gewonnen is, wederzijds. Dus dat de initiatiefnemers ook denken nou die overheid is niet altijd nee en het kan niet en het mag niet. Degene die de interviews gehouden hebben die hebben even goed begrip over en weer dat is natuurlijk wel zo.

[30:00 – 31:36] Kunt u iets vertellen over veranderingen van het sociale netwerk na de uitvoering van de methodiek?

Dat is misschien wel het sterkste, gewoon dat dat vooral dat dat netwerk binnen de dorpen heel sterk is. Binnen de dorpen kent iedereen, ligt aan hoe groot een dorp is, maar kent iedereen elkaar weet iedereen elkaar te vinden. Die is goed in bouwtekeningen maken of die is accountend die kan heel goed weet ik veel financien doen of weet ik veel. Binnen een dorp weten mensen elkaar heel goed te vinden, tussen de dorpen is er weinig uitwisseling. Terwijl er juist zoveel te leren is van elkaar dat wij waar we nu bezig zijn dat heel erg, dat is misschien wel het sterkste van die vragen die we tot nu toe hebben gehad dat dat effect is het sterkste.

Dat ze dat gewoon zeggen, goh ik heb dat gehoord van die en die. Dat is ook wat voor ons, dat is ook wat voor Wijhe. Van die mensen van plaatselijk belang Wijhe, eentje die woont dan in Luttenberg die zegt nou daar gaan we in Wijhe ook mee aan de slag. Nu dus volgende keer, laatste keer in Letele waren ze met een groepje. Had de rest van het plaatselijk belang ook meegenomen die zeggen gewoon wij horen zoveel dingen, we doen zoveel ideeën op daar kunnen we hierin ons dorp mee aan de slag. Heleboel van dat soort verhalen.

Wat kan u vertellen over invloed van de methodiek op het sociale vangnet van de gemeenschap?

Niet gevraagd

[31:37 – 35:07] Wat zijn uw ervaringen met de methodiek op de invloed van de mobiliteit?

Ik denk doordat wat ik net zei door ideeën op te doen dat je daar. Toen ik in de Noord-Oost polder ook leader deed was er een onderlinge strijd tussen de dorpen, want die hadden heel lang werkten ze met leader en hadden ze een keer per jaar een bijeenkomst. Dat was echt een onderlinge strijd tussen, van wij hebben dit gedaan en wij zijn hier mee bezig geweest, maar dat jutte elkaar een beetje op. Maar dat is een beetje overdreven misschien, maar daardoor namen andere ook de wat passievere dorpen kwamen echt ook wel in actie. Nu, is wat negatief gezegd misschien onderlinge strijd, maar ik denk wel door een Sallands netwerk je wel ideeën bij elkaar op doet en ook wat de dorpen die wat ingedut zijn of die niet zo heel actief zijn dat die denken potverdorie kunnen wij ook. Dan moet het bij ons ook. Ik denk dat dat wel gebeurt. Dat is iets wat moet groeien.

Ja ik zie dat mensen geïnteresseerd zijn, willen leren van elkaar dat zie ik. Nieuwschiering zijn na elkaar. Dat ze zeggen daar moeten we bij zijn. Als de volgende bijeenkomst is daar moeten we bij zijn. Dat is wat ik zie. Wat er dan uitkomt aan projecten enzo dat moeten we gewoon eens bekijken of dat nou inderdaad uit die dorpen die wat rustiger zijn of daar dan ook initiatieven uit komen. Maar goed voor mij zou het al super zijn als een dorp het al een idee heeft en een ander dorp het kopieert en plakt het. Prima, hoeven ze het wiel niet opnieuw uit te vinden, prima. Dan heb je al heel veel gewonnen zo. Alleen al door een simpele avond te organiseren waar iemand wat verteld. Kijk de avonden zijn ook helemaal niet hoogdravend en dat is mooi van zo'n concept wat we hier eigenlijk hebben bedacht. Kijk als wij vanuit de gemeenten of vanuit de overheden iets zouden organiseren dan denk je heel erg vanuit de overheden en denk je welke spreker moeten we hebben. Kost gelijk klappen met geld, een spreker kost zo weer paar honderd euro op een avond. Voorbereiding, een avond zelf. Nu krijgen gewoon mensen uit het gebied die super, in het gebied gebeurt gewoon heel veel. Dus die gewoon super presentaties kunnen houden die het gewoon kunnen, die de taal spreken van het gebied. Die de problematiek van het gebied op tafel leggen en bespreken en oplossingen aandragen. Dus dat werkt veel beter dan wanneer je weer een avond hebt met een spreker uit de tweede kamer of een bekende persoon wat eigenlijk heel vaak gebeurt. Dat is prima voor bijeenkomsten bij de provincie, trendbureau heeft goede sprekers, prima. Maar dit is voor de gemiddelde, dit is veel low profile gewoon voor mensen, van elkaar leren, op doe niveau.

[35:08 – 42:21] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek of mensen zich belangeloos inzetten voor de gemeenschap?

Ja we hadden ook op die bijeenkomsten kon je een vrije gift doen. Toen hebben we ook een aantal locaties die voor niets kunnen gaan gebruiken voor bijeenkomsten, dat hebben ze bijvoorbeeld aangeboden. Maar

ja het vrijwilligerswerk is al gigantisch, is al heel sterk, maar het feit dat mensen belangenloos komen spreken op zo'n avond en belangenloos deelnemen ja dat vind ik al voor zich spreken. Soms moet je trekken voor deelnemers. We hebben nog een keer extra pers berichtje gedaan. De maillijst nog eens een keer gestuurd, maar dan zit de zaal ook gewoon vol met mensen. Dus we hoeven er niet zo hard aan trekken om ook mensen in die zaal, dus ja. Mensen zien wel het nut er van in, anders zouden ze niet komen. Kijk het feit dat Herxen eersti z'n eentje kwam en nu gecarpooled hadden met z'n drieen, dat is super. Weet je bijvoorbeeld, dat komt niet eens door deze methode. Het is onderdeel van iets wat ontstaat. Het is onderdeel van iets wat al bestaat, wat al gebeurt, volgens mij. Net als met die identiteit, als die Sallandse identiteit als dat sterker word dan is die methode een stapje een steentje die daar aan bijdraagt. Het is niet de grote golf die dat in, dat kan niet er zijn gewoon heel veel dingen die tegelijkertijd in een bepaalde richting gaan, denk ik. Je kan nooit zeggen wij hebben zo'n grote golf, nee never. Wat bijvoorbeeld iemand zei is die Peter Boksenbelt die tekent, die is architect. Die werkt bijvoorbeeld, die komt uit Luttenberg en die ontwerpt daar het nieuwe buurthuis als tekening. Gewoon bouwtechnicus. Die komt uit het dorp en die doet dat grootste deel doet hij vrijwillig, maar een beetje betaald ook wel, want dat is gewoon zijn werk. Nu gaat hij ook naar ander dorpen, wordt hij ook gevraagd, Nieuw Heeten een nieuwe multifunctionele accommodatie. Dat gaat hij ook. Dus hij wordt gevraagd met een offerte van nou die architect wat kost dat en hij zegt de vergaderingen die zijn toch in de avonduren, dat reken ik niet. Alle vergaderingen dat is nog al vaak he, is misschien wel een keer in de week of zoiets. Dat brengt hij niet in rekening. Dat is gewoon vrijwilligerswerk, jullie doen dat ook vrijwillig dan doe ik dat ook vrijwillig. Het is wel een ander dorp, dus dat is wel heel bijzonder, vind ik. Vind ik wel heel bijzonder. Zulke dingen zo, na dat vond ik wel wonderbaarlijk. Dat je dus voor elkaar dnigen doet. Of als het ene dorp iets wil weten van hoe hebben jullie dat gedaan met weet ik veel die renteloze lening om die sporthal te financieren. Gaan ze elkaar dat uitleggen dat hebben we zo gedaan. Mensen willen elkaar wel verder helpen, zonder daarvoor geld.

Nee dat denk ik niet dat is iets wat al gaande is. Dat mensen misschien, dat je dus niet alleen voor eigen dorp vrijwilligerswerk doet, maar dus ook voor andere dorpen dingen doet. Dat is volgens mij een soort beweging wat een beetje, daar draagt dit ook aan bij, dat denk ik ook.

Dat doen wij ook, wij gaan ook in die richting. Al die stapjes met elkaar ik denk dat het een onderdeelje is van een beweging wat gaande is dat denk ik, in de maatschappij. Ik kan wel zeggen methode U heeft dat allemaal, maar. Ik denk ook dat geen enkele methode is die dat kan bewerkstelligen, never. Ten eerste zijn dat processen die meerjarig zijn, daar gaan gewoon tien jaren over heen of wel meer. De illusie dat je met een proces zo'n participatie op gang brengt. Dan denk ik dat je echt. Nou nee als het heel veel stapjes zijn in een bepaalde richting dan bij elkaar opgeteld dan gaat er iets gebeuren. Het kan wel een steen bijdragen zeg maar, het denken dat je met een bepaald model in een gebied of in een stad of wat dan ook ineens participatie organiseert, nee daar geloof ik niks van. Nee, dan denk ik nog eerder dat als je tien enthousiaste mensen hebt van anderen die dat doen, dat willen uitdragen, dat je meer bereikt dan ergens een model op te leggen. Zeker met externe, zou ik niet doen. Weet je wat het is we hebben nu met die bijeenkomsten, de eerste bijeenkomst waren 70 mensen de tweede waren d'r ook 70. Voor de helft ongeveer dezelfde als de eerste en voor de helft nieuwe. Dan hadden we dat eerste Salland café, waren er zestig geloof ik. Hadden we ook weer deel overlap en een deel nieuwe. Nu hadden we er weer een stuk of zestig en alles met elkaar die mee doet aan die bijeenkomsten. Dat is een groep van toch zeker van honderd tot honderdvijftig mensen, allemaal actieve mensenuit Salland. Die of voorzitter zijn plaatselijk belang of weet ik veel, of ondernemer of maakt niet uit. Kostbaar Salland of de agrarische natuurvereniging of, zijn allemaal actieve Sallanders. Die mensen worden geïnspireerd. Die inspireren elkaar en daaruit dat werkt gewoon heel stimulerend. Maar je kan niet zeggen daardoor zijn ze dit en dit gaan doen, dat kun je nooit bewijzen, ik heb wel het gevoel dat er een groep is rondom die nu ontstaat, rondom dat kracht van Salland gebeuren van minimaal honderd mensen, maar ik denk 150 ongeveer, actieve Sallanders. Die enthousiast worden. Denk dat ze enthousiast worden. Dat is misschien wel het meest concrete. Wat ze dan vervolgens gaan doen, ze doen al heel veel dingen of dat dan komt door, ja die link kan je niet een op een leggen. Maar ze leren elkaar kennen doen ideeën op ze worden enthousiast, worden geprikkeld. Dat is het

Wim-jan van de Heide
Waterschap Groot-Salland
Methode U

[00:00 – 02:03] Kunt u wat vertellen over de invloed van de methodiek op de identiteit van de gemeenschap?

Nou dat vind ik wel een lastige vraag om mee te beginnen. Misschien moet ik eerst wat uitleggen. Ik durf dat niet te zeggen. Ik denk dat de Sallanders, want het is in Salland gebeurt he. We hadden een gebiedsprogramma Salland dat was tot stand gekomen door de provincie onder andere, omdat daar heel veel geld in gepompt werd. Had te maken met de ILG middelen. Er moest een beetje samenwerking gezocht worden. Die gelden die drogen nu op, en er komt geen nieuwe periode aan. Dan is de vraag ga met elkaar verder, ja of nee? Wil je een nieuw gebiedsprogramma maken en zie je daar ook voordelen van ja of nee. Wij hebben besloten om daar mee verder te gaan, dat eens door gepraat en dat is mede na aanleiding van Mireille, die is de leader coordinator. Die zegt eigenlijk zouden we via leader weg wel kunnen oppakken en daar komt die grote U methode terecht en of dat nu voor de identiteit, vind ik een lastige. Kijk ik zit er als wetenschapper he, dus ik kijk puur naar de water doelen, water opgave. Of het daar wat heeft opgeleverd, ja dat vind ik lastig om te beantwoorden, of het meer samenhangend geworden is, kijk de Sallanders waren redelijk samenhangend. Redelijk enthousiast, ook in de vorige periode. Alleen je moet dat wel goed sturen en begeleiden en dat zijn ze nu weer, dus ik merk geen verschil.

[02:03 – 06:45] Wat kunt u vertellen over de invloed van de methode op de betrokkenheid van de gemeenschap?

Kan ik heel moeilijk beoordelen. Nou kijk de methode U is meer, als ambtenaar, als overheden heb je heel erg gauw de neiging om je beleid te bepalen. Terwijl je eigenlijk eerst eens een stapje terug zou moeten doen. Daar is die grote U een hele goeie voor. Want je bent er goed van door drongen van he ik moet eigenlijk een stapje terug doen. Ik moet echt een luisterend oor hebben naar wat leeft er nou in de samenleving? Wat komt er nou uit die samenleving? Waar wil die nou naar toe? Welke kan wil die op? Daar is de U methode nou heel erg geschikt voor. Dus het stapje terug en ja of je dat merkt of mensen meer enthousiaster zijn dat weet ik niet. Het is wel, wat ik wel merk het is wel op een gegeven moment uit die samenleving, wat ja graag wil horen, wat je graag wil horen is ook misschien raar, maar je krijgt wel uit de samenleving wat er speelt. Wij hebben er dan voor gekozen om eerst 40 of 50 interviews te houden, gewoon willekeurig, plaatselijke slager, bakker, raadsleden, mensen van bedrijven. Dan hoor je toch wel waar ze mee bezig zijn, hoe ze tegen de toekomst aan kijken. Vervolgens die werk conferenties ga je kijken of het met elkaar matched, of dat daar ook in die werkconferentie naar voren komt. Of de betrokkenheid dan groter word of groter is, kijk je merkt altijd dat dezelfde groep mensen kom je weer tegen. Maar dat is overal zo, of je vrijwilligers werk doet, altijd dezelfde mensen kom je tegen.

Dat klopt dus zo door de interviews, door de interviews, de interviews ga je dus gewoon willekeurig mensen benaderen, de plaatselijke kapper, want daar hoor je vaak het meeste, zijn ook roddels soms, maar daar hoor je wel wat er speelt in het gebied. Door die te interviewen daar betrek je mensen erbij die normaal gesproken nooit bij zou komen, maar als je dan zo'n gebiedsconferentie houdt dan zie je gewoon weer LTO aanschuiven, dan zie je kostbaar Salland weer aanschuiven. Dan zitten er toch weer dezelfde mensen die je vroeger ook tegen kwam.

Nee, het leuke is, achteraf kon je wel goed beoordelen, uit de interviews komt een beeld naar voren. Klopt dat ook met of wat we toen in die werkconferentie hebben gehad. Zijn mensen er bezorgd over en dat zie je met name in de sociale hoek, en dat is voor waterschap iets minder interessant. In de sociale hoek zie inderdaad dat mensen op het platteland bezorgt zijn over welke kant gaat het op. Nou dat komt uit de interviews en dat zie je ook nog een heel goed keer terug komen in de werkconferentie. Dat is een heel stuk meerwaarde. Gewoon mensen in je netwerk, je kent een aantal mensen, die bakker. Ik ben dan bij twee grote waterbedrijven geweest. Tauw en Witteveen & Bos, om gewoon eens te horen en dan zie je ook daar dat men anticipeert op het nieuwe overheidsbeleid. Die komen dan niet op zo'n werkconferentie dat is dan jammer op zich.

Kijk hun zitten natuurlijk heel veel op watergebied als adviesbureau en ze merken dat de opdrachten heel erg aan het terug lopen zijn. Dan moet je inkrimpen, dat ga je ook doen als bedrijf. Reorganiseren, maar vervolgens ga je ook kijken, he de markt gaat veranderen. De overheid is aan het veranderen. Wij moeten niet meer wachten tot die overheid bij ons komt zoals het vroeger altijd was. Was het heel makkelijk, kwam de overheid, he heb je nog wat advies, prima. Dat is niet meer, wij moeten zelf de boer op. Zelf dingen bedenken. Met concrete plannen komen. Dus dan zie je echt een transitie. Dat vond ik heel grappig om te horen. Ik had niet in de gaten dat ze er zo mee bezig waren.

[06:46 – 10:38] Wat is uw ervaring op invloed van de methodiek op de ondersteuning vanuit de gemeenschap voor initiatieven en de methode zelf?

Ja, we zijn met name in de werkconferenties echt heel druk bezig geweest met een aantal concrete projecten. Ook ideeën van mensen in het gebied van op het gebied van zorg, op het gebied van landbouw, om te

kijken en dat is ook heel actief opgepakt. Gestimuleerd van toe ga maar zitten, ga ook maar met je handen bezig. Heel raar misschien, maar ga maar een prototype maken hoe je er tegen aankijkt.

Bijvoorbeeld in Luttenberg, ken je dat Luttenberg? Luttenberg is de OZO. Dat is een plaatselijke groepering en die merkt gewoon, het is een klein plaatsje, het loopt leeg en ze willen toch de zorg voor mensen organiseren. Nou die zorg wordt anders. Daar waren bepaalde ideeën over. Hoe kun je met behulp van computers, ook met de hulp van huisartsenpost met behulp van een kulturhus, hoe kun je daar vorm aan geven? Er zijn heel veel lijnen, in de zorg zijn ook heel veel lijnen, dus ondoorzichtig, hoe kun we daar een concreet project van maken? Daar is een prototype van gemaakt. Een prototype is gewoon van om te kijken van welke lijnen zijn er nu, hoe kunnen we die lijnen bij elkaar brengen. Dat we a het efficiënter kunnen doen en b ook nog beter kunnen doen.

Het initiatief kwam vanuit de bewoners zelf, een aantal mensen die een vader of moeder hadden die dik op leeftijd was, die nog thuis wonen. Die zorg hebben, die zorg gaat veranderen en hoe nu, dat was de vraag. Welke spelers heb je dan? Dan ga je eerst alle spelers in kaart brengen, dat hebben we met dat prototypen gedaan en we hebben nadrukkelijk gekeken van hoe kun je daar nou zelf sturing aan geven. De overheid is natuurlijk zich aan het terugtrekken, die gaat veel minder regie voeren. Ook kijken of ze faciliterend kunnen optreden.

Positief, maar die benadrukte ook, hoe moet ik dit formuleren, je bent bezig met die transitie. Dus ja de overheid zal veranderen en het is heel goed dat de ideeën er zijn, omdat met elkaar verder een boost te geven. Daar was ook al een punt van, in Duitsland zijn ze al een stapje verder. Dus eigenlijk staande weg werd al gezegd we willen een excursie organiseren naar Duitsland. Om eens te kijken hoe het daar gaat, wat van daar kunnen leren en nou proberen ze dat een stapje verder te brengen.

Ja de werkconferentie waren natuurlijk niet zo heel lang geleden, februari, maart. Dacht dat nog net voor de zomervakantie de excursie is geweest. Hoe nu de stand van zaken is weet ik niet.

Dat blijft gewoon lopen, wij blijven dat volgen. Dat is wel iets wij blijven dat wel volgen en dat is een beetje de gedachte van het gebiedsprogramma, straks komt er een match met bestaande beleid. Dan is hier al heel veel voorwerk gedaan, dan kan die overheid dat zo overemen. Dan past dat naadloos in.

[10:39 – 15:26] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek op de participatie binnen een gemeenschap?

Ja dat zegt je gevoel wel, of dat werkelijk zo is dat weet ik niet. Dat hebben we niet gemeten, dat kun je niet meten haast.

Mijn gevoel zegt gewoon dat dat voor de burgers, wij hebben ze breed uitgenodigd, die opkomsten waren ook tot mijn verbazing ook behoorlijk goed bezocht. Echt grote deel was er. Mijn gevoel zegt dat het wel leefde.

Nee, maar dat is ook geschiedenis he. Kijk dat, de provincie had toen dat ILG is er geweest in 2007, 2007. We zijn gebiedsprogramma's gaan schrijven. Daar is ook voor Salland een gebiedsprogramma geschreven en dat hebben ze heel leuk opgepakt. Twee jongens van de provincie waren heel actief bij betrokken. Dan gaan ze een beetje de Sallandse streektaal pakken ze, he brommers kiekn, brulfte dat soort termen werden er dan gebruikt. Was ook masaal bezocht alle dorpsbelangen alles was er. Iedereen was laaiend enthousiast. Nou dat is uiteindelijk uitgemond in een gebiedsprogramma, gepresenteerd. Bestuurlijk ondertekent. Iedereen enthousiast. Vervolgens zijn die twee jongens bij de provincie vertrokken. Die trekkende krachten waren weg en is er eigenlijk weinig gebeurt. Dan zie je wel dat het animo aardig weg zakte. Want ik weet nog goed, het jaar daarna hadden we nog zo'n bijeenkomst en toen zei iedereen ja verdorie we hebben hier vorig jaar ook gezeten, enthousiaste bijeenkomst, alles was getekend. Wat is er nou uitgevoerd. Toen kregen we die reacties terug, ja we hadden toen die plannen, die plannen wat is er allemaal van terecht gekomen. Dan gaat dat allemaal niet zo snel, maar daar merk je wel, daar zat al heel veel enthousiasme om daarin te participeren. Dat is toen weer weg gezakt. Wat overgenomen, heel veel projecten gedraaid. Heel veel prestaties waren gerealiseerd en alleen nu zit je met transitie naar de nieuwe periode en dan wordt het anders. Het wordt echt anders dat de mensen eigen initiatief moeten oppakken en dat de overheid het een beetje gaat faciliteren en thats it.

Dat kan al gauw natuurlijk he. Kranten staan er vol van, mensen weten het wel. Er is geen geld meer, het is op. Willen we wat, dan moeten we het echt zelf aan de slag. Dat bewustzijn is er wel en dat is nu op zich ook wel mooi want ze weten dat ze zelf aan zet zijn. Als ze wat willen dan moeten ze zelf de draad oppakken en wij kunnen ze daar bij faciliteren en ze er bij helpen en dat is een stukje bewust wat hiermee heel mooi gecreeërd is.

Veel meer als we toen vroeger, de overheid maakt zo'n gebiedsprogramma nou mooi wij hebben ons zegje kunnen doen. Onze dingen staan erin, nou overheid realiseer het maar. Dat is niet meer zo. Je moet het blijven volgen, je moet het actief oppakken. Mensen 1 keer in 2, 3 maanden benaderen van goh hoe staat het er mee, hoe gaat het er mee? Welke kant gaan jullie op? Welke ontwikkelingen zijn er? Kunnen we nog wat voor jullie betekenen? In Sallandse ogen zijn we zogenaamd, was ook heel veel behoefte aan, het Salland café gewoon om elkaar te ontmoeten. Om een soort netwerk te krijgen. Die bijeenkomsten waren tot mijn verbazing, er was er een vlak voor de zomer, nou daar komen niet zoveel mensen. Ik kon niet, maar begreep dat er 80 man was. Dat vind ik harstikke goed voor een bijeenkomst in zomer eigenlijk. Als iedereen al een beetje met vakantie is.

Dat zou je moeten meten, dat kan ik niet zeggen, maar ik denk wel dat er een heel stuk bewustwording gecreeërd is. Bewust zijn van hoe steekt het in elkaar? Wat gaat de overheid nou doen, wat gaan ze niet meer doen? Waar liggen onze kansen, waar liggen onze mogelijkheden? Dat bewustzijn is wel gecreeërd.

[15:25 – 23:05] Wat kan u vertellen over de invloed van de methodiek op het vertrouwen tussen overheid en burger?

Kijk die burger die weet niet wat voor een methode het is, hoeven ze ook niet te weten. De methode is ook geen doel op zich, het is een middel om je te helpen om met die burger in contact te komen en het maximale uit het gebied te zuigen. Ik denk dat die methode ons daar zeker bij geholpen heeft. Heeft structuur aangebracht.

Ik denk dat dat bewustzijn gewoon enorm verbeterd is en als je bereid bent om te investeren in elkaar dan kun je stappen verder komen. Je merkt, dat is gaande weg de afgelopen jaren steeds toch wel beter geworden en deze methode helpt daarbij, maar kijk ik merk nou, als je naar het waterschap kijkt. Waar het waterschap hebben we veel me te maken, met welke omgeving? Dat is eigenlijk het buiten gebied, de agrariërs nou die verhoudingen waren 2006-2007 niet zo derdend, als je dan stukje grond nodig hebt om water rententie te realiseren, heel moeizaam, heel moeizaam. Vervolgens hebben wij ooit daar een keer een project voor gedraaid. Salland waterproof en dat bestond uit twee delen, een uit onze wateropgave. Wij hebben gewoon een wateropgave en dat moest in een bepaald gebied gerealiseerd worden, dat moesten we doen. Twee de agrariërs die hebben een opgave. Die hebben die kavelveruiling en het derde dat was ook een heel belangrijk punt, was het leren van elkaar. Wat kunnen we nou leren van de agrariërs, wat kunnen de agrariërs van het waterschap leren. Dan merk je dat er heel veel tijd is geïnvesteerd en begrip te hebben voor elkaar. Gewoon in een gebied rondlopen. He is dat is, leg eens uit, luister er eens naar, wat kan ik er mee. Daar heb je zoveel voordeel van.

Enthousiasme was er, d'r waren heel veel mensen die heel veel dingen wouden doen. Alleen de overheid gaat niet zo snel en mensen verwachten vandaag zit ik aan tafel, als we een jaar verder zijn dan is er wat gebeurt. Zo snel werkt het niet. Je hebt te maken met een bestemmingsplan procedure. Nou en dat soort dingen zijn we misschien vergeten uit te leggen, maar daar zijn de burgers zich nu veel meer van doordrongen. Dus ze weten gewoon van nou bestemmingsplan procedure duurt minimaal negen maanden. Dan moet je geluk hebben, want als mensen bezwaar gaan maken dan duurt het veel langer.

Ja, je merkt wel dat mensen steeds assertiever worden. Die beginnen je te benaderen, van he ik ben daar mee bezig. Wat voor kansen, wat voor mogelijkheden zie je?

Ik heb de laatste paar keren zijn mensen, heeft er eentje me gebeld uit Raalte voor een rietenveld. Die daar zelf mee aan de slag was. Iemand bij een landgoed die daar mee bezig was, met water rententie. Kijken of we die combi konden maken. Merk je wel dat dat steeds actiever opgepakt word, of dat nou door die grote U komt, ja, het is een middel.

Ja dat weet je niet. Dat weet je niet. Dat is lastig omdat zo hard te. Je merkt gewoon dat alle berichtgeving, dat al die, er zijn een paar kabinetten gevallen. We moeten fors bezuinigen, je merkt wel dat mensen er anders in komen zitten. Die U methode heeft daar misschien bij geholpen om het te versnellen, maar misschien was het anders ook wel gebeurt, weet ik niet.

Nee dat denk ik niet, die U methode, maar ik, de bevolking weet dat allemaal niet en die hoeft dat ook niet te weten. Het gaat puur om de club mensen die elkaar regelmatig tegen komt, ambtenaren en daar heeft die U methode in ieder geval heel veel geholpen. Want je merkt altijd heel gauw dat je voor jezelf gaat invullen. Het is oh zo verleidelijk he om te zeggen we gaan het zo doen. Dat is nou juist de stap terug die je moet doen. Dat leer in zo'n U methode, nee laten we dat niet doen. We zitten aan het begin van die U. We moeten eerst eens opschrijven wat erin een gebied gebeurt. Geen sturende vragen na die mensen toe, nee gewoon een gesprek met de benen op tafel, hoe kijk jij er tegen aan. Dan merk je ook vanuit de ambtenaren dat er enthousiasme ontstaat, omdat er mensen reageren er heel leuk op en daar hebben we ook training voor gehad he. We hebben training voor gehad

om vragen te stellen zonder te beïnvloeden. Want daar gaat het om. Als ambtenaar hebben we oh zo gauw de neiging om te gaan beïnvloeden he. Ja dat zul je in je loopbaan nog wel tegen komen.

Door die U methode word je gewoon weer erbij getrokken, he dat doen we niet zo. We gaan eerst in gebied en dan gaan we dat interpreteren hoe dat allemaal in elkaar steekt.

Zeker, zeker dat was natuurlijk door de leader methode was er al een bodem gelegd, want dezelfde groep ambtenaren draaien ook weer met leader mee. Daar zijn natuurlijk ook wat tich projecten uitgevoerd, er is subsidie gekregen. Daar was het al een beetje van onderop, kwamen die projecten. Dus daar was al een bodem gelegd, als die bodem gelegd is het makkelijk om deze methode ook op te pakken. Je bent bekendt met de leader methode, echt de projecten van onderop die ga je faciliteren. Het probleem alleen is dat het geld op is, dus het is wat lastiger, nieuwe periode.

Je probeert die mensen allemaal te faciliteren, mee te helpen, mee te denken. Veel plannen, ik ben subsidie adviseur bij het waterschap dus ik ben geen inhoudelijke, weet ik er altijd weinig vanaf, ik weet er natuurlijk wel wat vanaf. Maar wat ik dus doe is, dat soort mensen begeleid ik door naar mijn collega's. Zodat mijn collega's die er wel verstand van hebben die mensen kunnen helpen om het optimale er uit te kunnen halen. Wat dat betreft werk het heel erg mooi.

[23:06 – 30:43] Kunt u iets vertellen over veranderingen van het sociale netwerk na de uitvoering van de methodiek?

Ja, goed Salland café's met de thema bijeenkomsten, komen gewoon heel veel mensen op af. Daardoor krijg je een nog groter netwerk. Kom je steeds weer andere mensen tegen, nieuwe mensen tegen. Je gaat gewoon met die mensen praten, je raakt met ze in gesprek. Je wisselt soms wat dingen met elkaar uit, soms emailadressen en dan kun je elkaar verder helpen.

Ja nou weet je ik heb al een redelijk groot netwerk in Salland, ik ken vrij veel mensen, maar ik hoor van mijn collega's, die kom ik een hoop tegen, die mensen kende ik niet, en die vinden dat heel prettig. Die wisselen wat met mensen uit, komt iemand tegen uit Welsum. Nou dan wisselt die uit, zo zie je netwerk steeds groter worden.

We zitten nu nog echt aan het begin hoor. Dus wij aan de grote U begonnen, hier zijn we, we zijn er net aan het uit klimmen. Het is nu, we zijn beleidsmatige dingen aan het uit halen en nu gaan we kijken of er ook een match is met de beleidsmatige dingen van de overheid en hoe kun je dat dan aan elkaar plakken en wat voor gebiedsprogramma komt daar nou uit? Wat zijn nou jou ambities?

Nog niet, maar we hopen nog wel voor het einde van oktober moet die afgetikt zijn door het. college van B&W en dagelijks bestuur en dan wordt ie in november ter kennis naar gemeenteraden en gestuurd en dan is het afgetikt. Dan heb je wel een beetje een strategisch verhaal, in mijn beleving komt er daarna nog een uitvoeringsagenda overheen.

Dat zijn de projecten waar wij, de projecten vanuit bottom up met elkaar, die komen in de uitvoeringsagenda. En d'r zijn dacht ik in Salland nu 12, 13 initiatieven. Die worden nu verder uitgewerkt.

Van het waterschap zat er nog maar eentje bij, dat is het cranberry project. Het schijnt dat cranberry's, bepaalde bes is dat he, die plant groeit en die schijnt heel weinig onderhoud te hebben. Die kan heel mooi in water retentie gebieden staan. Want die kan goed tegen water, dat levert geen problemen op en d'r was eentje die bedacht he kunnen we niet in de retentie gebieden cranberry gaan telen. Dat project moet verder uitgewerkt worden en dat moet uit gezocht worden wat betekent dat dan en wie gaat dat doen. Die particuliere stichting word dan aan waterschap gekoppeld en nou is het raar, leuk is, het is niet in Salland maar ik dacht in Noord-Oost Overijssel daar lijkt nu een eerste project tot stand te komen.

Dan komt erin water retentie gebied, waarbij hoog water, waar je water kunt bergen, in die gebieden kun je nergens, heel vaak wordt het natuur. Wat is nu de gedachte dat je er cranberry's kunt telen. Daar kun je a commercieel, kun je geld mee verdienen. Het onderhoudt zou waarschijnlijk lager worden, maar dat moet allemaal nog uitgezocht worden. Wat betekent het dan voor het onderhoudt, wie gaat het doen. Die particulier of niet. Krijgt ie er dan vergoeding voor van waterschappen. Dat moet allemaal uitgezocht worden. Dat is een project, kwam van onderop, zelf bedacht is. Die hebben we gehoord. Kunnen we dan niet een combi maken met de waterschappen.

In het sociale domein, wat ik net zei het project over de WMO is er eentje. D'r een project geweest de Salland deal was het waterschap ook bij betrokken, over de transitie in de landbouw. De agrariërs gaan fors minder

inkomsten krijgen door het nieuwe GLB. Dat project is nu gestrand doordat Europa een bepaalde positie genomen heeft. Dus er zijn echt initiatieven van onderop die gefaciliteerd worden.

Die Salland deal is eigenlijk nu afgerond, die liep al. Met de komst van het nieuwe gemeenschappelijk landbouw beleid gaan agrariërs fors minder inkomsten krijgen. Dat noemen ze dan pijler 1 en pijler 2 van het GLB en pijler 1 is de directe inkomsten van de agrariërs en pijler 2 is het plattelandsontwikkelingsprogramma. In pijler 1 heet de Europese Commissie gezegd van wij willen eigenlijk iets aan vergoedingsmaatregelen doen. Dus natuur, wij willen dus natuur, beheer van de natuur ook, als je daar ook iets aan doet willen wij betaalbaar gaan stellen. Landbouwers krijgen als ze iets aan natuur doen, krijgen ze dan een vergoeding voor. Dus dat was de gedachte, van he wat is dat dan. De Europese Commissie dacht aan drie dingen. Braak laten liggen van grond. Gewas diversificatie en wat was de derde ook al weer, nouja er was ook nog een derde. In ieder geval was die 1, is natuurlijk heel veel over gestegeld. Want die landbouwers willen dat natuurlijk liever niet, want die hebben liever zo hun geld dan van die moeilijke verplichtingen vanuit Brussel, maar in Salland is gezegd he dat kan interessant zijn. Als wij dat gaan doen kunnen we misschien met landbouw kunnen we dat gezamenlijk doen. Kan iedereen aan al die verplichtingen van Brussel voldoen en he dat is natuur dat moeten we er eigenlijk natuur partijen erbij hebben. IJsselandschap is ook een natuurpartij. D'r ligt ook heel veel water in Salland, moeten we waterschap erbij hebben. Nou de gemeente gaat over het bestemmingsplan, moeten we de gemeent erbij hebben. Zou is er een projectgroep ontstaat van onderop om daar naar laat kijken, hebben we onderzoek laten doen door een extern bureau. Die komen het een heel mooi boekwerk. Word ook heel postief ontvangen. Is ook gepresenteerd aan ministerie, bijeenkomst gehad voor de zomer iedereen was enthousiat. Alleen nu is de Europese Commissie onder druk van de lobby landbouw besloten die vergoedingsmaatregelen zodaning in te voeren dat bijna elke landbouwer er aan voldoet. Ja dan heeft zo'n project ook weining nut meer. Je krijgt het toch wel.

Dat project is eigenlijk nu, vrijdag vorige week zijn ze hier nog bij de gedeputeerde geweest, gesprek gehad met gedeputeerde. Toen was een beetje de conclusie vanuit pijler 1 kunnen we niets meer. Bijna alle agrariërs voldoen er aan, je krijgt de maximale vergoeding. Alleen ik heb gezegd ja alleen bij de een wel maar bij 2 dat is het plattelandsontwikkelingsprogramma, kom je bij landbouw ook tegen, kom je ook waterschappen tegen. Je komt ook natuur tegen, misschien moeten we daar nog naar kijken of we daar dan iets gezamenlijks kunnen. Dat, die stap gaan we nu zetten, om een keer bij elkaar te komen.

[30:43 – 37:55] Wat kan u vertellen over invloed van de methodiek op het sociale vangnet van de gemeenschap?

Toevallig weet ik dat het gaat met dat projectje van OZO in Luttenberg. Dit is een van de punten die daar onderzocht word. Hoe kun je met de inzet van mantelzorgers vrijwilligers dat organiseren. Ik heb daar toevallig in mee gedraaid en dan merk je dat het hierdoor wel vergroot gaat worden. Je ziet mensen er enthousiat voor worden. Men gaat we naar een excursie in Duitsland. Zit bepaalde lijnen, die dingen kunnen we wel oppakken, dat moet je echt door de professionals laten doen. Dan merk je wel dat die sociale cohesie daardoor toch wel duidelijk vergoot word.

De Duitse zorg is totaal anders georganiseerd als de Nederlandse zorg. Daar werken ze al veel meer met netwerken en d'r komt nog een volgende stap aan. Stap van het digitaliseren van de zorg.

Die zal dat ook meenemen, dat heb ik ook geadviseerd. Ik ben vorig jaar in Brussel, Europese Commissie hebben we met die mensen staan praten. Dan zie je die voorbeelden dr van van die iPad's. Je schuift gewoon extra, je klikt er een ding en je laat er een druppeltje bloed op lopen. Dat kan dan bepaald worden hoe hoog je suiker is. Dat gaat gelijk, via de ipad naar een arts gestuurd. Die arts die analyseer dat. He zo hoog, even de medicatie aanpassen. Mailtje terug van he uw medicatie word aangepast. Gelijk een mailtje naar de apotheek toe voor nieuwe medicatie. Bloeddruk, idem, bloeddruk kan je ipad meten. De ipad kan zien hoe iemand er bij zit. Je kan op afstand via facetime kun je zien, van he, goh die zit el een beetje in die stoel, die hangt wel een beetje. Daarnaast houd je altijd dat bij mensen die ziek zwak of misselijk zijn dat je er toch een keer langs moet gaan daar heb je die vrijwilligers voor nodig. Die ontwikkelingen staan er allemaal aan te komen als we 10 jaaf verder bent dan.

Ja kijk maar hoe snel het gaat. 10 15 jaar terug toen hadden we nog niet eens een mobiele telefoon.

Beschamend dat soort discussie, echt beschamend en mensen zouden eens in dezelfde situatie moeten komen dan praten ze wel anders. Dat vind ik echt , politici hebben geen benul waar ze over praten . Ik kan zelf uit deze situatie mee praten, want ik heb een kind dat kanker heeft gehad. Wat daardoor ernstig gehandicapt is. Nou echt het is gewoon, ik vind het, mensen zouden eens moeten zien, die jongste van mij die heeft in Groningen gelegen, die heeft in Zwolle gelegen, die heeft in het medisch spectrum Twente gelegen. In Tilburg in

het lijfhart gelegen. Toen was ze in het ziekenhuis en iedere keer krijg je het zelfde gezeur van, ligt ze in het ziekenhuis dood en dood ziek. Klopt ik zie niets, dat is toch zo beschamend daar moet iets zijn. Kunnen zien wat voor wat moeten we wel of niet doen.

Dat soort dingen worden ook in kaart gebracht, worden in kaart gebracht. Je merkt wel dat EPD, zo'n elektronisch patiënten dossier, merk je wel dat er nu regionaal bijvoorbeeld hierin de Isla klinieken was dat er wel. Dus als mensen vanuit Raalte, zit toch op Zwolle aangewezen voor een belangrijk deel. Ja dan hoeft dat niet zo'n probleem te zijn.

Ja daar lopen ze al gelijk tegen op. Daar begon ik mee en daar beginnen ze nu mee, omdat in beeld te brengen. Je hebt heel veel verschillende partijen. Dat is in Duitsland fundamenteel anders. Je hebt in Nederland te maken met zorgverzekeraars die te maken hebben met een bepaalde vergoeding, bepaalde zaken organiseren, je hebt in Nederland de WMO, wet maatschappelijke ondersteuning vanuit de gemeente die bepaalde zaken regelen en daarnaast heb je nog de zorg van de AWBZ. Dus je hebt al te maken met drie partijen. Dus waar moet je welke zorg halen, ja dat weet af en toe niemand. Dat word eerst al in beeld gebracht en daar word een, er was al een punt van het AWBZ en de gemeente daar zit een combi en daar is ook transitie in. D'r gaat heel veel straks vanuit de AWBZ naar de gemeente toe en dan is het als het met de gemeente is, plaatselijke overheid is het veel handiger om een aantal zaken te regelen. He ik wil die thuiszorg daar en daar en zo en zo invullen en daar kan de gemeente haar eigen beleid op maken. Dus die lijnen worden eerst in beeld gebracht wat is er nu en hoe kunnen we dat logisch en slim oppakken en het hoeft niet altijd geld te kosten het kan, gewoon met behulp van mantelzorges met behulp van vrijwilligers met behulp van. Daar merk je gewoon in Duitsland, daar hele andere partijen aan tafel hebt zitten. Waardoor je zorg makkelijker kan regelen.

Die project groep is daar bezig omdat in kaart te brengen en die, en daar zit het hem ook op vast. die gaan nu kijken met transitie van AWBZ naar de gemeente toe of ze daar gebruik van kunnen maken om het in Luttenberg zo te regelen dat het voor hun zo optimaal is. Dat is natuurlijk best wel heel slim, omdat je dus weet er komt heel veel geld vanuit de AWBZ komt in die pot van de WMO. Hoe kunnen we het met de gemeente zo regelen dat het a efficiënt gaat, dat het goed gaat en dat het voor de mensen. Want ouderen mensen vinden het vervelend dat ze iedere keer iemand anders over de vloer krijgen. Hoe kan je dat organiseren dat je dat op een goede manier oppakt en dat mensen ook langer thuis kunnen blijven wonen.

[37:56 – 39:24] Wat zijn uw ervaringen met de methodiek op de invloed van de mobiliteit?

Ja je merkt dat mensen het gaan oppakken ja, of dat dan door methode U komt, dat heb ik al een paar keer vaker gezegd. Ik denk dat het komt doordat er veel bezuinigd word en dat mensen zich daar heel goed van bewust zijn en dat ze toch gaan kijken van ik moet toch zelf het oppaken en dan heb ik de hulp van de overheid soms nodig en dat kan ik een faciliterende zin zijn. Kijk als je naar water kijkt, bij een landgoed en ik wil er iets van water retentie in geven. Dan kan het waterschap daar misschien in faciliteren, maar dat wil niet altijd zeggen dat we met geld klaar staan. Dat was vroeger altijd he, vroeger was oh de overheid die regelt dat wel en die methode U ja, is meer van wij willen graag in de maatschappij staan. Graag met de bevolking dus. Hoe meer hoe, dat is wel wat die methode U wel een beetje veroorzaakt. Hoe makkelijker we met die bevolking in contact komen.

[39:25 – 42:53] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek of mensen zich belangeloos inzetten voor de gemeenschap?

Ja, ja er zijn hele grote groep met vrijwilligers die we daar op die bijeenkomsten gezien hebben. Ja nou ik moet alleen putten op dat OZO verhaal, dat zijn bijna allemaal vrijwilligers. Daar zitten weinig professionals in. Mensen moeten dat dan naast hun werk doen. Kijk dat project Salland deal waar ik dan ook bij betrokken ben geweest, bij die agrariërs. Dat zijn geen vrijwilligers, agrariërs hebben hun eigen bedrijf. Dus ook hun eigen belangen. Praat je met de standsorganisaties, LTO dat soort organisaties praat je dan mee. Dat zijn ook geen vrijwilligers.

Bij de OZO niet, dat is in Luttenberg. Dat luisteren is natuurlijk wel de bedoeling ja. Dat mag ik hopen van wel ja, maar ja omdat we nog niet bij het einde zijn, kan ik daar moeilijk een oordeel over geven. Ik merk wel van de 12 initiatieven die er nu zijn, worden gevolgd door alle gemeenten de krant bij waterschap natuurlijk ik merk wel dat die projecten gewoon lopen. Dat wij gewoon die mensen daarin faciliteren. D'r wordt wel degelijk naar hun geluisterd. Als je dat ook niet doet hoef je dat ook maar een keer te doen, dan is het vertrouwen weg en ben je weer bij nul. Daar moet je we voorzichtig mee om gaan. Of dat door de methode U

komt, kijk ons bestuur wil ook gewoon midden in de maatschappij staan. We moeten naar buiten, we moeten de boer op dus ja er worden bij ons ook heel veel avonden georganiseerd. Inspraak avonden, met mensen overleg. Met agrariërs word nog eens apart overlegd.

Methode U vind ik met name van belang voor de ambtenaren. Ambtenaren gewoon scherp te houden van kijk eens wij moeten zelf ook die transitie maken. Dit is een methode om goed te kunnen luisteren en te inventariseren van wat speelt erin een gebied? Wat loopt erin een gebied? Welke ideeën zijn er? Hoe kun je dingen aan elkaar knopen? Daar vind ik deze methode heel geschikt voor. Als je met een gebiedsproces begint en je zegt met welke methode, dan is dit een hele goede methode.

Willemien Schonewille	Rabobank	Methode U
-----------------------	----------	-----------

[00:00 – 08:07] Kunt u wat vertellen over de invloed van de methodiek op de identiteit van de gemeenschap?

De kracht van Salland was een project, waarbij verschillende mensen uit verschillende geledingen in Salland. Ook uit van verschillende verenigingen. Ik ben dan vanuit de bank, omdat ik PR vertegenwoordiger ben kom ik wel veel in het werkgebied en ben ik ook bij allerlei activiteiten betrokken. Die wij bijvoorbeeld ondersteunen vanuit coöperatie fonds. Zo lag ook de link met leader d'r. Al die mensen zijn geïnterviewd en we hebben allemaal ideeën kunnen geven hoe wij zien dat meer kracht van uit Salland kan komen, dus om Salland beter op de kaart te zetten en daarna, nadat interview hebben we twee bijeenkomsten gehad en de eerste bijeenkomsten vond ik met name heel zinvol. Daarin zijn ook al die interviews samengevat, moeten even nadenken wat het is aal een tijdje terug, 8 maart ofzo. Daar zijn al die interviews in samengevat en is ook duidelijk weer gegeven wat er eigenlijk de bedoeling van was. Bracht het ook in eigenlijk is er gewoon een nieuw netwerk ontstaan. Netwerk Salland café. Dat is er nu wat er concreet uit voort gekomen is. Verder komt er een nieuwe gebiedsontwikkeling, waarin al die ideeën uit die interviews naar voren zijn gekomen, nouja in daadwerkelijke projecten worden vertaald.

Die identiteit was er eigenlijk niet. Daar waren ze eigenlijk juist naar opzoek. Nou wat is dan eigenlijk Salland. Wat we dus ook die eerste keer hebben gedaan is in groepjes uiteen. Moesten we eigenlijk die identiteit beschrijven. In het groepje waar ik in zat hebben we voor Salland vorm gegeven het verborgen paradijs. Het had iets weg van de stille krachten. Vroeger is er een toneelstuk, serie op tv de stille krachten en dat speelde zich af in Indonesie, maar dat is ook eigenlijk wat Salland is. Een stille kracht, een verborgen paradijs. Aan de ene kant de veluwe aan de andere kant de Sallandse heuvelrug. Die identiteit was er dus van te voren niet, want niemand kon eigenlijk echt die identiteit van Salland beschrijven en dat hebben we dan geprobeerd om te doen in die interviews. Daar is eigenlijk wel een identiteit uit gekomen. Dat hebben we toen later in groepees besproken. Toen kwam dat antwoord van verborgen paradijs er uit.

Ja. Dat was van ons groepje, maar andere groepjes hadden andere, als je dat na wilt zien er is een film van gemaakt ook voor de Deventer tv. Dus als je die antwoorden wil zien dan kun je dat daar nog verder in onderzoeken. Dus elk groepje had eigenlijk een eigen soort identiteit. Want ja er waren zoveel invalshoeken. Van landbouw, van zoveel onderwerpen die ook in heel Salland spreken. Dus ja de een vind dit heel belangrijk en de andere dat. Een eenvormige idenititeit kun je denk ik niet zeggen. Alhoewel het vervorgen paradijs wel meer naar voren kwam in ook andere sessies. Gaven bijvoorbeeld ook aan, iemand die heeft een koeiende korst. Dat is een nieuw opgezette recreatie bungalows in Heeten. Zij vertelde zo mooi dat wanneer mensen uit het westen hier op bezoek kwamen. Dan kwamen ze eerst in keurige kledij, maar het is maar even en iedereen heeft vrijetijdskleding aan en nouja je kun je dus thuis voelen in Salland. Je vind er de rust, de rust in de natuur, wat je eigenlijk in de stad niet vind. Dus ja verborgen paradijs.

Zo is het. Dus niet op de voorgrond maar eigenlijk. Sallanders zijn ook wat terug houdender, maar je kunt het dus wel, het is wel een paradijs, mooie omgeving.

Denk deels doordat onze meningen hebben gegeven, maar dat verborgen paradijs bijvoorbeeld dat kwam niet aan de orde is die gesprekken nee, nee. Nee ik vind eigenlijk identiteit kreeg pas vorm in de dag dat we bij elkaar waren en in groepen ineen gingen zitten. Daarvoor had je natuurlijk wel allerlei aspecten die identiteit voeden, maar niet een overkoepelende, naam of uitdrukking die die identiteit weer gaf.

Je bedoelt dan gemeente, dat gemeenten anders met burgers omgaan? Nou, zoveel waarde zou ik er ook nog wel niet aan toe willen kennen, maar het is denk ik wel een methode waarbij je de betrokkenheid kunt

vergroten. Als ik dan even kijk vanuit gemeenten, wij Rabobank-Salland hebben dus drie gemeenten in ons werk gebied. Deventer, Olst-Wijhe en Raalte. Dan weet ik van Olst-Wijhe, we houden ledenavonden in de kernen voor onze leden. Een paar weken terug was dat in Wijhe. Daar heeft de adjunct directeur van de gemeente Olst-Wijhe heeft daar een presentatie gegeven en daar hebben zij in aangegeven dat zij eigenlijk net als wij graag betrokken willen zijn bij de burgers en inwoners, wij bij leden. We gaan naar die leden toe dus dat zou de gemeente ook kunnen doen, naar hun inwoners met bijvoorbeeld zo'n theorie. Om te horen wat er leeft en want de gemeente die wil steeds meer een faciliterende rol hebben eigenlijk voor hun burgers. En niet meer dat burgers zeggen overheid wat moet ik nu doen. De kracht moet meer uit die burgers zelf komen. Dus zou dat wel een goede methode kunnen zijn. Ja vind ik wel .

[08:08 – 16:23] Wat kunt u vertellen over de invloed van de methode op de betrokkenheid van de gemeenschap?

De invloed van de U theorie, methode U. In dat kader waar ik net dat voorbeeld gaf, bij gemeenten zou dat zeker zo kunnen zijn. Kijk mensen vinden het altijd plezierig om aandacht te krijgen. Dat er naar hen geluisterd word en dat is eigenlijk met die methode U, dus dat ondervagen dat kwalitatief onderzoek, want dat is het in feite, krijgen ze dan die kans.

Nou daar moet ik even over nadenken. Nee daar zou ik zo, ja er word meer geluisterd er word meer gefaciliteerd. Vind echt, ik heb veel waardering voor Olst en Wijhe hoe die nu dat hele beleid in de gemeente opzetten. Nouja als ik een voorbeeld vanuit de gemeente mag geven wat ik dan onlangs gehoord heb van die adjunct directeur. Daar hadden ze in Wezep hadden ze geen huisarts meer en toen is dus gebleken uit de bevolking dat ze graag een huisarts wilden daar. Heeft de gemeente energie in gestoken dat er wel weer een huisarts daar kwam. Dus in die zin word dus geluisterd naar een methode ja en nu wil je dat misschien in het kader van de kracht van Salland? Wordt er na geluisterd ja , ja er word zeker wat mee gedaan alles er wordt zeker wat mee gedaan, ald die interviews die zijn al samengevat en daaruit word nu die gebiedsontwikkeling, daar hebben we wel met elkaar over gesproken ook op die dagen. Daar word nu die gebiedsontwikkeling op verder op uitgewerkt. Nu komt er op neer dat al die ideeën die genoemd zijn. Of die verwerkt kunnen worden in concrete projecten.

Ja nou de mensen die zij geïnterviewd zijn daar hebben we dan over, want ander mensen kun je dan niet meteen meer betrekken. Ik denk het wel want ik was zelf, ja ik denk het wel, ja absoluut. Was toch heel enthousiast over kracht van Salland. Daardoor is het ook iets wat eigenlijk blijft hangen. Want ik betrap me er op dat ik naderhand wel tegen verscheidende mensen gezegd heb dat project kracht van Salland hartstikke leuk. Ja dat interview was zeer leuk, meer dan een uur met elkaar gesproken. Misschien kun je dan wel zeggen dat zo'n interview nog wel eigenlijk afgesloten moet worden of met zo'n bijeenkomst. Zodat mensen terug krijgen met wat ze hebben ingebracht. Dan raken ze denk ik meer betrokken.

Als je het alleen bij een interview gehouden had, dan ik was enthousiast na dat interview, maar het ging meer leven, wanneer creëer je betrokkenheid dat creëer je door een gezamenlijke dag. Dat je dan andere mensen ontmoet die ook geïnterviewd zijn en oh wat heb jij daarop geantwoord. Zodat je ervaring uitwisseld. Daardoor gaat het meer leven.

Hebben we gedaan. Ja absoluut, ja, omdat iedereen enthousiast was en ook omdat een groot opkomst een en ten tweede iedereen was er ook wel op een of andere manier eigenlijk gewoon al wel bij betrokken bij Salland. Dat is dus ook iets, mensen zijn dan die daar zijn, die zijn al betrokken. Anders werden ze ook niet geïnterviewd. Dat is denk ik ook een gegeven en het gaat er eigenlijk om heel Salland erbij te betrekken. Dan word die kracht nog sterker natuurlijk. Je moet meer mensen erbij betrekken. Dat zal dan door die projecten komen.

Dat waren de workshops s'avonds, die workshops waren daar allemaal opgericht van oké je staat nu hier en hoe kom ik nou verder om te zien in welke energie kan ik erin stoppen. Wat kan ik er aan doen, ja die workshop ja waren verschillende. Ik zat bij een workshop waar ze een film lieten zien van een gochelaar. Die eerst natuurlijk niet kon goochelen maar later wel. Dus eigenlijk boven je zelf uit stijgen. Wat doe je nu en welke handvaten heb ik nodig om een toegevoegde waarde te kunnen leveren aan die kracht van Salland.

Niet zozeer iets concreet, ergens in maart geweest. Herinner me wel iets moest toevallig vanochtend nog aan denken een van de vragen was wat zijn uw mensen om u heen, drie mensen die u het meest inspireren en nouja goed dat is een vraag. Ja als je die bij zelf stelt dan kom je natuurlijk tot nieuwe ideeën. Was toevallig zo dat die mensen die mij altijd geïnspireerd hebben die zijn nou net weg gevallen. Dus vandaar op dat moment me zo bij bleef in die hele workshop. Maar ik denk wel dat je mensen om je heen moeten hebben, die je inderdaad

inspireren. Maar ja je moet er ook tijd voor vrij maken. Was ook een vraag waar begin je morgen mee. Dus dan had je een aantal zaken opgenoemd wat ga je nou meteen morgen doen. Wat zijn nou zaken die momentele hinderen om succesvol te kunnen zijn. zoiets. Dat was een stap die je direct de volgende dag kon je doen. Waar ben je mee bezig in je gedachten en wat moet weg gezet worden om verder weg vooruit.

Dat was iets op het werk, ik moet eerlijk zeggen dat heb ik toen met een paar dagen wel meteen aan gepakt op het werk. Door die workshop.

[16:24 – 18:58] Wat is uw ervaring op invloed van de methodiek op de ondersteuning vanuit de gemeenschap voor initiatieven en de methode zelf?

Nou eigenlijk op dat moment word het alleen maar geïnventariseerd. Dan is er nog niet meteen ondersteuning, dat kwam later pas. Waar ik het vooral goed vond van die interviews dat je met elkaar in gesprek bent. Die ambtenaar is enthousiast, ik was enthousiast en met elkaar kwamen tot nieuwe ideeën. Nou ja dat is eigenlijk ook waar de corporatie voor staat. Samenwerken, als je goed samenwerkt en elkaar respecteert kun je ook tot mooie nieuwe ideeën komen en daarom vond ik dat gesprek ook enerverend. Vond het echt mooi zo met elkaar sprekend over Salland kwamen we op nieuwe ideeën die je zou kunnen inzetten. Dus dat is ergens wel het voordeel van die methode U. Maar je kunt het niet meteen concretiseren die betrokkenheid, maar wel onderstrepen vanuit provincie of de gemeente zou ik het een goed instrument vinden. Maar het kost enorm veel tijd, want je moet ja en je moet ook wel mensen interviewen die ook dan toch ook iets kunnen toevoegen anders is het ook jammer van de tijd. Maar ja misschien moet dat ook wel een eerlijke mix zijn anders, anders zijn ook altijd dezelfde mensen die het verenigingsleven vooral vertegenwoordigd zijn en dan hoor je die andere burgers niet. Op die manier krijg je nooit die andere burgers betrokken. Krijg je ze nooit betrokken dat is ook een gegeven. Nee ik vind eigenlijk ook dat gewone burgers die niet betrokken zijn in het verenigingsleven dat je die mee zou moeten nemen in die methode. Juist om betrokkenheid te vergroten in die gemeenschap.

[18:59 – 23:49] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek op de participatie binnen een gemeenschap?

Nou ja ik leerde dus weer nieuwe mensen door kennen. Doordat je toen later bij elkaar was, oh he jij bent, we hebben toen een leuk gesprek gehad en het heeft ook als nou ja dat was bij mij het geval dat kun je nu wel zien dat Birgitte ook weer vraagt. Ik heb ook wel van andere kanten terug gekregen van oh jullie hebben zo'n leuk gesprek gehad, Piet Zomers zei dat toevallig nog, Burgemeester. Dus ik denk wanneer burger een goed gesprek heeft met iemand van de gemeente dat hij dan ook automatisch eerder betrokken word vanuit de gemeente bij zaken. Oh ik heb gehoord zulke leuke gesprekken gehad nou zou je niet daar en daar in willen participeren ofzo.

Dat heb ik al iedere keer terug gekregen komt misschien ook wel door mijn eigen enthousiasme.

Ik weet niet welke mensen allemaal geïnterviewd zijn en in dit geval van die kracht van Salland waren dat voornamelijk mensen die al op een of andere manier in het verenigingsleven bekend waren het waren geen, ja alhoewel er zaten ook gewone Sallanders bij, die zaten er ook bij. Dat klopt, juist daarom. Ik heb iemans gesproken die woonde hier pas, die woont nu ergens op een boerderij in Wijhe. Die hadden daar een gasten verblijf gebouwd, verbouwd. Ja die kwam daar ook wel naar toe om ook wat te horen ook van anderen. Ik heb nog leuk contact opgebouwd met iemand die bij kostbaar Salland penningmeester was sinds een jaar. Hij was vanuit kostbaar Salland aan het kijken op welke manier kunnen wij anticiperen op die ontwikkelingen die geschets worden in de kracht van Salland. Maar goed je netwerk vergroten eigenlijk daar komt het op neer. Later hebben we elkaar nog weer ergens over gesproken, ik weet zo niet waarover. Maar in ieder geval, in ieder geval hebben we wat aan elkaar gehad, omdat we elkaar daar ontmoeten. D'r was een campinghouder, die was eigenlijk best wel gefrusteerd. De Nul, een camping die daar net nieuw was, was best wel gefrusteerd dat hij jaren moet wachten bij de gemeente voordat je echt met een idee. Als je een idee hebt en je at ook daadwerkelijk kunt uitvoeren met de nodige vergunningen enzovoort en die ander camping houder van Koeiende Korts. Iedereen was eigenlijk best wel enthousiast dat kan ik, dus ja dan is het antwoord ja.

Die koeiende Korst heeft heel veel aan gehad ook op marketing gebied. Al pratende kwamen we op ideeën van nou hoe kun je je Koeiende Korst nog beter verkopen. Wat zijn nou eigenlijk mijn selling points. Die ander is denk ik heel veel frustaties kwijt geraakt. Eindelijk kunnen zeggen wat je al jaren heeft dwars gezeten, die vrouw, en ook wel nieuwe ideeën op doen denk ik ook wel nieuwe ideeën opdoen.

[23:50 – 29:44] Wat kan u vertellen over de invloed van de methodiek op het vertrouwen tussen overheid en burger?

Vergroot, vergoot. We zitten langzamerhand in een andere maatschappij. Dat is maatschappij van bottom up, waar dan ook subsidie dan ook voor was en als je dat dan leest nou ja de early adapters die hebben dat dan eerder door. Wij gaan naar een maatschappij van samenwerken, van bottom up en niet meer naar een maatschappij waar de overheid alles regelt en waar mensen dan maar hun hand kunnen ophouden van help mij. Nee je moet zelf aan de slag. Dat maakt dus al dat, vertrouwen, dat maakt dus dat een dat een gemeente vertrouwen moet kweken,8 bij die bewoners. Dat is niet altijd even makkelijk, want je moet dan nog zo'n omslag maken. Ze moeten een omslag in hun denken dat is al een en ten tweede moeten ze de overheid ook nog vertrouwen. Dat is nog wel iets, ik zit dan ook in politiek, dat hoorde ik ook nog onlangs, ook al heb je het zo goed voor met die mensen en geef je ze alle ruimte en vraag je waar ze behoefte aan hebben. Vertrouwen is nog een tweede. Nou begrijp ik ook wel dat ze ook niet in die gesprekken meteen mensen van allerlei zaken kunnen beloven, want je hebt toch altijd consensus nodig in de politiek.

Dat vertrouwen is moeilijk, ja. Dat vertrouwen tussen die burger en de overheid dat is, dat heb je niet zomaar gewonnen. Hoe ik dat zie dat vertrouwen, ja ik denk dat duurt jaren, dat duurt jaren. Tijdje terug met de vakantie was ik in Berlijn en je weet west en oost Berlijn en als je dan daar door voormalig oost Berlijn loopt dan hebben die mensen allemaal vertrouwen gekregen omdat ze vrijheid hebben gekregen, maar ik zag er een aantal met een fles drank over straat lopen dat ze er eigenlijk niet eens mee uit de voeten kunnen, want ze zijn altijd gestuurd geweest. Dus vrijheid ja wat is dat nou en ik denk ook dat in deze huidige maatschappij waar toch ook heel veel mensen gewend zijn de overheid, de overheid kan er wel wat aan doen. Vanochtend las ik toevallig nog artikel dat bij Akzo heel veel mensen d'r uit moeten in Deventer. Heeft Heidemaaiër een of andere opmerking geplaatst die dan williswaar verkeerd is uitgepakt, maar dan gaan ze meteen wijzen of de gemeente d'r wat aan kan doen. Mensen zijn jaren gewend geweest dat de overheid alles voor hun regelt en die tijd hebben we gehad. Het is nu meer een liberalisme dat die mensen zelf initiatief moeten nemen en dat heb je niet zomeer van het een op andere jaar vertrouwen. Mentaliteitswisseling heb je niet zo maar gerealiseerd. Ook al zegt dan de gemeente we hebben het goed met jullie voor geef maar aan wat wil je. Vertrouwen, echt vertrouwen dat duurt een paar jaar.

Denk het wel, maar ja dan kun je eigenlijk kritisch vragen wanneer kweek je vertrouwen. Er word zo snel gezegd van je hebt van alles opgeschreven, maar wat doe je er nou aan. Wat maakt het nou concreet. Dan zou je met voorbeelden moeten komen als overheid. Toch weer die terug koppeling. We hebben een aantal interviews gehouden, dat en dat is er uit terug gekomen en we willen vorm geven middels dat en dat project. Misschien dat je op zo'n manier eerder vertrouwen kunt kweken. Kritisch blijven er altijd. Dan zou je met concrete voorbeelden moeten komen. Dat voorbeeld van Wezep bijvoorbeeld, als de bevolking aangeven we willen graag een huisarts en vervolgens gaat Olst-Wijhe daar ook mee aan de slag en realiseert dat, dan kun je laten zien we hebben geluisterd. We hebben geluisterd en we hebben het ook gerealiseerd. Dan stukje bij beetje kun je vertrouwen vergroten.

Ze hebben de wens uitgesproken dat ze graag meer betrokken willen zijn maar ja dat ik denk sowieso wat straks ook al zei burgers iedereen klanten bij onze bank vinden het plezierig om aandacht te krijgen . Of je dan ook meteen de goeie toegevoegde waarde levert voor een gemeente dat is even de vraag? Maarja er zitten altijd ideeën tussen die je wel zou kunnen gebruiken zo denk ik.

[29:45 – 30:40] Kunt u iets vertellen over veranderingen van het sociale netwerk na de uitvoering van de methodiek?

Die is groter geworden wat ik al zei. Dat sociale netwerk is groter geworden.

Wat ik al aangaf de mensen die toen bij mijn groep zaten nou ja daar heb ik nader hand verscheidende contacten, als ik ze nu tegen zou komen op straat dan zouden we meteen als vrienden met elkaar omgaan bij wijze van. We zijn maar twee dagen bij elkaar geweest. Dus ja dat kan ik zeggen dat het sociaal netwerk echt kwalitatief er op vooruit gegaan is, ja.

De methodiek van het interview met die bijeenkomst. Die bijeenkomst heeft daar toe bijgedragen.

[30:41 -] Wat kan u vertellen over invloed van de methodiek op het sociale vangnet van de gemeenschap?

Ja, mensen worden aan het werk gezet. Sociale vangnet, ja je kunt niet zomaar overal subsidies voor vragen. Je moet zelf aan de slag gaan en voornamelijk creatief zijn. Creatief zijn en vrijwilligers werk proberen op te

zoeken. Wat natuurlijk ook een keer grenzen kent. Met die projecten ook waren een aantal projecten bij, nou hoe makkelijk mensen geld vragen van de overheid. Dat is dus de totale verkeerde gedachte.

Ik zie die ontwikkelingen in de maatschappij wel heel duidelijk, maar een voorwaarde daarvan is, is dat er een kar trekker voor is. Wat ik al zei ik kom op allerlei plaatsen vanuit corporatie fonds. Afgelopen weekend ben ik in Luttenberg geweest, Elkerik. Nieuwe multifunctionele accommodatie. Heel veel vrijwilligers werk, daar zijn ook echt mensen die daar de kar trekken en die echt wat voor die gemeenschap over hebben en dan kun je mooie dingen tot stand brengen. Tijdje terug ben ik bij een nieuw wijkgebouw geweest in, achter de Rivierenwijk, aan de Veenweg. Waar vroeger Thomassen en Drijver was. Daar was een voorzitter die echt heel fanatiek allerlei mensen d'r bij gesleurd heeft. Mensen die eigenlijk niet gewend waren om verenigingswerk te doen. Die daar toch vrijwilliger hebben gedaan. Die daar een prachtige gebouw hebben neergezet en dat nu ook verder gaan runnen.

Je word er natuurlijk wel bewust gemaakt, wanneer daar de goede vragen in dat interview gesteld worden. Word je er wellicht bewust van gemaakt.

Dat je niet zomaar je hand kunt ophouden. Dat je dus zelf aan de slag moet als vrijwilliger. D'r word wel gevraagd wat zou jij daar aan kunnen doen. Inzet is belangrijk ja.

[34:08 – 35:15] Wat zijn uw ervaringen met de methodiek op de invloed van de mobiliteit?

Ik weet niet zozeer of die methodiek kritisch gezien daar enige, dat geloof ik niet. Wat ik al zei ik geloof gewoon een verandering is van de maatschappij die vraagt om meer eigen kracht, maar die methodiek is een hulpmiddel om mensen te bewust van te maken denk ik. Bewustwording dat is het denk ik. Daar zou die methodiek wel toe kunnen bijdragen. Bewustwording, dat je niet zomaar je hand kunt ophouden, maar dat je zelf aan de slag moet. Hoe denk je daar nou over? Wat zouden ideeën van jou zijn om daar invulling aan te geven? Ja bewustwording.

[35:16 – 41:50] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek of mensen zich belangeloos inzetten voor de gemeenschap?

Ja ik denk het wel, al is het toch per persoon verschillend. Ik zelf ben gewoon gewend om veel verenigingswerk en vrijwilligerswerk te doen. Voor mij is dat een vanzelfsprekendheid als je enthousiast bent nou dan ga je daar ook, ga je daar voor inzetten maar ik weet bijvoorbeeld van collega's nou dat die, sommige collega's althans of ook in mijn vriendenkring, nou dat het daar niet zo maar vanzelfsprekend is dat je gewoon maar voor een ander klaar staat. Dat er goede ideeën zijn en dat je jezelf daar ook zo maar voor inzet.

Kan ik me wel voorstellen, ik heb zo geen concrete voorbeelden. Ik zit te denken welke mensen d'r allemaal waren op die bijeenkomst, maar ik kan het me absoluut voorstellen. Dat geloof ik wel, want je word enthousiast en ja dan kan ik me ook voorstellen dat je een bijdrage wil leveren. Ik denk wel dat die methode U en ik geloof dat ze er toen 60 geïnterviewd hebben, maar dat je misschien en dat is gigantisch veel werk. Maar dat je een zo groot mogelijke kring zou moeten benaderen om zoveel mogelijk mensen dan ook die stap te kunnen laten maken om deel te nemen aan iets. Dan kun je zeggen vele handen maken licht werk. Ik ben zelf ook betrokken bij de kerk in Markelo, protestantse kerk. Gaan we ook die methode U doen, bedenk ik me nu. We hebben 300 mensen geselecteerd in categorie van 40-44 jaar. 30 mensen gemobiliseerd willen jullie meedoen aan al die gesprekken. Ik denk ook dat de mensen die, de interviewers, dat die heel goed geïnstrueerd moeten worden, want waar dat project om draait is dat we graag met de leden van de kerk in gesprek willen komen. We gaan niet vragen waarom komt u niet meer in de kerk, maar wat wilt u wat uw kerk zou gaan doen. We willen ze niet in de kerk halen zozeer, maar wel achterhalen wat motiveert die mensen nu en wat zouden ze als lid van de kerk verwachten van die kerk. Alles veranderd, tijdje terug ben ik nog bij een lezing geweest van Jan Rotmans op het provinciehuis en nou ja hij gaf ook aan kerken en vakbonden, politieke partijen die zullen over 10 jaar allemaal verdwenen zijn. Dat zie je dus nu ook in de kerk, ik ga een ander ook niet verplichten om naar de kerk te gaan, moet iedereen zelf weten. Wat dan hun gedachten is wat ze dan wel van die kerk verwachten. Om dan een goed gesprek, die methode U moet er ook voor zorgen dat er echt een goed gesprek gevoerd word met de mensen die geïnterviewd worden. Als ik dan even nadenk over het voorbeeld van de kerk. Dat je dan ook dat achterste van de tong, die gedachten van die mensen boven water krijgt en dat krijg je niet met een lijstje afvinken van oké, een van die eerste vragen is bijvoorbeeld wat inspireert je? Als je wat ergs hebt mee gemaakt, wat inspireert je dan om weer boven te komen. Is dat de natuur, filosofie of juist de kerk najah een hele lijst. Als je dan met je papiertje klaar zit om aan te vinken wat die klant zegt, daar kom je niet verder mee. Ben zelf ook wel eens, ben altijd accountmanager geweest, in de latere jaren hadden we dan een computer programma en dan had je een gesprek met de klant, moest je

ondertussen wat dingen in computerprogramma. Net als bij huisarts, dat werkt niet. Dus je moet wel gewoon met elkaar echt in gesprek gaan en dan kun je wel wat aantekeningen maken en dan moet je later maar invullen wat nou eigenlijk die vragen waren, maar niet aan de hand van een checklist. Want dat stopt een goed gesprek eigenlijk.

Dan is het nog moeilijk eigenlijk een format vind waar je dat dan ook nog enigzins al die vragen in kunt verzamelen, die antwoorden in kunt verzamelen. Vervolgens moet je er beleid op maken. Want als er dan aangegeven word dit en dat willen wij graag. Dan moet je ook als organisatie bereid zijn en als provincie en als kerk hoe dan ook, die kracht van Salland. Om daar beleid van te maken. Daar moeten middelen voor zijn natuurlijk. Ja daar hebben we inderdaad ook die methode U, bedenk ik me nu pas, daar kwam ik er eigenlijk achter met die presentatie. Van oh oh ho, dat kan nog heel wat worden dacht ik bij mezelf. Als je even zo'n gesprek niet goed aan gaat kunnen leden van de kerk ook helemaal anders worden en bereik je juist niet wat je zou willen bereiken. Dus denk dat ook die interviews die moeten hele goed geïnstrueerd worden en luisteren, samenvatten.

Marga de Jong
Netwerk Platteland
Methode U

Tijdens dit interview bleek dat deze persoon, weinig tot geen ervaring had met de uitvoering van de methodiek. Het was vooral erg theoretisch gericht. Hierdoor is een extra persoon geïnterviewd voor de methodiek Methode U. Vandaar dat er voor deze methode vier personen zijn geïnterviewd in plaats van drie.

[00:00 – 08:07] Kunt u wat vertellen over de invloed van de methodiek op de identiteit van de gemeenschap?

Ja ik denk wel dat dat de bedoeling is van de methodiek. Het is bijna een beetje star om het echt een methodiek te noemen. Volgens mij is het meer een manier van een proces begeleiden in een gebied.

Of het de identiteit, ja ik denk het wel. Ik denk dat het zeker, ja het is wel zodanig dat mensen echt wel op zoek gaan naar van wat is ons gebied? Wie zijn we met elkaar? Wat hebben wij daar in te doen? Wat kunnen we? Waar zit het vast? Waar loopt het?

Ja, weet je wij hebben hem, ik ben niet, ik ben die methode U ben ik op het spoor gekomen ongeveer anderhalf jaar geleden. Ton werd ik door iemand uitgenodigd om mee te gaan naar een training. Het ging over duurzame transitie en dat werd dan vorm gegeven volgens het U proces. Dat was mij eerste kennismaking met de U en ik vond het een hele, voor mij zelf heeft het een enorme, heeft het enorm veel betekend, omdat ik merkte dat we veel te vaak eigenlijk snel door schieten naar het doen wat we altijd deden. We hebben een probleem en daar zoeken we dan een oplossing voor en daar duiken we onmiddellijk op de oplossing. Terwijl we niet eigenlijk analyseren van, echt op zoek gaan naar wat is dit nu eigenlijk? Wat is het probleem? Wat is de omgeving die daarinvloed op heeft? We doen eigenlijk onvoldoende onderzoek. Dus toen ik die training deed voor de eerste keer, toen kwam ik er echt uit en ik zat toen met mijn eigen organisatie, ik werk voor een adviesbureau, zaten we in een reorganisatie en ik dacht ja wij doen dezelfde fouten. Het gaat dus financieel wat minder, dus er moet gesneden worden in de club. Heel snel schieten we al weer in de oplossing. Terwijl we niet echt gaan, we doen eigenlijk onvoldoende omgevings onderzoeken. We doen onvoldoende, proberen het in kaart te brengen van wat is er nu eigenlijk allemaal gebeurt in het verleden? Waarom is het gekomen? Wat is erin de omgeving aan de hand en hoe zouden wij daarin, als organisatie, een rol kunnen spelen? We waren gewoon de U niet door gegaan met elkaar. Dus voor mij was een hele eye opener. Ik ben toen ook terug gegaan naar mijn eigen organisatie en ik heb gezegd van nou we moeten gewoon ons huiswerk als het ware over doen. Dat was voor mij de eerste keer. Toen zijn we echt op zoek gegaan naar wat kunnen we hier nou mee in het werk van Netwerk Platteland. Wat kunnen we hier mee met de gebieden, neem bijvoorbeeld gebied Salland. Er zijn natuurlijk meerdere gebieden in Overijssel. Die staan weer voor een, die hebben zeven jaar leader gedaan, die hebben zeven jaar volgens het subsidie programma leader fantastisch gebiedswerk gedaan en nu staan ze voor een nieuwe uitdaging. Dan merk je gewoon dat neiging er is om onmiddellijk te kijken wat zijn dan weer de nieuwe kansen, er komt weer POP3 aan dus huppate laten we daar maar voor gaan. We gaan nieuwe visie, nieuw plan ontwikkelen en dan gaan we er weer voor. Toen dachten we dit moeten we dus eigenlijk niet doen. We moeten ook die gebieden een poosje laten nadenken over van wat zijn we nou voor een gebied? Wat is er aan de hand in ons gebied? Wat staat ons te wachten in de toekomst? Wat is er gebeurt in het verleden? Wat loopt er wel en wat loopt er niet en waarom loopt het wel, of loopt het niet? Dus hebben we gezegd, die theorie, die aanpak, kijken of we dat ook in de gebieden kunnen doen. We hebben een aantal gebieden in Nederland benaderd, willen jullie met ons hier door

heen. Nou Salland was zo'n gebied. Utrecht-west zijn ze bezig. In het noorden van Groningen, Flevoland. Zo een aantal van die gebieden die wel zeiden van ja we voelen hier wel wat voor. Wij willen dit wel gaan doen. Daar zijn we gewoon mee aan het werk gegaan. Toen hebben we zelf ook, we organiseren als Netwerk Plattenland aan het einde, meestal aan het einde van het jaar een landelijke conferentie over plattelandsontwikkeling. Daarvan hebben we ook gezegd van, we moeten het eens op een andere manier doen. We kunnen mensen wel weer allerlei mooie voorbeelden laten zien van oh wat is daar ontzettend leuke dingen op het platteland. Dat is zo, er zijn waanzinnig veel goeie voorbeelden van initiatieven en weet ik wat allemaal. Dat kun je laten zien, daar kun je mensen mee inspireren, kunnen ze weer verder gaan. We kunnen ook proberen om eens eventjes terug te gaan. Van wat is er nu eigenlijk aan de hand in het land? In ons gebied? Met mezelf? Hoe zal de toekomst er uit kunnen zien en wat staat daar mij in te doen? Toen zijn we eigenlijk met de aanwezige, tweehonderd mensen zijn we zo'n theorie U, zijn we z'n U proces door gegaan. Dat heeft mensen op andere sporen gezet. Ik kan niet precies na gaan wat dat voor iedereen individueel geweest is, ik heb wel een aantal mensen die na die tijd mij geschreven hebben, of verteld hebben dat ze dingen anders zijn gaan doen. Dat ze ook anders tegen hun werk aan gaan kijken. Dat ze het gevoel hebben dat ze denken wat wil ik nou werkelijk in de toekomst, maar ik kan niet zomaar een heleboel voorbeelden geven want dat is toch een beetje per gebied verschillend en ik denk dat je het verhaal van Salland gehoord hebt. Dus daar heb je natuurlijk gezien dat zij er echt voor gekozen hebben om een andere manier van werken te volgen en niet meteen door te steken naar een nieuw gebieds programma, maar eerst eens terug te gaan van wat is Salland? Wie wonen er in Salland en wat speelt er in Salland? Waar zit de energie in Salland? Waar zit het enthousiasme? Hoe kunnen we dat bij elkaar brengen en in een nieuw programma? En dat is wel een hele andere manier van werken als voorheen. Waarbij je toch min of meer door een aantal mensen een nieuw gebiedsplan gemaakt werd. Dat werd ook weer over het gebied uitgegooid. Dat kan ook wel goed gaan, maar dit voegt wel iets toe.

Nou ik vind in Salland kun je dat wel merken, ik vind dat duidelijk de gemeenschap, dat daar een hechtere club is ontstaan. Ook een breed netwerk van allerlei clubs die het leuk vinden om ideeën met elkaar, met Salland aan de slag te gaan. Ik vind wel dat daar een, door deze methode, dat er heel veel nieuwe spelers bij betrokken zijn.

[08:08 – 11:08] Wat kunt u vertellen over de invloed van de methode op de betrokkenheid van de gemeenschap?

In Salland zeker ja. Als je daarover praat. Kijk in Salland heeft het enorm veel betrokkenheid te weeg gebracht, omdat er voor gekozen is om eerst eens in gesprek te gaan met de mensen die in Salland wonen en dan niet met de mensen die vrij gebruikelijk altijd geïnterviewd worden, maar nu eens opzoek te gaan naar totaal andere spelers en totaal andere inwonende die ook een verhaal hebben. Dat heeft er wel toe geleid, dus veel grotere enthousiaste groep is die nu het gevoel heeft van wij zijn Sallander en wij willen er wat mee. Dus alleen door het serieus nemen van iedereen, niet door alleen maar te kijken naar die groepen die er altijd zijn. De natuur organisaties, de LTO, de boeren, de tuinders weet ik wat allemaal, maar ook eens wat breder kijken. Wie wonen er allemaal nog meer? Heb je wel eens de betrokkenheid gegenereerd onder de mensen? Dat is ook wel wat we proberen met deze theorie, of met deze aanpak dat we zeggen probeer nou breder te kijken dan gevestigde organisaties. Die zijn altijd al in beeld, maar ga eens kijken wat er nog meer speelt en wat er nog meer aan enthousiasme is. Dat heeft natuurlijk tot gevolg dat je een grotere betrokkenheid krijgt.

Ik heb ze wel, maar ik heb ze nu even niet paraat. We hebben bijvoorbeeld aan de hand van die conferentie is december hebben we een heleboel ideeën uitgewerkt in de vorm van prototypes. Een half jaar nadien hebben we toen al die initiatiefnemers die zich verantwoordelijk voelden voor een bepaald plan hebben we gebeld en gevraagd hoe de stand van zaken was en dat heeft een heleboel informatie opgeleverd. Dat kan ik zo naar toe sturen, maar ik heb het niet, maar dat levert inderdaad concrete dingen op. Er is dat gebeurt en er is dat gebeurt. Dat zijn de vervolg stappen die gezet zijn, en dat is anders geweest. We hebben toen na die conferentie ook een half jaar nadien, hebben we weer een dag georganiseerd. Ook echt als, hebben we weer gebieden laten vertellen van he wat is er nu anders gebeurt, of wat heb je hier aan over gehouden. Zijn er weer allerlei verhalen verteld en die zijn er wel, maar ik heb ze niet paraat. Ik zit zelf niet zo erg in de follow up van de al die activiteiten. Ik ben meer degene die het wat coordineert. Dus dan sta je toch altijd wat op een andere manier in.

[11:09 – 12:13] Wat is uw ervaring op invloed van de methodiek op de ondersteuning vanuit de gemeenschap voor initiatieven en de methode zelf?

Weet ik niet dat moet je echt vragen aan degene die echt in de gemeenschap werken. Dat doe ik niet dus dat weet ik niet. Ik neem aan van wel, maar ik kan me voorstellen, maar dat is natuurlijk theoretisch. Dat als je zo'n methode goed doet. Dat je dan ook heel veel vanuit, dat je die hele gemeenschap d'r bij betreft. Dat je echt het hele systeem in beeld brengt. Dat je die, dat je het hele systeem erbij betrokken is. Dat je dingen daarna ook makkelijker gaan lopen, maar dat kan ik niet staven. Bedoel ik ben niet degene die dat werk doet in de streek, of in de gebieden, of in de gemeenschap, of in de wijk. Ik doe het op landelijk niveau en ik probeer op die manier wel mensen te enthousiasmeren om deze methode te gaan gebruiken, omdat ik denk dat dit precies dit effect bereikt gaat worden.

[12:14 – 14:18] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek op de participatie binnen een gemeenschap?

Natuurlijk die word heel groot. Mensen voelen zich erkent, mensen voelen zich betrokken. Mensen gaan meedoen. Mensen worden zelf aangesproken op hun eigen betrokkenheid, hun enthousiasme. Wat vind je hier van? Wat zie je als kansen? Waar voel jij energie zitten? Waarom loopt het niet? Waarom loopt het wel? Waar zit het vast? Dat zijn de vragen waarmee je hele persoonlijke betrokkenheid van de mensen krijgt.

Veel meer geworden. Juist niet, die deden niet mee. Nou heel weinig. Er werd echt weinig energie gestoken in het werkelijke betrekken van de hele gemeenschap. Dat zat niet zo in het systeem. Dat is door deze methodiek natuurlijk, probeer je dat juist wel te doen.

Erkenning. Natuurlijk zijn er altijd methoden, zijn er mensen die het een beetje onzin is en die vinden het zweverig en die zeggen nou bedenken jullie het maar. Die hebben niet behoefte aan die betrokkenheid, maar mensen die werkelijk, die ja, die zich ook graag inzetten voor het initiatief, of voor hun streek, of voor hun gebied, die voelen zich erkent en die vinden het over het algemeen bijzonder om dit te mogen doen.

[14:19 – 17:51] Wat kan u vertellen over de invloed van de methodiek op het vertrouwen tussen overheid en burger?

Ik denk dat het een manier is waarbij je niet praat over overheid en burger. Het is een manier waarin je eigenlijk iedereen op dezelfde manier benaderd. Ook als je deze methode gebruikt in je streek, dan nodig je de overheid uit en die doet mee als deelnemers. Want aan iedereen worden dezelfde vragen gesteld. Dus de overheid word ook niet zeg maar op een andere manier behandeld.

Dat zal moeten blijken. Dat krijg je natuurlijk niet alleen door deze methode. Dat moet veel meer plekken, het moet wel doorgezet worden. Als daarna weer iedereen in zijn eigen hok kruipt en de overheid die gaat weer op dezelfde manier verder en is weinig transparant en geeft weinig verantwoordelijkheid weg of durft het toch niet over te laten aan burgers, krijg je toch weer hetzelfde. Dat is juist toch wel een beetje de kracht van de methodiek. Dat je niet alleen de burgers laat nadenken, maar ook de overheden van wat heb ik hierin te doen? De methode heeft zo'n kracht dat. We hebben mee gemaakt dat er bijvoorbeeld een van de manieren die, een van de dingen die we gebruikt was het maken van prototypes. Je hebt een plan, je hebt iets wat je wilt uitvoeren en je gaat er niet over praten, maar je gaat het bouwen met je handen. Dus je bouwt als het ware met materialen, bouw je met een groep mensen bouw je het idee uit. Iedereen zit daarbij vanuit zijn eigen achtergrond. D'r zit bijvoorbeeld iemand bij van de overheid en iemand vanuit de burgers, iemand vanuit een organisatie, een ondernemer en weet ik wat allemaal. Wat ik later heb terug gekregen van degene die daar van de overheid zat. Had dan een paar blokken in z'n handen en had voor hem het gevoel van ja dit zijn de wetten of de regels en die had zoiets van wat moet ik hier nou mee. Die heeft dat gewoon op de tafel ook een plek gegeven in het plan. Toen op dat moment bemerkte de hele energie weg zakte. Dat het gewoon zo ontzettend belemmerend werkte dat die overheid zeg maar heel duidelijk aangaf dit zijn onze regels en onze afspraken en onze wetten. Die heeft dat weg gehaald. Die zei ik merkte gewoon dat wij er geen rol in hadden en dat was voor mij super confronterend. Dus dat ik dus moest toe zien, dat het echt gedragen werd door de gemeenschap en dat ik zelf geen rol in had als overheid. Daar moet je als overheid ook je weg in vinden van hoe ga ik hier mee om. Hoe ga ik op een andere manier echt met die burger om, of met die initiatieven die van uit de burgers komen.

Ja dat zal blijken, dat weet ik niet. Dat zal wel per keer verschillen.

[17:52 – 19:29] Kunt u iets vertellen over veranderingen van het sociale netwerk na de uitvoering van de methodiek?

Ja zeker, ja. Mensen hebben gewoon elkaar ontmoet. Hebben op een andere manier met elkaar gepraat. Hebben hele nieuwe spelers zijn ze tegen gekomen. Zijn nieuwe contacten ontstaan, nieuwe netwerken ontstaan. Het is doordat, je brengt als het ware je hele omgeving in kaart en je gaat niet alleen naar de geeigende partijen kijken. Je komt op hele andere sporen terecht. Je brengt logischer wijs, breng je nieuwe suggesties, nieuwe ideeën, nieuwe kansen, nieuwe mogelijkheden en nieuwe netwerken.

Nou ik denk dat je het zou vragen aan de mensen die mee hebben gedaan aan de kracht van Salland, dat je inderdaad dat antwoord zal gaan krijgen. We hebben bij onze eigen conferentie ook wel gezien dat er totaal nieuwe spelers bij waren, die ook heel veel contacten d'r aan over hebben gehouden.

Nou bijvoorbeeld de waterschappen waren erbij, er waren mensen erbij vanuit de ondernemershoek. Er waren mensen vanuit de vrouwenorganisaties bij die op een hele andere manier gewerkt hadden en nooit geweten hadden dat dit kon. Dat ze op deze manier konden werken met andere partijen. Dus er zijn nieuwe ideeën, nieuwe contacten ontstaan.

[19:30 – 20:02] Wat kan u vertellen over invloed van de methodiek op het sociale vangnet van de gemeenschap?

Dat weet ik niet, daar kan ik niets over zeggen. Ja dat kan je niet zo aan deze methodiek, dat moet kijken hoe het verder gaat natuurlijk. Het is nog lang niet afgelopen. Ik denk dat wel, als dat de inzet is dat je dat wel zou kunnen bereiken, maar dat weet ik niet in hoeverre. Zo kan ik er niet over praten.

[20:03 - 20:38] Wat zijn uw ervaringen met de methodiek op de invloed van de mobiliteit?

Dat laatste zeker, ze zijn zeker actiever geweest om dingen voor zichzelf te bereiken of voor de gemeenschap.

Nee zo gedetailleerd niet nee. Moet je echt bij de meer praktische gebiedswerkers zijn.

[20:39 -] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek of mensen zich belangeloos inzetten voor de gemeenschap?

Ik kan dat niet een op een aan de methodiek koppelen. Ik denk dat er over het algemeen een beweging gaande is waarbij meer mensen zich inzetten voor de gemeenschap en ik denk dat dat versterkt kan worden door deze methodiek, maar om nou te zeggen deze methodiek heeft er toe geleid dat, dat kan ik niet zeggen.

Nee, nee ik denk wel dat het een logisch gevolg is van deze methodiek, ja.

7.6.4 Methode: Participatie Scan

Nicole Teesink	Gemeente Borne	Participatie Scan
----------------	----------------	-------------------

[00:00 – 10:08] Kunt u wat vertellen over de invloed van de methodiek op de identiteit van de gemeenschap?

Ja, wel moeilijke vraag zo, daar kan ik. Je haalt ze uit de anonimiteit eigenlijk. Je verwacht dat ze mee gaan werken, tenminste participatie is samenwerken nmenlijk, maar ik ben me er wel van bewust dat wij deze stap als organisatie maken, omdat de gemeenschap, de identiteit van de gemeenschap nog niet, daar ook nog naar toe moet groeien laat ik het zo maar zeggen. Dus de identiteit van de gemeenschap verandert wezenlijk in zin van toekijken naar mee uitvoerder / beslissers als kijk naar het veiligheidsbeleid. Dat geeft wel weer een bepaalde verwachting, wekt een bepaalde verwachting van die maatschappij, samenleving, de burgers of noem maar op. Dus het is een wezelijke factor die bijdraagt aan de identiteit van de gemeenschap, participatie.

Ja, maar is wel groeiende, vind ik. In het kader van veiligheidsbeleid niet. Wij bedenken en voeren uit en jullie nemen het aan en nu is het meer wij bedenken het samen met jullie en we voeren het samen uit. Is wel een groei traject vind ik.

Toch nog wel meer dat wij de stimulator/initiator zijn, facilitator. Eigenlijk heel veel rollen hebben wij nog, maar met name dat zij net over het drempeltje heen gezet moeten worden. Dus het is nog wel, als ik kijk naar het veiligheidsbeleid hoor. Men vond het machtig interessant om z'n mening te geven over de punten ten aanzien

van beleid, maar om daadwerkelijk ook de handschoen op te gaan pakken om samen die punten aan te gaan pakken, dat ligt nog bij ons. Prima dat is een groei proces en ik denk na aanleiding van verschillende projecten of voorbeelden die je gezamenlijk op pakt en uitvoert dat dat dan ook wel de identiteit van de samenleving, zoals jij dat zegt, daarin mee gaat en zich anders gaat vormen. Maar nu zijn ze nog vrij als afnemer en als toe kijker.

Dat wij de regievoerder, maar dat zij uitvoerder moeten zijn. Dus dat wij wel, je zit gewoon aan landelijke kaders, en wettelijke kaders. Dus dat bepaalt wel het totale bereik van je beleid. Daar binnen, we hebben nu een potje bijvoorbeeld voor leefbaar/veiligheid projecten in de breedste zin van het woord. Tot nu toe hebben we de ingang gekozen voor de wijkverenigingen, omdat die net een stap verder zijn al, dan de gewone burgerij met meedenken, meebeslissen noem maar op, op de participatie ladder. We kijken geen respons. Iedereen zegt zoals het nu gaat, gaat het goed. Het lijkt net alsof ze te lui zijn om de handschoen op te pakken en daadwerkelijk zelf ermee aan de slag te gaan, heel gechargeerd gezegt heel zwart wit. Pas als je in directe contact met elkaar komt en directer met elkaar gecommuniceerde van goh we hebben dit nog, waar liggen jullie vragen kom je wel weer verder, maar dan moet je wel zelf naar de mensen weer toe gaan.

Jawel het veranderd wel, absoluut wel. Zeker wel omdat je constant bewust bent van het feit dat je wilt dat ze participeert, ook de hele regiserende gemeente geeft je die boost wel mee. Komt men wel zover, maar het vergt wel even wat investeringen. Ik zie die identiteit wel veranderen, absoluut wel. Het zal ook wel moeten, maar op wat voor termijn?

Ja ik weet niet of wij over dezelfde begrippen of thema's praten, maar ik zei net al van ze zitten nu op de onderste tree van de participatieladder. De besluitvorming was eigenlijk de bovenste tree. Beleid hebben ze gewoon mede besloten. Het proces is geknipt in beleidsvorming en uitvoering en beleidsvorming waren ze nu besluiten, de beslisser. Nu de uitvoering zijn wij nog de beslisser en dragen zij aan, zijn ze medebeslisser, ja wat is het eigenlijk. Ik weet niet in welke termen jij zit te denken hoor?

Co-produceren dat zo het nou wel, daar streef ik voor dit jaar in ieder geval na. Dat wij co-producent zijn. Dat gaat denk ik wel nog een jaar of twee duren voordat ze eventueel een medebeslisser, beslisser zijn qua uitvoering. Het mooiste zou zijn dat wij per wijk een x aantal, als we het hebben over middelen, dus een budget beschikbaar zouden stellen en dat zij binnen de hun gestelde kaders prioriteiten zelf projecten gaan uitvoeren. Dat is het traject waar we nu inzitten, zo ver zijn ze nog niet.

Vroeger probeerde je het wel al zo, wanneer je samen verantwoordelijk bent, of samen een gezamenlijk doel hebt bereik je dat doel eerder en dan onderhoud je dat doel eerder. Die instelling had ik in het voor traject eigenlijk ook wel. Toen was het meer, veiligheid doe je meer met partners. Politie, brandweer, welzijnswerk noem maar op. Deden we meer met partners voor de samenleving. Nu door de samenleving gaan we meer aan de slag met de partners. Het draait zich om en vroeger deden we het voor de samenleving, ongeacht de vragen hoor. Op basis van ons kader bepaalde wij wat er ging gebeuren. We dachten wel dat weie gevoed werden door die samenleving omdat de partners hun voetjes in de modder hebben staan, maar het kan, we waren wel degelijk bewust van dat het veel meer geent kon zijn op de beleving en de insteek van de samenleving. Dus het is wezenlijk anders geweest.

Borne is niet een hele individuele samenleving en ook geen gesloten samenleving. Dat zie je wel aan het hele Mijn Borne 2030. Voor en door elkaar bij wijze van spreke. Dat was ook de reden dat we dachten moet veiligheid ook zeker in die trant verder vorm gegeven kunnen worden. Uitgangspunt van onze portefeuillehouder en burgemeester dan, maar ik heb altijd gedacht van zo vaag of zo beeldend Mijn Borne 2030 was, dus zo actief men daar ten opzichte kon en wou zijn, zo defensief, defensief vind ik een groot woord hoor, zo gesloten is men ten aanzien van veiligheid, oh dan worden we concreet en dan word er daadwerkelijk wat van ons verwacht. Weten we wel wat we willen en kunnen we dat wel wat we zeggen? Zelfde is bij ons, doen wat je zegt en zeggen wat je doet. Dat loopt nog wel eens spaak, zolang je dat ziet spaak lopen is het ook nog een hele gesloten gemeenschap. Ze zijn in afwachtende houding, bewijs maar eens dat je doet wat zegt en zegt wat je doet, voordat wij ook nog eens over de brug komen en hard aan de slag gaan.

Jawel, natuurlijk wel, absoluut wel, maar ik heb zelf de wijkshow uitgevoerd en dan heb je een heel mooi programmatje wat je allemaal gaat doen. Dat is dus echt opgehaald bij de mensen in een buurt of in de wijk. Dan heb je een veel fout van organisaties die bepaalde actiepunten moeten gaan uitvoeren en één organisatie, organisatie onderdeel, de gemeente dan kunnen sneller mee dan de andere organisaties. Je hoeft maar van tien actiepunten twee niet, of nalatig, of vertraagd te hebben opgepakt of je word er gewoon knetter hard op

afgerekend. Dus ik vind met participatie wel dat je heel duidelijk moet zijn in haalbare doelen, duidelijk afgebakend voor iedereen dan. Zodat je niet bij voorbaat helemaal dicht timmerd, die samenleving.

[10:08 – 14:49] Wat kunt u vertellen over de invloed van de methode op de betrokkenheid van de gemeenschap?

Jawel, omdat je het elke keer nog weer laat vallen onder de noemer van Mijn Borne 2030, heb je wel een bepaald verwachtingspatroon en is men dus, men was destijds al heel erg betrokken en nu ook wel. De wijkvereniging dan, maar betrokken en betrokken zijn wel twee verschillende dingen. Betrokken in woord of betrokken in daad. Wij hebben vorige week nog een gesprek gehad met dorpsstraat Zenderen, dat is een hele actieve vereniging. We hebben voor een half jaar geleden balletje neer gelegd goh laat eens weten wat er speelt binnen deze kaders en wij gaan kijken met een werkgroep, multidisciplinair of we kunnen ondersteunen. Niet overnemen, ondersteunen, het is wel meer wat ik al zei niet overnemen, maar ondersteunen. Dan komen ze met thema's zoals sociaal isolement, en daar blijft het ook bij. Dit zijn onze thema's red u d'r mit. We zien graag een kant en klaar product waar wij weer mee aan de slag kunnen gaan en in dat gesprek ga je wel verder ja het is meer geven en nemen, samen doen. Waarin kunnen we jullie ondersteunen, ondersteuningsaanbod. Als wij wat meer informatie hebben, alles staat of valt met informatie verschaffing, dat merk je ook wel. Dus je houd de gemeenschap of samenleving betrokken als je maar blijft communiceren en ik merk wel op bepaalde thema's van veiligheidsbeleid. Hondenbeleid zijn we meteen mee aan de slag gegaan, daar heb je de hele gemeenschap wel mee. Het werk gericht werken ook wel, maar zo zijn er ook wel wat thema jeugd en veiligheid dat speelt zich nu af achter de schermen. Betrokkenheid van de samenleving ben je kwijt. Dus het gaat alleen maar in over de negatieve punten, maar niet op wat gaat goed. Dus betrokkenheid vind ik bij, dat je zowel open moet staan voor de negatieve als de positieve punten. Of het geven van negatieve en positieve punten. Het is nu een richtingsverkeer, het is nu informatieverstopping.

Toen we dat beleid hebben opgesteld was de betrokkenheid groot. Ga je over na een volgende stap in je hele beleidsproces, dus het uitvoeren van het beleid, dan merk je dus dat zolang je. Als de communicatie tussen verschillende partijen minder word, word de betrokkenheid ook minder. Dus in jou, ten aanzien van jouw vraagstelling kun je zeggen nou op het moment is de betrokkenheid eerder weer, was vergroot is nu weer kleiner. Omdat je niet helemaal, het lijkt net of ik het goed praat, maar we gingen d'r van uit dat de grote betrokkenheid destijds één op één over gezet kon worden in het doorpakken en het uitvoeren van het beleid, vervolgens, maar dat heeft niet plaats gevonden, dus die mate van participatie was nihil. Waardoor je terug kwam en moest verzinnen oké hoe gaan we nu in het kader van burgerparticipatie het volgende traject vorm geven wat wel aansluit bij de mensen.

Ik denk de, ja de, je zag ook wel ze moesten verschillende thema's prioriteren. Dus waar moet het eerste wat aan gedaan worden en waar kun jezelf het meeste aan doen. Vraagstelling leek heel veel op elkaar, maar was wezenlijk anders. Brandpreventie was iets, dat vond men niet zo belangrijk. Daar hoefde niet gelijk iets aan gedaan te worden, maar dat was wel het thema waar men zelf het meeste aan kon doen. Dat zie je denk ik ook wel met de thema's die gekozen zijn. Ze vinden het heel belangrijk, maar hun eigen rol, hun verantwoordelijkheid ten aanzien van die thema werd kleiner ingeschat dan wij daadwerkelijk beoordelen. Ik denk dat daar het verschil in zit in die participatie. Dat zij toch vinden oh dat zijn thema's waar de professionals mee aan de slag moet gaan. Alvorens wij als samenleving er een rol in hebben. Terwijl wij eigenlijk vanaf het begin af aan samen willen optreden.

[14:50 – 17:43] Wat is uw ervaring op invloed van de methodiek op de ondersteuning vanuit de gemeenschap voor initiatieven en de methode zelf?

Op mij beleidsterrein is voor mij nieuw, vind ik eigenlijk. Dat heeft verschillende redenen. Sommige vinden dat er al voldoende tijd en aandacht aan bepaalde kaders of thema's word besteed. Sommige hebben hun eigen prioriteiten toch anders gesteld. Het is misschien een hoog abstractie niveau voor aantal partijen, ja nihil op dit moment. Terwijl we wel van alles proberen hoor. Het is nog niet dicht gegooid, we zitten nog steeds met de verschillende partijen om tafel. Veiligheidsbeleid, als ik kijk naar bijvoorbeeld spoorwegovergang problematiek, dan zijn we nog constant in gesprek met elkaar, maar ook dan. We hebben hier te maken met heel veel dicht liggende bomen en dat heeft weer als effect dat men ongeacht of er nou wel of geen storing is of zo iedereen gaat door die gesloten bomen heen en dat is van jong tot oud. De ouderen geven ook niet meer het goede voorbeeld aan jongeren. In plaats van dat ze hun eigen verantwoordelijkheid oppakken en wij hun daar op kunnen

aanspreken, of samen kunnen werken naar een verkeersgedrag dat acceptabel is. Word er toch naar ons gekeken van jullie zorgen maar dat het aantal storingen minder word en dan pas passen wij ons gedrag aan en dat is absoluut geen participatie. Dat is echt de verantwoordelijkheid volledig bij de andere partij neer leggen. Niet zijn eigen gedrag willen aan passen, dat is onmogelijk.

Omdat zij gewoon zeggen het aantal storingen, heel simpel het aantal storingen moet naar beneden. Wij zijn afhankelijk van een derde partij. Zijn we goed mee in overleg, in dit geval Prorail, maar dat is een partij waar wij minder invloed op hebben en dan zie meteen weer dat het effect heeft op de participatiegraad. Eerst vrij dicht bij ons hadden en je ziet gewoon dat ze een terugtrekkende beweging hebben. Hoe langer het duurt, hoe minder betrokkenheid, of te wel participatie. Dat zie je ook bij andere beleids, je moet gewoon wel snel scoren wil je de mensen erbij houden.

[17:44 – 20:23] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek op de participatie binnen een gemeenschap?

Denk ik wel, als ik kijk naar mijn netwerk van burgers om het zomaar even te zeggen is een dermate grote, ik ben me ook bewust van de kwetsbaarheid. Dat je moet doen wat zegt, en zeggen wat je doet, maar juist daar ligt wel de kennis van de kern van de problematiek waar is het nou onveilig, waar is het onleefbaar. Dus je bent er wel afhankelijk van. Nee door het hele Mijn Borne 2030 traject is mijn netwerk van Bornse inwoners wel dusdanig groot geworden. Ze weten je makkelijk te vinden.

De wijkverenigingen die hebben eisen duidelijk hun rol op. Een aantal mensen met jeugdoverlast komen direct wel naar je toe van goh ik ervaar dit en ik wil dit wel doen, of wat kan ik dan doen? Zwerfvuil wat kan ik er zelf aan doen, zonder meteen kan die politie wat vaker langskomen, of de BOA. Naar aanleiding van concrete gevallen wat wel dicht bij hun belevingswereld staat, maar dat maakt niet uit. Krijg je wel die connectie beter.

Er is een verschuiving, wil niet zeggen groot of klein, wel een duidelijke verschuiving, maar niet iedereen in Borne is doordrongen van Mijn Borne 2030 gedachtengoed. Wel veel mensen en op ten aanzien van veiligheidsbeleid is er wel, de helft heeft het wel gelezen of heeft het wel gehoord en de helft niet. Dus ik zeg wel dat het groter is geworden de betrokkenheid, maar ik kan niet zeggen, het is voor mij niet meetbaar hoor. Maar ik merk wel dat ze makkelijker hier de weg weten te vinden doordat Borne zich ook open stelt, komt u maar en je word zelf gedwongen vanuit de organisatie om wat sneller contact op te zoeken met samenleving en je niet achter je professionel te verschuilen. Het is een wisselwerking, samenleving zoekt je meer op, maar je word ook genoodzaakt zelf anderzijds om meer die samenleving op te zoeken. Komt het door je eigen initiatieven, of het initiatief wat zij hebben geprobeerd nemen, maar het is wel goter geworden.

[20:24 – 23:37] Wat kan u vertellen over de invloed van de methodiek op het vertrouwen tussen overheid en burger?

Vertrouwen word groter, maar die kan ook heel snel weer afgebroken worden als je, ik val in herhaling, maar als je niet doet wat je zegt wat je zou doen. Dat merk ik allerlei trajecten elke communicatie vorm wat je doet dat, zodra je niet doet, anders gaat dan voorzien of gedacht dan krijg je kentter hard dat gene weer terug geschoven. Waarom sus waarom zo, of het zo dan eigenlijk gebeuren, maar het gebeurt nu pas of het is nog niet gebeurt. Dus je word wel direct aangesproken op je verantwoordelijkheid, en op vertrouwen.

Ja natuurlijk dat vertrouwen moeten toe nemen, wil je deze manier van samenwerken aan gaan. Ik zeg niet dat mijn vertrouwen groter is geworden, het is het zelfde gebleven. Alleen je doet nu, je maakt je nu veel meer gebruik van. Zou slecht zijn als mijn vertrouwen toe zou zijn genomen. Je verwacht alleen wat meer van de samenleving, maar dat heeft niets te maken met vertrouwen en of de samenleving nou wel of niet de handschoen op pakt, dat doet niets af aan het vertrouwen wat ik in die samenleving heb, omdat ik ook zie dat het nog een groei proces is waar je met elkaar in op moet trekken.

Heel kenmerken is dat wij een wijschouw hebben gedaan in Oud-Borne. Daarin zijn we niet op alle punten even doortastend aan de slag geweest. De volgende stap van een wijschouw is een contract, of een samenwerkingsovereenkomst. Op basis van het verloop van de wijschouw heeft de wijkvereniging Oud-Borne pas op de plaats gemaakt ten zien van het aangaan van zo'n samenwerkingsovereenkomst/contract, omdat ze denken wat voor een meer waarde heeft zo'n contract als een wijschouw al niet te helemaal uitgevoerd word zoals die was afgesproken. Dat heeft wel een nadelige invloed op het vertrouwen gehad. Positieve is dat wij de dorpsraad Zenderen betrokken hebben bij een convenant ten aanzien van een informatie uitwisseling tussen zorgboerderij met een bepaalde type patienten. Nou daar zijn we heel open en transparant in geweest. Dat heeft bij hun een

bepaald vertrouwen gewekt doordat zij met bepaalde zaken eerder bij ons komen aankloppen van goh speelt dit of speelt dat en kunnen we nog wat voor elkaar betekenen. Dat heeft weer een positieve effect gehad op het vertrouwen.

[23:38 – 28:06] Kunt u iets vertellen over veranderingen van het sociale netwerk na de uitvoering van de methodiek?

Ja, oh dat zijn begrippen waar ik normaal nooit mee werk. Het sociale netwerk is verbreed, flink verbreed. Doordat je nu veel vaker de participatie opzoekt in de samenleving. Dus het sociale netwerk. Dat gaat van een individu tot aan een groepsverband bij wijze van spreke. Waarbij soms het werken met een individu soms makkelijker is dan een groepsverband. Dus sociaal netwerk mag van wat mij betreft ook wel bestaan uit allemaal individutjes en ik heb graag een heel groot sociaal netwerk, zodat je op verschillende punten in de samenleving gezamenlijk kunt oppakken en uitvoeren, of bespreken en dan kun je verschillende vormen van participatie langs. Het ene individu of de ene groep in het sociale netwerk zal andere vorm van participatie volstaan dan de andere.

Ja of de gevoeligheid van het netwerk daarvoor. De een is veel verder mee, of heeft zichzelf al door ontwikkeld dat, andere staat nog maar aan het begin van participatie. Dus ja wisselwerking denk ik.

Doordat wij opereren onder de noemer participatie, hebben wij afgelopen voorjaar wel alle wijkverenigingen wel één keer om tafel gehad om te kijken hoe kunnen we nu gezamenlijk uitvoering geven aan. Voorheen was dat niet mogelijk geweest, dan zie je wel dat er wisselwerking is. Ook zij zijn er klaar voor om elkaar nader op te zoeken, maar het is niet alleen overheid – samenleving, maar het is ook wel de samenleving onderling. Daar zie ik ook wel meerwaarde van de overheidsorganisatie, omdat te stimuleren. Niet constant zelf aan het roer willen staan. Dat je ook stimuleert om elkaar op te zoeken. Het sociale netwerk te versterken. Onderling te versterken, zodat ze op een gegeven moment ook onderling taken kunnen over nemen van jou als overheid zijnde. Leren van elkaars ideeën en ontwikkelingen en dus veiligheid-leefbaarheid is heel breed als je het hebt over wijkgericht werken. Een wijkvereniging is bezig geweest met het maken van mozaiek bank an sich is leuk voor de openbare ruimte, maar het doel er achter was van zo treffen mensen elkaar zo spreken men elkaar makkelijker, zo spreekt men elkaar en zo spreekt men elkaar makkelijker aan op bepaalde dingen die niet goed gaan of minder gaan. Daar hebben meerdere wijkverenigingen gezegd he dat is goed initiatief. Wij zien ook dat het sociale isolement steeds groter word, de individualiteit. Toen hebben we dat idee uitgedragen naar anderen. Dus dan is het niet eens participeren, maar stimuleren eigenlijk.

Dat ideeën worden overgenomen en dat participatie eigenlijk groter word doordat meerdere wijkbewoners, of meerdere inwoners van Borne met dezelfde thema aan de slag gaan met elkaar, elkaar treffen en dat genereert ook weer die ideeën, genereert ook weer participatie. Zo simuleer je eigenlijk elkaar.

[28:07 – 31:38] Wat kan u vertellen over invloed van de methodiek op het sociale vangnet van de gemeenschap?

Dat is wel een thema van veiligheidsbeleid ook, sociale vangnet, sociaal isolement, sociale netwerken. Ik voorzie dat de methodiek een hele grote invloed kan hebben op, maar omdat je wel aan het begin staat van, is dat groeiende. Je ziet wel dat als mensen meer naar buiten komen om bepaalde dingen gezamenlijk op te pakken, word het sociale vangnet ook groter komt men in ieder geval uit het isolement. Is men wel aanspreekbaar en zichtbaar en noem maar op. Word het sociale vangnet groter en je stimuleert anderen wel duidelijk.

Concrete voorbeelden, komt niet direct uit mijn koker, maar het valt wel onder veiligheidsbeleid, het jongerenwerk. We hadden een halve fte jongerenwerker of zo, we hebben nu anderhalf fte jongerenwerker. Komen we met de jeugd in contact. Gaan ze met de jeugd aan de slag, komen in contact het de jeugd. Het is wel een speciale doelgroep. Speciaal niet eens, maar wel een bepaalde doelgroep in de Bornse samenleving. Doordat het jongerenwerk de kans krijgt om zich op die jongeren te richten, in gesprek te komen, activiteiten te ontwikkelen. In eerste instantie nog, word steeds meer in samenspraak met over waar hebben jullie behoefte aan en wat kunnen wij doen. Maar in eerste instantie was het van goh we hebben dit programma, we bieden jullie dat aan. Dat was een vrij lage mate van participatie wat ze zeiden, maar doordat de jongeren steeds meer worden gemotiveerd om wel te participeren in het netwerk, of de activiteiten van het jongerenwerk, komen bepaalde jongeren wel uit een bepaalde setting van hun samenleving, in hun deel van de samenleving word dat sociale netwerk wat groter. Oftewel ze komen uit een bepaalde kring of jeugdgroep, of zelfs huis of zo. Ze bespreken wel problemen, of ze leggen problemen op tafel. Problemen worden zichtbaar word opgepakt door andere netwerken. Weet ik niet of dat een voorbeeld is wat jij bedoelt?

Jongerenwerk, die manier waarop jongerenwerk op dit moment aan de slag gaat, of aan de slag is, is wel een voorbeeld hoe dat sociaal netwerk wordt vergroot voor bepaalde groepen in de samenleving.

Ja dat bedoel ik juist ja, inderdaad. Ze hebben inderdaad een groot sociaal netwerk. Ze kijken niet alleen naar huisje of bepaalde type vrienden, vriendinnetjes, maar ze zien wat er nog meer kan. Dat komt wel door de aanpak van jongerenwerk hanteert.

[31:39 – 39:07] Wat zijn uw ervaringen met de methodiek op de invloed van de mobiliteit?

Zijn we nog mee bezig vind ik. Want het veiligheidsdebat was nog maar een aftrap. We moeten nu zorgen dat we dat bereiken en de sociale cohesie vind ik, is Borne in optima forma er is een kleine gemeenschap, korte lijntjes. Iedereen zit wel, iedereen kent elkaar wel. Dus je sociale cohesie is nog niet eens. Empowerment ofzo bewijs je dat wat je doet ook daadwerkelijk effect heeft, of dat wanneer iemand aanklopt van goh ik heb een idee dat dat daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Voor het veiligheidsbeleid is dat nog maar, zijn we daar nog mee bezig. Net mee gestart en proberen we ook op verschillende gebieden dus te scoren, maar dat is met name op het gebied van mobiliteit. Dat je nut en noodzaak wel aantoont. Overtuiging is er dat een nut heeft die participatie, dat is vanuit de invalshoek vanuit de overheid. Nou moeten de samenleving oet ook nog zover laten komen.

De verschotting intern, dus zeg maar de ontschotting om het zo te zeggen in de gemeente zelf is op gang gebracht. Het is niet dat iedereen vanuit zijn eigen koker redeneert, maar dat je eerder verschillende krachtvelden bijelkaar brengt, zodat je ook completer naar de buiten wereld kan toe treden. Juist omdat participatie alles omvat. Het is niet één beleidsterrein of zo. Het heeft een veelfout aan vragen en inzicht dat is een eerste stap die ontschotting in de gemeentelijke organisatie.

Wel door bepaalde regisseurs, intern dan. Je moet gewoon een brede blik hebben, zijn bepaalde type ambtenaren die je, je moet van van buiten naar binnen kunnen werken in plaats nan binnen naar buiten. Dus je moet niet achter je bureautje blijven zitten, je moet de mensen opzoeken. Niet alleen mensen opzoeken in de samenleving, maar ook professionals, je collega's. Je bent wel afhankelijk van de achterban wil je wat voor de samenleving kunnen betekenen. Dus daar is het wel afhankelijk van.

Afhankelijk van de generatie waarin je zit denk ik, zonder maar stigmatiserend, beoordelend willen zijn. Leren van de processen en de fouten die je hebt gemaakt, gezamenlijk. Integraal aanpakken wordt wel gezegd gericht werken is een term wat steeds vaker wordt, vind ik ook. Sluit aan bij de participatie gedachte. De hele trend die wij in hebben geslaan met de regiserende gemeente daar leg je ook een opdracht neer bij samenleving. Dat is ook wek een trend die we hebben ingeslaan een ontwikkeling die ingeslaan. Dus er zijn verschillende dingen die daarmee in Borne van toepassing zijn.

Ja wel heel gevaarlijk, maar ik vind de oudere generatie ambtenaren. Vroeger werd wel eens gezegd raamambtenaren, of ambtenaar van negen tot vijf, maar als je met de samenleving aan de slag wilt gaan moet je geen negen tot vijf mentaliteit hebben maar juist buiten kantoor uren tref je elkaar het best. Het zijn basis dingen hoor, maar het zijn wel cruciale voorwaarden wil je beter met beide voeten in de samenleving komen te staan. Ook bereid zijn tot bewijze van spreke. De oudere generatie heeft wat meer een negen tot vijf mentaliteit met alles wat d'r op en aan hangt en de jongere generatie zie je ook wel mensen met verschillende opleidingen, zijn veel integraler, veel breder, veel oppevlakkiger ook. Je krijgt veel meer generalisten in plaats van specialisten. Je hoeft ook niet alle kennis in huis te hebben, maar je moet netwerk kennis hebben. Dat is ook van verschillende gedachten, maar goed.

In principe wordt het je min of meer ook wel opgelegd, krijgt ook die hele discussie hoofdstructuur dat is dan hangt samen met de regiserende gemeente. De hele taken discussie, de bezuinigingen dus. Er wordt gewoon veel meer bij de samenleving neer gelegd dan voorheen. Dan zeg ik de samenleving is er nog lang niet altijd goed op voorbereid. Dus je zult het nu nog samen met elkaar moeten doen, elkaar aan de hand nemen.

Je ziet wel er wordt terecht wel eens gezegd dat burger participatie voort komt uit bezuinigingen, de taakstelling die bij de gemeente terecht komt of Mijn Borne 2030 komt daar niet uit voort. Ik denk dat dat wel een voordeel is van de fase waarin de gemeente Borne zit. Dat het wel duidelijk is dat de participatie gedachte niet voort komt uit een bezuinigingstaakstelling dat is bij de samenleving wel bekend. Alleen nu heb je dat je af en toe moet oppassen dat je dat niet terug krijgt vanuit de samenleving. Ja maar dat is alleen maar om het goedkoper of makkelijker, of meer op afstand te kunnen organiseren dat is bedoeling, dat niet.

Gesprek, duidelijk maken dat, samen doen. Eigenlijk gezamenlijk doen samen leven en wonen. Ben je daar wel afhankelijk van elkaar of je nu wel of geen bezuiniging is straks moet je het met minder middelen doen dus nieuwe manieren naar opzoek gaan dus gezamenlijke verantwoordelijkheid word steeds duidelijker.

[39:08 – 43:10] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek of mensen zich belangeloos inzetten voor de gemeenschap?

Opzich heeft de methodiek daar geen invloed op zolang maar duidelijk is dat voor burgers / samenleving whats in it for me. Dus wat kan ik er uithalen, dat hoeft niet eens financieel, geen financieel gewin, maar als het maar duidelijk wat het doel is van het samenwerkingsverband of participatie traject. Dan krijg je de mensen wel mee, belangenloos. Tenminste ik heb nog nooit mee gemaakt in mijn trajecten niet datn mensen ook nog verwachten dat zij een vergoeding kreeg voor hun inzet in welke vorm dan ook hoor. Af en toe heb je wel als bepaalde jongeren of zo met een bepaald traject mee werkten, dan gaf je ze wel een, we hebben ze wel eens een vvv bon gedaan, puur om een aantrekkende werking te hebben op vervolg trajecten op hun leeftijdsgenoten. Dan is het andere categorie en dan is het niet op verzoek van, maar meer vanuit je eigen soort tactiek. Dat zegt zich wel voort en dan krijgen we bij een nieuw traject andere kandidaten, he dat hoef ik niet voor niets te doen bij wijze van spreke. Dan heb je te maken met jeugd, met volwassene heb ik niet.

Ja daar ben ik vast van overtuigd. Ik heb zelf nog niet zo heel veel trajecten gedraaid, maar in het kader van de werkschouwing vind ik wel een vorm van partciaptie heb ik wel gezien belangenloze inzet voor het inrichten van speeltuintjes en zorgen dat er materiaal beschikbaar kwam, of juist menskracht. Zolang het doel maar helder en concreet is, zie ik dat mensen zich belangenloos inzetten. Dus ik ben wel van mening.

Dat is, het gedachtengoed misschien wel samen, concreet, maar Mijn Borne 2030 is verder in de toekomst kijken. Dat was toen meer het behouden van de identiteit van Borne. Daar ook weer een eigen Bornse invulling aan geven dan. Zonder dat je word mee gezweept met allerlei externe ontwikkelingen, maar Mijn Borne 2030 is voor veiligheid wat dat betreft wel een wat algemener beeld. Het gedachtengoed achter Mijn Borne 2030 is juist wel weer goed inzetbaar voor veiligheidsbeleid. Daarom maken we ook gebruik van de regiegroep partners destijds die wel affiniteit met participatie, participatie mogelijkheden. Die worden nu regelmatig en vaak geconsulteerd van hoe kunnen we nu deze ontwikkeling en die ontwikkeling nou ihet beste weg zetten in de samenleving. Nee dat draagt wel bij tot.

Aart de Vries

Gemeente Borne

Participatie Scan

[00:00 – 15:09] Kunt u wat vertellen over de invloed van de methodiek op de identiteit van de gemeenschap?

Dat is wel mooi want dat is naar aanleiding van die inleiding, volgens mij is niet de methodiek van invloed op de identiteit van de gemeente, maar is de gemeenschap van invloed op de identiteit van je methodiek. Kijk ik denk niet dat je als overheid, laat ik het anders zeggen. Zal ik even beginnen met mijn basis principe van de overheid. Ik hou van simpel denken, ik zeg altijd als voorbeeld; ik heb voor mijn huis een weg als ik de weg onderhoud op mijn stukje van de weg dan komt daar gras te staan, als mij buurman dat doet komen er bomen te staan en als de buurman daar het doet komt er asfalt. Oftwel er is geen weg. Dus wat hebben we gedaan met z'n allen, we hebben geld bijelkaar geschoven dat noemen we gemeente. Als je het vanuit die simple methodiek naar gemeenten kijkt, dan word dus de volgende stap dus ook, dan moeten we niet hier vanuit huis gaan bedenken wat goed is voor daar, maar andersom. Wat vind u goed in uw omgeving? Wij zijn daar een verlengstuk van. Dus vind ik ook niet dat je als gemeente een methodiek moet gaan maken die invloed heeft op identiteit van de gemeenschap, maar je moet een methodiek maken die past bij de identiteit van de gemeenschap, dat dus.

Nou laat ik het anders zeggen de, het bewust worden van burgerparticipatie heeft invloed op de houding van ambtenaren en de houding van ambtenaren heeft wel degelijk gevolg bij hoe de gemeenschap reageerd. Waar een gemeenschap gewend was als je iets van de gemeente moet dan zal dat vast moeilijk worden, even gechargeerd. Heeft de gemeenschap nu zoiets oh bij Borne hoef je alleen die te bellen en dan wordt het opgelost, of wordt het opgepakt. Er zijn altijd wel ambtenaren met wie je in gesprek kan.

Nou ik moet dus eerlijk bekennen dat ik niet precies weet wanneer dit was, dit was 2009, ik werk hier sinds 2008 dus dan kan ik er wat over vinden. Wat mij opviel toen ik hier binnen kwam vanuit de WMO gezien was, was een praktisch voorbeeld. Was een vrouw die een klacht indiende. Het eerste wat gezegd werd Aart kijk uit

voor die klacht, want deze persoon is in staat om naar de Volkskrant toe te gaan en daar van alles mee te doen en zo is het in het verleden ook altijd gegaan. Dat verbaasde mij heel erg, want ik denk iemand met een klacht is iemand met een advies. Dus laat ik die uitnodigen te komen vertellen wat ze dan wil, hoe ze dat dan wil. Laat ik die persoon mee nemen in het hele proces, zodat er ook daadwerkelijk iets gaat veranderen. Hebben we dus ook helemaal geen problemen meer mee gehad. Dat geeft wel wat aan over de mentaliteit die daarvoor was, 2008 en daarvoor. Zoals we nu er eigenlijk met z'n allen instaan en dat gaat zodanig dat wij laatst bijvoorbeeld overleg hadden over eigenkracht van burgers en dat mijn stelling was dat van ja zo'n discussie niet moet voeren in de gemeente. Tenzij dat het over mijn eigen kracht gaat, want dan is het goh wat kan jij doen voor de gemeenschap. Dan is het niet interessant om mij als ambtenaar daar naar te vragen, maar mij als burger.

Hij wordt ingezet vanuit twee kanten valt mij op. Ik teken graag, dat is niet handig voor jouw interview, maar ik doe het toch. Je hebt aan de ene kant de kant vanuit boven zeg maar. De politiek en bestuurskant, word een inzet gedaan en aan de andere kant wordt inzet vanuit onderen. Daarmee bedoel ik eigenlijk alles wat te maken heeft met inwoners. Met name alle sociale wetgeving etc. die steeds belangrijker wordt. Die invloed van die sociale wetgeving maakt, die invloed maakt dat je anders naar mensen gaat kijken. Waar een gemeente vroeger ging over een stapel stenen, gechargeerd nogmaals, daarover ging. De gemeente bepaalde welke stapel waar kwam, vraagt die hele ontwikkeling van die sociale wetgeving en inzet vanuit bestuur. Vraagt dat je op een andere manier met burgers omgaat. Dat je mensen daadwerkelijk gaat vragen van wat wilt u, en hoe wilt u. Nog sterker zonder die inzet van die burgers kan je de toekomst niet aan als gemeente.

Onbetaalbaar, simpel zat. Een bepalende overheid die 100 procent bepaald wat er gebeurt, en regisseert en coordineert en in handen heeft. Die overheid en een burgermaatschappij die afwacht, dat is dan wat je krijgt, ze zullen het wel weten. Zorgt dat er weinig initiatieven zullen gaan ontplooiën binnen burgers, want elk initiatief wat ontplooit word, word leuk dat je het doet, maar daar doen we toch niets mee. Die weinig initiatieven heb je juist nodig wil je de hele decentralisatie en alles wat op je afkomt uit kunnen voeren. Daar ligt veel meer verantwoordelijkheid bij burgers. Dus in mijn optiek kan je niet als gemeente zeggen we doen niets met burgerparticipatie, of wij bepalen alleen maar wat burgerparticipatie is en wat niet. Volgens mij is dat de doodsteek voor de oplossingen die in de maatschappij nodig zijn om probleem op te lossen. Of je krijgt dat de maatschappij een collectieve vijand heeft en dat noemen we de gemeente. Kan ook, zorgt ook voor verbinding, maar lijkt mij niet wenselijk.

Het veranderdt, maar ik gok dat gemeenschap an sich niet veranderdt is, maar de houding van de gemeente is veranderdt ten opzichte van de gemeenschap. Dus daar zit volgens mij het grootste verschil. Mijn Borne 2030, daar heb je met Miranda al over geha, vind ik wel een heel mooi voorbeeld van hoe je mensen verantwoordelijk maakt voor hun eigen leef omgeving. Hoe mensen zich verantwoordelijk voelen voor hun eigen leefomgeving. Laats waren we bij een bijeenkomst van wijkverenigingen bijvoorbeeld. Als je het dan hebt over de WMO en de wijkvereniging daar hadden de wijkverenigingen heel erg het idee zodra decentralisatie komt moeten wij nog meer doen als wijkvereniging en we hebben nu al te weinig vrijwilligers. Wat wij vanuit de gemeente heel erg proberen te communiceren is van nee je hoeft niet meer te doen, maar doe waar je goed in bent en als iedereen doet waar die goed in is en ook de gemeente doet waar die goed in is. Dan kom je verder en dat is een langzaam traject hoor dat is niet dat je op de één op andere dag iedereen. Het gaat over mentaliteit he. Het gaat iets over waar iedereen in dit huis moet voelen, moet doen. Als je altijd als ambtenaar twintig jaar, dertig jaar lang gewerkt hebt onder het motto wij bepalen de regels. Vervolgens gaan wij controleren of iemand voldoet aan die regels, ja dan is het een hele moeilijke omslag. Eigenlijk bepalen we de regels niet meer en we gaan ook niet meer controleren.

Dat is lastig, dat is lastig met name voor die collega's. Het gaat over cultuur verandering, het gaat over stukje verandering van je staat niet als gemeente boven de gemeenschap, maar je bent onderdeel van de gemeenschap en op sommige plekken sta je zelfs onder de gemeenschap en ben jij faciliterend aan. Op nog andere momenten moet je maar gewoon accepteren dat er iets gebeurt zonder dat je er überhaupt partner in bent. Dat kan gebeuren. Dat is een verander traject wat voor mensen heel moeilijk is. Wat ik binnen de WMO zie, dan zit ik met name op het individuele deel van de WMO, is dat gemeente jarenlang, niet alleen in Borne, maar in Borne zie je het ook. In Borne zie je mooi dat verschil. Jarenlang zijn er mensen aangenomen met het idee is jouw taak is om te oordelen of iemand binnen de kaders valt. Valt hij binnen de kaders, oké. Valt hij niet binnen de kaders, afwijzen. Wat is de hele ontwikkeling, of dat nou burgerparticipatie is of de kanteling of de welzijn nieuwe stijl of wat dan ook. Dat zijn allemaal zelfde ontwikkeling, participatie wetgeving. Al die ontwikkelingen zorgen ervoor dat

kaders weg vallen. Dus dat er tegen die ambtenaar gezegd word je hebt geen kaders meer en ga kijken wat voor die persoon de beste oplossing is, maar het moet wel transparant, en je moet het wel kunnen uitleggen aan iedereen. Zodra je dat met je directe uitvoering zover bent dat ze dat doen en er komt een bezwaar dan word het interessant. Dan heb je een laag bijvoorbeeld juridisch die zegt ja maar dit kan toch niet. Er zijn toch kaders, waarom is het niet getoetst aan de kaders? Als je niet oppast zit daar ook nog een laag management die zegt ja hallo dit bezwaar had je kunnen voorkomen als jullie maar getoets hadden aan de kaders. Oftwel waar in het beginsel er heel hard geroepen word van die cultuurverandering moet plaats vinden op basis van op niveau uitvoering. Daar de mensen die met mensen werken zeg maar. Die moeten die cultuur verandering veranderen. Vraag dit door en door cultuur verandering die in je hele organisatie plaats vind. Niet alleen daar en daar, maar overal. Dat moet zover gaan dat op het moment dat iemand een mooi initiatief heeft niet meteen tegen allemaal problemen aanloopt, maar iemand vind in een gemeente die persoon door leid door bestemmingsplan etcetera. Weet je wel dat is waar een gemeente goed in is, dat moet dan de gemeente doen. Dat is prima, maar niet vanuit ik kom kijken of u wel of niet voldoet aan. Nee, u heeft een vraag, u heeft een idee, geweldig, moedigen we aan, fijn, leuk, doe dat, maar er zijn wel wat kaders waar we hoe dat past.

Moeilijk, vind ik een moeilijke. Als ik in Borne kijk zie ik dat die verandering op bestuurlijk niveau er al gedeeltelijk is, maar nog niet eens helemaal Maar onze burgermeester is wat dat betreft daar een hele open visie in. Wethouder vindt het al moeilijker. Want een wethouder zit al wat meer vanuit zijn politiek achtergrond van ja wat is dan eerlijkheid en hoe zit dat dan? We moeten ook bijvoorbeeld alle groepen op dezelfde manier behandelen. Dat is redelijk in tegenspraak tot we gaan uit van de identiteit van de mensen en we kijken naar wat daarin goed is. Dus daar merk je al wat problemen. Aan de onderkant, uitvoering, echt consulenten niveau zeg maar, begint het langzaam aan te begrijpen. De laag daarboven, zit je meer op management niveau, vinden het nog heel moeilijk. Dus je merkt dat hier een hele grote, en dat is puur voor de WMO praat ik dan. Voor andere afdelingen weet ik het gewoon niet precies hoe het zit. Maar beleid, beleidsniveau vind ik ook nog heel moeilijk. Beleid merk ik ook nog van dat die heel erg sterk zoiets hebben wij bepalen, wij bedenken wat het moet gaan worden en uitvoering ga het maar doen. Terwijl het hele idee van die participatie kant is nee die burger die bepaalt eigenlijk wat er gaat gebeuren. Die consulent kijkt of het kan en die beleidsmedewerker zorgt dat het kan. Dan heb je de lijn de andere kant op. Beleidsmedewerker is nog heel erg gewend om te zeggen dit word het. De consulent word opgeleid die moet kijken wat er mogelijk is. Nou ja merk je ook meteen wat voor een probleem daar gebeurd. Intern zeg maar bij mensen.

Nee zeker in kleine organisatie als Borne zie ik de verandering vrij snel. Wat ik een heel mooi voorbeeld vind is dat wij één van de weinige gemeenten zijn dat in ons verkeersbeleid participatie een van de doelen is. Dat vind ik wel heel kenmerkend, omdat verkeersbeleid ging, het oude verkeersbeleid ging over het decibellen. Als het ging over hoe kun je in een omgeving functioneren. Het gaat over fijnstof, decibellen, trillingsnormen dat soort zaken. Als de trillingsnormen laag zijn, decibellen laag zijn en er weinig fijnstof is kan je er wonen. Nu staat daar één onderdeel bij in verkeersbesluit van gemeente Borne, namelijk participatie. Oftewel kan jij je huis uit komen? Kan jij het vervoer, is er genoeg parkeerplaatsen? Is de bushalte in de buurt? Is de bushalte aangepast zodat als je in een rolstoel zit je ook mee kan? Niet, natuurlijk wel geïnitieerd, niet een WMO besluit die zegt de bushalte moet worden aangepast, maar een verkeersbesluit die zegt wij vinden dat iedereen mee moet kunnen doen. Iedereen moet kunnen deelnemen aan de samenleving. Dus moeten wij ook zorgen dat de bushaltes aangepast zijn en dat ze op de juiste locaties liggen en niet op een locatie die vroeger bepaalt werd van we leggen hem daar bij een grasveld neer, want dan gaat er niemand klagen over de bushalte. Zijn we nu al met elkaar ingesprek, nee we leggen hem 300 meter verder op, want daar heb je veel meer mensen die daar makkelijk kunnen komen. Dat vind ik wel een voorbeeld waaruit blijkt dat in totaal door zo'n organisatie heen sijpelt.

[15:10 – 18:12] Wat kunt u vertellen over de invloed van de methode op de betrokkenheid van de gemeenschap?

Ik snap hem, maar ik zou hem, wil je dat bereiken dan zou, moet je hem omdraaien. Namelijk we hebben een betrokken samenleving of een gemeenschap. Hoe kunnen wij onze methodieken binnen de gemeenschap zodanig maken dat we de betrokken samenleving kunnen gebruiken om verder te komen. Dat is de positieve insteek, want de vraagstelling zoals die er is gaat nog steeds er vanuit of wij hier in dit gebouw kunnen bepalen hoe de gemeenschap is.

Ik denk dat de groep die betrokken was meer betrokken is geworden, en de groep die niet was betrokken nog steeds op dezelfde plek niet betrokken is. Ik zeg wel eens in Borne, als ik kijk binnen de gemeente

hebben we het over Borne, dan krijg ik wel eens de indruk dat wij, dat wij met z'n allen denken dat Borne een gemeente is waar iedereen heel erg betrokken is, gemeenschap en hartstikke prima. Ik woon ook in Borne maakt opzich het onderzoek makkelijker en wat mij opvalt is dat heel veel leeftijdsgenoten zeg maar tussen de 25 en 45-50 wonen in Borne en werken ergens anders. Forensen dorp wat dat betreft. De betrokkenheid van Borne zie je terug in verenigingen. Dus veel mensen zijn lid van verenigingen. Want veel mensen vinden het fijn om in hun vrije tijd iets te doen met anderen. Je ziet ook dat we een best goede horeca hebben hier, omdat veel mensen het lekker vinden om op een terrasje te zitten, s'avonds. Zijn hele weekenden die georganiseerd worden door zeer actieve ondernemersvereniging en daar komen heel veel mensen op af. Al met al maakt dat een heel fijn woonklimaat, maar is dat dan de betrokken gemeenschap of zijn het een aantal mensen in de gemeenschap die zodanig vinden dat van als wij nou zorgen, dat als ondernemer zorgen dat in het weekend veel mensen komen, dan hebben we daar zelf ook baad bij. Dus ik denk dat deze methodiek geholpen heeft bij de verstrekking van de groep mensen die al betrokken was, maar daar niet zoveel mee kon. Daarvan zie je nu dat die betrokken zijn en dat die ook weten dat ze daar meer mee kunnen, dat ze daar in meer gestimuleerd worden etcetera. Ik weet niet of die groep daar onder, die minder betrokken was hierdoor meer betrokken word. Dat weet ik niet. De gemeenschap is natuurlijk ook een grote groep.

[18:13 – 22:30] Wat is uw ervaring op invloed van de methodiek op de ondersteuning vanuit de gemeenschap voor initiatieven en de methode zelf?

Ja, de methodiek wel. Als je kijkt naar de uitvloeisels van Mijn Borne 2030 ,dat vind ik wel een mooi voorbeeld. Kijk Mijn Borne 2030 is natuurlijk eigenlijk een tijdsbeeld van oké we zetten een thermometer in een dorp het ziet er zo uit en wel willen met z'n allen hier naar toe. Maar naar aanleiding van Mijn Borne 2030 word elk jaar een toekomstgesprek gehouden en een toekomstgesprek is niet gesprek tussen de gemeente en de organisaties, maar een gesprek tussen organisaties. Waarbij de gemeente een organisatie is. Het gaat er over oké wat vinden we nou belangrijk? Wat gebeurt er nou in Borne? Is er, wat is van belang in Borne? Waar houden we ons mee bezig en één van de voorbeelden vind ik een hele mooie, het duurzaamheidsinitiatief vanuit Borne duurzaam. Puur opgericht door, puur burgerinitiatief. Een burgerinitiatief denkt hoe kunnen wij ons doel bereiken, dan zullen we partners moeten hebben. Hoe kunnen we partners krijgen, dan is dat een mooi moment om mensen te verbinden aan ons. Dan word de gemeente een soort partner in. Ik denk dat een project als Borne het leukste dorp van Overijssel van vorig jaar, jaar daarvoor. Dat dat alleen maar tot stand kan komen als je een gemeente hebt, gemeentelijke organisatie hebt die gelooft in burgerparticipatie. Want in tegenstelling tot wat een hele hoop mensen denken is dit project, Borne het leukste dorp van Overijssel, een project wat voor 100 procent vanuit burgers kwam en uiteindelijk hebben de burgers aan de gemeente gevraagd willen jullie hier iets in doen en de gemeente zei oké je krijgt een paar uur communicatie, heel praktisch. Nee wij hebben het niet geïnitieerd, wij hebben geen verantwoordelijkheid daarover, wij zijn niet de kar trekker. Nu word de vraag waar kunnen jullie sponsoren, dat kan op zo'n manier. Hetzelfde zag ik kort geleden, half jaar terug of zo. Bij de wijkvereniging van de Borse maten. Borse Maten is een nieuwe wijk van Borne, groot nieuwe wijk van Borne. Daar zat in beginsel een wijk vereniging die zich heel hard inzette om te zorgen dat die wijk uit de grond komt. je ziet nu dat er nog steeds gebouwd word, nog steeds, maar je hebt natuurlijk ook andere behoeftes. Namelijk mensen die er wonen. Dus wijkvereniging was heel hard opzoek naar nieuwe mensen. Hebben dat zelf ook gevonden, maar hadden zoiets van we willen eigenlijk de wijk veel meer betrokken maken bij het hele proces waar we nu inzitten. Hoe kunnen we dat bereiken? Toen kwamen ze zelf met ideeën. Wij willen een wijkkrantje, maar niet een gestencild, gekopieerd a4-tje, maar gewoon een glossy magazine. Die er mooi uit ziet, die er strak uitziet, waardoor mensen denken he dit is tof ik woon in die wijk en dit is van ons, maar zeiden ze we kunnen zelf vanuit onze contacten sponsors vinden. Wij kunnen zelf mensen vinden die kunnen schrijven. Wij kunnen zelf drukker vinden die het wil drukken, dat lukt allemaal prima. Wij hebben alleen niet de capaciteit, of mogelijkheden van iemand die in staat is ons te helpen, of die in staat is om de lay-out te maken en daar aan mee te denken. Daarvan hebben we als gemeente gezegd, anders dan wat je in de ouwe gemeente zou doen. In de oude gemeente wil je namelijk die wijkvereniging uit de grond stampen. Dus dan zet iemand vanuit één of ander budget op die wijkvereniging en zeg je ga maar daar pushen, pushen, pushen. Nou die persoon is er nog steeds wel, alleen die persoon staat veel meer op de achtergrond en vanuit dit hebben we gezegd prachtig initiatief. Wij ondersteunen vanuit de gemeente met een paar uur communicatie, in dit voorbeeld, zelfde voorbeeld, om jullie te helpen bij het magazine. Maar wel vanuit de gedachte dat het volgende magazine ze helemaal zelf kunnen.

[22:31 – 26:09] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek op de participatie binnen een gemeenschap?

Indirect wel, direct weet ik niet. Indirect wel, maar dat is wat ik net beschreef met dat je een aantal hele actieve organisaties hebt en als een bundeling van Bornse ondernemers of een vrijwilligersbureau, of een sportvereniging meer vrijheid krijgt om dingen te doen, kunnen die, zie je dat daar meer mensen bij betrokken raken. Dus zie je dat er meer mensen betrokken worden met bijvoorbeeld een sportvereniging. Dus als je de gemeente zou hebben waar sportverenigingen zich tegen afzetten dan zou die participatie ook kunnen komen, maar ik denk door het creëren van die rust en die ruimte komt er meer participatie. Het is nog steeds, burgerparticipatie is überhaupt een hele lastige.

Nou ja wat is burgerparticipatie? Kijk participatie gaat over het deelnemen in de samenleving, maar iemand die zijn auto parkeert op zijn oprit en naar de lokale supermarkt gaat om zijn boodschappen te doen doet mee in de samenleving. Heb je daar invloed op als gemeente, ja als je zorgt dat er geen supermarkten meer zijn dan heb je een probleem want dan wordt de participatie in jouw gemeente minder. Iemand die over elke los liggende stoeptegel en lantarenpaal op belt naar de gemeente doet aan burgerparticipatie. Is dat wat je wil? Liever niet misschien, misschien wil je überhaupt niet dat ze daarover bellen, maar dat het gewoon doet. Of zelf in de gaten houden. De vraag wat is dan burgerparticipatie volgens mij, ik denk, maar nogmaals ik houd er veel meer van om vanuit de mens te kijken dan vanuit het systeem, omdat het systeem absoluut niet interessant is. Leuk voor een ambtenaar, totaal niet interessant. Ik denk zelfs dat wij als gemeente heel goed voor elkaar hebben, zijn we als gemeentehuis met hele hoop ambtenaren een stuk minder nodig.

Ik denk dat de gemeente heen moet gaan, mij persoonlijke visie die ernstig nog tegen een hele hoop collega's in gaat hoor, maar ik geloof dat de gemeente zichzelf veel belangrijke maakt dan dat ze in werkelijkheid zijn. Ik zou me heel goed kunnen voorstellen dat de gemeenten uiteindelijk naar een kleine organisatie toe gaat. Waarbij ik me in Twente kan voorstellen dat het uiteindelijk één gemeente is, één gemeente Twente en dat het niet uit maakt waar je woont, in wat voor kern. Waarbij inwoners gewoon over zijn eigen omgeving de vrijheid hebben om daar dingen te ontwikkelen en dingen te doen op te pakken en daarmee wordt die gemeente een stuk minder belangrijk. Dat vraagt wel nog een landelijke cultuur verandering hoor. Zover zijn we nog niet.

[26:10 – 36:52] Wat kan u vertellen over de invloed van de methodiek op het vertrouwen tussen overheid en burger?

Die wordt groter. Wat ik hier schetste he op het moment dat je als gemeente niet de gemeente bent die bepaald, maar de gemeente bent die samen met burgers gaat kijken wat zou nou een oplossing kunnen zijn en dan niet onder aan de streep als nog afschiet. Dat is natuurlijk de schijn burgerparticipatie. Waarbij je zegt u mag meedenken, u mag doen. Ik hoorde een voorbeeld en dat is echt een voorbeeld van 20 jaar terug, maar waar een buurt volledig mee mocht denken over hoe het allemaal aangeplant werd etcetera, sterker nog de buurt mocht het zelf aanplanten. Hartstikke mooi en vervolgens onder aan de streep werd alles door gemeente er weer uitgetrokken en werd iets anders aangeplant. Volgens mij is dat niet iets waar we naar toe moeten. Volgens mij gaat het er over dat je onder aan de streep met elkaar samenwerkt en ik heb laatst iemand horen zeggen, vond ik wel mooi, het wordt tijd voor overheidsparticipatie in plaats van burgerparticipatie. Ik denk zelf dat het tijd wordt om niet meer over burgerparticipatie te praten, maar over partnerschappen. Een partnerschap tussen gemeente en burgers. Waar heb je als burger de gemeente nodig, en waar heeft de gemeente zijn burgers nodig? Zonder burgers geen gemeente.

Ja, mooi voorbeeld wat hier vanuit de wijkvereniging kwam, vond ik echt een hele mooie. Als wij een probleem hebben bellen we die ambtenaar en dat wordt het gewoon opgepakt in overleg. Denk dat dat is op zich een prachtig voorbeeld. Het is niet dan we bellen 0900 nummer en er gebeurt niets mee, maar dan bellen we iemand op en die gaat binnen zijn mogelijkheden, maar die gaat ook adviseren wat er moet gebeuren. Dus die gemeente adviseur. Dus dat is de andere kant, een voorbeeld uit burgers. Andersom, je stelt ze aan de verkeerde persoon. Maar dat komt omdat mijn motto is we doen het allemaal voor ons zelf, zijn wij de burgers. Ik kom niet in het beeld van een gemeente en burgers dat kan niet, dat past in mijn hoofd past dat niet. Dus als en vertrouwen je vraagt ook meer vertrouwen is mijn hoofd aan of uit dus dat is ook lastig. Ik geloof in je hebt vertrouwen of je hebt het niet.

Nou dan vind ik hem al heel moeilijk worden, want dan betekent dat je dus al beetje wel vertrouwt en een beetje niet. Die groep wel en die groep niet. Die mensen wel, die mensen niet. Volgens mij zou je basishouding moeten zijn vanuit je gemeente dat je de burger vertrouwt. Weet ik ook dat daar best uitzonderingen zijn,

interessante is, misschien is dat wel de ontwikkeling die je hier ziet is dat het beleid altijd gebouwd is op de uitzonderingen. Kijk neem binnen de WMO, neem een rolstoel, rolstoel vind ik een mooi voorbeeld. Wij doen een onderzoek of iemand in aanmerking komt voor een rolstoel. Dus of iemand de beperking heeft om in een rolstoel te komen. Er is een hele klein groep mensen, echt een hele kleine groep mensen. Die zijn op basis van hun aandoening al aan te wijzen. Niet allemaal, maar een groot deel wel. Die een rolstoel wil om maatschappelijk een waarde te krijgen. Om een status te krijgen. Die een rolstoel nodig hebben om te laten zien sorry ik kan niks. Ik zit een rolstoel dus beste allemaal mensen om mij heen, ik ben zielig. Even gechargeerd gezegd. Dat is een hele kleine groep mensen, echt in Borne denk ik dat je het hebt over een half procent of zo. Maar toch hebben we heel systeem gebouwd op we beoordelen of u in aanmerking komt voor een rolstoel. Terwijl we nou het systeem hadden gebouwd op het idee van we gaan er van uit dat iemand geen rolstoel aanvraagt als hij hem niet nodig heeft. Hadden we dat hele beoordelingsstelsel niet hoeven te doen en ja dan is er misschien dat halve procentje wat er dan heen gaat wat wij als gemeenschap een rolstoel geven terwijl dat misschien niet nodig was geweest. Oké kan, risico. Maar we hebben het systeem gebouwd op het idee van ja er zijn vast mensen die geen rolstoel nodig hebben, maar die het vast aanvragen. Dat is niet alleen voor de rolstoelen zo. Gaat ook over milieu regels, industrie terreinen en over woningen en over dakkapellen en over. Alles gaat over, is in oorsprong ingericht op we moeten voorkomen dat mensen er misbruik van maken want het is gemeenschapsgeld. Ja terecht, maar zouden we naar de ontwikkeling toe moeten, wij moeten ervan uit gaan dat mensen geen misbruik van maken. En eigenlijk het Interpolisstelsel, ken je het Interpolisstelsel? Wat Interpolis gedaan heeft als verzekering? Interpolis heeft jarenlang gewerkt als elke andere verzekering namelijk jij claimt een zonnebril, die tijdens je vakantie is kapot gegaan. Dan gaan wij onderzoeken of dat klopt. Zo moet je met bewijsmateriaal komen om aan te geven wat het dan was, hoe duur die was, waar die vandaan komt. Vervolgens hebben ze naar het hele systeem gekeken en kwamen ze tot de conclusie dat zeg maar, ik weet niet hoeveel het was, laat we zeggen 3 procent van klanten misbruikt maakt van de verzekering. Dus 97 procent van hun klanten die zonnebril alleen maar claimt als die daadwerkelijk kapot is gegaan. Misschien is het aantal over anders. De grootste groep denkt dat. Dus wat hebben ze gedaan ze hebben hun systeem omgebouwd en gezegd van nee we gaan er vanuit dat als u een zonnebril claimt dat dat terecht is. U heeft het geld nog dezelfde dag op uw rekening staan. Je moet wel het bewijsmateriaal houden. Moet u drie weken bewaren en steekproef gewijs kan er iemand bij je langskomen om te controleren. Als het op gaat vallen dan weet je zeker dat je een controle gaat krijgen. Als uit de controle blijkt dat je de boel hebt opgelicht dan weet je zeker dat je nergens meer een verzekering krijgt. Oftewel dan kom je boven aan de zwarte lijst te staan. Dus voor die groep die fraude pleegt word nog steeds heel hard opgetreden. Alleen daar heeft de massa geen last van en het systeem word daardoor veel goedkoper, omdat je kan gewoon richten op je massa als zijnde die vertrouwen we en het groepje wat je niet vertrouwd die valt er op een gegeven moment uit en die pak je zo hard aan dat het voor de rest ook niet zo interessant is om te gaan frauderen. Het gevolg is dat Interpolis daadwerkelijk zijn hele kosten om laag ziet gaan en zijn verzekeringspremies daarmee ook omlaag heeft kunnen bijstellen. Dat is als je kijkt naar wat we bij de WMO nu heel erg sterk aan het bedenken zijn, aan het doen zijn ook. Hoe kun je nou dat, zo gedachten toe passen op het feit als iemand aangeeft dat hij overbelast is moet je dan gaan onderzoeken of hij wel overbelast is of moet je dan gaan zeggen hoewilt u dat u weer minder overbelast bent? Dat is dan echt op individueel niveau, maar ik geloof dat je in participatiesystemen op dezelfde manier moet doen. Als een wijk graag een volkstuin wil aanleggen in het park, prima regel maar dat je, dat iedereen daar mee eens is en ga het maar doen. In plaats van dat is een goed idee, gemeente pakt het over wij gaan plannen schrijven. We gaan bureaus bij doen, nee in mijn optiek moet je dat niet willen. Dan moet je het vooral lekker laten waar het is.

Daarom dat mijn, ik weet dat het een heel zwart-wit beeld systeem is, maar ik geloof in aan of uit van vertrouwen, of ik vertrouw jou of in vertrouw jou niet. Of ik vertrouw een wijkvereniging of ik vertrouw hem niet.

Nee ik weet dat dat uniek is. Ik weet dat de meeste mensen in een schaal van vertrouwen en ik vertrouw jou steeds meer. Dus dan mag je ook meer, maar ik denk dat je als overheid best wel die houding mag aannemen. Dat je zegt ik vertrouw u, wij vertrouwen u.

Nee want bij vertrouwen hoort ook dat je, vertrouwen is twee kanten op he. Zodra ik zeg ik vertrouw jou, maar ik bemoei me er verder niet meer mee, doe er niets meer mee, want ik vertrouw jou, zoek het maar uit. Dan is er genoeg reden voor jou om mij niet te vertrouwen. Dus dat lijkt me niet zo'n goeie, het lijkt me goed dat als ik zeg ik vertrouw jou dat je dan een band hebt waaruit blijkt dat je mij ook vertrouwt en dat we elkaar daar aan mogen helpen. Want op het moment dat ik zeg joh ga jij maar als wijk die volkstuin aanleggen, ik vertrouw jullie helemaal en aan het einde zeg ik ja dat is wel leuk maar je hebt niet daar aan voldaan en niet daar aan voldaan,

niet daar aan voldaan dus het gaat niet door. Dan zijn we volgens mij ook nog nergens. Dus het moet een wederzijds vertrouwen zijn.

Die word wel meer die word absoluut meer. Alleen het risico is dat je uit uiteindelijk mensen terug vallen in hun comfort zone namelijk het als nog gaan toetsen aan kaders en dan is dus je vertrouwen als gemeente heel snel weg.

Nee, nee het gebeurt wel, maar het is moeilijk om daar voorbeelden van te geven.

[36:53 – 42:25] Kunt u iets vertellen over veranderingen van het sociale netwerk na de uitvoering van de methodiek?

Dat is wel interessant om te zien dat waarbij de oude situatie was bij de gemeente en je hebt die verenigingen, organisatie heeft een relatie met de gemeente en die heeft een relatie met de gemeente en wat je ziet in de hele ontwikkeling van dit geheel dat deze organisaties zich realiseren dat ze niet alleen maar een relatie heeft met die gemeente, maar ook met elkaar. Door met elkaar te werken hoe kan je nou die sociale netwerken versterken. Krijg je ook dat het daadwerkelijk netwerken worden.

Was het minder, want op dat moment word je namelijk vanuit daar, word je als, krijg je als gemeente als rol dat je faciliterend word. Dat je zegt he dat is interessant jij hebt een vraag, praktisch voorbeeld hoor dat is nu twee maanden terug of zo. Dat is echt heel praktisch, het gebeurt nog lang niet overal. Maar de organisatie X (mocht niet genoemd worden) heeft een groep vrijwilligers die zich richten op formulieren, de formulieren brigade. Het invullen van formulieren, mensen helpen om formulieren in te vullen. Organisatie x zit op die locatie. Daar zitten ook andere organisaties, organisatie y. Die hebben een hele grote groep cliënten die behoefte hebben aan een vrijwilliger die kan helpen bij het invullen van formulieren. Die komen bij mij en zeggen we zitten met een probleem dat we hebben, niet zoveel vrijwilligers. Ze zijn eigenlijk als een gek op zoek naar vrijwilligers, maar dat is best lastig omdat te vinden. We hebben wel een organisatie structuur. We weten hoe we klanten moeten koppelen aan vrijwilligers. We hebben dat allemaal geregeld, maar we hebben de vrijwilligers niet. Deze twee organisaties zitten letterlijk, fysiek 50 meter van elkaar vandaan. Dus de ene organisatie heeft vrijwilligers, maar geen klanten en de andere organisatie heeft geen vrijwilligers maar wel klanten. Wat zou dan de rol van gemeente hierin zijn, en wat ik hier ook heb gedaan. He ik hoor dat, ik hoor dit. Gaan jullie even met elkaar praten en niet oké dan moet ik met organisatie x afspraken gaan maken dat zij zich zoveel uur kunnen inzetten voor organisatie y ik noem maar wat. Dan moet ik met organisatie y gaan afspreken dat zij zoveel klanten aan organisatie x beschikbaar moeten stellen. Dat is de oude ik-ga-het-regelen-als-gemeente-houding. Nee ik moet zorgen, nou ik, ik hoor daar een probleem en ik hoor daar een probleem, maar beide problemen zijn oplossingen voor elkaar. Dus ik ga ze met elkaar in verband brengen. Dat is wel dat je dus merkt dat de sociale netwerken, deze verbanden worden steeds sterker.

Nee wat ik je aan het begin van de inleiding al zei de methode zit mij niet strak om het netvlies, dus dat weet ik niet, maar de manier van denken absoluut. De manier van denken is namelijk, zodra organisatie x bij de gemeente komt ik heb meer subsidie nodig want ik moet PR campagne beginnen om mensen te werven. Zou het in de oude situatie zo'n subsidie aanvraag worden beoordeeld is dat terrecht ja of nee en op het moment dat organisatie y bij de collega van subsidievertrekker, om laat ik het zo maar even zeggen, ja ik heb een prachtig plan. Ik heb een hele hoop mensen die hulp nodig hebben, maar ik heb niemand die ze kan helpen. Mag ik wat meer geld hebben om daar in te investeren zou dat ook beoordeeld worden. Terwijl de gedachten gang waar, het gene zeg maar wat in Borne volledig willen uit ademen is van oh wacht even voordat je nu als gemeente naar je toetreed er is een probleem. Nee u heeft een probleem en u heeft een probleem, maar jou probleem is de oplossing van de ander. Dus koppel dat samen. Dat vraagt een totaal andere kijk op mens en organisatie dat vraagt niet een alwetende gemeente die daar boven hangt en bepaald. Dat vraagt een gemeente die luistert en kijkt wat gebeurt er en wat is er aan de hand. Op het moment dat een vrijwillig bestuur zegt wij trekken het niet meer want al onze vrijwilligers lopen weg en we gaan kapot. Dan kan je als gemeente zeggen oh dat is jammer, nou blijkbaar is die vereniging niet nodig. Of je kan zeggen wat is er dan nodig omdat wel te doen. We merken dat daar, ik noem maar wat bij houden van de website zo ontzettend probleem is, maar dat is interessant zijn er meer verenigingen die dat probleem hebben en zijn er misschien wel website beheerders die dat wel willen doen. Je word veel meer een, letterlijk iemand die in de samenleving verbanden ziet. Dat is volgens mij je doel als gemeente.

[42:26 – 44:24] Wat kan u vertellen over invloed van de methodiek op het sociale vangnet van de gemeenschap?

Ik weet niet of deze methodiek daar invloed op heeft, anders dan dat, dat is het stuk vertrouwen waar we het net over hadden. Als je weet dat op het moment dat jij iemand anders opvangt of als netwerk iemand opvangt en je weet dat daar ook nog de gemeente achter staat die kan je helpen op het moment dat je er niet uitkomt. Dan werkt dat wel sterker. Want op het moment dat jij, ik noem maar wat als mantelzorger keihard je best doet om je moeder te helpen, maar op een gegeven moment compleet in de stress raakt en vervolgens te horen krijgt ja had je je moeder niet moet helpen. Vanuit een andere gedachte enzovoort. Dat werkt natuurlijk niet. Dus het werk absoluut dat als je dat vertrouwen weet te creëren vanuit de gemeente, van oké zodra jullie er voor elkaar zijn, zijn wij d'r voor jullie. Dan versterkt dat of dat daadwerkelijk een gevolg is van deze methodiek weet ik niet. Is puur een theoretisch situatie, weet ik niet hoe dat gaat.

[44:25 – 45:05] Wat zijn uw ervaringen met de methodiek op de invloed van de mobiliteit?

Weet ik niet eigenlijk. Ik kan het alleen theoretisch kan je het beoordelen, maar praktisch weet ik daar niet het antwoord op.

[45:06 – 47:50] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek of mensen zich belangeloos inzetten voor de gemeenschap?

Krijgen we discussie over belangen, maar iedereen namelijk een belang heeft en ook de vrijwilliger die opstaat en zegt ik wil dat doen heeft een belang. Een belang kan zijn een leuk vrijetijdsbesteding of een fijnere wijk om in te wonen of, maar we hebben allemaal belangen.

Je merkt het alleen al vanuit betaalde organisaties merk je dat al. Als je kijkt kulturhus is een betaalde organisatie. Woonbeheer, woningstichting is een betaalde organisatie en toch zie dat die nu veel meer betrokken zijn bij zaken van de gemeente en andersom ook gemeente ambtenaren ook daar. Onder het motto ons collectief belang, want dat is belangenloos, ons collectief belang is de gemeenschap. Dus waar in het verleden mensen zouden zeggen dat is niet mijn ding, of ligt niet in mijn straatje. Overig ook zorgorganisaties zie dat ook veel sterker. Want het is niet ons belang, maar wat is ons belang? Ons belang is het collectief belang dat die mens zich lekker voelt, dat is het belang. Dus daar zie je wel dat er meer interactie is en wat je ook wel ziet is dat heel veel vrijwilligers zijn, maar of dat nou meer vrijwilligers zijn dan voordat die methodiek er was, dat weet ik niet. Kijk Borne heeft 50 procent van de volwassene in Borne is, ongeveer 50 procent iets meer dan 50 procent, is vrijwilliger in Borne. Dat is harstikke veel, maar dan is het interessanter om wil je de conclusie kunt trekken wat is de oorzaak ervan moet je ook de totale vrijwilligers lijnen zien. Dan zie je ook dat in de jaren '50 meer vrijwilligers waren in de jaren '90, '80 veel minder vrijwilligers waren en nu weer meer. Is dat een gevolg van dit of is het een gevolg van andere zaken. Dus ik kan niet vast stellen of er meer mensen zich belangeloos zijn gaan inzetten, anders dan dat mij opvalt dat het collectief belang veel belangrijker is geworden dan het individuele belang. Dat is wel een verschil.

Miranda Mulder

Gemeente Borne

Participatie Scan

[00:00 – 07:17] Kunt u wat vertellen over de invloed van de methodiek op de identiteit van de gemeenschap?

Ik denk dat de identiteit van de gemeenschap niet veranderd is, maar wel die van de gemeente. Want je merkt dat de gemeenschap eigenlijk al heel veel in zich heeft. Reden waarom we Mijn Borne 2030 echt bijvoorbeeld hebben los gelaten aan de gemeenschap, is op het moment dat Borne 800 jaar bestond, toen kwam er zoveel chemie los uit die gemeenschap. Ze deden zoveel dingen dat de raad echt iets had van moet je kijken wat ze doen, ze hebben ons niet eens nodig. Wetende dat wij inderdaad steeds meer op een participatievlak zaten, hebben we gedacht dan laten we het helemaal los. Dus ik denk dat het meer is dat de identiteit van de organisatie die mee wil gaan doen, die wil gaan participeren die in die samenleving wil gaan staan. Dat de methodiek daar aan bijgedragen heeft. Aan de andere kant zie je wel dat de gemeenschap veranderd. Als je uiteindelijk kijkt naar toekomstvisie Mijn Borne, wat de bewoners hebben gemaakt, daar staat ook wij willen meer civil society. We willen dat de overheid minder doet en wij willen mee werken. We willen zelf met initiatieven kunnen komen, we willen zelf dingen doen. Ik denk dat dat een tendens is die al gaande was, dat je daar methodieken moet ontwikkelen van hoe haak ik daar goed bij aan. Dus net even andere kant op geredeneerd.

Ik denk dat het daar voor was dat het heel erg spannend en heel eng was om mensen mee te laten doen. Om een stukje invloed weg te geven. Ik denk dat Borne daar heel lang al wat in voorop loopt, dat durf ik wel te stellen, maar je ziet dat gemeenten in zijn algemeenheid vaak heel veel moeite hebben om de mening van burgers. Ze vinden het niet moeilijk om te vragen, maar wel om er uiteindelijk iets mee te doen. Ik denk dat Borne langzaam toe gegroeid is naar we vragen een mening, maar we doen er ook echt iets mee. Dat zit in Mijn Borne, daar zitten ook voorbeelden in. Dat we echt trajecten opgeschoven zijn, oké dat moest je laten gaan want je hat gevraagd aan de burger om mee te beslissen en dat betekent dat een traject ook langer duurt en dat accepteer je dan ook. Ik zal geen naam noemen van een gemeente, maar als ik in het land ergens vertel over Mijn Borne, haalde ik altijd voorbeeld aan van de gemeente waar ik zelf woon. Die aan de bevolking heeft gevraagd van wij bouwen een nieuw stadhuis. Welke variant vind je mooier, A of B? Is iets van 77 procent stemt op A, en vervolgens kiezen ze toch B, want de licht inval is beter. Dan moet je onmiddellijk, dat moet je nooit meer doen. Dan moet je helemaal niet praten over participatie. Wanneer je zegt ik wil het samen met die gemeenschap doen, moeten ook alle opties open zijn. Moeten mensen ook weten dat stukje waar je invloed op geeft, die invloed krijg ik ook. Dat is denk ik de houding die je in een organisatie langzaam gegroeid is dankzij deze methodiek en die past ook bij de gemeenschap.

Dat zie ik omdat wij, wij hebben met Mijn Borne 2030 hebben we gezegd van er moet een nieuwe toekomstvisie komen. Dat gaan we niet als gemeente maken. Dat gaan we vanaf het begin van het proces met de gemeenschap doen. Dat betekent dat direct, we hebben een aftrap bijeenkomst gedaan. Dat zelfs de vraag van hoe maken we deze toekomst visie, dat dat al bij de gemeenschap is neer gelegd. Uiteindelijk zijn er 20 partijen geweest. Waaronder de gemeente er eentje was en die hebben dus samen, al die twintig partijen samen met de gemeente als partner, het proces uitgelijnd. Oké wat willen we, we moeten weten wat de identiteit is, wat onze ambities zijn. Die hebben zelf de vier scenario's gemaakt. Zelf het hele proces vorm gegeven zodat alle burgers konden stemmen en uiteindelijk is die visie dus ook door die regiegroep, zo hete die groep mensen, overhandigd aan de gemeenteraad ter vast stelling. Hoe ik weet hoe we daarin voorop lopen, ik weet dat we er een aantal prijzen mee hebben gewonnen. We hebben de Galjaard prijs gewonnen, dat is een prijs voor de beste overheidscommunicatie, in 2011 en we zijn genomineerd geweest voor de European Public Sector Award. Daar waren we bij de laatste vijf. We waren het enigste Nederlandse project wat nog over was. We hebben uiteindelijk verloren, verloren als je dat dan zo mag zeggen van Portugal, maar we worden nog steeds gevraagd voor internationale congressen, laats stonden we in Berlijn. Dus het heeft wel iets gedaan. Wij waren de eerste gemeente in Nederland die het op deze manier hebben losgelaten. Dat was nog nooit eerder gebeurd.

We hebben gezegd van als je een nieuwe visie wilt maken, moet je eerst kijken wat is de identiteit van onze gemeenschap. Hoe zijn wij, niet de identiteit van de gemeente, maar echt de gemeenschap. Dus je stapt ook al meer naar buiten toe. Je gaat niet kijken van wat willen wij als organisatie zijn, nee hoe willen we als gemeenschap zijn. Daar heeft een studente van de universiteit, heeft in opdracht van die regiegroep heeft daar onderzoeken naar gedaan en daaruit kwam eigenlijk een beeld naar voren die iedereen ook wel redelijk goed kon plaatsen. Mensen helpen elkaar hiero, mensen kennen elkaar. We zijn met name een woon gemeente. Wij hebben een aantal hele mooie toeristische trekpleisters, maar we zijn niet een toeristische pleister plaats. Dus dat soort dingen kwamen vangnet naar voren en die paste erg goed in het beeld dat we eigenlijk al hadden. Dus het was niet wereld schokkend, maar het vernieuwende is niet de identiteit van onze organisatie, maar van die gemeenschap. Daarop verder borduren.

Ja want er is een onderzoek gedaan door de universiteit van Twente na afloop van Mijn Borne 2030. Bent u nu ook anders gaan aankijken tegen participatie? Daarin gaf het merendeel, bijna drie kwart aan dat ze inderdaad positiever staan tegen over participatie en meer dan de helft van de ondervraagden gaf aan we willen ook mee doen als het gaat om uitwerking van die visie. Dus als er dingen moeten gebeuren in Borne, dan willen we mee doen. Willen we niet zeggen dat doet alleen de gemeente, we willen dat samen met de gemeente doen en ook samen met andere organisaties. Zoals woonbeheer en kulturhus. Er is wel iets in de beeldvorming, in de mindset van mensen veranderd doordat proces van Mijn Borne 2030.

Die hebben we natuurlijk nooit gemeten, dus dat is, je hebt geen nul-meting gehad, maar het feit dat ruim de helft van de mensen zegt we willen daadwerkelijk uitvoering geven aan en dat je ook ziet wat er nu gebeurt. Ook uitvoering wordt gegeven. Noem maar een voorbeeld, we hebben in de visie iets staan over duurzaamheid. Dat duurzaamheid een belangrijk punt is en als je dan ontdekt dat na Mijn Borne 2030 er eigenlijk een groep burgers een stichting Borne duurzaam op heeft gericht en nu bij de aankomende, we hebben elk jaar een toekomst gesprek. Daar gaat ondertekenen dat zij ook mede eigenaar willen zijn van het item duurzaamheid,

dan denk ik ja dat zijn toch dingen. Ze zeggen altijd meten is weten en ik denk altijd gewoon doen en zien, we beloven dat we bij y uitkomen en dat doen we door enthousiasme. Mensen willen het altijd meten, monitoren, dat daar ben ik zelf niet zo van.

[07:18 – 13:40] Wat kunt u vertellen over de invloed van de methode op de betrokkenheid van de gemeenschap?

Dat denk ik niet, ik denk dat mensen sowieso wel hier heel betrokken zijn en dat het meer ligt in, kijk dat we dit zijn gaan doen, dat we het op deze manier hebben gedaan, de manier waarop we het hebben gedaan, heeft voor betrokkenheid bij de gemeenschap gezorgd en het zat meer in de houding van de mensen die het deden. Van regiegroep leden ook, we doen mee en het enthousiasme van de regiegroep leden. Die stond natuurlijk los van deze methodiek. Deze methodiek was eigenlijk echt maar een pijlertje van de gemeente. Dus je kunt zeggen dankzij de methodiek hebben we gedurfd om een stap te nemen met loslaten, maar de methodiek an sich heeft volgens mij niet zo heel veel effect gehad op de gemeenschap. Dat is meer gewoon het enthousiasme wat je vangnet pompt. De openheid waarmee je ze tegemoet treedt. Want wat wel bijzonder was, dat is misschien voor jouw onderzoek ook wel interessant, is dat een aantal mensen uit de regiegroep en dan moet je bijvoorbeeld denken aan een leraar die namens het basisonderwijs vangnet zat. Die gaf ook aan van aan het begin van het traject was ik erg sceptisch en dacht ik erg ja waar worden we nu weer voor gevraagd. Wat gaat de gemeente nu weer zelf niet doen? Maar gaande weg het traject werd ik steeds enthousiaster, het is één van de mooiste dingen, één van de mooiste projecten waar ik aan heb mogen bijdragen en ook in de toekomst mogen jullie mij weer benaderen.

Ja er waren een aantal wijkverenigingen die er ook in zaten en er was bijvoorbeeld een dame die namens Hertme, een van onze dorpen in die regiegroep zat en je merkte inderdaad dat de mensen uit Hertme ook bij haar kwamen om aan te geven wat zij belangrijk vonden. Er kwam niemand bij de gemeente, mensen kwamen bij hun regiegroep. Uiteindelijk was het ook mooi dat zij bijvoorbeeld de visie aanbood aan de raad, deze visie heeft de gemeenschap voor u gemaakt, en op het moment dat u hem niet aanneemt zult u dat merken bij de verkiezingen. Nou dat komt binnen hoor, dat komt echt binnen. Iets anders wat ook heel mooi is maar ja dan ga je een beetje van de methodiek af. Is dat wij heel sterk bij Mijn Borne hebben gekozen van de gemeente moet ook niet meer de afzender zijn. Als je participeert moet ook de regiegroep de afzender zijn. We hebben bijvoorbeeld een aantal ambitiegesprekken georganiseerd om op te halen wat mensen belangrijk vinden van de toekomst van Borne. Op een gegeven moment hebben we gezegd dat gaan we, dat gaan de mensen doen die in die regiegroep zitten. We hebben hier een aantal woontorens in Borne, daar wonen wat oudere mensen. Daar ging dus iemand van de woningbouw vereniging naar toe. Dat is een dame, als zij een klacht hebben dan staan ze ook met die mevrouw in contact, dus die kennen elkaar goed. Zij hield daar het gesprek en er zaten wat oudere mensen, zaten allemaal met de armen over elkaar. Zeiden het is dat ik hier koffie krieg, ik weet niet of je een beetje Twents kunt anders vertaal ik het hoor, t's dat ik hier koffie krieg, ik weet echt niet wat ik hier mot doen. Wat in 2030 ben ik al lang dood. Dus ik weet niet wat ik hier doe, denk dat ik de offie op zoep en dan goa ik weer en er zaten meer mensen. Toen stapte zij iets naar voren, keek ze hem aan, weet niet hoe hij heet, maar zeg maar dat ze zei "maar meneer Jansen en Carla dan, en Jordy en Ronald". Toen dacht ik he er gebeurde wat want blijkbaar is dat zijn dochter met z'n twee kleinzoons en hij veerde op en zei ja maar die bent er nog wel en als het daar om giet moet dat verrekke spoor d'r uut. Ik wil een tunnel en ik wil dit en dat en je zag meer mensen in beweging komen, dat was een van de mooiste ambitie gesprekken die erbij zat. Hoe komt dat nou dan, omdat je als gemeente dan lef hebt om ambassadeurs te gaan gebruiken. Want daar zit volgens mij de kracht, in het hele participatie verhaal, in ambassadeurs. Dat je niet zegt wij gaan als gemeente even lekker participeren. Dus hier zijn en we doe lekker met ons mee, want de burger wil niet altijd direct met de gemeente iets doen, maar op het moment dat je tussenpersonen pakt, ambassadeurs pakt, dan werkt dat dus wel.

Het zijn een aantal bouwstenen geweest, regiegroep heeft gezegd we willen weten wat onze identiteit is. Wat onze ambities zijn en ze hadden inderdaad we willen ook weten wat zijn trends en ontwikkelingen, dat is ook van belang. Op basis van die drie bouwstenen hebben ze vier scenario's gemaakt. Die hebben ze dan weer voorgelegd aan de bevolking van welke van die vier moet het worden.

Daar zat een vertegenwoordiger van de sportverenigingen, vertegenwoordiger van de ondernemers, woningbouwvereniging, aantal wijkverenigingen. Iemand, we hebben hier een heel groot verzorgingstehuis, iemand vanuit zorg zat vangnet, basisonderwijs. In ieder geval een heel lijstje, maar ik durf daarbij wel te stellen.

Welzijn, cultuur, ik durf wel te stellen dat alles wat maar enigszins vertegenwoordigd is in Borne zat daar in. Daar zat nog een laag onder. Je had dus echt een regiegroep, dat was echt de mensen die het voor het zeggen hadden en daaronder zaten nog allerlei instanties die zeiden dat willen we niet, maar we willen wel mee doen. Heb je het over mantelzorg, over vrijwilligerswerk. Allerelei organisaties zaten daar weer onder. Het is groter geweest dan die regiegroep, maar in die laag, die bestuurslaag, de opdrachtgever van de toekomstvisie daar zat eigenlijk heel Borne eigenlijk wel op een of andere manier in vertegenwoordigd.

Vanuit wijkverenigingen, ja nou met die ambitiegesprekken, daar zijn al die regiegroep leden hebben hun achterban dus gevraagd kom met ons praten. Heb je bij wijkvereniging gewoon over inwoners uit de wijk. Sportvereniging die in de kantine alle sporters uitnodigde, van jongens wat moet ik vanuit sport aandragen. Dus bij de ambities zijn de burgers heel intensief betrokken. Gaven zij ook weer aan in dat de universiteit Twente dus dat onderzoek heeft gedaan hoe hebt u dit ervaren? Gaven ze ook aan dat ze vonden dat ze heel veel invloed hebben gehad, als burger, in aanloop naar de vier scenario's. Dat ze eigenlijk op die scenario's al invloed hebben gehad.

[13:41 – 16:44] Wat is uw ervaring op invloed van de methodiek op de ondersteuning vanuit de gemeenschap voor initiatieven en de methode zelf?

Dat is een goeie vraag. Waar ik op hink is, ik heb het gevoel dat deze methode, je noemt het dus echt inderdaad een methode. dat impliceert dat je echt die stappen zet. Ik denk dat deze methode bij heeft gedragen aan een verandering in de houding van ambtenaren en dat ze door die veranderende houding dat we hier ook een training aan gekoppeld hebben. Dat ze daardoor meer open staan voor initiatieven van buiten, maar dat zit hem meer in de houding dan in de methodiek. Methodiek, ik geloof niet dat ze met dit in de hand kijk van oh hoe gaan we er op reageren. Dat geloof ik minder, ik geloof meer dat dit heeft geholpen om het te internaliseren en dat het dan meer een houding word. Vandaar dat dit boekje nu ook geactualiseerd gaat worden naar echt een, meer een enthousiasmerend document. Passie document, van jongens dit is, in feite moeten we er naar toe dat iedere ambtenaar die hier aan het werk is, moet in zijn DNA hebben zitten dat ie participatief is. Dat ie past in overheid die midden in die samenleving staat.

Ik denk dat Mijn Borne daar een voorbeeld van is. Echt opgehaald heb wat de bevolking wil en je zult zo met Nicole praten en dat is eigenlijk ook het zelfde, daar hebben ze het ook opgehaald. Gaat over het veiligheidsbeleid. Dat is inderdaad echt naar de mensen toe gegaan van jongens wat vinden jullie belangrijk op het gebied van veiligheid. Dus het werkt wel die kant op dat we niet alleen maar afwachten, maar dat we het ook actief oppakken.

Gaat dieper, gaat dieper dat is meer dat is echt de hoogste vorm geweest. Dat gaat echt ook om houding. Dit is papier en nog vrij zakelijk ,vandaar dat we zeggen eigenlijk kun je stellen dat door Mijn Borne 2030 moet deze weer herschreven worden. Deze past al niet meer zo goed bij ons. Deze is nog iets te feitelijk en we moeten nu echt naar een methode die eigenlijk ons helpt. Dit zal vangnet terug komen, maar wat mijn doel nu is, ik ga het overigens ook waarschijnlijk samen met Arcon doen. Wat me doel nu is, is dat ik een enthousiasme document krijg, waar met name trainingen aan vast zitten. Waarbij ze wel een aantal kaders krijgen hoe weeg ik snel af. Kan ik heel snel scannen. Waar met name hoe internaliseer je dat nou in die ambtenaar zelf, dat ie weet van he ik ben een netwerker. Ik sta in die samenleving. Dat is waar we naar toe moeten.

[16:45 – 25:13] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek op de participatie binnen een gemeenschap?

Ik geloof dat er al heel veel gebeurt, en ik geloof dat ze meer gemotiveerd worden om het zichtbaar te laten zijn. Ik denk dat het niet zo is dat het voor die tijd niet gebeurde, maar ik denk dat wij het meer zien, omdat ze meer de gemeente weten te vinden. He ze staan er open voor, maar ik geloof niet dat er meer initiatieven zijn. Denk dat de initiatieven er nog steeds zijn, maar waar men het eerder misschien wat meer zelf deed, heb ik nu het gevoel dat het voor ons zichtbaarder wordt. Ik zal je daar een concreet voorbeeld voor geven, als je het hebt over participatie, was een ander mooi voorbeeld geweest om iemand te interviewen. Maar goed die collega is helaas langdurig ziek. Is dat we hier in Borne hebben gezegd van we kunnen nog maar heel beperkt, puur bezuinigingstaakstelling, heel beperkt groen onderhouden. Dus in een bepaalde straat kunnen wij aanbieden dat er een heel mooi groen grasveld ligt en dat houden we netjes bij. Dat maaien wij, knippen de kantjes. Maar als jullie als straat, als buurt zeggen ja maar luister eens wij willen daar toch graag wat begroeing. We willen daar een

speeltoestel, we willen daar meer, dan kan dat. Leggen we dat aan, maar dat betekent dat we dat doen op de kosten van het onderhoud, dus dan vragen we jullie om het onderhoud te doen. Dan moeten jullie het zelf snoeien, moeten jullie het zelf bijhouden. Dan stellen we een contract op. Dat gebeurt dus nu. Alleen mijn vermoeden zegt dat mensen vroeger ook wel dat soort dingen deden. Knipten ze ook wel een heg, hielden ze ook wel met elkaar, maar omdat je dat nu wat meer als gemeente echt moet, dat je ook echt moet zeggen daar zijn wij niet van. Krijg je wat meer inzicht. Ik geloof echt dat er wel eens vaker, dan waren we wel verantwoordelijk voor het onderhoud. Je hebt altijd wel zo'n oudere buurman die daar houdt van groen, die zie je snoeien denk ik goh dat hoef je helemaal niet te doen dat is van de gemeente. Nu maak je die contracten dus, is het ook echt dat je als groepje bewoners doet, dat die cohesie ook sterker wordt. Dat mensen ook met elkaar denken hier staan we voor, maar ik denk dat het er altijd al wel was, maar het wordt nu zichtbaar.

Nee denk dat ze het altijd al wel deden, maar dat inderdaad, misschien zijn ze niet meer gaan participeren, maar wel in grotere groepen, omdat ze elkaar beter weten te vinden door die scan. Ik denk dat waardoor wij hier heel erg sterk mee bezig zijn is het leggen van verbindingen. Waar misschien eerst twee mensen die het samen oppakten, krijg je nu misschien dat vijf of zes mensen het doen. Dus ja het versterkt. Het maakt groter, ik denk dat het sterker maakt. Ik denk dat, dat wat er is sterker maakt. Kijk dat voorbeeld wat ik noemde van de stichting Borne duurzaam, wij wonen ook in een nieuwbouw woning en wij overleggen met onze directe burens van joh hoe pakken we nou op, zouden we niet iets aan energieduurzaamheid kunnen doen. Dan doe je dat met een klein groepje op een verjaardag. Wat zo'n stichting doet, die wordt enthousiast die maken een stichting en dan sluiten ook mensen uit ander wijken bij aan en dan worden ze groter. Collectief en dan kunnen ze ook meer bereiken.

Die stichting Borne duurzaam houdt zich onder andere bezig met allerlei vormen van duurzaamheid. Die zijn bijvoorbeeld voor twee jaar, of ja nee, anderhalf – twee jaar terug hebben ze hier een zonnecollectoren actie gehouden. Hebben ze gewoon gevraagd van wie in Borne willen zonnecollectoren wij kunnen het collectief groter inkopen. Dat soort zaken pakken zij op. Geloof dat ze nu ook in contact staan, ze hebben onlangs met het kulturhus, hebben ze een bijeenkomst georganiseerd dynamisch en duurzaam. Hebben ze een battle uit geschreven voor duurzaamste idee van Borne. Hebben ze onder Mijn Borne 2030 gehangen. Daar kwamen 20, ik geloof iets van 22 ideeën en dat varieerde van een zandtoilet die je niet doorspoelt met water maar met zand. Tot aan twee kinderen die in een vegetarisch kookboekje op de markt wilde brengen. Tot aan het kulturhus die zei we gaan elke maand een ruilmarkt doen. Dan kom je dus niet met geld, maar, die hebben ze overigens ook al gehouden. Al die initiatieven had die stichting had daar sponsors voor geworven. Hadden ze zelfs van de provincie Overijssel hadden ze wat prijzengeld, dus een aantal van die initiatieven kunnen ook in gang gezet worden. Daar hebben we als gemeente helemaal niks mee, hoeven we helemaal niets voor te doen. Wat wij van onze kant doen is dat we die initiatieven, die nu in gang gezet zijn, nemen we op in onze duurzaamheidsagenda en dat komt dan spontaan van onderop. Komt dat hierdoor, er zal, er is wel iets gebeurd, maar het komt van twee kanten. Ja het komt vanuit de methodiek dat wij als gemeente leren van hoe gaan we hier beter mee om, want je kunt ook zeggen. Ja al die initiatieven op duurzaamheidsgebied die kunnen wij niet in de agenda opnemen, want daar gaan wij over wat vangnet de agenda staat. Door de methodiek durven wij te zeggen, oh wij beloven dat alles wat uit de samenleving komt, dat wij dat in onze agenda plaatsen, wat het ook is. Het is een houding, dat komt door deze methodiek. Maar dat dat initiatief uit de gemeenschap is ook gewoon een tendens, een trend.

Ja wij gaan het echt doen. Niet in Borne, maar wel in andere gemeenten. Alle ideeën worden opgenomen, ja. We hebben, de stichting duurzaam Borne heeft van te voren gezegd, alle ideeën die binnenkomen toetsen we aan haalbaarheid en elk idee wat haalbaar is zet de gemeente op de duurzame agenda en dat gebeurt ook.

Ja niet hier bij de gemeente, maar bijvoorbeeld dat zandtoilet was een heel mooi idee van iemand die dat had bedacht, maar dat werkt dus echt niet. Dus dat heeft de stichting Borne duurzaam met die meneer ook uit gekristaliseerd van ja dit gaat niet. Het is een leuk idee maar je kunt met zand geen toilet doorspoelen. Die is gesneuveld, maar dat is al gesneuveld voordat ie hier komt. Alles wat door de stichting Borne duurzaam bij de gemeente word gebracht van nou dit hebben we getoetst en het is haalbaar. Dat nemen we gewoon over, dat hebben we beloofd.

Ja dat kan ook, daar staan we ook open voor natuurlijk.

Nee daar heb ik helaas voor jou geen voorbeelden van, ze hebben goede ideeën, ja echt.

Ja goed, positief. Ze vinden het wel heel spannend, maar de raad die we nu hebben die staat er heel positief tegenover, wat ik je zal zei toen we die toekomstvisie aangeboden werd, zei de raad ook van ja er is ons gezegd wij zijn een raad met lef, dat is niet zo, we zijn een raad met vertrouwen. We hebben vertrouwen in onze gemeenschap. Dus de mensen die er nu inzitten, die hebben ook dat gevoel van dit is belangrijk. Wat natuurlijk altijd spannend is, hoe is het straks in april, als we de verkiezingen hebben gehad, want dan zit er hele ander raadsleden misschien en dat kunnen er best wel wat zijn zoals die gemeente die ik net noemde van mooi dat de burgers dat, maar wij willen toch die, want wij gaan erover. Dat is natuurlijk niet menselijk, dan wordt het spannend.

Ik denk dat deze raad in het begin misschien wel wat heeft gehad, sommige, maar dat ze elkaar redelijk in balans hebben gebracht. Van nee, sterker nog we zijn volksvertegenwoordigers en we willen de mensen vertegenwoordigen, maar dat betekent niet dat ze niet met ons mee mogen denken. Uiteindelijk dat was ook het mooie van Borne, het idee was dat de toekomstvisie ondertekend zou worden door al die twintig organisaties en dus ook door de gemeente. Daarmee zou die er liggen. Maar die regiegroep zei meteen, we zouden het wel heel mooi vinden als de raad het eigenlijk vaststeld. Was voor mij al oeh straks zeggen ze van nee dit is niet de weg, maar de raad heeft hem dus gewoon vastgesteld. Dus die gemeenschap vraagt wel aan die raad van blijf in de rol van de uiteindelijke beslisser, voor nu.

[25:12 – 28:56] Wat kan u vertellen over de invloed van de methodiek op het vertrouwen tussen overheid en burger?

Ja, alleen dat kan ik dan ook weer niet staven, want we hebben nooit een nul-meting gehad van hoe sta je tegenover ons.

Ja, dat zijn dan inderdaad van die anekdotes die ik noemde. Die leraar die zegt van ik was sceptisch maar, en het onderzoek wat de universiteit Twente heeft gedaan, daar blijkt ook uit is de concrete vraag gesteld is het vertrouwen in de overheid toegenomen, afgenomen of hetzelfde gebleven. Het merendeel zei toegenomen. Dus ja daaruit kun je het wel een beetje halen en je merkt toch ook wel dat de gemeenschap ons nu ook meer weet te vinden. Ik zal je daar een voorbeeldje van geven. Dat is dat de kringloopwinkel die heeft bepaalde winst gemaakt en komt dan bij ons goh gemeente we hebben een bepaald budget, willen we eigenlijk wel inzetten voor de wijken. Kunt u ons helpen om projecten in de wijken te vinden. Tuurlijk, is ook spontaan een werkgroep ontstaat het Nije noaberschap, daar zit een woonbeheer in, zit gemeente in, zitten allerlei andere partijen in, zitten wijkverenigingen in en die hebben met elkaar ook een bepaald budget. Die zeggen nou als er initiatieven komen vanuit de burgers dan mogen ze dat gaan doen. Dus burgers weten ons ook meer te vinden, komen ook meer naar ons toe he ik heb een idee, ik heb iets. Dat is altijd gerelateerd aan die toekomstvisie dat is wel heel mooi.

Ik denk dat je wel kun stellen dat in Borne, zeg ik ook iedere keer die houding, moeten we nog versterken. Dat de houding richting de gemeenschap ook zeker veranderd is en een mooi voorbeeld daarvan vind ik. We moeten allemaal bezuinigen, alle gemeenten. Je ziet heel veel gemeenten daar worden besluiten genomen van nou dit is de bezuinigingstaakstelling. We doen dit niet meer, we doen dit niet meer. Vervolgens heb je mensen in de gang met bordjes, boe boe boe. Wat we hier in Borne hebben gedaan is juist omdat we die samenwerking dichter, ik noem maar een dwarsstraat, de sportverenigingen moesten een, daar moest x aantal op bezuinigd worden. Wat onze wethuder heeft gedaan met de beleidsambtenaar die hebben de tussenpersoon tussen ons en de sportverenigingen, dat is de bestuurlijke, bestuurscommissie lichamelijke opvoeding en sport. Die hebben we aan tafel gehad en hebben we gezegd luister eens we hebben een probleem dit bedrag moet er bezuinigd worden op sport. Kunnen wij van alles bedenken, zien jullie kans om samen met sportverenigingen te kijken wat jullie kunnen bedenken zodat het jullie het minst pijn doet. Nou die heeft die tussenpersoon, ambassadeur gezegd dat wil ik doen. Die is er mee terug gegaan naar de sportverenigingen en de sportverenigingen hebben het pakket van bezuinigingen hier neergelegd waarbij zelfs nog iets meer bezuinigd word op sport dan hoefde en er staat hier nu niemand van boe boe boe, want ze hebben zelf mee gedacht. Ook wij staan meer in een stand van we moeten het samen doen, dan krijg je ook draagvlak.

Ik denk dat het daarvoor, als je zegt vroeger dan had de gemeente gezegd van oké er moet bezuinigd worden op sport. Goed dat betekend dat wij daar geen kunstgrasveld gaan aanleggen, dat we daar twee gebouwen hebben, die slopen we. Had de gemeente bepaald waarop bezuinigd word. Nu zeggen we kijk met ons mee.

[28:57 – 34:02] Kunt u iets vertellen over veranderingen van het sociale netwerk na de uitvoering van de methodiek?

Ja ik denk dat er meer verbindingen zijn ontstaan. Ik denk dat mensen elkaar veel beter weten te vinden. Op basis van deze methodiek en in Borne hebben we natuurlijk ook een platform gemaakt waar mensen hun initiatieven op kunnen plaatsen, dat heet dynamische agenda. Kunnen ze opschrijven wat ze aan het doen zijn en eventueel ook aangeven wat ze nog nodig hebben en dan weten de mensen elkaar dus gewoon te vinden. Borne is natuurlijk in dat opzicht heel klein en heel hecht. Dat je ook merkt dat mensen elkaar daarwerkelijk gewoon opzoeken. Joh ik heb wat nodig. Ik heb een initiatief en ik wil iets. Er is een heel mooi initiatief, maar daar kan ik nog niets over zeggen. Dat is mij een beetje in vertrouwen verteld. Er is ook iemand die verschrikkelijk leuke ideeën heeft. Die daar al partners heeft bij gezocht en ook al aan mij gevraagd heeft, ik ben naast beleidsadviseur communicatie, ook participatie adviseur, joh is dit haalbaar als ik dit bij de gemeente voor het voetlicht zou willen krijgen. Dus er ontstaan gewoon verbindingen en dat is denk ik de kracht geweest.

Staan er meer open voor, staan er meer open voor, maar ik denk dat je vroeger een wat meer houding had van ja dat is een leuk initiatief, maar geen geld en geen tijd. Ja verzin het maar, daar zijn wij niet van en ik denk dat wij nu meer op het punt staan dat we ook soepeler willen zijn. Dat we ook willen kijken, mee bewegen van oké er zijn misschien wat grenzen waar we tegen aanlopen, wettelijke kaders. Maar in die toekomstvisie staat ook dat wij mee willen kijken wat er kan en minder snel willen zeggen wat er niet kan. Ik denk dat van oudsher een overheid heel erg snel zei van dat kan niet.

Voorbeeld wat niet gewoon helaas niet is uitgekristaliseerd is nog. In de visie staat van dat wij meer zzp-ers willen hebben in Borne. Gaf de bundeling Bornse ondernemers aan van nou weet je er is een bedrijfsverzamelgebouw wat een beetje leeg staat. Geef ons nou gewoon de tools, wijzig het bestemmingsplan daar heb je het, kaders. Probeer het bestemmingsplan te wijzigen en geef ons dan de vrijheid om te zorgen dat het een bedrijfsverzamelgebouw wordt voor zzp-ers. Nou is dat omdat de BBO door wisselingen niet aan toe komt, maar stel dat de BBO er op terug komt, kan ik me heel goed voorstellen dat we hier inderdaad serieus kijken om dan het bestemmingsplan aan te passen, zodat zij daaraan uitvoering kunnen geven. Want zij hebben natuurlijk connecties bij de kamer van koophandel. Dus dat soort dingen moet je dan aan denken. Dat je niet meteen zegt dat kan niet, zit een andere bestemming op, dus dat kan niet. Maar dat je zegt eens kijken of we dat kunnen wijzigen, of dat we er iets mee kunnen.

Zo één twee drie niet. Als er mij nog één te binnen schiet, dan zal ik het je laten weten. Het zit soms maar in hele kleine dingen, bestemmingsplanwijziging, of een, meedenken.

Nog niet, nee nog niet. Ik denk dat zoals we er nu voorstaan inderdaad heel erg ver mee gaan in het zoeken naar een oplossing om het idee dan toch tot uitvoering te brengen, maar op het moment dat het qua wettelijke kaders dus gewoon echt niet kan dan houd het op. Want dan ben je natuurlijk ook gewoon verbonden. Dan is het einde verhaal, maar dan zou je bijvoorbeeld nog kunnen kijken kun je het dan op een andere plek doen of met een andere methodiek of nou ja. We proberen wel heel ver mee te denken.

Dat geloof ik wel, dat hoor ik ook wel terug. Ze zijn aan het veranderen, de laatste slag moeten we nog maken. Want dit is inderdaad. Je merkt wel een beetje dat we in die stand komen, maar ze vallen nog wel eens in hun oude houding terug van nee dat kan niet, sorry. Ik heb heel ver mee gedacht, het kan niet. Maar het creatieve denken, het omdenken, het out de box denken, het nog iets verder mee gaan. Dat is de volgende stap die we ze willen gaan aanleren.

Ik denk dat ze nu staan, ik wil heel ver met je meedenken, maar op het moment dat het een rood stoplicht is, ik kan niet verder dan stop ik ook. Ik wil ze leren dat ze op dat moment zeggen weetje we gaan even omkeren met de auto en we kijken even of er nog een andere route is.

Wat kan u vertellen over invloed van de methodiek op het sociale vangnet van de gemeenschap?

Niet gevraagd

[34:03 – 38:37] Wat zijn uw ervaringen met de methodiek op de invloed van de mobiliteit?

Nou dat is lastig je koppelt het aan de methodiek. D'r zijn twee sporen, als ik bijvoorbeeld, we hebben hier een aantal buursportcoaches. Vanuit bezuinigingen is natuurlijk ook een overweging van die moet je buiten gaan zetten. Maar ik denk door de methodiek hebben we meer geleerd om meer samen te werken met partners, dat het ook makkelijker is om die buiten weg te zetten. Buurtsportcoaches zitten met name in het Kulturhus. Wat op

basis van hier een heel mooi voorbeeld is, is gemeente raad heeft gezegd we willen twee aanjagers voor twee jaar die participatie op een hoger level moeten brengen. Dat is de participatie adviseur, dat ben ik dan dus, die moet zorgen dat die organisatie nog meer in die stand komt. Dat er goed genetwerkt wordt, dat die verbindingen er liggen. Dat die toekomstvisie hoog op de agenda blijft staan van alle maatschappelijke partners en er moet een stuk komen, wijkcoördinatie. Kennen we hier nog niet, we hebben wel ambtenaren die overal verantwoordelijk voor zijn, maar echt een wijkcoördinator die er voor zorgt dat er wijkverenigingen ontstaan, waar ze nog niet zijn. Waar wijkverenigingen die er zijn, dat die sterker worden. Dat die cursussen krijgen, trainingen krijgen. Dat waar geld is dat mensen weten dat budget daar kunnen we iets mee om onze wijk te versterken. Dus die moet de cohesie in de wijk sterker maken. Vroeger zou je die beide poppetjes hier centraal neer zetten en nu zo is dat de participatie consulent zit dus hier, participatie adviseur, maar die wijkcoördinatie, die willen we in het kulturhus onderbrengen. Dat betekent ook dat die niet in dienst komt van de gemeente, dat gaat gewoon geld voor, z'n loon gaat mee naar het kulturhus en het kulturhus die midden in de samenleving staat die krijgt inderdaad die medewerker in dienst. Dat komt wel mede hierdoor, wordt ook ingegeven door bezuinigingen. Want je moet ook een beetje outsourcen, maar door deze methode is het wel zo dat wij makkelijker, ook met partners verbindingen aan gaan waar het gaat om werk. Ik kan me zelfs voorstellen, maar dat is heel erg toekomst scenario. We zijn ook bezig met een organisatie verandering. Onze hele buitendienst gaat over naar Twente milieu. Onze afdeling sociale zaken gaat over naar de gemeente Hengelo. Dus het is eigenlijk de bedoeling dat onze hoofdstructuur nog bestaat uit een 40 ambtenaren. Misschien zitten die straks wel in het kulturhus. Misschien zitten we wel niet meer hier. Dus dat is nog over 5,6,7 jaar. Maar ik zie wel dat we meer ook die verbinding met die gemeenschap ook aan gaan ook als het gaat om onze mensen.

Nou wat ik al zei ik heb het gevoel dat het er al was, maar dat het groter word dat het sterker word. Dat het meer in grotere groepen en dus in stevigere verbindingen komt te staan. Dat mensen elkaar beter weten te vinden, maar ook meer naar maatschappelijke partners durven toe te stappen. Dus ik geloof wel dat de civil society sterker word. Of dat nou, ik ben voorzichtig of dat nou alleen door deze methodiek komt, dat durf ik niet te zeggen. Ik denk dat door deze methodiek dat we als gemeente daar goed op leren inspelen. Maar ik denk ook wel dat het een tendens vanuit de mensen zelf is.

Ik denk dat deze methodiek er toe heeft geleid dat mensen, de ambtenaar waar je soms mee te maken hebt, niet meer zien als iemand ze tegen werkt, maar ook als een bondgenoot kunnen zien. Die kunnen me verder helpen dat de hoe mensen tegen de gemeente aankijken dat het langzaam veranderd. In ieder geval binnen het maatschappelijk middenveld. Dat is echt over duidelijk, daar zijn we partner samen met andere partners. Ik denk dat de burger dat ook langzamerhand een beetje begint te zien van he die gemeente probeert wel met ons samen dingen op poten te krijgen.

[38:38 – 39:13] Kunt u iets vertellen over de invloed van de methodiek of mensen zich belangeloos inzetten voor de gemeenschap?

In Borne zetten heel veel mensen zich belangenloos in voor de gemeenschap, maar dat komt niet door deze methodiek, dat deden ze al. Het wordt alleen wat meer zichtbaar.

Dat denk ik wel, ja we kunnen wel net doen als of wij wonderen verrichten, maar dat is niet zo, nee dat denk ik niet.

7.7 Analyse

7.7.1 Data

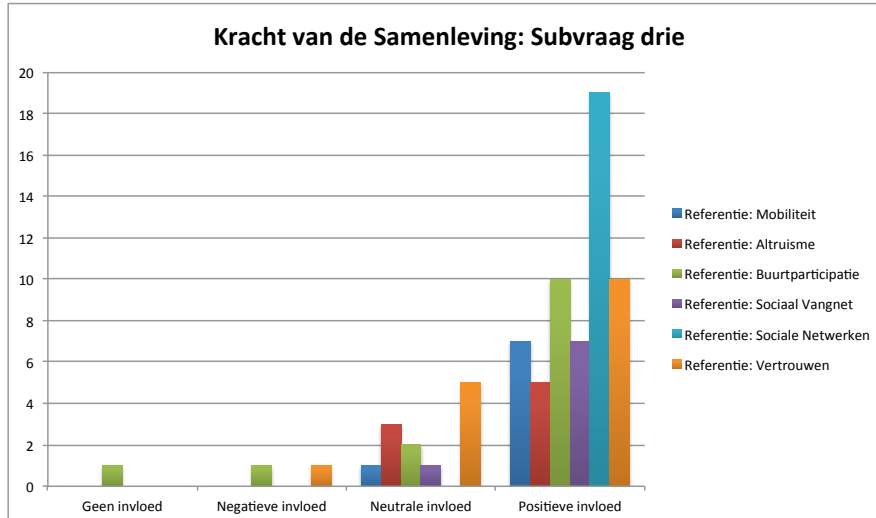
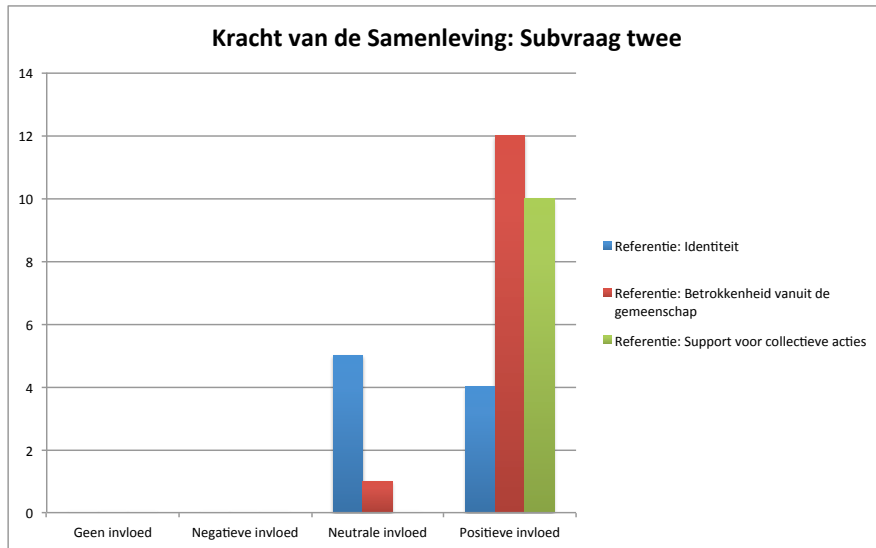
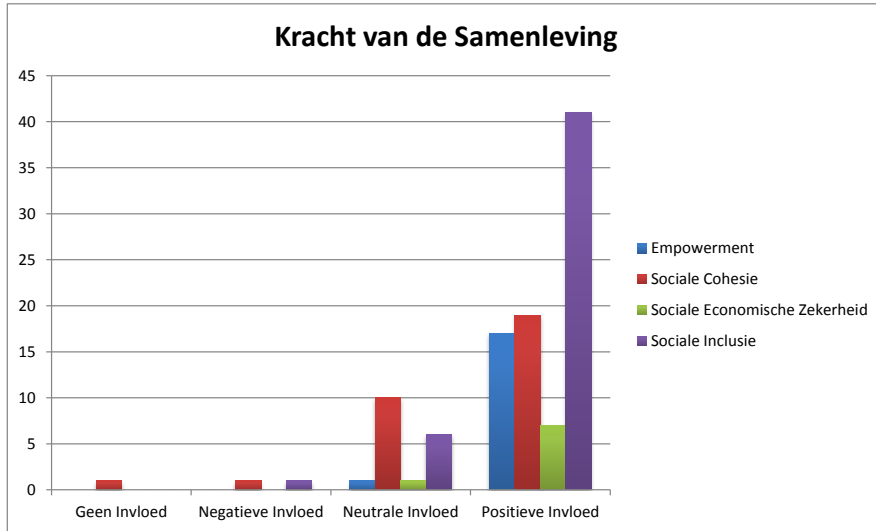
Kracht van de Samenleving				
	P 4: 1	P 5: 2	P 6: 3	TOTALS:
E_Mobiliteit_GEEN INVLOED	0	0	0	0
E_Mobiliteit_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0
E_Mobiliteit_NEUTRALE INVLOED	1	0	0	1
E_Mobiliteit_POSITIEVE INVLOED	2	2	3	7
E_Support voor collectieve acties_GEEN INVLOED	0	0	0	0
E_Support voor collectieve acties_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0
E_Support voor collectieve acties_NEUTRALE INVLOED	0	0	0	0
E_Support voor collectieve acties_POSITIEVE INVLOED	4	3	3	10
SC_Altruïsme_GEEN INVLOED	0	0	0	0
SC_Altruïsme_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0
SC_Altruïsme_NEUTRALE INVLOED	2	1	0	3
SC_Altruïsme_POSITIEVE INVLOED	2	1	2	5
SC_Buurtparticipatie_GEEN INVLOED	1	0	0	1
SC_Buurtparticipatie_NEGATIEVE INVLOED	0	1	0	1
SC_Buurtparticipatie_NEUTRALE INVLOED	1	1	0	2
SC_Buurtparticipatie_POSITIEVE INVLOED	5	3	2	10
SC_Identiteit_GEEN INVLOED	0	0	0	0
SC_Identiteit_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0
SC_Identiteit_NEUTRALE INVLOED	4	0	1	5
SC_Identiteit_POSITIEVE INVLOED	0	2	2	4
SEZ_Sociaal vangnet_GEEN INVLOED	0	0	0	0
SEZ_Sociaal vangnet_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0
SEZ_Sociaal vangnet_NEUTRALE INVLOED	0	1	0	1
SEZ_Sociaal vangnet_POSITIEVE INVLOED	2	1	4	7
SI_Betrokkenheid vanuit gemeenschap_GEEN INVLOED	0	0	0	0
SI_Betrokkenheid vanuit gemeenschap_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0
SI_Betrokkenheid vanuit gemeenschap_NEUTRALE INVLOED	1	0	0	1
SI_Betrokkenheid vanuit gemeenschap_POSITIEVE INVLOED	5	5	2	12
SI_Sociale netwerken_GEEN INVLOED	0	0	0	0
SI_Sociale netwerken_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0
SI_Sociale netwerken_NEUTRALE INVLOED	0	0	0	0
SI_Sociale netwerken_POSITIEVE INVLOED	7	6	6	19
SI_Vertrouwen_GEEN INVLOED	0	0	0	0
SI_Vertrouwen_NEGATIEVE INVLOED	0	1	0	1
SI_Vertrouwen_NEUTRALE INVLOED	3	2	0	5
SI_Vertrouwen_POSITIEVE INVLOED	1	6	3	10
TOTALS:	41	36	28	105

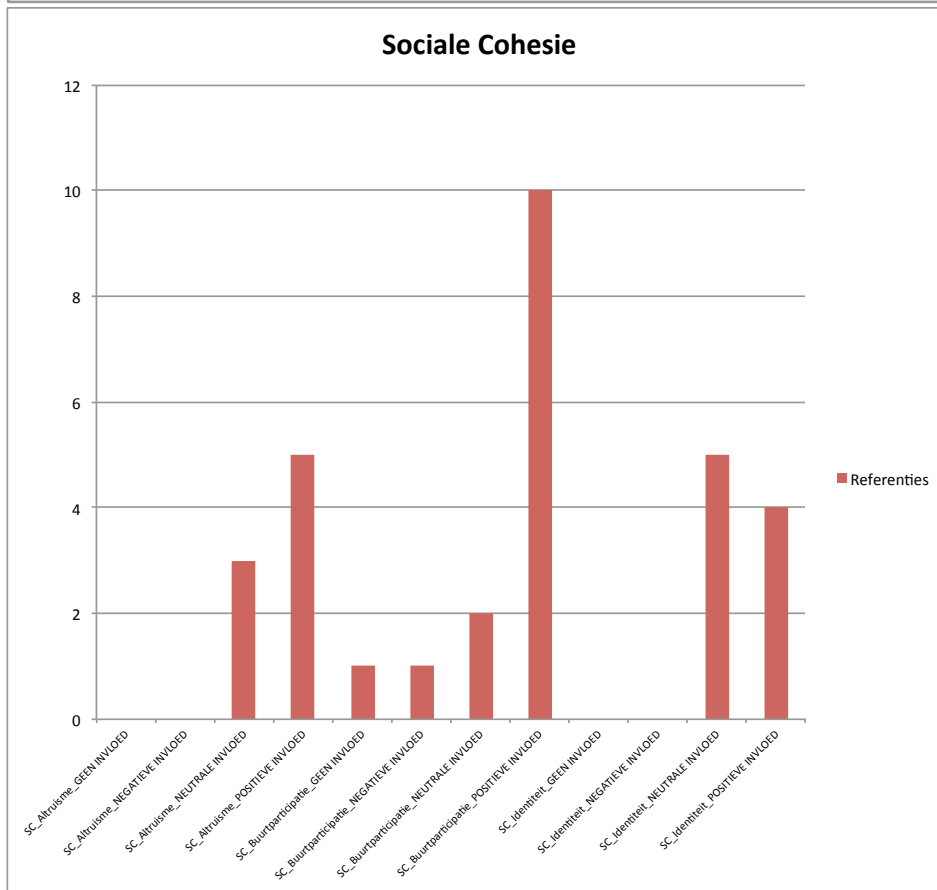
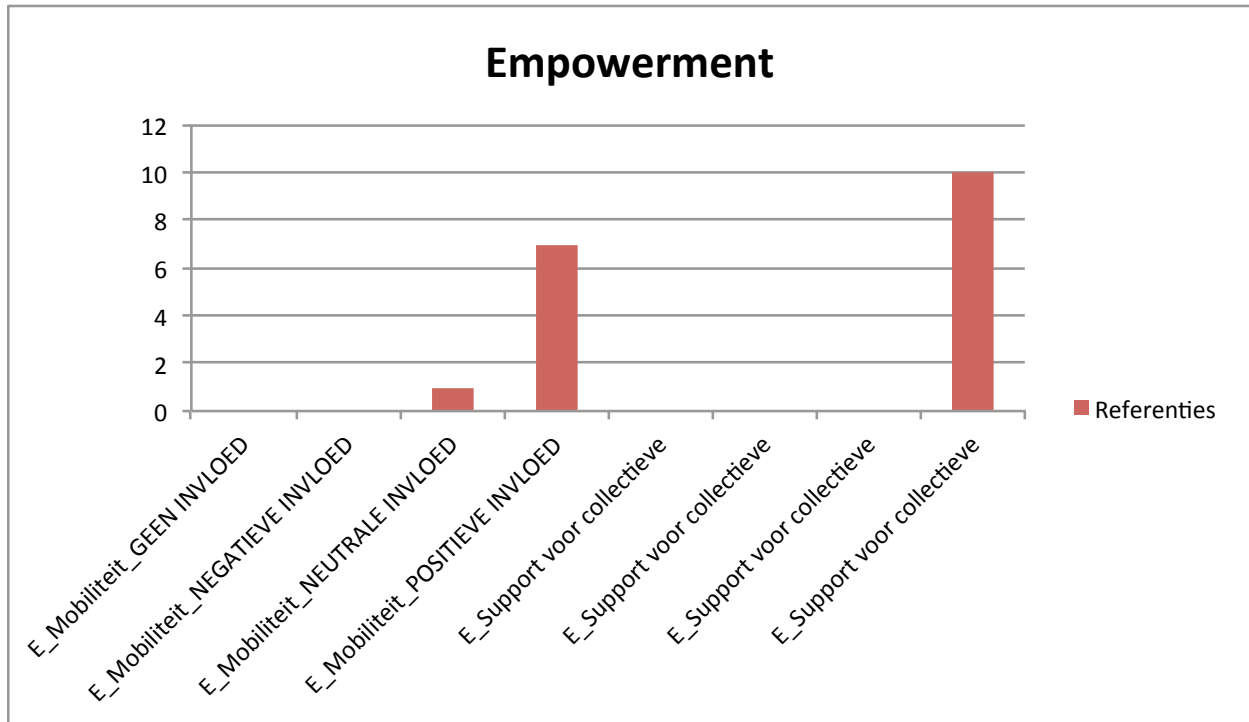
Methode U					
	P 3: 1	P 5: 2	P 6: 3	P 7: 4	TOTALS:
E_Mobiliteit_GEEN INVLOED	0	0	1	0	1
E_Mobiliteit_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0	0
E_Mobiliteit_NEUTRALE INVLOED	1	1	0	0	2
E_Mobiliteit_POSITIEVE INVLOED	1	0	1	1	3
E_Support voor collectieve acties_GEEN INVLOED	0	0	0	0	0
E_Support voor collectieve acties_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0	0
E_Support voor collectieve acties_NEUTRALE INVLOED	1	0	1	1	3
E_Support voor collectieve acties_POSITIEVE INVLOED	3	0	1	0	4
SC_Altruisme_GEEN INVLOED	1	0	0	1	2
SC_Altruisme_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0	0
SC_Altruisme_NEUTRALE INVLOED	2	0	2	0	4
SC_Altruisme_POSITIEVE INVLOED	2	1	0	0	3
SC_Buurtparticipatie_GEEN INVLOED	0	0	0	0	0
SC_Buurtparticipatie_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0	0
SC_Buurtparticipatie_NEUTRALE INVLOED	2	0	1	0	3
SC_Buurtparticipatie_POSITIEVE INVLOED	2	4	1	1	8
SC_Identiteit_GEEN INVLOED	0	1	0	0	1
SC_Identiteit_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0	0
SC_Identiteit_NEUTRALE INVLOED	3	0	1	1	5
SC_Identiteit_POSITIEVE INVLOED	5	0	3	2	10
SEZ_Sociaal vangnet_GEEN INVLOED	0	0	0	0	0
SEZ_Sociaal vangnet_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0	0
SEZ_Sociaal vangnet_NEUTRALE INVLOED	0	0	0	0	0
SEZ_Sociaal vangnet_POSITIEVE INVLOED	0	1	1	0	2
SI_Betrokkenheid vanuit gemeenschap_GEEN INVLOED	0	1	0	0	1
SI_Betrokkenheid vanuit gemeenschap_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0	0
SI_Betrokkenheid vanuit gemeenschap_NEUTRALE INVLOED	0	0	1	0	1
SI_Betrokkenheid vanuit gemeenschap_POSITIEVE INVLOED	5	1	4	3	13
SI_Sociale netwerken_GEEN INVLOED	0	0	0	0	0
SI_Sociale netwerken_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0	0
SI_Sociale netwerken_NEUTRALE INVLOED	0	0	0	0	0
SI_Sociale netwerken_POSITIEVE INVLOED	6	4	4	2	16
SI_Vertrouwen_GEEN INVLOED	0	0	0	0	0
SI_Vertrouwen_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0	0
SI_Vertrouwen_NEUTRALE INVLOED	0	2	1	2	5
SI_Vertrouwen_POSITIEVE INVLOED	5	3	1	0	9
TOTALS:	39	19	24	14	96

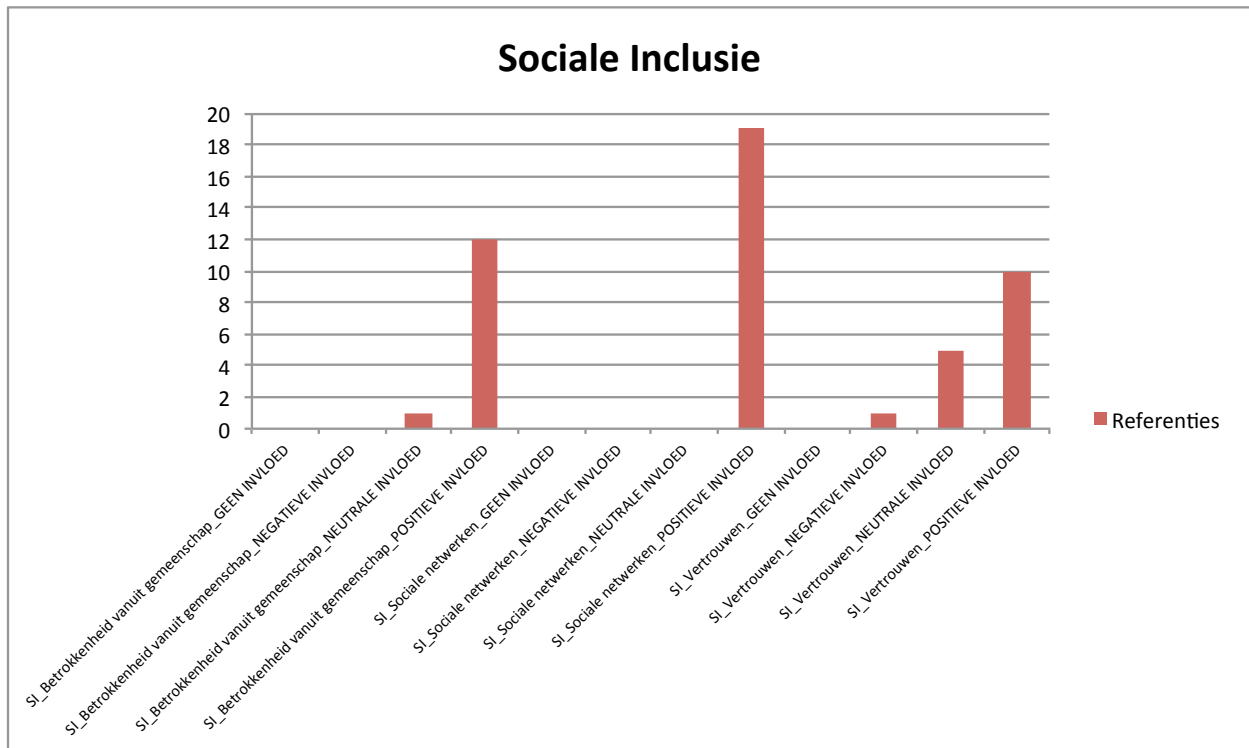
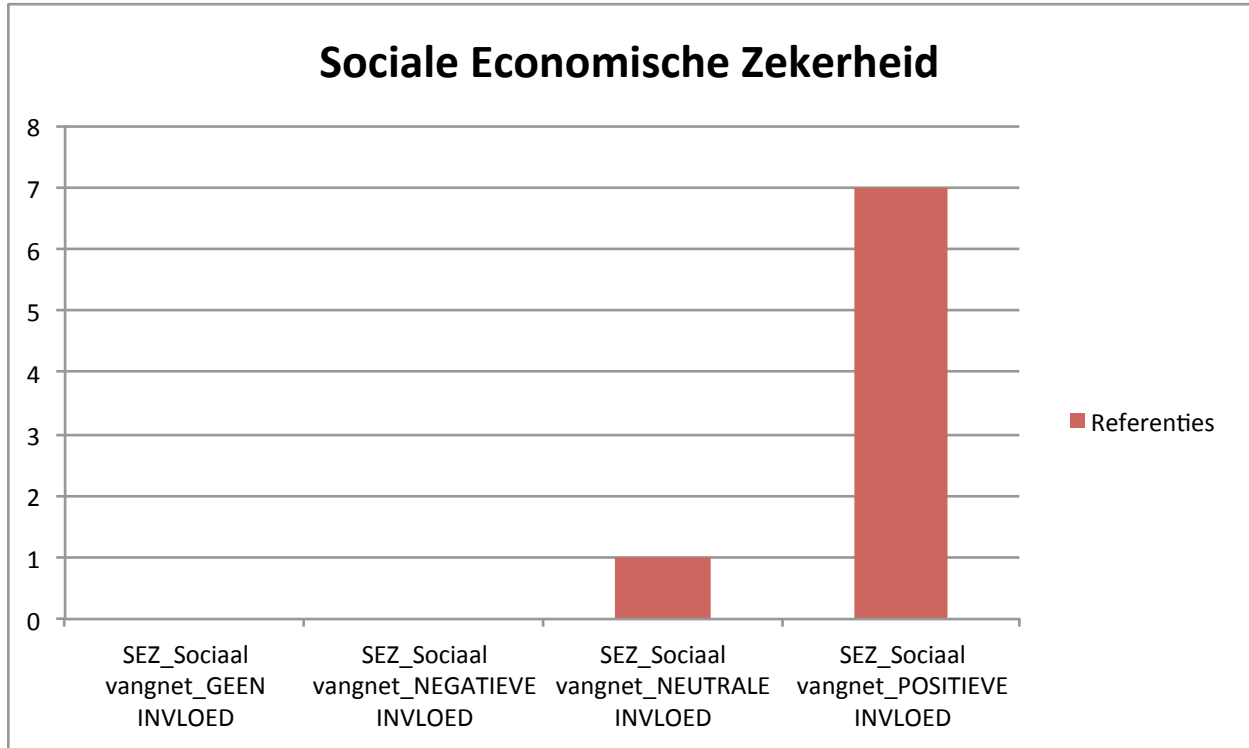
Model Gebiedsdekkende Voorzieningen				
	P 4: 1	P 5: 2	P 6: 3	TOTALS:
E_Mobiliteit_GEEN INVLOED	1	1	0	2
E_Mobiliteit_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0
E_Mobiliteit_NEUTRALE INVLOED	0	0	1	1
E_Mobiliteit_POSITIEVE INVLOED	0	1	1	2
E_Support voor collectieve acties_GEEN INVLOED	2	1	1	4
E_Support voor collectieve acties_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0
E_Support voor collectieve acties_NEUTRALE INVLOED	0	2	1	3
E_Support voor collectieve acties_POSITIEVE INVLOED	0	0	0	0
SC_Altruïsme_GEEN INVLOED	4	1	0	5
SC_Altruïsme_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0
SC_Altruïsme_NEUTRALE INVLOED	0	1	0	1
SC_Altruïsme_POSITIEVE INVLOED	0	0	1	1
SC_Buurtparticipatie_GEEN INVLOED	1	0	2	3
SC_Buurtparticipatie_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0
SC_Buurtparticipatie_NEUTRALE INVLOED	0	2	1	3
SC_Buurtparticipatie_POSITIEVE INVLOED	0	2	0	2
SC_Identiteit_GEEN INVLOED	1	0	1	2
SC_Identiteit_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0
SC_Identiteit_NEUTRALE INVLOED	1	2	1	4
SC_Identiteit_POSITIEVE INVLOED	0	1	0	1
SEZ_Sociaal vangnet_GEEN INVLOED	1	1	2	4
SEZ_Sociaal vangnet_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0
SEZ_Sociaal vangnet_NEUTRALE INVLOED	0	0	0	0
SEZ_Sociaal vangnet_POSITIEVE INVLOED	0	0	0	0
SI_Betrokkenheid vanuit gemeenschap_GEEN INVLOED	1	1	1	3
SI_Betrokkenheid vanuit gemeenschap_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0
SI_Betrokkenheid vanuit gemeenschap_NEUTRALE INVLOED	0	0	1	1
SI_Betrokkenheid vanuit gemeenschap_POSITIEVE INVLOED	0	1	0	1
SI_Sociale netwerken_GEEN INVLOED	1	0	2	3
SI_Sociale netwerken_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0
SI_Sociale netwerken_NEUTRALE INVLOED	0	1	0	1
SI_Sociale netwerken_POSITIEVE INVLOED	0	3	1	4
SI_Vertrouwen_GEEN INVLOED	2	0	0	2
SI_Vertrouwen_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0
SI_Vertrouwen_NEUTRALE INVLOED	0	1	1	2
SI_Vertrouwen_POSITIEVE INVLOED	0	0	1	1
TOTALS:	15	22	19	56

Participatie Scan				
	P 5: 1	P 6: 2	P 7: 3	TOTALS:
E_Mobiliteit_GEEN INVLOED	0	0	0	0
E_Mobiliteit_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0
E_Mobiliteit_NEUTRALE INVLOED	1	0	1	2
E_Mobiliteit_POSITIEVE INVLOED	0	0	2	2
E_Support voor collectieve acties_GEEN INVLOED	1	0	1	2
E_Support voor collectieve acties_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0
E_Support voor collectieve acties_NEUTRALE INVLOED	1	0	0	1
E_Support voor collectieve acties_POSITIEVE INVLOED	0	3	3	6
SC_Altruïsme_GEEN INVLOED	1	0	1	2
SC_Altruïsme_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0
SC_Altruïsme_NEUTRALE INVLOED	1	1	0	2
SC_Altruïsme_POSITIEVE INVLOED	2	0	0	2
SC_Buurtparticipatie_GEEN INVLOED	1	0	1	2
SC_Buurtparticipatie_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0
SC_Buurtparticipatie_NEUTRALE INVLOED	2	1	4	7
SC_Buurtparticipatie_POSITIEVE INVLOED	3	0	1	4
SC_Identiteit_GEEN INVLOED	1	1	1	3
SC_Identiteit_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0
SC_Identiteit_NEUTRALE INVLOED	2	2	2	6
SC_Identiteit_POSITIEVE INVLOED	2	3	2	7
SEZ_Sociaal vangnet_GEEN INVLOED	0	0	0	0
SEZ_Sociaal vangnet_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0
SEZ_Sociaal vangnet_NEUTRALE INVLOED	1	1	0	2
SEZ_Sociaal vangnet_POSITIEVE INVLOED	4	0	0	4
SI_Betrokkenheid vanuit gemeenschap_GEEN INVLOED	0	1	0	1
SI_Betrokkenheid vanuit gemeenschap_NEGATIEVE INVLOED	1	0	0	1
SI_Betrokkenheid vanuit gemeenschap_NEUTRALE INVLOED	1	2	1	4
SI_Betrokkenheid vanuit gemeenschap_POSITIEVE INVLOED	2	2	3	7
SI_Sociale netwerken_GEEN INVLOED	0	0	0	0
SI_Sociale netwerken_NEGATIEVE INVLOED	0	0	0	0
SI_Sociale netwerken_NEUTRALE INVLOED	0	0	0	0
SI_Sociale netwerken_POSITIEVE INVLOED	6	2	5	13
SI_Vertrouwen_GEEN INVLOED	2	0	0	2
SI_Vertrouwen_NEGATIEVE INVLOED	1	0	0	1
SI_Vertrouwen_NEUTRALE INVLOED	1	1	1	3
SI_Vertrouwen_POSITIEVE INVLOED	2	4	5	11
TOTALS:	39	24	34	97

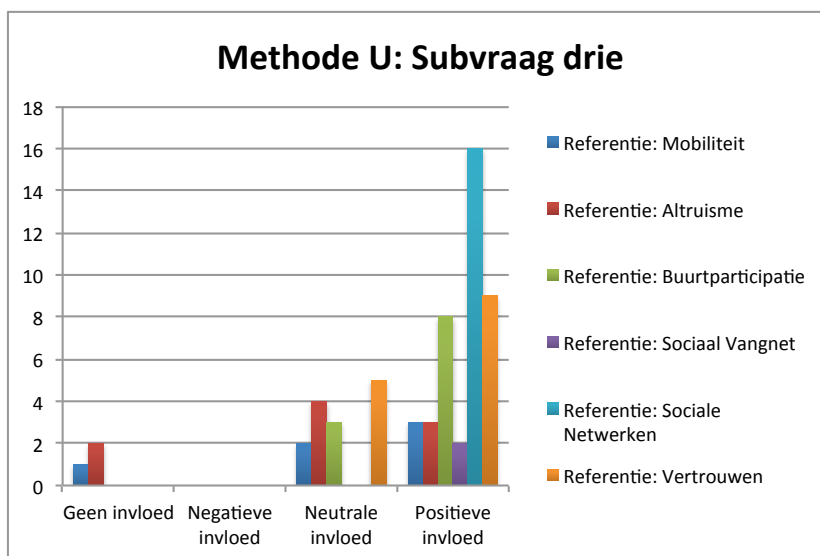
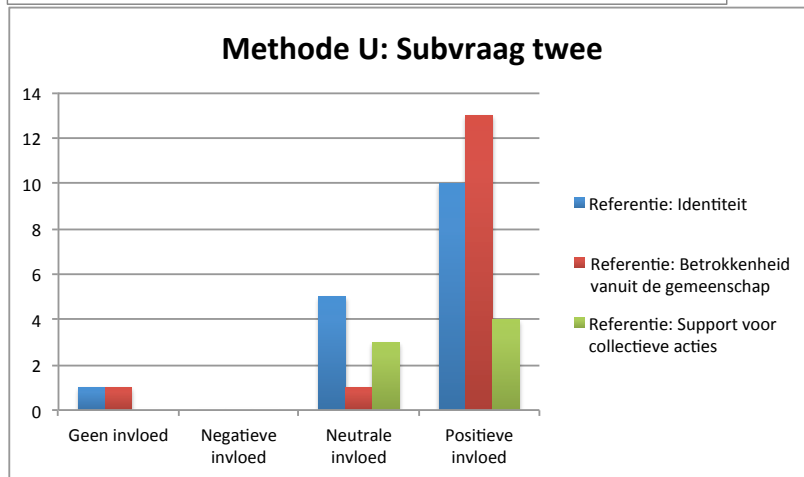
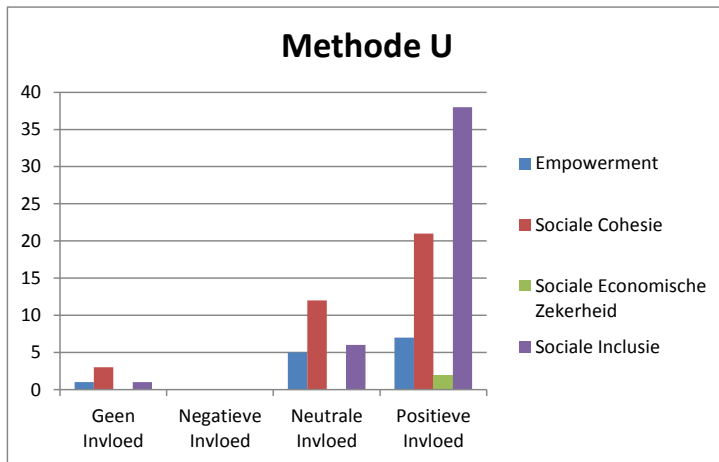
7.7.2 Grafieken Kracht van de Samenleving

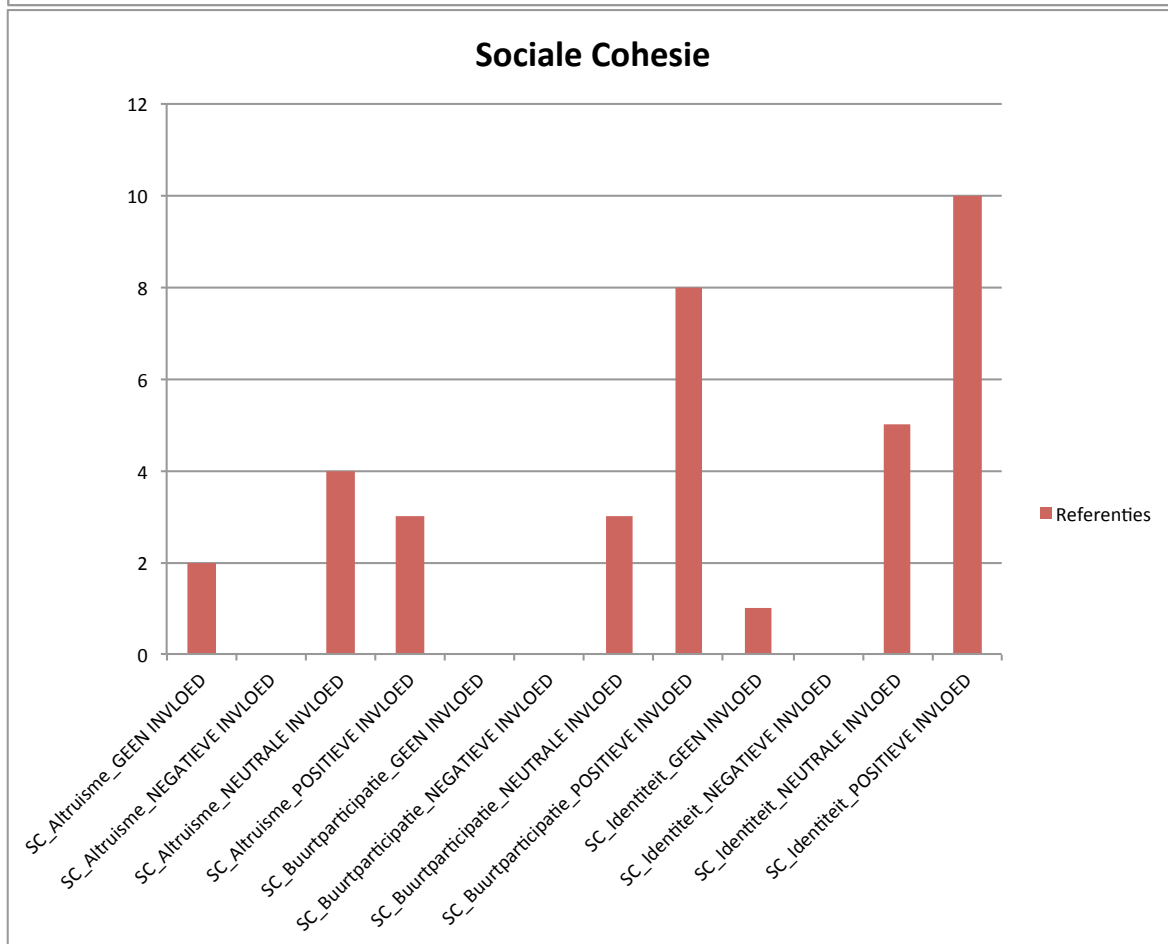
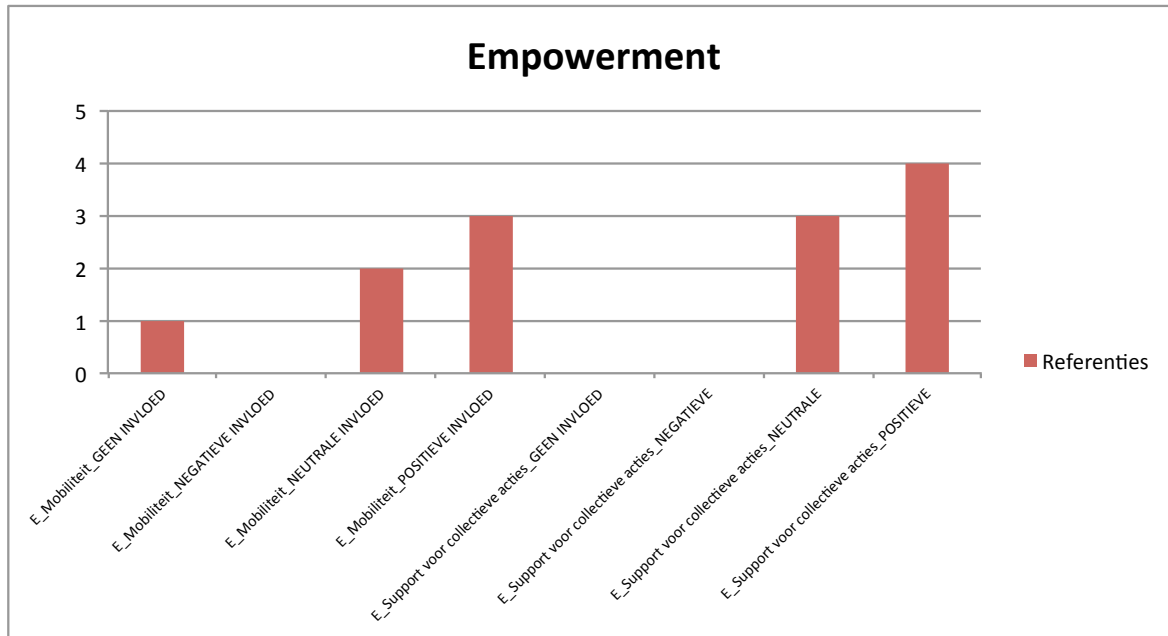

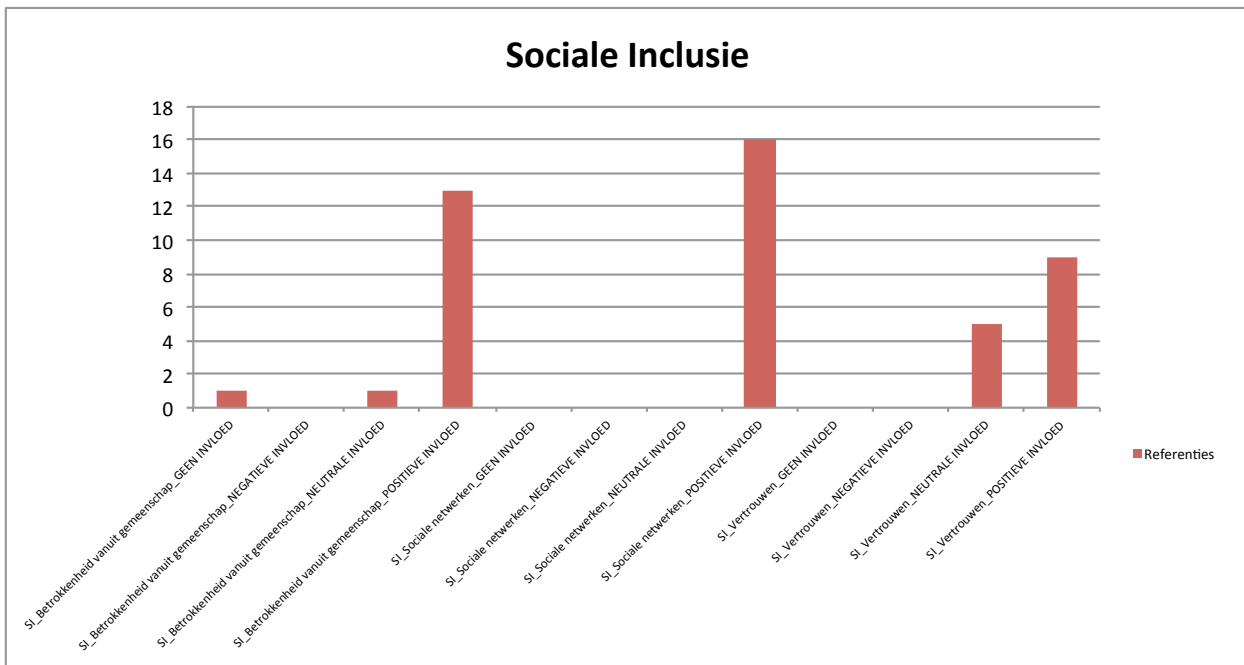
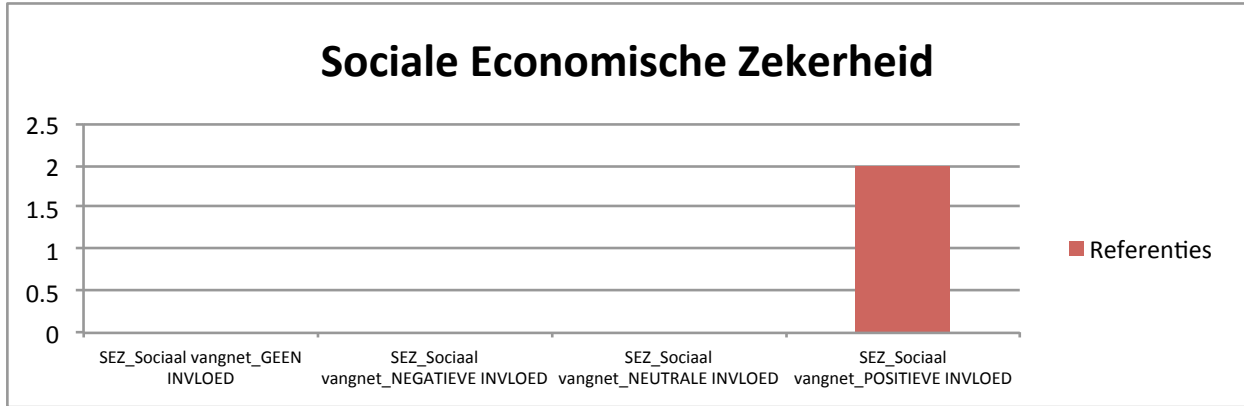

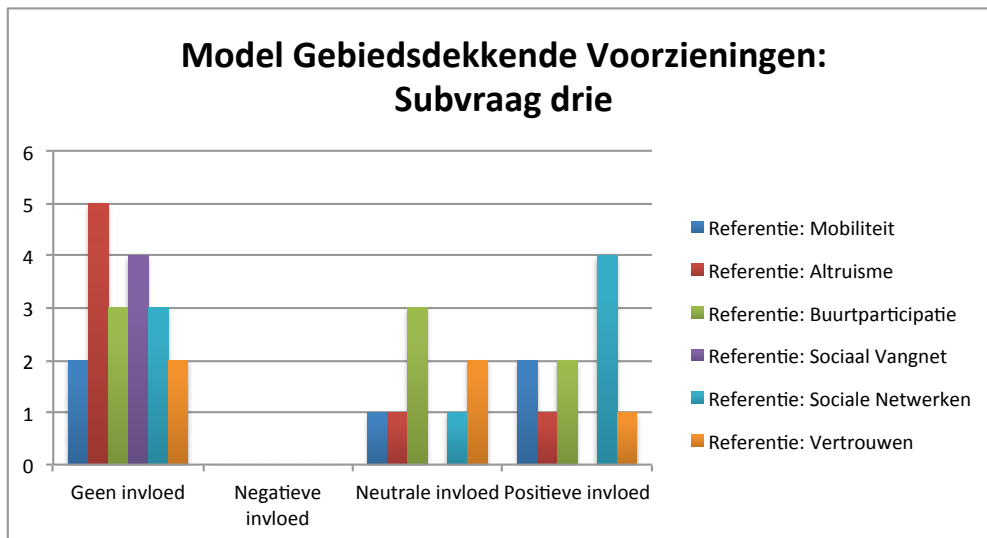
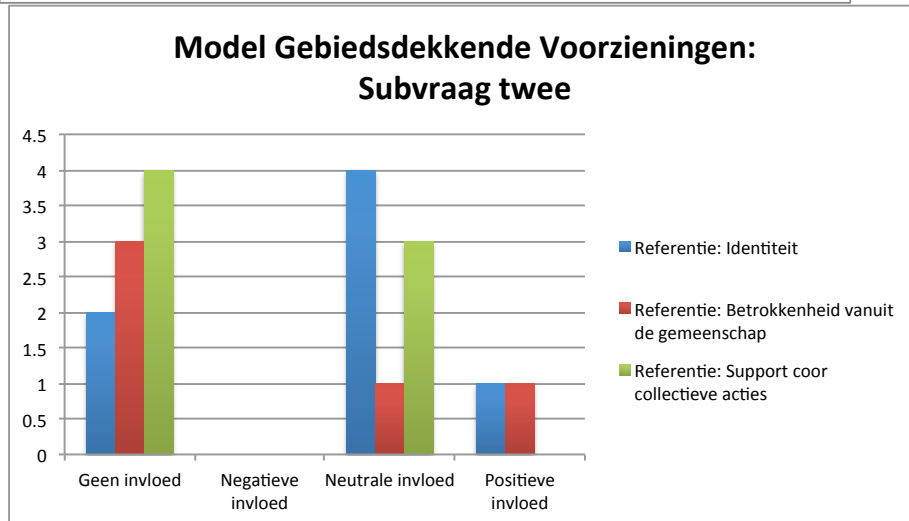
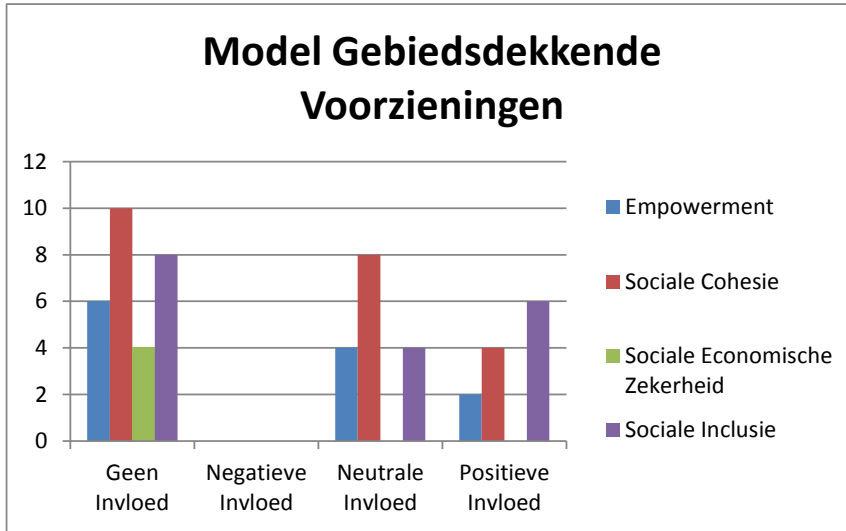
7.7.3 Grafieken Methode U

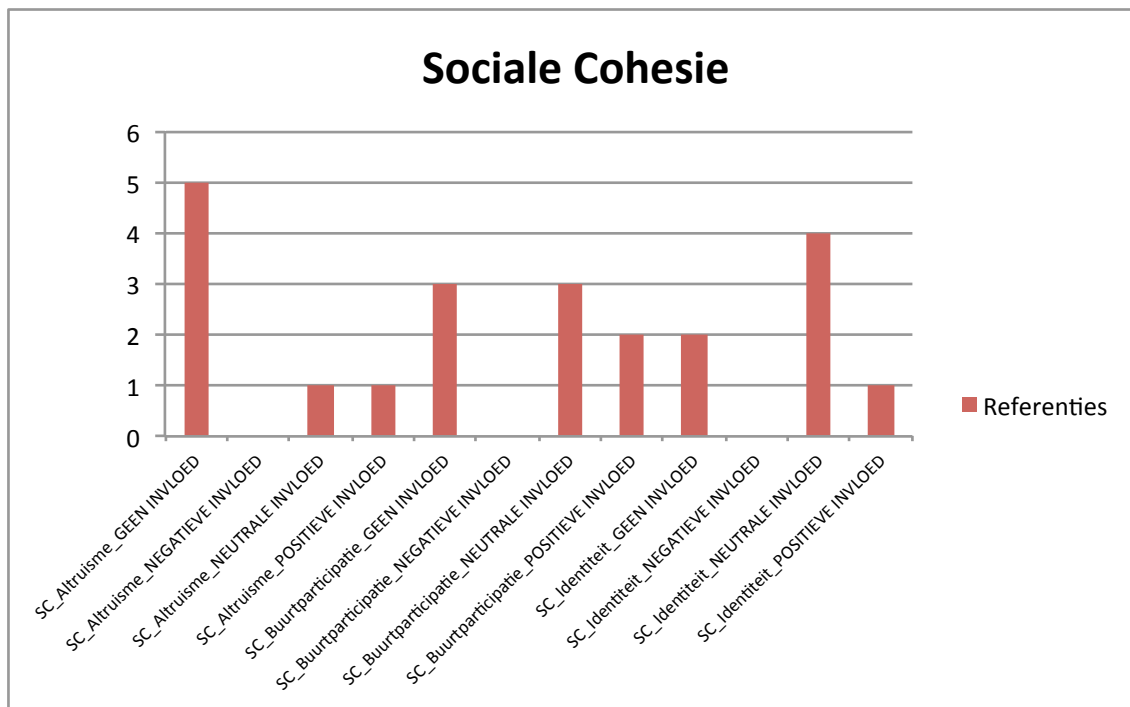
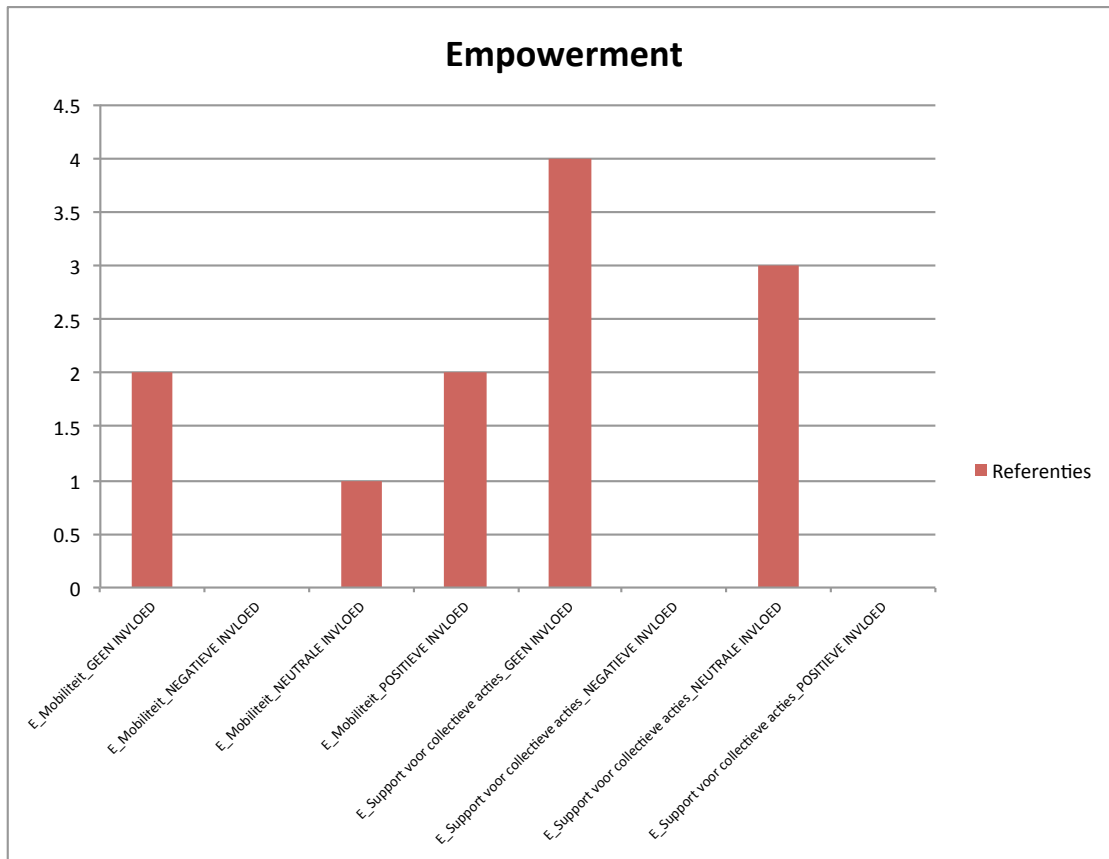

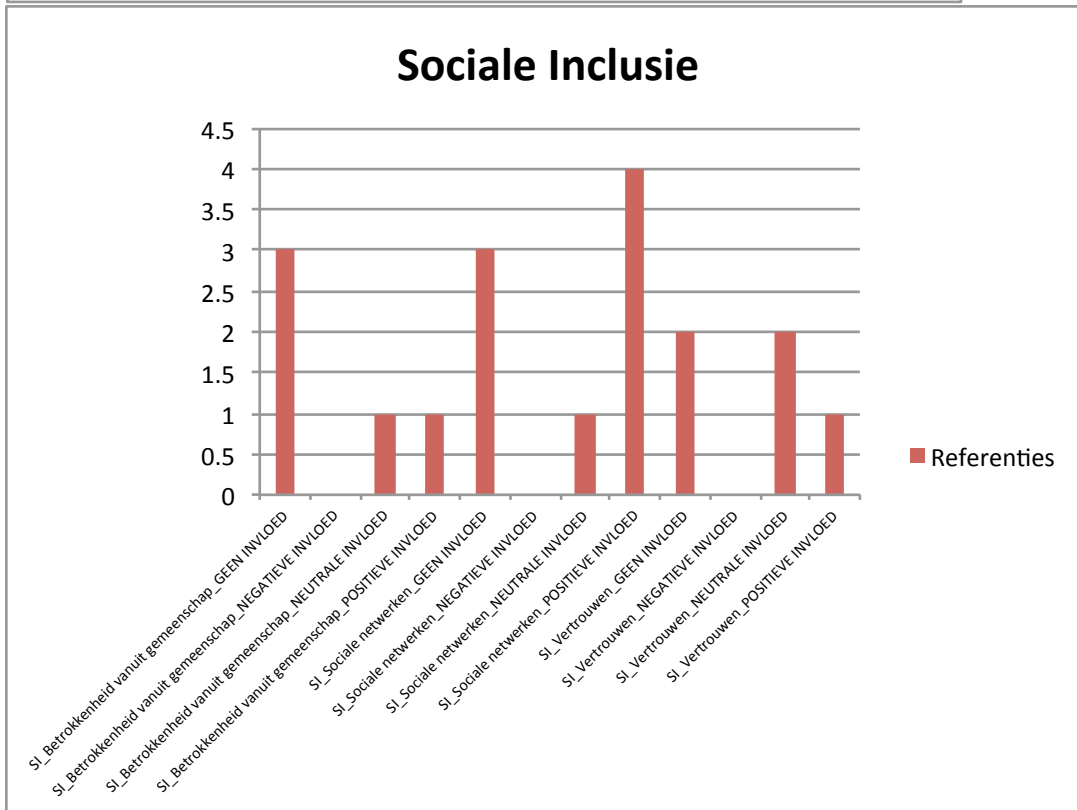

7.7.4 Grafieken Model Gebiedsdekkende Voorzieningen

7.7.5 Grafieken Participatie Scan

